

กายเกษม

มีเรื่องของ

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

อาชัณโหม

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

กมภาพนธ์

พ.ศ. ๒๔๖๙

ระเบียบการของหนังสือรายเดือน “ไทยเชชม”

กำหนดเวลาออกของ “ไทยเชชม”

หนังสือ “ไทยเชชม” จะออกในวันที่ ๑๕ ของเดือนทุก ๆ เดือนไป หากจะคลาก
เคลื่อนไปบ้างโดยอุปสรรคต่าง ๆ คณะก็จะใจจะพยายามไม่ให้เกินกว่าในเดือนที่ออก
ทุก ๆ เดือนไป

ฉะนั้นผู้ใดที่ได้ออกรับอย่างหนังสือ “ไทยเชชม” ยังไม่ได้รับหนังสือ “ไทยเชชม”
ภายในกำหนดเวลาที่แจ้งไว้ ข้างบนนี้แล้ว ขอให้ไปรับเดือนไปยังสำนักงานด้วย

อัตราค่าบำรุง

๑ ปี (๑๒ เล่ม) เป็นเงิน ๑๐ บาท

๒ ปี (๒๔ เล่ม) เป็นเงิน ๒๐ บาท

การบอกรับ

การรับหนังสือไทยเชชมไม่จำเป็นต้องรอขอรับตั้งแต่เล่มต้นๆ จะรับตั้งแต่เดือนใด
ก็ได้ นับ ๑๒ เล่มเป็น ๑ ปี ๒๔ เล่มครึ่งปี ถ้าไม่สะดวกที่จะส่งคนไปขอรับที่ สำนักงาน
“ไทยเชชม” เลขที่ ๑๒๒๑ ถนนเฟื่องนคร ไปรษณียบัตรหมายแจ้งความประสงค์,
นามและตำบลที่อยู่ให้ชัดเจน ส่งไปยังบรรณาธิการ ณ สำนักงานที่ใดกล่าวไว้ ข้างบนนี้
แล้ว โดยทางไปรษณีย์

ส่วนเงินค่าบำรุง ไปรษณีย์โดยทางธนาคารไปพร้อมกับจดหมายขอรับก็แล้ว ถ้า
ท่านอยู่ในกรุงเทพฯ จะให้ไปรับที่ร้าน พร้อมด้วยนำหนังสือส่งท่านที่เกี่ยวข้องจะเป็นพระคุณ
ที่สุด

อัตรากำลังแจ้งความ

ก. ในแผ่นกระดาษหลักยก	พิมพ์ ด้วยหมึกสี	เต็มหน้า	ขล	๖๐	บาท
ข. ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ	สัปดาห์ภายในเล่ม	เต็มหน้า	ขล	๕๐	บาท
		ครึ่งหน้า	ขล	๓๐	บาท

หลวงสรรพากร บรรณาธิการ
โรงพิมพ์ ไทยเชชมเป็นเจ้าของและผู้พิมพ์
สำนักงาน เลขที่ ๑๒๒๑ ถนนเฟื่องนคร

(ปีที่ ๓ เล่ม ๑๐ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๙)

มาศานุสร	อินทวงศ์	หน้า ๑๕๕๓
นิทาน	ศรีไชย	,, ๑๕๕๔
สองสหาย	ปากกาสนธิ	,, ๑๖๐๑
บุรุษสวมหน้ากากเหล็ก	เฉลิมเผ่า	,, ๑๖๐๔
อัศรมหาเสนาถศิบดี ปราชญ์เมืองคัง	อายันโหม	,, ๑๖๑๒
มโนหรณีย์	ส. ภมรสุต	,, ๑๖๕๓
ชาตาน ภาค ๑	เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป	,, ๑๖๕๔
แถลงการณ์พิเศษ เรื่อง สุขภาพ	กรมสาธารณสุข	,, ๑๖๖๓
ละคอนพูด เรื่อง หามือให้ลูก	นายศิริ อ่อนศิริ	,, ๑๖๗๒
อัสมาเทวี (ต่อ)	โกลโรหิต	,, ๑๖๘๑
ยาอายุวัฒนะ	พรธนะแพทย์ หน้าพิเศษ ต่อจาก	,, ๑๖๘๖
ราศีสามประการ	ขุนจงจัตินิสสัย	,, ๑๖๙๓
ปรโลก (ตอนจบ)	นายเทพ มหาเปารยะ	,, ๑๗๐๓
ละคอนโรงนอก	ทองปดอม	,, ๑๗๒๓
โชคของข้าพเจ้า	ด. โชตินันทน	,, ๑๗๓๓
แถลงการณ์คณะละคอนไทยเขมม	บรรณาธิการ	,, ๑๗๕๒
รายนามคณะละคอนไทยเขมม		,, ๑๗๕๓
ครัวของไทยเขมม	ศราปณี	,, ๑๗๕๕
วิชานารี	นางสาว แฝง พหุรัตน์	,, ๑๗๖๐
สารเขมม	ฉอาน มนัสกรีย์ กับ ครูศิลป์	,, ๑๗๖๒
อันตวาท	ชะรัทกพ.	,, ๑๗๖๕

(สำเนา)

ราชบัณฑิตยสภา

ศิลปากรสถาน

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๘

แจ้งความมายัง

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยสยาม

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งให้ราชบัณฑิตยสถานแนกศิลปากร
ประกอบสร้าง พระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หล่อด้วยทองสัมฤ
ตแล้ว จะให้เชิญ ขึ้นประดิษฐานไว้ใน ปราสาท พระเทพบิดร รวมกับ พระบรมรูป พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลก่อน ๆ เป็นที่สักการบูชาประจำสำหรับพระนคร นายช่าง
ศิลปากรสถานกำลังขึ้นหุ่นทำพิมพ์ กำหนดพระฤกษ์จะได้ทรงเททองหล่อในวันที่ ๕ มีนาคม
เวลาเช้า ๘ นาฬิกา ที่ศิลปากรสถาน.

ในการกระทำอันนี้ มาคำนึงนึกรู้สึกในใจว่า พระบาท สมเด็จพระ มงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีคุณูปการแก่พระบรมวงศานุวงศ์ทั้ง ข้าราชการของชาติพระบาทมาเป็น
อนกประการ คงจะมีหลายพระองค์หลายท่านที่จดจำถึงพระเดชพระคุณ จะใคร่ได้
พระบรมรูปไปไว้ยังสำนักเป็นการปลุกการบูชา ความปรารถนาเช่นนั้น ราชบัณฑิตยสภา
เห็นว่า จะช่วยได้ ด้วยถ่ายหุ่น พระบรมรูปหล่อ ขึ้นด้วยทองสัมฤต (บรอนซ์) เพียงจำเพาะ
พระเศียร จะมีขนาดสูงเพียง ๓๐.๕๐ เซนติเมตร ไม่ใหญ่โตเกินกว่าที่จะตั้งได้ในเรือนแม่
แต่ห้องจะมีเล็ก และราคานั้นถ้าทำมากคง ๕๐ แล้ว คงตกอยู่ในพระรูปละ ๓๐๐ บาท เป็น
จำนวนอันไม่เลื้อมักว่าแรงที่จะบริจาคได้ ถ้ายิ่งทำมากขึ้นไปราคาก็จะย่อมเยาอีก.

ในการที่จะให้สำเร็จ ประโยชน์อย่างนี้ ราชบัณฑิตยสภา จึงได้นำความขึ้นกราบ
บังคมทูลพระกรุณา ถัดทรงอนุโมทนา พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ทำได้ จึงได้
สั่งพิมพ์พระบรมรูปขึ้นถ่ายจากหุ่นนั้น มาพร้อมกับ หนังสือ เพื่อให้เห็นพระลักษณะซึ่งได้
ทำขึ้นไว้เป็น ตัวอย่าง ถ้ายิ่งไม่พอ ปรารถนาจะไป ชมหุ่น พระบรมรูป ที่ห้องศิลปสงเคราะห์
ณศิลปากรสถาน ในวันใดวันหนึ่ง ระหว่างเวลาทำการก็ได้ เว้นแต่วันอาทิตย์ ถ้าชอย
ด้วยประสงค์ปรารถนาจะได้พระบรมรูปไว้ ขอได้ โปรดแจ้งความไปให้ทราบ จะได้ จัดทำ
ให้สมประสงค์ด้วยความเต็มใจ.

อิทธิเทพ.

ผู้อำนวยการศิลปากรสถาน

วิทยาการภาวน

ภาพในเรื่อง “อักรมหาเสนางคิบดี”

มาศานุสร

กุ่มภาพนัช

อสนาย มลา มนตา

๑ เรียบมนตรตนคดองแลว มัวเลอ

ครันจิตคึกคระเมอ แม่นไซร์

มนตรที่ทอ้งทงเกลอ นันคย กันพอ

อยู่ท่างไกลน่านไค พยแลวยังฉงน ฯ

อินทวงศ์

นิทาน ของ ศรีไชย

๐ แต่ปางหลังยังมีตัวพานิช ร่วมคบคึกคิก สองพานิชพึ่งพาลัน ชนหัวเราะ ต่างยิ้มเยาะ
 ขยายคำมัจฉาสรรพ์ รวยรวมปลาพาไป ใน หยินเข้าเรือโทษา ต่างคนแย่งแข่งขันกัน
 ขาญณ ทุกวันขายคำทำกำไร อันทำเลเคหา นานา ล้วนอ้างว่าถูกต้องคำของตน คนว่า
 อาศัยสถิติ จะชนบทยู่ชุกคึกคึกเมืองใหญ่ มั่นอยู่กลางเตียงกลางแม่ คนว่าหัวเตียง
 อรุณรุ่งมุ่งหน้าพากันไป ตลาดในย่านกล้วยกัน แก่แก้อยู่หัว คนว่าหางไม่ล่อมือยอมแพ้กลัว
 ทัพทัน จะสำนัณวันหนึ่งจึงสามมิตร นาย เตียงเขานัวว่าอยู่หางอย่างของตน เรื่องเคียว
 พานิชเดินมาหน้าเหม่หรรษ์ สันทนามากลาง แท้แต่สามความเห็นคึก คือกัวถูกอนนิคคึก
 ทางวัด เรื่อง นานาสารพัน คุกกัน พลาจ แผลกผล เตียง กันไป เตียงกันมา ว่าประจัน
 พานิชหนึ่งจึงถามความขึ้นว่า เรานค้าปลา กำลังพลโทษาทั่วพาลัน เคยได้เตียงเตียงเขา
 ขาญก็หลายอย่าง รู้หรือไม่ว่ามานัน้อยกลาง เขาเหตุอ้าง กลีบเลี้ยงกังฟั้งกระข้างล่างคู้ขึ้น
 ครอบวางพุงมันมันเหลือคึก พานิชหนึ่งจึงค่าน ไม่ได้เหตุเหตุผลเข้าชนกัน ไม่ได้ผลทุนหัน
 ว่าท่านผิด มันปลานัน มันสถิติ คึกอยู่คึก ยันเหตุชน ไม่ได้เหตุผลเตียงเตียงข้างๆ เคย
 ไม่เชื่อท่านลองลัดชิมคู้คู้ มันเยย่องคล่อง วิวาทกันกลางทางสถล เตียงกันแล้วไม่ยอม
 คู้ะคู้จริง พานิชหนึ่งจึงค่านท่านทงคู้ ล้วน แพ้แน่ของตน ว่าๆ จนเขาหมัดคู้คู้ดิน
 ไม่รู้เกาเพื่อข้างเขย้อย อันมันปลาข้าแน่ใจ ความ พานิชหนึ่งจึงได้สถิติ จึงห้ามเพื่อน
 ไม่ประวิง รวมอยู่นิ่งของข้างทาง ของปลา ทั้งคู้คู้ไม่ขาม จึงหยุดก่อนอย่าเตียงไปให้

พ.ศ. ๒๔๖๘

นิทาน

ว่าม เราทั้งสามควรไปหาท่านอาจารย์ ให้
ทักสิน ว่าใครได้ถูกฝึก ถิ่นเป็นนี้ดี ถูกมัน
ขึ้นที่ฐาน ก็คิดว่าเถียงกันไปไม่ได้การใด
นั้นก็ใกล้ ในย่านท่านอยู่ยัง สองพานิชได้สั
รียบพร้อมแล้ว พวกมันแล้วหลว่ ท่านครูขลัง
ถึงอาวาส ขึ้นหา อาจารย์ทั้ง ประสงค์หวัง
ของตัวไม่มีว้อ ทรายให้มันงับเพียงเรียบร้อย
เสร็จ จึงเล่าเหตุแผลดกันปลายข้อ คก
ความ ความมันที่ ยุ่งพอ จน มาขอ คำชี้ขาด
ประสาธน์เงินกัน อาจารย์เล่าเจ้าบุญญา
มหาเถร ฟังขัญหาทำเกณฑ์ ให้ทักสิน จึง
ทรงตรรกกลังถึงผลบุญ ซึ่งควรบันทึกไว้
ฉันทิกัน ทรงทางที่เสียเสียรอบคอบ ทั้ง
เหตุผลมาประกอบให้ข้อฉันทักสิน
ทรงไปในคลองต้นนี้ ฝ่ายฉันทักสินเห็นเป็น
ลำเอียง จะหาความนี้ด้วย รือประ โยชน
หรืออาจ โกรธเถียงได้ ไม่ล็กเสียง สามเกลอ
เล่าว่าว อาชวาทความ พร้อมเพรียง ไม่คง
เยี่ยงอย่างเก่าด้วยเขลามุพหิ ครั้นครกครอง
ท้องแก่แน่ฉันทักสิน ท่านอาจารย์ผู้มีวิชาสุนทร
จึงทักสินชี้ขาดประสาธน์กุล ว่าถูกต้องของ

พ่อคุณทุกคนเที่ยว สามพานิชพิศวงสงสัย
นัก จึงถามชัดด้วยเขลามุพหิว่า เขลามุพหิว่า
ข้อเถียงเท็จจริงในสิ่งเถียง มีได้เกี่ยวกับ
ประเด็นเป็นอันไป ทางที่ถูกควรแนแต่ด้วยโค
โธน โยรคเยิกขยายพิปรายไซ ซึ่งเหตุผลด
แจ่มประจักษ์ใจ แก่พวกชาวซึ่งไว้ในปรช
อาจารย์เล่าเจ้าบุญญา มหาปรชาญ จึง
ประกาศว่าพลันไซ้ขัญหา ว่าเปลวมันนั้น
เขาเป็นธรรมดา ย่อมลดยเห็นออกทากปราก
ฉันทักสินในกายมีฉา เมื่อปลาศุขรา
เชิกขุคัย มันรวมไหลอยู่หัวกันที่ ค้าง
ล่างทางซีเหนือธรา มันขึ้นไหลไปรวมอยู่
นังคฤๆ ไม่คำผุคว่ายไปณข้างหน้า ไต่ระคัย
มันหลายในกายปลา ย่อมรวมมาอยู่กลาง
ระหว่างฟง เพราะฉันทักสินขัญหามันปลา ซึ่งเจ้า
มีสงสัยเข้าใจยุ่ง จนวิวาทขึ้นเสียงเถียงกันนง
โดยไม่มุ่งเหตุผลทั้งกันปลาย แท้ถูกต้องด้วย
กันทั้งนั้นแหละ ทั้งง้างแระชัดทักสินขยาย
จงอย่าเถียงกันไปให้ วุ่นวาย ฟังเข้าใจทั้ง
กระจายบรรยายมา สามพานิชฟังเสร็จเหตุผล
แล้ว ต่าง ผ่องแผ้วปรกัเปรมเหมทรรษา

ศรีไชย

กุ่ม

น้อมพระนามเลื่อมใสใจศรัทธา ในปัญญา
อาจารย์อันชาญคม พลันค้นคว้าคัมภีร์
จิต รวมสนิทสโมสรทั้งก่อนสม เลิก
พิพาททั้งปวงปริการมย์ แล้วร่ายกับลาท่าน
อาจารย์พลัน อันปัญญาสามารถเอาตัวรอด
นับเป็นยอดที่เลิศประเสริฐสรรพ ถึงแม้ตกอยู่
ระหว่างกลางภยันต์ ย่อมเยี่ยงกันแก่ได้ไม่อับ

จน นิทานนชัชนิทศนินเทคนิ ศุณพิเศษ
ปัญญาสาธต อาจช่วยชูผู้อื่นให้ชื่นมน
ยาราศพันภัยพิบัติสวัสดิ์ประณี ประโยชน์ตน
ก็ไต่ไม่เสื่อมขาด กลยประสาธน์ผลเสริม
เพิ่มภิญญสุนทร ผู้อื่นรอดตนรอดยกอศุสย
ยัวไม่ซ่าน้ำไม่ซุ่นเป็นคุณแล

๑๘๘. สันดานแห่งกรณีนี้ทั้งมวลญ ก็คือความจริงใจ ความล่งเลเหละเหละ
บ่อมแปลเค้า แห่งการเหลวเหลก ท่าน จง สวงน ความจริงใจให้เหมือน
อำนัคมณี เทอญ.

ของ ค. ส. พิชชญาติ

“สองสหาย”

แปลจากเรื่องในภาษาอังกฤษ ของ อาจารย์ ดีแอดสัน.

ไทย

ปาถกาสนิธ

ผู้แปลเรื่อง “ปฏิภาณแห่งบัณฑิตอินเดีย” ฯลฯ

เมื่อเย็นวานนี้ ขณะที่ ข้าพเจ้า กับ ท่าน
เสอร์ โรเบอ์ร เพอน ของ ข้าพเจ้า กำลังออกไป
เดินเที่ยวเล่น มี ชาย หนึ่ง รูปร่าง ลำสัน
ผู้หนึ่งเข้ามาวิ่งทอผ่านเราไปพร้อมกับคนใช้ของ
เขาออกคนหนึ่ง เมื่อข้าพเจ้าซักถามถึงประวัติ
แห่ง ชายหนุ่มผู้นั้น ท่าน เสอร์ โรเบอ์ร ได้
เล่าให้ ข้าพเจ้าฟังว่า สภามหะรณห์นั้นเป็น
บุตรของผี มีอันจะกินสิ่งหนึ่ง เขามารบกา
ให้มากมาย เจ้าหล่อนได้คำนึงและคอยระมัด

ระวังและอย่าแค้นร่างกายของบุตร เกรงว่าบุตร
จะเจ็บไข้ ด้วยลม จน บุตรผู้นั้น ไร้เวลาไม่มี
วิชาความรู้อะไร เจ้าหล่อนได้ รับคำบอกเล่า
จากบุตรชายว่า การอ่าน หนังสือหนึ่ง ทำให้เขา
รู้สึก เคืองตาและ การเขียน หนังสือทำให้เขา
รู้สึกหนามทึงเวียนศีรษะ เมื่อบุตรผู้นั้นมีอายุ
เติบโตขึ้น พ่อ จะเข้ามาถามหา ขันได้ มารบกา
ปล่อยให้ ไปเที่ยวกระโดดเล่น ในป่าตามอำเภอใจ
สรุปเนื้อความตาม ที่ท่าน เสอร์ โรเบอ์ร ได้ให้

ข้าพเจ้าพ่อกับแม่เพียงสั้น ๆ ว่า สภาพยุช
หนุ่มมี... เป็นคน มีร่างกาย แข็งแรง สมบูรณ์
ดีมาก แต่ไม่มีวิชาความรู้อย่างใดเลย แล
ถ้าหากคนเราเกิดมาในโลกนี้มีหน้าที่เพียงแค่ว่า
จะพยายาม บำเพ็ญคุณให้เต็มที่ มีชีวิตยืนนาน
เท่านั้นแล้ว ก็จะไม่มีความหมายของคนใดในโลก
ที่มีลักษณะที่เลือกไปว่าสภาพยุชผู้

ข้าพเจ้า พงศ์ไตรยา ความจริง ระหว่างที่
ข้าพเจ้า มาพัก อยู่ที่ บ้าน ท่าน เสอร์ โรเยอร์
เพื่อน ของ ข้าพเจ้า ว่า ใน ชน ขบถ แลบนั่น พวก
ทนายทและบุตรคนหัวบ ของตระกูลที่มุ่งมี โดย
มากมัก จะไม่ค่อย นำพา ผู้ใด ที่ต้องการ ศึกษา
ทางนี้ บางทีก็จะไปเพราะเขาคิดเสียว่า ได้เกิด
มาในกองเงินกองทองอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้อง
ต้อง คิดอ่าน ประกอบ กิจการ อัน ๆ อีกต่อไป
หรือมีฉันทะก็จะไปเพราะเขาไม่หวังผลอะไร
เพิกเฉยในคำ สรรเสริญยกย่องของพวกผู้คน
ยาวไพรี หรือมีฉันทะก็จะไปเพราะ ครุฑ
อาจารย์ ทมหนาท สั่งสอนอบรมแก่เหล่าคน ๆ
มีความ คิด เห็น ว่า การ ศึกษา ไม่เป็นสิ่ง สัก
สำคัญเช่นเดียวกัน ข้าพเจ้าสังเกตเห็นบุตร
ผู้ไม่มีเหล่านนี้ไม่ได้เอาใจใส่ ต่อสิ่งใดเลยนอก
จากจะมัวเมาเพลิดเพลินอยู่กับครอบครัว และรอ
คอยแต่เวลาที่จะได้ วิทยช่วง มรดกจากสวน

บ้านเรือน แล้วก็จะไปโอนให้บุตร หลาน
ของตนเสียก่อน ๆ ไปอีกภายหลัง

การที่ข้าพเจ้ามาทราบ เรื่องเหล่านี้กระทำ
ให้ ข้าพเจ้าทวนไประกุดถึงเรื่องสองสหายซึ่ง
เคยมีผู้เล่าให้ ข้าพเจ้าฟัง ข้าพเจ้าจึงจะขอ
นำมาเล่าเป็นก้านดั่งที่ท่านผู้อ่านทั้งหลายโดย
ใช้นามแฝงแก่บุคคลซึ่งข้าพเจ้าจะกล่าวถึงนั้น
ข้าพเจ้า คิดว่า บางที เรื่อง ที่ เล่านี้ อาจ จะเป็น
ประ โยชนได้บ้างไม่มากนักขอ ถึงแม้ ในบาง
ตอนก็เหมือนน้ำ จะเป็นเรื่องที่น่าเสียมากกว่า
เป็น เรื่องจริง

บุ โศสัส และเลออนติน เป็นชายหนุ่ม
สองคน ซึ่งได้ เริ่ม ก่อร่าง สร้างตัว ขึ้น ในโลก
ไทย ในชั้นที่เริ่มมีทุนทรัพย์ติดตัวอยู่แต่เพียง
คนละเล็กน้อย ชายหนุ่มทั้งสองนี้ เป็น คน
เฉลียวฉลาดและมีความประพฤติดี เขาทั้งสอง
ได้เล่าเรียน หนังสือ มาด้วยกันตั้งแต่ครั้ง
อายุน้อยยังมัวเยาว์ และต่อจากนั้นมาก็ได้เป็น
สหายที่ซอซพุดรักใคร่สนิทสนมกันอยู่เสมอจน
ตลอดชีวิต บุ โศสัส ได้ เริ่มกระทำ การ
ประกอบ อาชีพ โดยสมัคร เข้ารับราชการ และ
เนื่องจากการที่บุ โศสัสเป็นคนเฉลียวฉลาดและ
มีความสามารถต่าง ๆ ทั้งที่ได้ ศึกษาเล่าเรียน
มา บุ โศสัสจึงได้เลื่อนยศและตำแหน่งขึ้น

พ.ศ. ๒๔๖๗

สองสหาย

เป็นลำดับ จนภายหลังได้กลายเป็นคนมั่งคั่ง
สมบูรณ์ ส่วนเลออนตินนั้น เป็นคนพอใจฝึกฝน
ในการศึกษา เลออนตินจึงได้อุตสาหะเล่า
แสวงหาวิชาความรู้ต่าง ๆ โดยการศึกษาการ
สนทนาและการไปเที่ยวตรวจภูมิประเทศบ้าน
เมืองต่าง ๆ นอกจากความรู้และความสามารถ
ในทางศิลปวิทยาต่าง ๆ แล้ว เลออนตินยังได้
รู้จัก มักคุ้น ซอยพอกับ บรรดาพ่อค้าอาวรบ ที่
มีชื่อเสียงต่าง ๆ แทบทุกคน ในทวีปยุโรป
เลออนตินได้ศึกษาตลอดถึงงานชนบทกรรมนิยม
สมัยนิยมและอุปนิสัยใจคอของบรรดาเจ้านาย
และคนสำคัญแห่งประเทศบ้านเมืองต่าง ๆ และ
บรรดาบุคคลทั้งหลาย ที่ มีนามปรากฏอยู่ใน
หนังสือราชกิจจานุเบกษานั้น น้อย คนนักที่
เลออนติน จะ ไม่ได้เคย สนทนาถามรู้จำคุ้นเคย
ด้วย ถ้าจะสรุปเนื้อความ กล่าวแต่โดยย่อก็คือ
เลออนติน ได้ รับการศึกษา มีความรู้ ทั้งในส่วน
บุคคลและ ศิลปวิทยาต่าง ๆ ยาก ที่จะหาผู้ใด
ที่เทียบได้ ในสมัยนั้น ระหว่างที่เลออนติน
กำลังศึกษาและท่องเที่ยวไปใน ประเทศต่าง ๆ
นั้น เลออนตินได้ มี จิตหมาย ส่ง ข่าวคราว
ได้ค่อยไปมากับ ยูโกสตีล เสมอเป็นนิจ และ
เนื่อง จากการที่เลออนตินเคยเล่าวิชา ความรู้
ต่าง ๆ ให้ ยูโกสตีล จึง สามารถกระทำ

ตนให้เป็นพอใจ แห่งเจ้านาย ของตนได้ โดย
สะดวก เมื่อสหาย ทั้งสองนั้น อยู่ อย่างเข้าดัง
เขตตลัสลีย (ซึ่งเป็นเวลาที่ มีสเตอร์ เคาเล
นักประพันธ์ผู้มีนามอุโฆษ เรียกว่าเป็นเวลาซึ่ง
จะมีวันถึงกายแก่ชีวิตมิได้) สหายทั้งสอง
จึงได้ตกลงที่จะกระทำตาม ความคิด ซึ่งได้ มี
เจตนาไว้แต่ตั้งเดิมว่า จะหยกทำงานการ เพื่อ
หาเวลาพักผ่อน สังขาร อยู่ ตาม ชนบท ไปจน
กว่าชีวิต จะ หาไม่ เมื่อ คิดเห็น พร้อม
กันเช่นนั้นแล้ว สหายทั้งสอง ต่างจึง ได้ แต่งงาน
พร้อม ๆ กัน เลออนตินได้ ซื้อที่นาไว้แห่ง
หนึ่งซึ่งอาภัพ ค่าเช่าได้ บัลด สามารถขอยืม
ด้วยทรัพย์สินของตนและของภรรยา นาน
ถึงอยู่ใกล้ ๆ กับที่คนอื่นระโหฐาน ซึ่ง ยูโกสตีล
ได้ ซื้อไว้เป็น ราคาหลาย แสนยอนต์ สหายทั้ง
คู่ ต่าง ได้ มีบุตร พร้อม ๆ กัน บุตร ของ
ยูโกสตีลเป็นชายและบุตรของเลออนตินเป็นหญิง
แต่เลออนตินฉะฉินต้องประสบโชคร้ายอย่างยิ่ง
ที่ภรรยาสาว (อันเป็นต้นของแห่งความสุขของ
เขา) ได้ถึงแก่กรรมเสียห่างจากเวลาซึ่งคลอด
บุตรสาวนั้นมาได้ ไม่กี่วัน เลออนตินคงแทบจะ
ทนความโศกเศร้าได้ หากเขาไม่มี ยูโกสตีล
เพื่อนยากมากอดเย็บมเย็บและปลอบโยนนำใจ
อยู่ทุก ๆ วัน ภายหลังต่อมาวันหนึ่งขณะที่

ปากกาสนิท

๖๐๖/๖๖๖ กุมภ

สหายทั้งสอง มาวิสาสะปราสัย กันด้วย ความ
สนิทสนม รักใคร่ เช่นเคย สหายทั้งสอง ได้
ตกลงที่จะแลกเปลี่ยน บุตร ให้ แก่กันไว้จนกว่า
เด็กทั้งสองนั้น จะมามี บุตร โตขึ้น เป็นผู้ใหญ่
โดย ที่ ฝ่าย เลออนติน เห็น ว่า ตน ไม่มีความ
สามารถ พอที่ จะยอมรับเลี้ยง บุตรสาว ให้ได้
ภายใน บ้านเรือน ของ ตน และ โดยที่ข้าง
ฝ่าย โคลัส ก็เกรงว่า บุตร ของตน จะเกิด หึง
ของห้องนอนอย่างใดคนหนึ่ง เมื่อทราบว่าเกิด
มาเป็นทายาทซึ่งจะ ได้ รับ มรดกมากมาย เช่น
นั้น ภรรยาของ โคลัส ก็มีความยินดีที่จะ
ให้บุตร ได้ รับการศึกษาจากผู้ที่มีความรู้
อย่างเลออนติน และ โดยที่เจ้าหล่อนก็คิดเห็นเสีย
ว่าถึงแม้จะแลกเปลี่ยนกันแล้ว เจ้าหล่อนก็ยังมิ
โอกาส ที่ จะ ได้ พบเห็น บุตร ของตน อยู่ เสมอ
เจ้าหล่อน จึง ได้ ทกลง ปลง ใจยินยอม เห็นชอบ
ตามความคิดของสหายทั้งสองนั้น สหายทั้ง
สอง ต่าง ได้ มีความเมตตาปราณี ต่อทารก ซึ่ง
ตนรับมาเลี้ยงกันนั้นอยู่ เสมอ เป็นนิจ อย่าง ฉันท
มีภักดีกับบุตร จนทารก ทั้งสอง คิดว่าผู้ ที่เลี้ยงค
ตนนั้นเป็นบิดาอันแท้จริง และมี ไต่ นึกฝัน
เลยว่าเขาทั้งสองเป็นแต่เพียงบิดาเลี้ยง ทายาท
ของ บุ โคลัส ซึ่งเลออนติน รับมาเลี้ยงกัน อยู่
ไฉนตามสัญญาว่า โพลริ โอ ๆ มีความ รักใคร่

เลออนตินอย่าง มิอาจบังเกิดเกล้า และ เลออนติน
ก็ ได้ ส่งสอนให้ โพลริ โอมีความ ยินดี ชอบที่
พบเห็น บุ โคลัส ซึ่ง ไปมาหาสู่ที่บ้าน นั้นอยู่ เสมอ
และเนื่องจากความรักอันบุตร พึงมีต่อบิดาโดย
คติแห่งธรรมชาติ และตามนิสัย ของ เด็ก ฉลาด
โพลริ โอได้พยายามกระทำคน ที่ จะ ให้ บุ โคลัส
สรรเสริญและรักใคร่ ครั้นต่อมาเมื่อโพลริ โอ
เคยได้ รู้เกี่ยวกับ มีความคิด พอที่ จะ ทราบ ถึง
ฐานะของผู้ ซึ่งตนคิดว่าเป็นบิดาได้ โพลริ โอ
จึงยังเกิด มี มานะ รู้สึกรู้ว่าตน จำ จะต้อง คึก
ประจบยอการหาเลี้ยงชีพและก่อร่างสร้างตัวโดย
สติปัญญาความสามารถ ของตนเอง ความ
รู้สึกมีมานะ ของโพลริ โอทั้งนี้ ยังเพิ่ม ทวีมาก
ขึ้นเป็นลำดับ เพราะฉนั้นเมื่อเลออนตินแนะนำ
หนทางใด ในการที่จะ ได้ เสาร์แสวงหาความ
โพลริ โอได้ขมุกขมนังออกทั้งใจทำผิดจากเด็ก
สามัญนั้น ๆ ตามธรรมชาติโพลริ โอเป็นเด็กที่
มีสติปัญญา ฉลาดเฉลียวอยู่แล้ว และ ยัง เมื่อ ได้
รับความ สั่งสอน จากผู้ ยอมรับก็อย่าง เลออนติน
อีกด้วยโพลริ โอจึงได้ศึกษาวิชาทุก ๆ แขนง
ได้อย่างรวดเร็ว จนเป็นที่น่าพิศวง เมื่ออายุยัง
ไม่ทันครบยี่สิบ โพลริ โอได้ ได้ ศึกษาเล่าเรียน
วิชาทางฝ่ายพลศึกษาและวิชาทหารจนบริบูรณ์
จาก มหาวิทยาลัยได้ เช่นก็ยอดเยี่ยมจนได้ รับ

พ.ศ. ๒๔๖๗

ต้องสหาย

ความยกย่องสรรเสริญ ต่อจากนั้นเลออนตินได้
จัดให้ โพลริโอ เข้าศึกษาวิชาอาชีวศึกษาต่อไปใน
ทาง กฎหมาย อันนิสัยของ เด็กหนุ่ม ตาม
ธรรมเนียมชาวอิตาลีรัก คนอยู่แล้วว่าเขาเป็น
ที่ จะไ้ รัย มรดกมากมาย ถึงแม้ ว่าระสอยใส่
วิชาความรู้อะไรไม่ได้ ความรู้สึกเช่นนั้นคง
จะทำให้เขาไม่ชวนชวบในการเล่าเรียน แต่
โพลริโอหาได้คิดเช่นนั้นไม่ เพราะ โพลริโอ
รู้สึกว่าการได้เพียงมีฐานะร่ำรวยของคนอื่นย่อม
จะไม่เพียงพอ ที่ตนและ เลออนตินซึ่งตนคิดว่า
เป็นบิดาจะใช้จ่ายใช้สอย เพราะฉะนั้น โพลริโอ
จึงได้ ตั้งหน้าสู้ทำการศึกษาวิชาความรู้ ได้ตน
โดยไม่หยุดหย่อน จนรอบรู้ เจน อย พระราช
กำหนดกฎหมายทั้งปวงของบ้านเมือง

เด็กชายพาเจ้า ควระ แดงให้ ท่านผู้อ่าน
ทั้งหลายทราบเสียด้วยว่าระหว่างที่ โพลริโออยู่
ที่บ้านบิดาเลี้ยงของเขานั้น โพลริโอได้เียนแขก
ชอบพอไปมาหาสู่กับครอบครัวของโยโกสดีอยู่
เสมอ เพราะฉะนั้น โพลริโอ จึงรู้จักมักคุ้น กับ
เลโอนิดา (บุตรของเลออนติน) มาตั้งแต่
อายุ ยังน้อยเขายู่ด้วยกัน ความสัมพันธ์
ชอบพอระหว่าง โพลริโอกับเลโอนิดาได้เจริญ
แก่กล้าขึ้นโดยลำดับจนได้กลายเป็นความรัก
อันลึกซึ้งว่า ซึ่งตามนิสัยของชาวหนุ่มผู้ ได้

วัยการศึกษารู้ รักค่าแห่งเกียรติยศและเกียรติ
คุณทั้งหลายอย่าง โพลริโอ เมื่อได้ มาประสพ
เช่นนั้น เขาย่อม จะ กระ ทำให้บังเกิดมีความ
กระวนกระวายเกิดอารมณ์มาก โพลริโอรู้สึก
ว่า คนอื่นไม่มีหวังที่จะได้ โชคหญิง ซึ่ง เป็น
ทายาท ของ กระกูล อัน มั่งคั่ง สมบูรณ์ เช่นนั้น
และรู้สึกอยู่ในใจว่าตนควรระยอมสละชีพเสีย
ก็ดีกว่า ที่จะคิด หาอุบาย อันจะ กระ ทำให้ ได้ตัว
เจ้าหล่อนมาโดยทางอันมิชอบ นางสาวเลโอ
นิดา เป็นสตรี ที่มีศรี รุปลมงามเลิศประภ
ทั้งมีกิริยาอัน อ่อน โยนสุภาพเรียบร้อยอย่างยิ่ง
เจ้าหล่อนก็มีความรักต่อโพลริโอเช่นเดียวกัน
แต่หากเจ้าหล่อนช้อนความรักไว้ ด้วยความ
เฉลียวฉลาด เจ้าหล่อนจึงมิได้แสดงความ
จริงใจของเจ้าหล่อนออกให้ โพลริโอทราบแม้
แต่เพียงเล็กน้อย เนื่องจากความเทอทยานใจ
อันมีอยู่ด้วย ประการนี้ โพลริโอจึงได้อุตสาหะ
พยายามแสวงแสวงกระทำการงานต่าง ๆ จนเต็ม
ความสามารถโดยมิได้ คิดเห็นแก่ความเหนื่อย
ยากด้วย ความ อยาก ที่จะ ให้ ตน มี ทรัพย์สิน
และมีหน้ามั่งคั่งกับเขาเช่นข้าง ในชนบทประเทศ
แถบนั้น หัวใจ อันมีเกียรติของโพลริโอใน
ขณะนั้น ได้ถูกเพลิงแห่งความรักรบกวน
อย่าง แรงแกล้งอยู่ตลอดทุก เช้าค่ำ วันหนึ่ง

ปากกาสนธิ

โพลริโอได้รัยคำสั่ง จากเลออนตินให้รัยกลับ
ไปบ้านโดยด่วนในวันรุ่งขึ้น การที่เป็นเช่นนั้น
ก็เพราะ ยูโคสัส รอดพ้นภัยพิภพ ความดี ของ
บุตรอยู่ต่อไปอีกมิได้ ยูโคสัสจึงตั้งใจอยาก
จะเผยความจริงออกให้บุตรของตนทราบ ใน
เช้าวันที่โพลริโอไปยังบ้านเลออนตินซึ่งเขาคิด
ว่าเป็นบิดาบังเกิดเกล้า เลออนตินได้บอกแก่
โพลริโอว่า ยูโคสัสมีสิ่งสำคัญยิ่งที่จะแจ้งให้
โพลริโอทราบ พอพูดเช่นนั้นแล้วเลออนติน
ก็สวมกอดโพลริโอ แล้วร้องไห้ เมื่อโพลริโอ
ไปถึงคุกหาคนของ ยูโคสัส โพลริโอพบ ยูโคสัส
กำลังรอกอวยรับอยู่ ยูโคสัสได้ออกไปงมมือ
โพลริโอ และเมื่อได้กระทำ ความเคารพ
ต่อกันตามธรรมเนียม แล้ว ยูโคสัสได้พา
โพลริโอ เข้าไปในห้องลับ เมื่อเข้าไปใน
ห้องนั้นแล้ว ยูโคสัสจึงได้เล่าประวัติเผยความ
ลับอันเกี่ยวกับเรื่องบิดามารดาและการศึกษาให้
โพลริโอ ทราบ และ ใน ตอนท้าย ยูโคสัส
ได้พูด กับบุตรของ ตนว่าดังนี้ “ พ่อไม่มี
หนทางใด ที่จะตอบแทน บุญคุณ อัน
ใหญ่หลวง ของเลออนตินได้นอกจาก
จะจัดการให้เจ้ากระทำ การ สมรส กับ
บุตรสาวของเขา การที่พ่อเล่าความ

กุมภ

ลับแก่เจ้าฉันนี้ จะต้องไม่กระทำให้
ความรัก ที่เลออนติน มีอยู่ต่อเจ้าฉันนี้
บิดาบังเกิดเกล้าฉันเสื่อมสูญไป ถึง
เลโอนิดาก็เหมือนกัน เจ้าหล่อนจะ
ต้องคงเป็นบุตรของพ่ออยู่สืบไป การ
ที่เจ้าหล่อนได้มีความจงรักภักดีต่อพ่อ
เสมอมาอย่างฉันที่บุตร ในอุทรนั้น ถึง
แม้จะเป็น โดย เจ้าหล่อนเข้าใจผิดก็จัด
ว่าเป็นการ ลำแตงกตัญญู กตเวทีอันดี
เลิศ สมควรที่เจ้าหล่อน จะได้รับรางวัล
อันมีค่าสูง สุดที่พ่อจะ จัดสรร ให้
ได้ ถูกเอ๋ย ต่อจากนี้ไป เจ้าจะมีแต่
ความสุข โดยได้รับช่วงมรดกอันมั่งคั่ง
ของเรา ซึ่ง ถ้าเจ้า วูเลียมแต่ เล็กมา
แล้วเจ้าคงจะไม่รู้ สัก มีความ บิตยินดี
อย่างใด และ ต่อ จากนี้ ขอจง พยายาม
ประพฤติเยี่ยมตนให้เหมือนเมื่อก่อนเจ้า
ได้รับ มรดก นั้นให้ ได้เสมอ เป็น นิจ
พ่อบอกให้แม่ ของเจ้า รอคอยเจ้าอยู่ใน
ห้องโน้น แม่ของเจ้าที่กำลังมีความ

พ.ศ. ๒๔๖๙

สองสหาย

ร้อนใจกระหายอยากจะพบเจ้า และ
เวลานี้เขากำลังเฝ้าในความอย่างท้อ
พุดกับเจ้าอยู่ แก่เลโอนิดตาน้องสาว
ของ เจ้า ” เมื่อใกล้ถึงฝั่งเช่นนี้ โพลี โอ
รู้ถึงความอึดอัดในทรวงใจด้วยความขี้ใจนมี
สามารถที่จะพูดออกมาอย่างใดได้ เขาพยายาม
ลง แทะ เท้า ของ บิดา ร้องไห้ สดก สดน น้ำตา
พุ่มพวย และเลือกใส่คนอยู่ดั้นนั้น พลังพูด
พุ่มพวยอ่อนวอนขอรับ ศิลาพรจากบิดา พร้อมกับ
มีอาภัพกิริยาอันล้ำค่าซึ่งความรักอย่างทุกคืน
และความ รู้ สักอันเต็มคั่นใน ทรวงหฤทัย ด้วย

ความกตัญญูทอเทืออย่างเหลือล้นนั้นมีสามารถ
ที่จะเปล่งออกมาจากอกมาให้ปรากฏชัดอย่าง
ไรได้ ใน ที่สุดโพลี โอ กับเลโอนิดลา ได้
กระทำการ สโมสรกัน ตามธรรมเนียม ประเพณี
และได้ รับแย่งทรัพย์สินสมบัติจากยู โคลัสถึงหนึ่ง
ต่อจากนั้น เลออนดิน กับ ยู โคลัส สอง สหาย ก็
ได้มาอยู่ ร่วมรักกัน ต่อมาจน ตลอดชีวิต และ
ได้ รับการสนับสนุนของพระเกษ พระคุณอย่างค้ำจุนจาก
โพลี โอและเลโอนิดลาซึ่ง เป็นผลธรรมตาอัน
พึงระไว้ รัย เนื่องจากความรักที่เขาสองเป็น
ผู้มีความเฉลียวฉลาดรู้ จักหาวิธีอบรมให้การ
ศึกษาแก่บุตร ชิกามาแล้วด้วยดี

ยศวิน

๑๘๕. ยอดแห่งชาติ คือ พระราชา ยอดแห่งดารา คือ ศศิธร ยอดแห่งจิตต์
ประภัสสร คือ มฤตธรรม.

ของ ผ. ล. พิษณุชาติ

“บุรุษสวมหน้ากากเหล็ก”

แปลและเรียบเรียงจากหนังสือ “World of Wonders”

ของ

“เฉลิมเผ่า”

[ถ้าจะพูดกันถึงความลึกลับที่อุบัติขึ้นในโลกนี้มาแต่ครั้งโบราณแล้ว เห็นว่าต่างก็ยอมรับว่าการแตกต่างกันสุดแล้วแต่ความเจริญของชนชาตินั้น ๆ และแล้วแต่กาลสมัย. แต่ใช้ว่า ในสมัยที่ยังดึกดำบรรพ์ จะมีแต่ความลึกลับ ที่สยดสยอง และน่าหวาดเสียวเท่านั้น ก็หาไม่ก็ สมัยโบราณ ก็ยังมี ความลึกลับ อย่าง น่าหวาดเสียว เป็นที่ สยดสยองแก่ โลกไม่แพ้สมัยใหม่เหมือนกัน ก็จะ ได้แปลลงสู่กันฟังต่อไปนี้]

สมัยเมื่อ เวลาล่วงมาได้ เกือบ ๓๐๐ ปีแล้ว มาคือใน พ.ศ. ๓๐๓๐ ซึ่งตรงกับ รัชสมัย แห่งพระเจ้าหลุยส์ ๑๔ โคมะรองอันแปลกประหลาด และ ลึกลับ เรื่องหนึ่ง เกิดขึ้นในทวีปยุโรป เป็น เรื่องที่ บรรดาชาติ ต่าง ๆ เมื่อได้ทราบ จะกระแจะกาย เรือน เขาแล้ว กระทำให้พากัน รู้สึกถึงมากที่สุด และต่าง ก็พยายามที่จะ หาเอาเงื่อน หลักถาน แต่ก็ไม่หมดหวังมาจนทุกวันนี้ และก็ยังคงเป็นความลึกลับอยู่ เรื่องนี้

ก็คือเรื่อง “ชายสวมหน้ากากเหล็ก” นั่นเอง ความจริง ชายผู้สวม หน้ากากเหล็ก นี้ ก็เป็นมนุษย์ยุคชนธรรมคา เช่นเราทั้งหลายนั่นเอง แต่เหตุใด — เขา จึงต้อง สวมหน้ากากเหล็ก เล่า และการที่เขาต้อง สวมหน้ากากเหล็ก นี้มิใช่ว่าเขาจะเป็นผู้ ร้ายหรือหัวนรกกระทำการโจรกรรมอย่างไรก็ตามได้ แต่เขาคงถูก สวมหน้ากากเหล็กอยู่เป็นเวลานาน และนาน โดยที่มิได้พบตัวจริง หรือเดือนหรือปี แต่

พ.ศ. ๒๔๖๗

บุรุษสวมหน้ากากเหล็ก

เขาต้องถูกรถรมาณ สวมหน้ากากเหล็ก อยู่นาน
เวลานั้นด้วยจำนวนสิบ ๆ ปี ขึ้นไปโดยมิได้ออก
หรือ ออกนัยหนึ่ง เขาจะถอดออกไม่ได้เป็นอันขาด

แม้ ปรากฏว่า เขาพยายาม จะ ถอดแล้ว เขาจะ
ต้องตายทันทีที่เคย เขาต้องถูกรถรมาณใน
การ ที่ ต้องสวมหน้ากากเหล็กอยู่นาน ๔๒ ปี
เต็ม ๆ โดยจะถอดออกไม่ได้เลย และต้องอยู่
ในที่คุมขัง — ต้องถูกอยู่ในคุก. ที่มันลึกลับ
รอบตลอดเวลา

ความจริงหน้ากากเหล็กนั้นเป็นเครื่องขัง
และซ่อนเร้นทรวดหน้าของเขาได้อย่างดี และ
ไม่มีใครทราบว่าเขาชื่อใคร? หรือจะเป็นข้อ
ที่ ทำให้ ผู้อื่น สงสัย ว่า เขา คือใคร ก็หาไม่ได้
และก็เห็นว่าน่าจะมีพงศาวดารอันเป็นข้อลึกลับ
แก่นักโทษคนนั้นคนเคยใน โลกเท่านั้น

ท่านคาคีแนล มาซาลิน ซึ่ง เป็น ผู้ที่
ได้ รับ นาม ที่ ค่อจาก ท่าน วิชิตวิโนทาง รัฐประ
ศาสน์ ผู้ซึ่งได้ ถึงแก่กรรม ลง ในปี ค.ศ. ๑๙๐๓
ภายหลัง เวลา มรณ กรรม ของ ท่าน มาซาลิน
ต่อมา นับเป็นเวลาหลายเดือน ได้ มีชายคนหนึ่ง
ซึ่ง ดู แล ลึกลับ และ จะ เห็น ได้ ว่า ชาย ผู้
มิใช่ เป็น คน คำ ซ้ำเท่าใด นัก ความจริง
เขาเป็นผู้ ที่ มีรูปร่างท้วมที่เคย ชายผู้ นี้ ได้
ถูกส่งไปเป็นนักโทษอยู่ที่เกาะ เซนต์ มาเกอวิท

ซึ่งอยู่ใน เทล เมดิเตอร์เรเนียน และนับว่าเขา
เป็น นักโทษ คนเดียวในโลก ที่ไม่มีใคร รู้จัก
เขาเลย

นักโทษ ปลากผู้ นั้น อายุ ยังเยาว์ รูปร่าง
ท้วมทรวงผิวง่ายทำทางทงมามาก และแสดง
ให้เห็นว่าเขาเป็นผู้ ที่ ได้คนหนึ่ง ไม่ว่าเขาจะ
ข้างเข้าไขข้างไหนจะต้องสวมหน้ากากเหล็ก
อยู่เช่นนั้นเสมอ หน้ากาก ที่ เขา สวม อยู่
นั้น ตอน ขากันไกร ทำเป็น สปิ้ง เพื่อให้ ชื่นลง
ได้ สำหรับจะได้ อ้าปากเคี้ยวอาหารโดยมิต้อง
ถอดหน้ากาก การระ วัง รักษา นักโทษ ผู้
กวดขันแข็งแรงมาก เขาต้องถูกขังอยู่ใน
เกาะที่กล่าวแล้วเป็นเวลานานถึง ๒๗ ปี ต่อมา
ภายหลัง ได้ ย้าย จากเกาะมาอยู่ใน คุกยาสติล
ที่กรุง ปารีส

การระ วัง รักษา ที่ ต้อง กวด ขัน กัน อย่าง
ที่สุด ก็คือ มิให้ เขาแสดง คน ให้ ผู้อื่น ทราบว่า
เขา คือใครเท่านั้น นอกนั้น นับว่าเขา เป็น
นักโทษ ชนิดพิเศษ ผิดแปลก กว่า นักโทษอื่น ๆ
มากโดยที่มิต้อง ทำงานอะไร แต่ส่วน การ
ไป มาหาสู และเยี่ยมเยียนนั้น เป็นอันว่าจะ ไม่
ปรากฏแก่นักโทษผู้ นี้เลย

ห้องขัง ของ นักโทษ ผู้ นี้ ได้แยกต่างประคัย
ประกาศอย่างหรรษาอย่างที่สุด และเขาอาจ

เดิมเดิม

๖๐/๖๗ กุมภาพันธ์

กระทำกิจการได้ทุกอย่าง ตามอำเภอใจ
ของเขาโดยมิได้ มีใครมายกยับเขาเลย

ผู้คุมของนักโทษผู้หนึ่งต้องคอยดูแลเอาใจใส่
และคอยรับใช้ ในโรงอาหารการกินมิให้ต้อง
อนาถร้อนใจอยู่เสมอ และต้องกระทำให้ถูก
ประเพณีนิยมถูกต้องเช่นในวังจ้าวทุกอย่างทุก
ประการผู้รับใช้จะต้องยืนรอคอยอยู่ในระหว่าง
ที่เขา มีกิจกรรมทำ อยู่ต่อหน้า จนกว่า จะได้รับ
อนุญาตให้กลับได้

เครื่องโต๊ะมีเครื่องประดับ ครอบทุกอย่าง
ล้วนแล้วไป ด้วยสิ่ง ของ อันมีค่า แลระดม
เป็นต้นว่า ต้องมีผ้าปูโต๊ะ อย่างดี และมีคนทอง
เป็นชายกรวย เขามีต้องกระทำงานหนักเลย
แม้แต่เล็กน้อยเช่นนักโทษธรรมดา สิ่งที่เป็น
เครื่องระบับ ความหงุดหงิดกระวนกระวายใจ
คือพิษ นั้นเองเป็นเครื่องแก้เหงาไปให้ชั่วคราว

การย้าย ของ นักโทษผู้หนึ่ง จากเกาะ เซนต์
มาเกอวิท มาอยู่ใน กรุงปารีส นั้น มีผู้ กล่าวว่
ท่านมาควิส แห่งโลโอธ ต้องมาคอยต้อนรับ
ตัวนักโทษผู้หนึ่ง ที่เคยอาศัยติดก่อนนำ ที่เขาจะ
มาถึง ระหว่างที่ต้องมาคอยรับตัวนักโทษ
เขา จะต้อง กระทำ นาน เช่น ต้อนรับ รับแขก นาย
ของเขาเช่นเคยวัน

เมื่อเขาย้ายมาอยู่ในคุกยาสติได้ไม่นาน

เท่าใดนัก ปรากฏเขาได้เขียนข้อความ ๒-๓ คำ
ด้วยมีกลบน แผ่นเงินแล้ว ขวางแผ่นอีกขบวน
ออกไป ทางน่าค่าง คุก โดยที่ ในขณะนั้นเขาได้
เห็น เรือของ มงซิเออ เกอแซมิลาท ผู้สำเร็จ
ราชการ แผ่นดิน ซึ่ง ได้เป็นผู้ควบคุมนักโทษ
แต่ผู้เดียว เท่านั้น และ ซึ่ง เป็นผู้ควบคุม คนสกล
ท้ายที่ ได้เป็นผู้ ถัดความลับของนักโทษคนใด
แต่คนเคยว่าเขาคือใคร ?

ก่อนนำ ที่ ท่านผู้สำเร็จราชการแผ่นดินผู้
จะ ได้ ถึงแก่กรรม บุตรเขยของท่านมีนามว่า
มาเรชาล เกอลาเพียก ได้ อ่อนนอน แล้ว
อ่อนนอนแล้ว เพื่อจะให้ท่านมีทายาทว่านักโทษ
ผู้สวมน้ำจากเหล็กนั้นคือใคร ? แต่กลับ
ได้ รับคำปฏิเสธเสียทั้งสิ้น เช่นแต่ได้ รับคำ
บอกเล่าเป็นกลาง ๆ เท่านั้นว่า “ ความลับอัน
เป็นความลับ ที่เกี่ยวแก่ รัฐประศาสน์ของ
ประเทศ ” และตนเองได้สาบานเสียแล้วว่า
จะไม่เปิดเผยได้ จนกระทั่งชีวิต จะ คืบไปใน
โลกนี้

ชายผู้สวมน้ำจากเหล็กนั้นได้ถึงแก่กรรม
ใน ค.ศ. ๑๗๐๓ ถูกจับอยู่ที่เกาะซึ่งเป็นที่คุมขัง
ครั้งแรก ในปี ๑๖๖๓ นับว่าเขาต้องถูกขังอยู่ถึง
๔๒ ปี การกระทำพิสดารของเขานั้นได้
กระทำกันในเวลากลางคืน

พ.ศ. ๒๔๖๘

บุรุษสวมหน้ากากเหล็ก

แม้ว่าเขาจะถึงแก่กรรมไปแล้วก็ตาม เขายังคงต้องสวมหน้ากากเหล็กอยู่นั่นเอง และ
สามารถจะพูดได้ ว่าไม่มีใคร รู้เลย จนคนเกี่ยว
นอก จาก ความใน แผ่นดิน กับ ท่าน ผู้ สำ เร็จ
ราชการแผ่นดินท่านนั้น

ในระหว่าง ที่นัก โทษณ ถูกขังอยู่ในคุกนั้น
จะปรากฏว่ามีผู้ใดในยุโรป ได้สูญเสียไป สัก
คนเกี่ยวกับหามิได้ ทั้งเช่น ชาย ลักลอบ คนนี้
ความจริง น่าจะมีเป็นแน่แท้ก็จริง หามิว่า คน
ของประเทศใดประเทศหนึ่งได้สูญเสียไปไม่
ต่าง ๆ นี่ยาวเรื่อยมาจนเป็นปกติ

บรรดานักการเมืองทั้งหลายเหล่านี้ได้ถูกและ
พิสูจน์กัน ว่า คน โนน ย่าง คนนี้ ย่าง แต่ ก็เป็น
โคมลอยทั้งสิ้น ซึ่งผิดจากกล่าวคำไปมาก
ที่เกี่ยวข้อง บางคนก็พากันเข้าใจว่า มาซาริน นั้น

เอง แต่ถ้าเป็น มาซาริน จริงแล้ว มาซาริน
ได้กระทำผิด อย่างไรเล่า จึง ต้องถูกสวม หน้า
กากอยู่บนสันชีวิตร์ แต่พวกนักเขียนประวัติ
บุคคลต่าง ๆ ก็ได้ แค่ จะ เพียง คาดคะเน เอา
เท่านั้นเอง หาสามารถที่จะ พิสูจน์ ความจริง
ให้เห็นชัดขึ้นมาได้ ไม่

ความจริง ความลับ อันนี้ ก็ได้ ล่วงเลย มา
เป็นเวลานานแล้ว ทหารมีใครทราบสักนิดก็หา
มิได้ ผู้ที่พิสูจน์หา เคียงอนก็ได้ พิสูจน์ กัน ไป
อย่างนั้นเอง ไม่กล้ายืนยัน ลงไปให้เห็นเท็จจริง
ได้, ทกลงว่า เมื่อไม่มีใคร กล้าพิสูจน์ ได้ แล้ว
ความลับ อันนี้ ก็ยังคงเป็น ความลับ ที่ยัง ทำให้
โลกทั้งอยู่เสมอนั้นเอง และ คงจะเป็นความลับ
อยู่จนกว่าโลกจะดับไปเป็นแน่แท้.

๑ มาซาริน ผู้เป็นชาวอิตาลี ซึ่งได้เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในรัชสมัยพระเจ้า
หลุยส์ ๑๔ และได้เรียนวิชาการปกครองประเทศฝรั่งเศส อยู่ เป็น เวลานาน ต่อมาเขาได้รับ
ตำแหน่งต่อจากวิชเชอวิล.

จบบริบูรณ์

จักร

อัน การ ขยด
เมืองรมเมืองคง เมอ
จุลศักราช ๙๒๖ นั้น
ถ้าจะพกกันอย่างไร
นักเลง ชิงถือเอา
ความจริงอันเป็นของ
ไม่ตาย นำเอา
มาเล่าสู่ กันฟังแล้ว
พระบรมเดชานุภาพ
ของ พระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวนั้น ช่างเป็นทมิฬที่ควรย่นักหนา ก็เป็น การ สมควร อย่ ที่ พระมหากษัตริย์
จะสรรเสริญคุณ อธิกรณพาทถวายว่า “สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก ศิริบุญใหญ่โตลก ๑๑”
ในขณะที่พระองค์เสด็จ ๑ กลับไปยังเมืองพระพิษณุโลกในคราวครั้งกระนั้น ออ! ท่านสหาย

มหาเสน่ห์ คิซิบตี

ทายณโฆษา

ตอนปราบขบถ

ทั้งหลายเอ๋ย ถ้าท่านเป็นนักเลงท่องเที่ยวใน
๕๗ ลานนาไทยมาจริงดังปากว่าแล้ว ท่านก็
คงจะไต่พบปะเมืองหนึ่งมาแล้วสิ! ซึ่งเมืองนั้น
คือเมืองน่าน อันไต่ตั้งอยู่ทางปากฝั่งขวา
ของแม่น้ำน่านนั่นเอง แต่เขาเอะ ในเรื่อง
ท่าน สหายทั้งหลายไม่ต้องไป มัวกังวลระลึก
นึกถึงรูปร่างของมันให้เสียเวลาออก จงปล่อย
ให้เป็น พนังกาน ของ ข้าพเจ้า ๆ ผู้มีนามว่า
นายอินทร หมอฝึกกรรมข้างต้น จะเป็นผู้บรรยาย
แก่ผู้ เคี้ยวเถิก—

อันชัยภูมิทางบก เมืองน่าน สถาปนิกตน
ขึ้นเองด้วยธรรมชาติกตแต่ง เป็นต้นว่า ประ
กอบไปด้วย เทือกเขาใหญ่อันตั้งอยู่สลับ

เสลาเป็นทิวแถว เรียงรายอ้อมวก
เข้าบรรจบกันเป็นวงยาว มีขอบเขต
มณฑล ของเมืองประเทศังปราการ
อันมหิมาลัสมรขอยู่ เจ้าบ้านถวิล

เมืองย่อมใช้ เจริญตามทักลำนัน เป็นทาง
ขึ้นกัน การรุกรานขึ้นขึ้น ของข้าศึกมาด้วย
อันช่องทางที่เข้าออกนั้นแล้ว ก็เป็นหลยลึก
แคบเล็ก ซอกแซก เฉาะ รอยมัว เรียงหน้าได้
เพียงตัว ๆ จะยื่นย่ายไต่เข้าเมือง โดยช่อง
ทางใด ๆ ไม่มีถื่น ๆ จะนับเอาเป็นที่ปราศจาก
ภัย เพราะว่ามีหน้าสูงชันอยู่อย่างตระหง่าน
ชะเง้อมง่า เป็นที่ท่าหวาดเสียวยิ่งนัก อันส่วน
ภายในหลยแล้วก็ได้เต็มไปด้วย ห้วยเหวอยู่ ตลอด
ทาง ทั้ง ประกอบไปด้วย ความ รก เรียว เขียว
ชุกชุมเหลือขนาด อย่างว่าแต่จะคิดพยายาม
ยกทัพผ่านเข้าไปในเวลาค่ำคืน เพื่อจะมีให้
ชาวเมืองรู้ตัวเลย ถึงแม้จะเป็นเวลากลางวัน
เสียอีก ถ้าผู้ใดไประมาทแล้ว อันกระตึก
ท่อนเล็กใหญ่ พร้อมทั้ง เด็กคนและวิญญาณ

อายันโฆษ

กุมภ

ซึ่งเป็นทวารกษัตริย์ กระปลัดตกลงไปยังกันเหว ไกเหวหนึ่ง เป็น แน่แท้ เคยปรากฏอยู่ในตำนานว่าถ้าใครจะใคร่พบศกมาติดเมือง จำผู้ครองนครยังไม่เคยใช้ ทหารให้ ออกไปรักษาช่องหลยนั้นมากกว่าหนึ่งหมื่นเลย ข้าในจำนวนทหารหนึ่งหมื่นนั้น ก็มิได้สั่งให้ ไปรบรักษาศึกแต่อย่างหนึ่งอย่างใดเสียอีก ข้าแต่ให้ มีหน้าที่เป็นยามรักษาบ้านยัง สำหรับแต่งกอง แต่งหมู่ ออกไป พ้อลให้ ข้าศึกหลงตามเข้าไปตกเหวตายเท่านั้น บรรดาบ้านเมืองทั้งหลายย่อมทราบอยู่แก่ใจทั่วกันว่า อันเมืองน่านนั้นไม่ชั่วแต่จะพริ้วพร้อมด้วยเขียว แด่เดียวข้ายังมีพลอำนาจอันใดแรงฤทธิ์ เพราะธรรมชาติแห่งศบไวพร้อมมลด้วย แต่—เมืองน่าน เป็นเมือง ที่อยู่ โดยเดียว สัน โขษปราศจากมิตรสหยาที่แท้จริง ฉะนั้น จึง เป็นน้ำใจกลางของบรรดาบ้านเมืองทั้งหลายที่มีอำนาจทางแสนยานุภาพในสมัยนั้น ต่างพากันครุ่นคิดที่จะเอามาเป็นมลรัฐของตนเสีย จึงตั้งนั้นแล้วท่านสหยาทั้งหลายได้ใจในทางประวัติศาสตร์ ท่านจะให้เห็นทางภายในประการของเมืองน่านนั้น ช่างเรวญุไปด้วย ยุทธศิลป์ เป็นที่น่าสรรเสริญอย่างยิ่ง เป็นที่น่าทางขึ้นลงอันได้ประโยชน์ไว้อย่างยิ่ง นั้น ช่างน่า สกวกตาย แก่ การยุทธวิธี

ตลอดสิ้น พร้อมสรรพไปด้วยโชคเขากันหิน แลชนอนไม้ ซึ่งได้ขึ้นเอามาแต่งพรางตา และคึกเขามาสำรองไว้ ถ้าจะใช้กันทั่วทั้งที่เป็นเวลาแรม ๆ ก็หาหมดสิ้นจำนวนไม่ อันส่วนทางน้ำนั้นแล้วก็มี แม่น้ำน่าน ไหลผ่านไป ทางบ้านหลังเมือง ต้นทางของแม่น้ำเกิดมาแต่เขาน้ำไหลลงทางเดียวไม่เวลาทันทัน และกอบกวยเป็นเกาะแก่ง โขกเขินหินแก่งมีหินทรายยิ่งนัก บรรดาเรือแพที่จะขึ้นลงต้องใช้ ไร่ด้วยเชือกค่อขานก่ก่งกันขึ้นไป ถ้าขาล่องก็ห้อยลงมาแต่ ที่ละน้อย ๆ ถ้ามีฉันทัน ก็ไม่สามารถจะข้ามงานกระแสน้ำซึ่งไหลเชี่ยวเป็นวน วงนั้น ๆ ได้ แต่แม่น้ำน่านอุดมไปด้วยมีพืชมีงาอาหารหลายหลากพรวกพรวง ประชาราษฎร์สัมบูรณ์พลสุขด้วยบุญญาธิการ เกลือปลา ไม่ต้องอันวอนงอนขอ เมืองเคียง เวียง ช้าง เหมือนนครทั้งหลาย สำหรับทัพศึกเอาเป็นวางใจไว้ว่าไม่มีศัตรูชาติใดจะ ไล่ล่าเขาล่าบุญญาภคิตเมืองโดยอาศัยลำแม่น้ำน่านเป็นทางยกทัพ เพราะกว่าจะได้รบกับชาวเมือง กลัย ต้องไปรบกับการล่านักดาเสียก่อน ท่านจำผู้ครองนคร เคยกล่าวอยู่เสมอว่า เมืองน่านไม่ใช่จะครองทนอยู่ด้วยความอาของทรงศักดิ์ ถ้าจะขอออกกับผู้ใด ก็ไปเองด้วยน้ำใจสามัคคี

พ.ศ. ๒๔๖๗

อิทธิมหาเสนาสงคราม

แต่ถ้า จะยกกองเข้าโดยพลการแล้ว เพื่อ
เก็บรักษาคือของลูกผู้ชายชาตินักรบ ท่านจะ
ขอสู้จนหมดไม้ ในป่า จนสิ้นผาสรวยเมืองกัน.

ท่าน ข้าพเจ้าจะได้บรรยายลงเมืองรวมเมือง
ดังต่อไปนี้ เรื่องอยู่ที่สงฆ์ทุกอย่างคงเกิดมา
เป็น ของ คู่กัน เสมอไป ถ้าสรรพวัตถุ
ทั้งหลาย จำต้องมี กำเนิดมาด้วยอาศัยกฎแห่ง
กรรมมา สำสรมา ด้วย ผู้สร้าง คงว่า นั้นแล้ว
อันรูปพรรณสัณฐานของเมืองรวมเมืองคง ก็คือ

เมืองน่าน! ซึ่ง ข้าพเจ้าได้พรรณนา
ถึงภูมิประเทศมาแล้วโดยสังเขปนั่นเอง ซึ่ง
เป็นที่น่าปลาบปลื้ม! แต่ยังมีลัทธิอยู่
อย่างหนึ่ง บางที ท่านสหายทั้งหลาย พึง
มีคอย ที่จะหลง เลยมักต่อไปอีกช้านาน จนไม่
รู้ สักคำว่ามันถึงที่สุดแล้วหรือยังก็เป็นที่
ว่าเมืองรวม เมืองคง ถ้าจะ พิ วิจารณ์ตาม ตัว
หนังสือก็เหมือนคล้ายกับว่า เป็นเมืองแฝดหรือ
เป็นสองเมืองดังต่อไปนี้ ก็น ถ้าประชาชน
ทั้งหลายจะพากัน เรียก แค่เพียงว่า เมืองรวมคง
เท่านั้นแล้ว มันก็จะถูกต้องอย่างหรือหาอยู่แล้ว
ธรรมชาติเมืองเอกในสมัยโบราณ ถ้าได้อยู่ใกล้
กับ แม่น้ำลำ ชวร ะไร ก็มักจะ เอานาม ของ
แม่น้ำนามมาเรียกควบนำหน้านามของเมืองเข้า

ด้วย พงษ์วาทลาว เลียง มัก ชอบ เรียก
นคร ใหม่ ของ ชวร เลียง ว่า **นครบึง**

เชียงใหม่ ก็เพราะว่าที่คงของนคร
น้อยบนฝั่งของแม่น้ำโขง ซึ่งถ้าฟัง ๆ ก็รู้สึก
ว่าเกือบใช่ ที่เคยไม่ใช่หรือ และเมืองคง
นั้นเล่าก็ทักทักเอานามแม่น้ำรวมมาควบเข้าด้วย
เหมือนคงวานนั่นเอง เพราะคำว่ารวม ถ้าแปล
คำต่อคำก็ได้ความเพี้ยน ๆ กันหน่อยว่า “มิ่ง
คงสมบรม” ด้วยเหตุว่า อุดมทานองเดียว

กันกับแม่น้ำน่าน และคำว่าคงนั้นเล่า ก็ได้
ความอีกว่า “มั่นคงแข็งแรง” ซึ่งคงจะได้
หมายถึง มีเขตรัชมวยเมือง คงเกี่ยวกันเมือง
น่านเหมือนกัน ฉะนั้นโดยมติจึงได้กล่าวแล้ว
เป็นนิตติศาทาหรณ์นี้ ในนิยายต่อไปซึ่งจะได้
เล่าให้ท่านสหายทั้งหลายทราบในแวอนั้น จึง
จะ ขอ ธิยประทาน เรียกนามเมือง ปลาบนั้น ว่า

เมืองคง แต่อย่างเดียว ซึ่งหวังใจ
ว่าจะ ไม่ผิดพลาดเป็นแน่นอน อนึ่งข้างเป็น
การนำขึ้นนักรบ ด้วย บรรดา มีตรัสสหายของ
ข้าพเจ้า และถึงตัวข้าพเจ้าเองก็ ยังได้พา
กันอธิ เรียกเมืองคงว่า เมืองตะแคง อีกด้วย
เพราะเหตุที่ว่าสันฐานของเมืองคงนั้น คงอยู่
ในระคียบลัด แต่ได้ส่งส่งไปตามธรรมชาติ

อายัน ไชย

กุ่ม

แถบไคคำ ลงมากก็เอียงกระเท่เล่ ปาน ประหนึ่ง
กับว่าตะแคงอยู่ ทั้งประกอบด้วยไค มีเหตุผล
อันน่าเข้าใจ มาประจวบกันเข้า ก็ควรไป ปราย
ขยดคราวนั้น กล่าว คือ พระมหาอุปราช
ผู้เสด็จในนาม ของชาติ พม่ารามัญ ผู้เป็นเจ้า
เป็นใหญ่เหนือเมืองคงฝ่ายหนึ่ง กับพระสังขต
ผู้เสด็จใน พระอธิษฐานาม ของ พระ แม่เจ้าวลี
อินชามหาเทวนครเชียงใหม่ฝ่ายหนึ่ง ทั้งสอง

พระองค์ได้ทรงเสด็จประพาส **ตะแคง**
ลงมา จากปราการ ศึกา ของเมืองคง อย่างสง่า
งามยิ่งนัก ซึ่งท่านจักได้ทราบต่อไป.

ในขณะที่ยาวการสวรรคตของพระเจ้าบุเรง
นองหรือตามที่มีมอดูเรียกว่า พระเจ้าฝรั่งมังศรี
ผู้เสวยราชสมบัติกรุงหงสาวดีนั้น ปรากฏว่าเป็น
ฉวัน ๗๒ คำ ขั้วชวคคตจักรวรรดิราช ๗๖๐ พระ
มหาอุปราชอันมีพระนามว่ามังเอ็ง ได้เสด็จขึ้น
เถลิงราชสมบัติแทนพระราชบิดา พระองค์ ทรง
ตั้งให้ราชบุตรผู้ มีนามตามภาษาพม่าว่า มัง
สามเกลดกับ และพระรามัญเรียกว่ามังเอ็ง หรืออีก
นัยหนึ่ง ซึ่งนครเชียงใหม่เรียกว่า มังแกล นั้น
เป็นพระมหาอุปราชแทนพระองค์ อันพระ
ราชประเพณีในสมัยโบราณกาล ถ้าไคผลก
เปลี่ยนแผ่นดินใหม่จะ ไควิชิตวิชิตทายาทหรือ

ปรายทวียกอย่างไคอย่างหนึ่งก็ตาม ย่อมเป็น
หน้าที่ไทยเฉาะของบรรดาเมืองเอกโทตรีจัตวา
และ มลรัฐทั้งหลาย อัน อยู่ใน ขอบเขตอาณา
มณฑลของพระราชอาณาเขตนั้น ถ้าไคทวาระที่ส
เหตุแล้ว จำจะต้องพากันรีบเข้าไปถวายบังคม
พระ บรมศพ และพระเจ้า อัยทิ้ว พระองค์ ใหม่
ให้เร็วที่สุดที่ตนจะไปได้ เพื่จะได้กระทำสัตย์
ปฏิญาณ ตน ถวายว่า ตน จะยอม อยู่โดย
สวามิภักดิ์สืบไปภายหน้า ถ้าเมืองใดหนึ่งอยู่
โดยมีที่เรียกว่าแข่งเมืองเป็นขยด ถ้าไปปราย
จับเป็นไค เมืองนั้นจักต้องได้รับพระราชอาญา
อย่างหนัก ความขบ พระอัยการศึก กล่าว คือ
โคตร คีรว และ ผู้ครองเมือง นั้น ๆ จะต้องถูก
ประหารชีวิต ๗ ขั้ว โดยปริมาณ แต่กระไร
ก็ตาม ทนทางห่างจากกรุงสุพรรณัตเห็นอน
ไปเป็นเวลา ๗ วันเศษ ไค มีเมืองหนึ่งอันตั้งอยู่
ในชัยภูมิอันเหมาะ คือเมืองคงตามไทไค
มาแล้วแต่ต้น นั้น ทาง ราชการ ไค ตั้งให้
ไคของคอง เชื้อสายพระวงศ์ มานให้มาขึ้นเมือง
อยู่. ตำแหน่งไค ถ้าแปลตาม ศัพท์ คงได้
ความว่า ท่านเจ้าคุณนายพล คือหมายความว่า
ว่า มหันตความกล้าหาญโยธา กัดคิกระด้าง
กระเดื่องแข่งเมืองขึ้น หากเข้าไปถวายบังคม
พระบรมศพและพระเจ้าหงสาวดีพระองค์ ใหม่

พ.ศ. ๒๔๖๗

อีควมหาเสนางคิปปิตี

ยั้งราชธานีไม่ ก็คิดพิทักษ์ระบอบดีแล้วกัน
ต่อ ๆ มา จนความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเวลานั้นยัง
เสวยราชสมบัตินิคมเมืองพิษณุโลก พระองค์
ก็เสด็จลงมายังพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอ
พระ วรชทาน พระบรมราชานุญาตสมเด็จพระ
พุทธเจ้าหลวง จะ ยกโยธาทัพไปช่วยราชการ
กรุงหงสาวดี และจะ โค้ดออกพระเนตรราชกิจ
จานุกิจที่เมืองนั้น ๆ ด้วย ครั้นได้ รับพระ
บรมราชานุญาตแล้ว พระองค์ ก็รับเสด็จขึ้น
กลัวยังเมืองพระพิษณุโลก แล้วทรงพระราช
ขริ้วหาให้ สัมมทนาย พระ กลาโหม มหาไทย
ตก แต่ง พรรค พลากร ขึ้นเป็น กระ ยวน พยห
กิจรงค์เสนาโดยครบถ้วนทุก ๆ ตำแหน่ง ครั้น
ได้พระ มหาพิไชย อุคมฤกษ์ แล้ว ก็ให้เคลื่อน
พยหโยชานั้น แรม รอนไปใน พนาสสถาน อย่าง
รีบเร่ง
ครั้นถึงฉวัน ๗ ๕ ๕ คำ จึงกองทัพไทย
ซึ่ง พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นจอม
ทัพ ๓ กองทัพพร้อมกันมีพระมหาอุปราช
ทรงเป็นจอมพล และฝ่ายมลาวรวมดลันไทย
พระสังขตภิกษุคณีย พระแม่จ้วนครเขียงใหม่
เป็น ประมุข ๓ ถัดมาดัง ยังหน้าเมืองทั้ง
พร้อมกัน บรรดาพระโหราธิบดีทั้ง ๓ ประเทศ

ต่าง ถวาย พยากรณ์ด้วย กันว่า อัน ชัยภูมิ
มหาสิทธิไชยคนั้น จะต้อง ตั้งกอง ชันชาวาร
ห่างออกไป จาก ปราการเมือง โดยลึก เข้าไป
ในน้ำประมาณ ๓๐ เส้น จึงถึงนั้นพนักงาน
โยธาทัพ และ ช่าง ทหารใน ต่าง ก็ แบ่ง แยก
หน้ากัน ตั้งค่ายซุกคอกคระลอก ทำรั้วระเนียด
ปลูกห้างสร้างหอ ก่อถม มุลคินไว้พร้อมสรรพ
และนอกจากที่ประทับแล้ว อันภายในแอ่งกลาง
ฉานที่พินันใด ตั้งพระราชสัณฐาคารขึ้นออกองค์
หนึ่งสำหรับเป็นที่ทรงปรึกษากิจการหาฤกษ์ราชการ
ต่าง ๆ กว้าง ใหญ่ ๕ ห้องห้องไพจิตร ไปด้วย
ศิลปะของนายช่างผู้ชำนาญประคิษฐ์ ด้วยสรวลฉวน
แต่บัดนั้นจะสรรหาได้ ในน้ำทั้งนั้น
เมื่อรุ่งขึ้นถึงวันใหม่แต่เช้า เจ้าพเจ้ากับ
ออกขุนศรีสงคราม ความผู้พิชิตโหนด ก็จัด
แจ่มผก พลายภูเขาทอง พญาช้างคัน ตัวสำคัญ
ซึ่ง กำลัง คึกคักน้ำมั่น ทั้ง หน้าหลัง ด้วย สักคิ
เครื่องม้นพระคชาธารแต่ได้วันพระเสวครฉัตร
คันกาลเลื้อย ให้คง ไว้แต่หลัก ไปรับ จ้าวรวม
ราชพราจวางกรมพระแสงหอกกาย และบันคน
ผู้มีตำแหน่ง เป็นความญ กลางข้างฉะเกษชล
มุขค่าย แล้วพากัน นำเอา พลายภูเขาทอง
ไปผูกติดข้างใหญ่ โดย กล หักดิษฐ์ทอ ความ
ปรกคิที่เคยมามี

อายัน ไชย

กุ่มกั

ข้าพเจ้าออกวิ่ง สักพักใจ เมื่อมาเหยียด
ข้อเท้า รามราชพจนานุกรม ๗ ดังนั้น เพราะว่า
อาจะเป็นทาง สันติย์แก่ ท่านสหายทั้งหลายได้
หลายประการ เช่นเป็นต้นว่า ทำไมตำแหน่ง
ความญกลางคชาธาร พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว จึงต้อง ทรงเลือก เพ็น เฮาแต่ ที่มี พระ
อิศริยยศเป็นเจ้า มาดำรงพระตำแหน่งท่านั้น
บรรดา ข้าราชการการทั้งหลาย จะไม่มี โอกาสได้
ฉลอง พระบุคลบาทในตำแหน่ง สำคัญ ชนิกิน
บ้าง ที่เดียว หรือ คึก ๗ ตุ ก็น่า ควรจะ เป็น
ปัญหาให้เขาทั้งหลายไป พยายาม ขบ กัน อยู่
ในรัชสมัยของพระองค์นั้น เมื่อดำริว่าคำพูดของ
ข้าพเจ้า ถูกใจท่าน ในท่านอง ที่ ได้ กล่าว
ฉนั้น ข้าพเจ้า ก็อยาก จะ แสดงให้ ท่าน สหาย
ทั้งหลายทราบเสียสักหน่อยว่า อันความแท้จริง
นั้น หาได้เป็นไปตามถ้อยคำพล่าเพื่อของผู้
ที่รู้เท่าไม่ถึง การณ์นั้นไม่ ท่านผู้จำเวญ
ด้วย ศิลปวิทยาการ ที่หลายอันเป็นที่เคารพ
ของ ข้าพเจ้า ท่าน ก็ย่อม จะ ทราบ อยู่ด้วยกัน
แล้วไม่ใช่หรือ ว่าอันธรรมเนียมสมเด็จพระบรม
โอรสาธิราช ของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่ง
ทรงพระราชกฤษฎีกาให้ และ มีพระบรมเกศา
นภาพอย่างยิ่งใหญ่มาแล้ว ก็คือร่มเงาของ
พระโพธิ์แก้วพระไตรทองของชาวเวไนยนาคน

ที่เดียว สัมมะหะระไรเล่าแก่เราท่านผู้เกิดมา
เป็นไพร่ พ้า ข้า แผ่นดิน ของ สมเด็จพระ
พุทธเจ้าพระองค์นั้น จะไม่เต็มใจพากันเข้าไป
สวามิภักดิ์ เป็น ข้า ราช ขบริวาร อยู่ใน พระองค์
เพื่อหวัง ลาภ และยศ แต่พระ มหากรุณาธิคุณ
ของพระองค์ท่านเล่า แม้แต่ราชสกุลในนา ๆ
ประเทศ เสียอีก ก็ยัง พากัน เข้า มา พึ่งพระบรม
โพธิ์สมภารอยู่เป็นนักรหนา แต่บรรดาเจ้าวนาย
เหล่านั้น มีบางพระองค์ ซึ่งควรจะนำเอามาเล่า
ไว้เพื่อให้ประจักษ์แก่เรื่องราวในทันทีคือ

ขณะเมื่อ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มี
พระชนมายุได้ ๓๔ พรรษา และยังมีได้รับราชา
ภิเศกเป็นพระราชาธิบดีแห่งเมืองพระพิษณุโลก
นั้น (ราชประเพณีสยามประเทศถือว่ากษัตริย์
พระองค์ใดยังมี ได้ ทรง กระ ทำพระราช พิ
ราชาภิเศก และ เสด็จพระราช มณฑลเยี่ยมเสียด
ก่อน ย่อมวันเสียดจาก ฉัตร ๘ ชั้น, มโหรีทัก,
โองการ, เกษะ, ถวายอภิเษก, ๕ ประการ
และ จะ ชนนาน พระบรมนามาภิธิย ว่าพระบาท
สมเด็จพระ ๗๑ ๗ ก็มีไว้ด้วย) ได้ มี เจ้าวนาย
เชื้อพระวงศ์มหาศาลทั้งอุฎฐิศักดิ์พากันเข้ามา
ถวายตัวเป็นมหาดเล็กรับราชการฉลองพระเดช
พระคุณ อยู่รวม ด้วย กัน ๖ พระองค์ ต่าง ๆ
พระองค์ต่างพระชาติและภาษา และ ทุก ๆ

พ.ศ. ๒๔๖๗

อิศริมาเสนาสงครามคดี

พระองค์ ทรงศิลป วิชาชายอดเยี่ยม สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ทรงยกย่องให้ จ้าวทั้ง ๖ พระองค์นั้น มีศักดิ์ เสมอด้วย พระพลึงของสมเด็จพระบรมราชโอรส กับได้ทรงสถาปนาพระนาม จ้าวเหล่านั้น ให้เสียใหม่ เป็นภาษาสยามตามลำดับพระอวโสทั้งนั้นคือ จ้าวราชเดชะ จ้าวพงษ์สหายาศ, จ้าวราชสหายศ, จ้าวทศเทศ, จ้าวเพ็ญวิชา, จ้าวรามราชพ. กับได้ทรงให้ดำรง พระตำแหน่ง ราชการเป็นชั้น ข้าราชการพลาย เชือกอกตำแหน่งหนึ่ง อนึ่งเมื่อเจ้ารามราชพนั้น โดยพระชาติเข็ญเป็นเชื้อราชสกุลในมณฑลประเทศ เคยได้ทรงศึกษากระสุนวิชามาจาก สำนัก ของ ชาวตะวันตก อย่างชำนาญและแม่นยำนัก (ข้าราชการ พม่าเคยพาโล จ้าว รามราชพ ว่า เมื่อครั้ง สงคราม สะพังทู พระมหาอุปราชาได้ ทิ้งศกด้วยของเจ้ารามราชพก่อน แล้ว พระแสงพลพ่าย จึงได้ ประหาร ที่ หลัง ซึ่ง เป็น คำแก้แค้น กล่าวเท็จ อย่าง น่าอัศจรรย์) ขณะเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ขึ้นไปเสวยราชสมบัติอยู่ ณ เมืองพระพิษณุโลกนั้น พระองค์ ทรงไม่ พระราช ฤทธิใน การ ทหาร ขันมณฑลจนกลับคายศึกล่าทั้งเล็กใหญ่อยู่เป็นนิตย์ ครั้นได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า จ้าว

รามราชพมีศิลปในทางนักทรงโยกให้ทดลอง ทอศพระเนตร ด้วยวิชากายหลายประการ จ้าวรามราชพ ก็ หลง พระ เศษ พระ คณะ ได้ สมดังพระราชประสงค์เสมอ ถึงนั้นพระองค์ ก็ทรงยกย่องขึ้นเป็นพระอาจารย์พระแสงสินาท ให้มีพระตำแหน่ง เป็นจางวางกรมพระแสงหอกกาย และขึ้นต้นต่อมา ฉะนั้นโดยตำแหน่งงานในสมัยกระนั้น ถ้าท่านผู้ใดเป็นจางวางกรมพระแสงหอกกายและขึ้นต้นแล้ว ก็ได้รับพระราชทานอภัยให้เชิญพระแสงราชศักราวช้ายพระที่นั่งได้ ถ้ายามใดกระบวนเสด็จพระราชดำเนิน อันมีพระคชาธารเป็นที่ประทับ ท่านผู้เป็นจางวางนั้น จะต้อง ขึ้นไป ถัดแผนหางนกยูงระหัดสัญญาณหนึ่ง ขึ้น ชิงช้า ใน พระคชาธารเป็นความอยู่กลางข้าง พระที่นั่งทรงด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง เท่ากับ เป็นเงาตามตัวเท่านั้น ทำให้เหตุอันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงกำหนดใช้ความอยู่กลาง แต่ทมิธริยยศเป็นเจ้าเท่านั้นก็หาไม่ ท่านสหายทั้งหลายได้ ไปรื้อเขาใจตามที่เขาพเจ้าได้เล่ามาให้ฟังนี้เถิด ข้าพเจ้า ขี้พยายายเขาทอง ออก ทางหลังค่ายให้ผ่านไป ในทางวิบาก ซึ่งได้ จัดทำไว้ ผักข่ม เช่น รันไม้, เรือนไฟ, แฉงลาน, แฉงหน้า กระ ดาน ขึ้น ใหญ่ น้อย อัน ระคม ยิง

อายัดไขษ

กุ่มกั

ไม่บรรจกรรณครั้งร้อยคัยเหล่านเป็นคั้น พระ
คชาธารผู้กล้าในการฉกรรจ์ใด ทอถอยถกคั้น
ก่อนครวญวิยานกั้น ๆ ก็ทามให้ เพื่อนเล่นไป
ประภาคังลมพัด จนแทบจะเียค ขอกัมโค
ข้าพเจ้ารู้ สักพอใจในการบาศรของเพื่อนยังน
ครั้นคว้นสายก็สมควรแก่เพลาลแล้ว จึงจัก
ถาวรมาณ บ่ายหน้าให้ บ้างน้อยกลับคืนเข้าสู่
ค่ายตามทางเดิม อันหนทางที่จะไปยังโรงช้าง
นั้น ต้องผ่านไ้หน้าพระราชสัณฐานาคารที่ประทับ
จึงถึงนั้นเมื่อถง, ข้าพเจ้าก็กระซิบเตือนให้
พลายภูเขาทอง ให้ ชื่น ถวาย เสียงเป็น เคารพ
ซึ่งพญาช้างคั้นผู้แสนนั้น ภิรมยภงวงฮาปาก
แล้วเปล่งโกลนนาทอออกมาอย่างสนั่นทวนไหว
โดยฉยพลัน และจะเป็นด้วยเหตุผลสิ่งใดข้าพ
เจ้าก็ไม่สามารถจะทราบได้ ทั้งข้าพเจ้าเองก็มี
ใจที่จะให้เหตการณ์ให้ร้องของพลายภูเข
ทอง เป็นเรื่องดังกัย ท่าน ออกญาชัยยธมบรรณ
การยกรยครทัพ ออกมาตระ โทนเรียกขอข้าพ
เจ้าอยู่ไหน ๆ ในขณะทีพระคชาธารได้ย่าง
เสถินมาถึงไกลแล้ว ข้าพเจ้าต้องลงขอชลอช้าง
ให้ยืนถลึงไป จึงได้ ยิน คำทะ โทนนั้นคือไป
อีกว่า “ให้เอาช้าง มาผูกทเถย พระราชสัณ
ฐานาคาร แล้วเอาพระคชาธารออกเสียบ ควบคุม
กลางแลควบคุมท้ายนั้นถลึงได้ ให้คังแต่ข้าพเจ้า

ผู้เียว คอย ประจำอยู่ เป็น ควบคุม ลั่นเกล้า
คั้น กระหม่อม มี พระราช ประสงค์ ะ เสด็จ ฯ
ประภาคัง เมื่อทรงสำราญพระราชอิริยาบถ”
เมื่อได้ ยินว่าพระบรมราชโองการคังนั้น จึง
เราทั้งสามคนก็ช่วยกันนำเอาพลายภูเขาทองไป
ยังทเถย แล้วจัดการแกะสายสำราญคัเชิญพระ
คชาธารอาลง (คำว่าพระคชาธาร ถ้าไม่นับ
เศวตฉัตร เป็น เครื่องหมาย และมีได้ ผู้กว
คังนคือ พระแสงหอกชัย ๑ คู่, พระแสงทวน
บังกล ๑ คู่, โคมร ๑ คู่, ง้าวคร่ำทอง ๑ คู่,
พระแสงตรีทามยาว ๑ คู่, พระแสงง้าว ๑ คู่,
มักเรียกว่าพระทนต์ลค้อย่าง หรืออาวกลายเป็น
สัคคัยเขนเสียบเลยก็ได้) ข้าพเจ้ารับขอกระ
สำหรับควบคุมจากออกขุนศรีสังคราม แล้วก็
ขึ้นท้ายช้างคอยอยู่ ส่วนเจ้าวรามราชพนัน
ขึ้นไป หมอบอยู่ บนเถย คอย ทูลเกล้า ฯ ถวาย
พระแสงขอเครื่องคั้น ออกขุนศรีสังคราม เข้า
กำกับเฝ้าข้าง สำหรับ เป็น คน คอย ปลุกปลอก
แต่พอเรา จักการ กัน เสริ่งไปไม่ทันถึง อดใจ
พระบาท สัมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ เสด็จ ขึ้น มา
ประทับอยู่บนเถยพอดี จึงเรา ๓ คน ต่างก็พากัน
ถวาย บังคม กระทำ หน้าทั้น ๆ เสริ่ง ครั้น
พระองค์ทรงกรรพมประนมขอแล้ว ก็ทรงยก
พระราช หัตถ์ขึ้น คบกระพอง พญา ช้างคั้น ลง

พ.ศ. ๒๔๖๔

อิศรมาเสนางคิยิปถิ

เขา ๆ ครั้ง นั้น โคนัน, พลายภูเขาทองก็ก้าวขา
ลงจากแท่นเสาศลึงยืนดูพาทอย่างขมขื่น ทำ
กิริยาเข่นฆ่าเสียสรวายหน้าแล้วจึงขยิบข้างวาง
ใหญ่ไปคามราชวัติโดยพลัน ยานประคองบรรทัด
อันนายช่างคำนวณออกแนยอย่างไ้ยบรรจงทอด
ไว้นบนนวลเส้นขนานฉนั้น จนมองดูไม่ไ้
ค่ายเรือนโรงพักม้วนหม่นอยู่คระคว้าง เพราะ
ความเร็วรวกยวกยั้ง แต่รายเรียบโดย
สม่ำเสมอ เป็นที่ น่าชม ช้าง พระที่นั่ง ผ่าน
ออกจาก ประตู ค่ายหลวงไปสู่อู่ทองทุ่งสนามพล
ไ้แล้ว จึงยิงเอาชอยท่งนั้นวิ่งเวียนวงทั้งวงงา
อไปมาหลายตลยทยทวน ด้วยความมันเมาที่
มัน อันบรรดา ข้างมา ช้างกำลังซัดมกกันอยู่นั้น
ค่าง ๆ มีอาจะ รรอนหน้า อยู่ค่อโยไ้ ก็พากัน
หลยเข้าค่ายไปสิ้น ครั้นแล้วประมาณครู่หนึ่ง
พระองค์ ก็ทรงลง พระแสงขอให้ ผอ่น ลง จนถึง
ที่สถุ เพียงย่าง เสกนไป ตามปรกติ และใน
ขณะเกียวก้นข้าพเจ้าได้ตกใจ จนแทบจะเป้นโย
ด้วยไ้ ยืน พระราช กระแส รับสั่ง แก่ ข้าพเจ้า
เขา ๆ ว่า

“อ้ายอินทร์ ! มึงเป็น ลูกพระยษณันต
โกโสจวัง ๆ ทื่ออะไร ?

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์เป็น
พระมหากษัตริย์ อัน ประเสริฐ ซึ่งประคอง

ไป ด้วย ความ สง่างามใน พระคุณ สมยัตินัน
ยวิบุรณด้วยพระนรลัทธิ เป็นที่ น่าเกรงขาม
พระบรมเตชานภภาพิงกันก็ ถ้าจะรว ๆ นำเอามา
กล่าว แต่โดย ย่อ อย่าง สามัญชน แล้ว ก็คือ
พระเนตร, พระกระแสเสียง, พระอิริยาบถ,
เหล่านี้ อยู่ว่า แต่บุพทล อัน มี ทวงไ้รู้ จัก
ววยทวาม ตามสภาวะ ระหว่างข้ากับข้าวนั้น ๆ
เลย แม้แต่ อริราช ข้างามิตรเสียอีก ก็ห้าม
ใครจะระงับ ความหวากว่าในคนให้ตั้งอยู่โดย
สงยไ้ ไม่ ข้าพเจ้าต้อง นั่ง กลืน น้ำลาย
อันล้าคอ กำลังเห็นผาก เปนผองอยู่เป็นครู่ จึงไ้
สติ ก็ยกมือขึ้นถวายบังคมสนองพระราชดำรัส
ออกไปอย่างตระกุกตะกักแค้นแค้นเต็มทนว่า

“พระพทเจ้าข้า ! พระราช อาญาไม่
พ้นเกล้า ๆ ข้าพระพุทธเจ้า เปน ขัตย ของ ท่าน
พระยษณันตโกโสนันเป้นความจริง”

“ฮือ —” พระกระแสเสียงก็ดังลั่นอยู่
ในลำพระคอ “พระยษณันตโกโสนันแกเป็นคน
ซื่อมาก และทั้ง แก่รักรักข้ามากด้วย มึงรู้หรือ
เปล่าละ ?”

“บิดาของข้าพระพุทธเจ้า ฉลองพระยศ
บาทมกด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต รักกัใน ไ้ฝ่า
ลของขลัพระบาท จนปรากฏเป้นกิตติศัพท์ อยู่ใน
หมู่ข้าราชการอย่างแพร่หลาย ข้าพระพุทธเจ้า

อายในโง่เขลา

กุ่มกั

“ไ้ท่ร่ายเกล้าข้อย”

“ก็ถ้อย่างนั้น เมื่อมองเป็นลูกพระยอนันต์
โกโธ มึงก็ คงจะเหมือนพ่อของมึง ข้าว่า
อย่างนกลหรือไมเล่า ?”

“พระพุทเจ้าข้า พระพุทเจ้าไ้คองไ้
อยู่เป็นเนืองนิตย์ ท้จะขอ ส่นองพระเศษพระคณ
ไปตามแนวของท่านียาคู้ยังเกิดเกล้า หนกว่า
ชีวิตะหาไม่ แม้ถ้ามีพระราชประสงค์งาน
หมาย ไม่ว่าพระราชภาระกิจนั้น ๆ จะคองแลก
ด้วย เลือด และเนื้อตลอดจนชีวิต จิตต์ ใจ ของ
ข้าพระพุทเจ้าก็ ข้าพระพุทเจ้า ก็เตรียม
พร้อมที่จะสละด้วยไ้ทุก ๆ ขณะ ท้ด้วยความ
สตัยจริงเป็นท้เพียงแท้พระพุทเจ้าข้า”

“เฮาละ ! เฮาเป็นฟ่งไ้ก่ ทนชำระเล่าไ้
มึงฟ่ง คือว่าคนวันนพระมหาอุปราชเอาจะยก
ทหารขนยันเขาเข้าย่นหักเอาเมืองคัง ซึ่งข้า
จะขอบอกไ้ มึงฟ่งเสียท้เกียว่า ถ้าเชอหน่ง
มาท้กันจะไ้ไป มีคนัน ตำแหน่ง มหาอุปราช
จะคองคองไปเป็นของคองอื่นโดยเน้นอน และ
คองพรงัน พระสังขทัค จ้าวชาย พันทางสัทายน
จะเลียงก็จะยกขนไปใหม่ ซึ่งไ้คองสงสัยว่า
ความคึก ความอำนอันเป็นท่ายัญญาของจ้าว
ชาบนัน จะไ้ไ้ผลลัอย่างเกียวกัณกับพระ
มหาอุปราช คองเมอกลงคองนนั้นและ จึงจะ

ตกมาเป็นพนักงานของข้า ซึ่งมึงคองเข้าใจ
อยู่ไ้ไ้หรือวะ ! ว่าตัวของข้าคองแต่เกิดมึง
จับคายเป็นทหาร ถ้าการคองนชัยชนะไ้ไม่เป็น
ย่ำเห็นเมอแล้วจะ ได้รับความอัยชยชายหน้า
สัคเพียงไ้ก่ คณถ้ามึงรักข้าเหมือนพ่อของมึง
รัก และอยากจะรับราชการเป็นทหารของ
ข้าสัไป มึงคองแสวงหาข้อเสียงมาไ้แก่ข้า
อัน ส่วน ความม่งคองมึง นั้น จะ ตก เป็น รางวัล
ของมึง อย่างไ้ไรวะ ! คณท้ข้าว่ามาคอง
มึงจงคองกัท้หรือว่า พอจะทำได้หรือมีไ้
เจ้าผู้ อังคณว่าเป็นลูกชายพระยอนันต์โกโธ”
แล้วพระอู่กั ท้ทรงพระศรวลขันอย่างกั้ววาล

“ข้าพระพุทเจ้า อยาก ทราบ เล่า ๆ ว่า
อัน พระราช ภาระกิจนั้น คือ ประการไ้คอง
พุทเจ้าข้า”

“ไปยารุงขวัญข้าศึก และภายหลังจึง
คองทำลายเสียไ้ระส่ำระสาย”

“ข้าพระพุทเจ้าขอพระราชทานพระราช
อำนางอย่าง —”

“ไ้เรียกเอา ท้คองญาชัยบรรณ ซึ่งข้า
ไ้คองเขาไ้ไ้สร้ไ้แล้ว ว่ามึง จะ คอง กระทำ
อะไรบ้าง !”

“พระพุทเจ้าข้า พระมหากรุณาธิคุณ
เป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม ข้าพระพุทเจ้าขอ

พ.ศ. ๒๔๖๗

อิศรมหาเสนาางคิปปิต

ถวาย ความ สักขี ปฏิญาณ แก่ โศฬาลของข้า
พระบาท และอากาศเทพยดาทั้งหลายว่า อัน
พระราช ประสงค์ นั้น ข้า พระพุทธเจ้าจักขอไป
ฉลองพระเดชพระคุณจนสุดความสามารถ ให้
สมแก่ที่ ได้ทรงพระกรุณาโปรดไว้วางพระราช
หฤทัย ในข้าพระพุทธเจ้า ครองนี้”

“เอาเออะ, เอาเป็นรู้ ว่ามันไปได้! ถ้า
เกียรติกษัตริย์ ข้า หมายนั่น ลอยลง มาใน กำมิล
เมื่อใด เมื่อนั้นและราชวงศ์ลภ จะปรากฏขึ้นใน
รัชกาลของข้าโดยครบทุก ๆ คำแห่ง.”

๐ ๐ ๐

ย่อม เป็นธรรมดาแก่บ้านเมืองทั้งหลาย ถ้า
เมื่อมยุทราชย์คมาดังประชิดคึกคึกเมืองอยู่ เมื่อ
ว่าคนไม่ คึกคึกเคารพ ค่อ คึกคึก และ อำนาจ ของ
ข้าศึก ที่จะผ่อนปรน หาความสงบโดย ออกไป
อ่อนน้อมยอมตนกับเขาแล้ว ก็ย่อมเป็นหน้าที่
โดย เฉพาะ ของฝ่าย บ้านเมือง นั้น ๆ อยู่อย่าง
ตรงทรา ที่จะคอยคึกขยงกันยังจำมิครของตน
เพื่อความเสื่อภาพ จนสุดความสามารถแห่ง
หน้าที่ลูกผู้ชายชาติทหาร สิ่งใดจะเป็นการ
กักรอนกำลังของศัตรูได้เช่นว่า ปวงอาณา
ประชาราษฎร์ซึ่ง มีเคหสถาน อยู่ยัง ภายนอก
กำแพงเมืองนั้น ก็ให้ถลายเทครัวเอาเข้ามาไว้
ภายในเมืองเสีย สรรพเสบียงอาหารเข้าปลา

เกวียนเลื่อน ช้างม้าโค กระบือ เหล่านี้ เป็น
ไม่ยอมให้มี เหลือคึกคึกอยู่เป็นกำลังแก่ข้าศึกได้
ตลอดไปจนกระทั่งเรือนโรงไรนาพืชพันธุ์พืช
ทรงคันทรงล้าอยู่แล้ว ก็ให้ ถูกทำลายเสีย
รายกายเป็นหน้ากลองไปเช่นเดียวกัน แต่ว่า
ธรรมชาติของการกระทำตามทักล้าวัน โดย
มาก มักจะเป็นเวลากระทันหัน หาได้ทัน
ตระเตรียมไว้ก่อนโดย พรักพร้อม และ รวดเร็ว
ไม่. เพราะการสงครามในสมัยโบราณ นั้น
ประเพณีที่กระทำซึ่งกัน และกันก็อย่าง ที่เรียก
ว่า โจมกัถิงตัวฉนั้น อันการคมนาคนและ
พนักงานลาดข่าวคึกคึกนั้น ก็หาสู้จะมีประโยชน์
งาน แก่การ ทบพล จะ ไร ไรใดกันไม่. ด้วย
เพลงการคณกัถิงคึกคึกนั้นที่คึกคึกหาพม่าโดยสังเขป
นั้น ฉนั้นจึงไม่ควรระสงสัยว่า ความยกพว่อง
เหล่านั้นเอง ก็กลับเป็นช่องทางให้ยังเกิด
การเลี้ยหายขึ้นได้ต่าง ๆ กัน เช่นว่าข้าศึกได้
แต่งกอง ไร ให้ออกมาลอบคึกคึกปล้นเสบียงอาหาร
และกวาดคึกคึกเอารายราษฎรชายหญิงไปเป็นเชลย
เลี้ยยัง และการอื่น ๆ อีกอย่าง เป็นต้น
เหมือนกัน.

อันวิสัยสามารถ ของบรรดา ผู้กล้าหาญใน
การณรงค์ ย่อมคอยถือเอาโอกาสทางใดทาง
เลี้ย ในการสงครามอันจะนำมาซึ่งชื่อเสียงและ

อำนาจเวลานั้น ก็โดยอาศัยหลักเกณฑ์
ทั้งนี้ กล่าวแล้ว มาแต่ต้น นั้นเอง หากแต่
ว่าการได้ และการเรียนนั้น จะ สำเร็จ เป็นรูปได้
อย่างแท้จริง หรือไม่นั้น ก็แล้ว แต่การงาน
ที่จะต้องประกอบไปด้วยความอื่นเล็กน้อย
แต่แบบกาย ของผู้เป็น ประมุขจะดำเนิน กลไก
โดยวิธีใดเท่านั้น

ข้าพเจ้าและชายหญิงพม่าเรามีประมาณ
๑๐ คนเศษ ซึ่งได้ตกแต่กายเสียเป็นชาวกรุง
กำลัง หาย คอคน พัก แฝง แดง น้ำเต้า เลอะ ลึก
เหลื่อมเข้ามาในป่า ก็ได้ถูกกองทหารของ
ชาวเมืองคัง ออกมาเร่งไล่ให้ หลบหนี ยถ้าย
เข้าไปภายในเมืองเสีย. ก็คิดเขาเองเด็กท่าน
สหายทั้งหลายเอ๋ย ว่าความรู้นี้สักภายในหัวใจ
ของข้าพเจ้าและบรรดาพวกจะเป็นอย่างไร. มัน
ช่างเป็นการน่า ขยขันเสียนักหนา ด้วยเรา
ต่างเสแสร้งแกล้งใช้สายน้าทาเพื่อชะล้างงาน
ของเรานั้น ได้ สิ้นไปเป็นคนละไม่ใช่น้อยๆเลย
และข้าพเจ้าก็ไม่คิดเลย ไปถึงเสียว่า เราจะ
แสดงบทบาทกัน ได้ ก็พอใช้ ถึงเพียงนั้นไม่ ยิ่ง
แม้พวกผู้หญิงด้วยแล้ว ข้าพเจ้าต้องขอชมแ
ด้วยความจริงใจ ว่าแต่ช่างเข้าใจด้วยตัวข้าศึก
ของเราได้ ก็อย่างเกินกว่าจริง ๆ อันนี้ถ้าจะว่า
ไปมันก็เป็นควาสนิทใจด้วยกัน ด้วยประสา

ชนชายหญิงผู้ไม่เคยสดานอยู่ภายในเมืองคัง
นั้นเองต่างได้พากันปลงใจ เชื้อมนเมตตาปวง
แล้วเรียงแรงแข็งขอมแก่ข้าพเจ้ากับพวกซึ่งได้หนี
พ้นจากทาสเข้ามาในเมืองได้ ด้วยอิทธิยา
ศรัยไมตรี อันข้าพเจ้าสำคัญซึ่งไม่ควรถูกกล่าว
ข้ามไป เสียมัน ท่าน สหายทั้งหลายควร จะพึง
ทราบถึง วิถีการของกัน เมือง ของ ชาวเมืองคัง
ไว้เสียด้วยคือ ไม่จึงก่อให้เกิดเหตุที่บรรดา
ชายฉกรรจ์ ทั้งเมืองให้ ไปประจำทำการ คำน
ทานการบนปล้นของกองทัพลองอยู่ที่เชิงเนิน
ทั่วหน้ากัน ถ้าผู้ใดกับไพร่พลหลัก และ
จับตัวได้ก็ให้ตกศีรษะเสีย ฉะนั้นจึงไม่ควรจะ
สงสัยว่า พลเมืองที่เหลือนั้นก็อยู่ยังบ้านเรือน
นั้น จะไม่เป็นคนแก่ เด็กเล็ก และผู้หญิงแต่
เท่านั้น ก็ใน ครอครวหนึ่ง ๆ นั้น จะต้อง
ชิงกัน สนิทใน ผล ประโยชน์ เรือกสวนไร่นา
ของตนเอาเอง ซึ่งทาง ราชการ ยัง จะได้
กะเกณฑ์เอาเป็นส่วน ช่วยเหลือ อีก ส่วนหนึ่ง
ด้วย อาศัยที่กระยาอาหารของข้าพเจ้าและพวก
อย่างทั้งหมกเป็น ชาวป่าชาวคัง ที่ เชื้อ เชื้อ
ใช้งานที่ก็ไม่ได้จริง ๆ จนทางราชการของ
เมืองคังก็มิได้เหลียวแล ที่จะคิดเอาไว้ ใช้ ใน
กิจ การ ของทหาร ฉะนั้นแม้ว่าพ่อเฒ่า
ทั้งหลายที่เฒ่าเฒ่าเรือนอยู่ ก็ค่อนข้างเอาพวก

พ.ศ. ๒๔๖๙

อิศวาทาเสนาสงคราม

ข้าพเจ้าไปเลี้ยงไว้เพื่อจะอาศัยใช้แรงงานโยธา
ต่าง ๆ ทั่วไปตามชนบทใน^๕เมือง^๕คัง^๕นั้น^๕เป็น
จำนวน^๕บ้าน^๕๒^๕คน^๕บ้าง^๕๓^๕คน^๕บ้าง^๕ซึ่ง^๕
แล้วแต่กำลังของบ้านเรือนนั้น ๆ จะรับเลี้ยงเอา
ไว้ได้เมื่อมา^๕ร้าง^๕ถึง^๕ความ^๕เป็น^๕ผู้^๕ใจ^๕ของ^๕
อาณาประชาราษฎร^๕ของ^๕เมือง^๕คัง^๕เขา^๕คราว^๕โค
ข้าพเจ้าให้^๕รู้สึก^๕คน^๕กัน^๕ใจ^๕ของ^๕กัน^๕ก. อนิจา^๕อัย
เขาจะรู้^๕ไต่^๕อย่าง^๕ไร^๕ว่า^๕ความ^๕ทำ^๕เป็น^๕ใน^๕ย^๕ท^๕
ศาสตร์^๕วิชา^๕ศีก^๕ของ^๕เขา^๕ย่อม^๕ต้อง^๕ผัน^๕ธรรม^๕ชาติ^๕
กระทำ^๕การ^๕บางอย่าง^๕อัน^๕เป็น^๕การ^๕ขัด^๕ต่อ^๕ปรก^๕ติ^๕ส^๕ข
และ^๕ก^๕ติ^๕ญ^๕ย^๕ตา^๕ก^๕ณ^๕ เพราะ^๕เมื่อ^๕ผล^๕ช^๕่าน^๕ใน^๕
การ^๕สงคราม^๕เป็น^๕ส่วน^๕ใหญ่^๕แต่^๕ท่าน^๕นั้น^๕อัน^๕ส่วน^๕
น้ำ^๕ใจ^๕ใจ^๕จริง^๕นั้น^๕วิชา^๕ศีก^๕ของ^๕เขา^๕ก็^๕หา^๕ได้^๕ก็^๕ศีก^๕
เกลียด^๕ซึ่ง^๕หวั่น^๕หมาย^๕จะ^๕ให้^๕ยัง^๕เกิด^๕เป็น^๕ทุก^๕ข^๕ย^๕
แก่^๕เพื่อน^๕ม^๕น^๕ย^๕ด้วย^๕กัน^๕ไม่^๕.

ใน^๕หมู่^๕ชาย^๕หญิง^๕ที่^๕เปล่ง^๕ปล^๕อม^๕ตัว^๕เข้า^๕มา^๕
อยู่^๕ใน^๕เมือง^๕คัง^๕ด้วย^๕กัน^๕นั้น^๕ข้าพเจ้า^๕เลือก^๕ได้^๕
พม่า^๕ชาย^๕คน^๕หนึ่ง^๕อายุ^๕ประมาณ^๕สัก^๕๔๐^๕เศษ^๕
เห็น^๕จะ^๕ได้^๕เขา^๕ซอม^๕ม^๕ง^๕เขา^๕เพ^๕ห^๕น^๕ย^๕ก^๕าน^๕ค^๕ม^๕ค^๕าย^๕
ที่^๕ข้าพเจ้า^๕ใช้^๕ส^๕ย^๕ค^๕ล^๕อง^๕แล้ว^๕ได้^๕งาน^๕ได้^๕การ^๕
คัง^๕นั้น^๕ข้าพเจ้า^๕ก็^๕เล^๕ย^๕ว^๕าง^๕ใจ^๕เอา^๕ไว้^๕เป็น^๕ผู้^๕ร่วม^๕ค^๕ึก^๕
ด้วย^๕ข้าพเจ้า^๕ก็^๕ม^๕ง^๕เขา^๕เพ^๕เห็น^๕จะ^๕ได้^๕รับ^๕ใช้^๕ค^๕
ล^๕ก^๕ิก^๕กว่า^๕ใคร^๕ๆ^๕ถ้า^๕จะ^๕ศีก^๕ด้วย^๕ได้^๕ก็^๕พ^๕ัก^๕
อาศัย^๕เป็น^๕ที่^๕ส^๕ข^๕ส^๕าร^๕ญ^๕ม^๕าก^๕ เพราะ^๕เค^๕ห^๕ะ^๕ส^๕ถ^๕าน^๕

ที่ข้าพเจ้าได้พักอยู่นั้น สบาย^๕ก็^๕ความ^๕ตาม^๕ค^๕าย^๕ออก^๕
แล้ว^๕แต่^๕จะ^๕เกิด^๕จริง^๕อย่าง^๕ไร^๕ไม่^๕ทราบ^๕ได้^๕ว่า^๕เป็น^๕
ค^๕ฤ^๕ห^๕าศ^๕ัน^๕ของ^๕ท่าน^๕ผู้^๕มี^๕อัน^๕จะ^๕กิน^๕คน^๕หนึ่ง^๕เขา^๕เป็น^๕
หญิง^๕ห^๕มา^๕ย^๕อาย^๕ค^๕อน^๕ข้าง^๕ช^๕ร^๕า^๕แล้ว^๕มี^๕บุตร^๕ชาย^๕อยู่^๕
คน^๕หนึ่ง^๕แต่^๕ได้^๕ถูก^๕เก^๕ด^๕ช^๕ให้^๕ไป^๕ประ^๕จำ^๕การ^๕อยู่^๕
ที่^๕เชิง^๕เท^๕ิน^๕เห^๕ม^๕อน^๕กับ^๕บรร^๕ทา^๕ชา^๕ย^๕ผ^๕ล^๕ร^๕ท^๕ง^๕หลาย^๕
นอก^๕จาก^๕เจ้า^๕บ้าน^๕แล้ว^๕ก็^๕ยัง^๕มี^๕เด็ก^๕บาง^๕คน^๕แก่^๕
ยัง^๕ประ^๕มา^๕ด^๕ว่า^๕คัง^๕ไม่^๕มา^๕ถึง^๕๓๐^๕คน^๕ด้วย^๕กัน^๕
เขา^๕จึง^๕ให้^๕ข้าพเจ้า^๕ส่ง^๕คน^๕ไป^๕รวม^๕อยู่^๕ยัง^๕ที่^๕อัน^๕
เดียวกัน^๕ณะ^๕เร^๕ือน^๕พักร^๕อน^๕ซึ่ง^๕ได้^๕ปล^๕ก^๕ไว้^๕ภ^๕าย^๕
ใน^๕ส่วน^๕ค^๕อก^๕ไม่^๕ค^๕าน^๕หล^๕ย^๕บ้าน^๕นั้น^๕ข้าพเจ้า^๕และ^๕
ม^๕ง^๕เขา^๕เพ^๕ต้อง^๕ช่วย^๕กัน^๕ตัก^๕น้ำ^๕และ^๕ตำ^๕ข้าว^๕เพ^๕อ^๕ให้^๕
เป็น^๕ค่า^๕ข้าว^๕สุ^๕ก^๕ของ^๕เขา^๕คัง^๕แค่^๕พอ^๕จะ^๕ไป^๕ถึง^๕จะ^๕
ด้วย^๕อะไร^๕มา^๕เป็น^๕เหตุ^๕ส^๕ง^๕ห^๕ร^๕ณ^๕ให้^๕ข้าพเจ้า^๕น^๕ก^๕
ห^๕ว^๕ค^๕ชน^๕มา^๕ใน^๕ใจ^๕ก็^๕ไม่^๕สามารถ^๕จะ^๕ทราบ^๕ได้^๕ด้วย^๕
ข้าพเจ้า^๕ได้^๕ส^๕ง^๕เก^๕ด^๕เห็น^๕หน้า^๕แม่^๕แล้ว^๕เจ้า^๕ของ^๕บ้าน^๕
นั้น^๕ได้^๕ใช้^๕ส^๕าย^๕ค^๕า^๕อัน^๕เป็น^๕เล่น^๕ห^๕น^๕อย่าง^๕ไม่^๕น่า^๕จะ^๕
สู้^๕ไว้^๕ใจ^๕ได้^๕น^๕ก^๕ซอม^๕ล^๕ย^๕อ^๕พิ^๕จาร^๕ณ^๕าร^๕าง^๕กาย^๕ข้า^๕
พเจ้า^๕ใน^๕ขณะ^๕ที่^๕ข้าพเจ้า^๕ส^๕ร^๕าง^๕ทำ^๕เป็น^๕ผล^๕อ^๕เส^๕ม^๕อ^๕ๆ^๕
และ^๕ถ้า^๕ค^๕า^๕ข้าพเจ้า^๕ไม่^๕หล^๕ก^๕ค^๕ตัว^๕ข้าพเจ้า^๕เอง^๕แล้ว^๕
ข้าพเจ้า^๕ก็^๕ได้^๕ล^๕ก^๕เห็น^๕หน้า^๕ของ^๕แม่^๕แล้ว^๕น^๕ก^๕ได้^๕ร^๕ม^๕
ส^๕แ^๕ด^๕ง^๕เป็น^๕ส^๕ห^๕่ม^๕น^๕ใหม่^๕ก็^๕ย^๕ได้^๕ท^๕อ^๕ค^๕ล^๕อน^๕ใจ^๕ใหญ่^๕
ไม่^๕น^๕อ^๕ย^๕กว่า^๕ค^๕ร^๕ง^๕หนึ่ง^๕เห^๕ม^๕อน^๕กัน^๕
พอ^๕ต^๕ก^๕ถึง^๕เวลา^๕เย็น^๕ข้าพเจ้า^๕ก็^๕ม^๕ง^๕เขา^๕เพ^๕

ชายในโงม

กุมภ

ก็กลัวย่างพิลึก เมื่อได้มอยฮะให้มึงเจ้าเพ
เป็นคนจัดการในเรืออาหารเสร็จแล้ว ข้าพเจ้า
ก็กินตรงไปยังสระน้ำ เพื่อจะชำระร่างกายให้
หายเหนียวเหนอะหนะเสียสักที ณที่นั้นข้าง
วิวทิวทัศน์อย่างไรชอยกล ด้วยเป็นที่ทาง
เห็นกับบ้านเรือนผู้คนอยู่สักหน่อย ไม่มีผู้ใด
มาวุ่นวายออกจากข้าพเจ้าคนเดียวน้อยย่ำ ล้ำ
แล้วแต่สรรพสำเนียงก็กระเจี๊วไร กำลังแข่ง
กันหึ่ง ๆ ร้องอยู่สนั่นหือ ข้าพเจ้าสอศสรวาย
ตาจ้องดูบริเวณที่นั้น โดยถนัดแล้วเสร็จแล้ว ก็
รีบผลัดผ้า และถอดเอา รองผมพม่า ซึ่งสวมอยู่
บนศีรษะนั้นออกวางไว้กับริมปากสระ โดยเอา
เสื้อผู้สวมกอดขี้นไว้ อย่างมีกษิดิ แล้วก็นั่งลง
คำสอคำว่าเล่นด้วยความเย็นสบายใจ ครั้น
เสร็จจากการดูเหงื่อไคลแล้วข้าพเจ้า ก็รีบขึ้น
จากน้ำด้วยเกรงว่าจะมีคน มาเห็นเข้า และ
จัดการแต่งกายเสียตามเดิม กล่าวคือเอารอง
ผมพม่าสวมศีรษะเข้าแล้ว ก็ชะ โงกเงาในน้ำ
เพื่อจะ ได้จิตรูปสมเสียบให้ดูต้องคงเก่า แต่ใน
ที่นั้น ข้าพเจ้า ก็คงหยุดซังกิจ จนสติ
ขึ้นมาตัวลอย ด้วยเพราะเหตุว่าที่พินน้ำในสระ
นั้นได้ มี เสาหน้า ของคน อีกคนหนึ่ง ปากกอยู่
ซึ่งข้าพเจ้า จำได้ อย่างแม่นยำทีเดียวว่า เป็น
ดวงหน้า อันหย่อนนัย ของแม่เฒ่าเจ้าของบ้าน

นั้นเอง แด่กำลังเขม็งมืองการกระทำของ
ข้าพเจ้าอย่างเคร่งครัดทีเดียว ทั้งนี้จะเป็น
ด้วย แก่ได้ แอบ ปากูหาว่า ขึ้นไปสื่อน ตัว อยู่บน
คำคยคนพิกลฟากสระตรงกันข้ามกับที่ข้าพเจ้า
ยืนอยู่ตั้งแต่เมื่อใด ก็เหลือความสามารถที่
ข้าพเจ้า จะ ทราบได้ ฉะนั้นคน ก็เป็น อันว่า
ความลับ ได้มีวาระเบิกออกเพราะความอวดดีและ
ด้วยฤทธิ โงมว่า ของข้าพเจ้าเองแท้ ๆ ที่มีได้
พิจารณาที่ทาง สงตำให้ถัดวันจริง ๆ ถ้า
แม่เฒ่าเจ้าได้เห็น กลับไปทำ หน้าที่ เป็นของ
ปากแตกเข้าเมื่อใดแล้ว ก็เหมือนนั้น และ
มีหินทรายจะม้ายืนอยู่เฉพาะหน้า ข้าพเจ้าทันที
โดยไม่ต้องสงสัย หรือถ้าข้าพเจ้ารีบขึ้น
ออกจากเมืองนพมอเข้าศึกไปได้ แต่ก็คงจะ
ต้องกลับไปไว้รับพระราชาอาญาอย่างหนัก เมื่อ
ว่าการอยู่และการไปไม่เป็นการช่วยตัวข้าพเจ้า
ใดสักอย่างทั้งนี้ ทนไคนั้นโทษะข้าพเจ้าก็เกิด
พลุ่งขึ้นมาท่วมหัวของทันที เอาละบาปกรรม
อย่างไรก็ตามที่เถิก อย่าเลยข้าพเจ้าจะต้อง
ติดพันเพลิงเสียก่อน เพื่อไม่ให้ลมมี โอกาส
พัดมากำเริบขึ้นได้ ราชการของพระผู้เป็นเจ้า
จึงรักไม่ละลาบไป ครั้นข้าพเจ้าก็ไต่กิ่ง
แล้ว จึงสร้างทำเป็นจุดลงผมต่อไป คล้าย
กับว่าข้าพเจ้ามี ได้เห็น เขาคนนั้น ครั้นหนึ่งแก่

พ.ศ. ๒๔๖๗

นิพนธ์นิพนธ์

พอเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าทำเป็นกัมถวิลง
จะหยิบอะไรก็กลัวอย่างหนึ่งทั้งนั้น แต่ใน
ครั้นนั้นข้าพเจ้าชักมือพกออกมาจากสะเอว
และเอาเข้าคายไว้ที่ปากโดยพลัน พลังกวง
ตรงไปยังคืนพิภพที่แม่เฒ่าเจ้ามารยานขึ้นไป
สถิตอยู่ และ มิได้ร้อ ทักถาม ข้อความ
อย่างใดต่อไป ข้าพเจ้าก็ร้อขึ้นป้ายขึ้นไปบนต้น
พิภพอย่างรวกเร็ว แต่พอว่าจะถึงตัวกันใน
ระยะสักวาเดียว ความตกใจได้มายังเกิดแก่
ข้าพเจ้าอีกเป็นคำรสอง ด้วยไต่ ยืนด้อยคำ
สำเนียงอันไทยทรนใจจากปากของแม่เฒ่า
นั้น ปรากฏขึ้นเป็นภาษาสยามอย่างแจ่มใส
และชัดเจนว่า

“อพิไซเอ—วิสัยรัชชาธิราชานัย ก็คือ
เกียรติยศท่านนี้ ที่จะต้องรัก!”

ข้าพเจ้าต้องซังก้อยกั๊วที่ ด้วยรู้สึกมัน
ครึ้ม คล้ายกับ ต้องมนตร์ อันศักดิ์สิทธิ์ ฉะนั้น
เมื่อได้ฟังขลุ่ยอันแหลมหลักของแม่เฒ่าเจ้า
เช่นนั้น จึง ครุ่นหึง ข้าพเจ้าก็ ร้องถาม ออกไป
ด้วยความพิศวงว่า

“ท่านได้มาแอบคร่ำความลับ ของข้าพเจ้า
ฉนั้นข้าพเจ้าก็รักต้องฆ่าท่านเสีย มันจะเป็น
การเสื่อมทรมอย่างใดหรือ?”

“บิดาของไปของคอกเสียอีก มีชาติและ

กำเนิดเป็นพม่าข้าศึก ของไทย ยิ่งรับเอา
ข้าพเจ้าเลี้ยงไว้ ในตำแหน่งภรรยากลางเมือง
กันเพราะด้วยเหตุผลอันใดเล่า? ท่านผู้เป็น
คนไทย จึงรัก มาฆ่าข้าพเจ้า เสีย แค่นี้
ข้าพเจ้าท่าน!”

“นี่ท่านหมายความว่า ท่านจะให้ข้าพเจ้า
เข้าใจว่าท่านเป็นสตรีไทยฉนั้นหรือ? ข้าพเจ้า
ไม่เชื่อถ้อยคำอำพรางของท่านคอก”

“สาธุคุณพระรัตนไตร จงเป็นพยาน
แก่ คำพก ของ ข้าพเจ้า ด้วยเถิด! ดูกร ท่านผู้
จะเป็นวรมุข ต่อไป ภายภาคหน้าตามลักษณะ
ขอท่าน จงพิจารณา ดูของ สองสิ่งนี้ ให้เต็มตา
เสียก่อน แล้วจึงค่อยฆ่าข้าพเจ้าเสีย”

ข้าพเจ้าใจหายวูบที่ใดเห็นหน้าแม่เฒ่าฉนั้น
กำลังมองไปด้วยสายน้ำตา และยกมือขึ้น
เทา ๆ ชูวัตถุ ๒ อย่างขึ้นให้ ข้าพเจ้าดู อัน
สักขีพยานสำคัญ ๒ อย่างนั้นคือ มุ่น โอง

ชะโดง พร้อมทั้งเครื่องประภอยมวกลม
อย่างหนึ่ง กับ เลือโกศ แพรทวาราร
เลวอีก อย่างหนึ่ง ประมาณ ขนาดที่ คนจะ
ประคองของสองสิ่งนั้นได้ จะต้องมัวยืนอยู่ใน
ราวสัก ๓๐ ขวบเท่านั้น อา! ท่านสหายทั้งหลาย

เอ๋ย ถ้าท่าน ทราบว่าวัตถุ ๒ สิ่งนั้น คือ

อายัน ไฉน

กุ่ม

อะไรแล้ว ท่านจะเว้นเสียจากความสลดใจ
มิได้เลย ข้าพเจ้า^๑ คงเหมือนมองดูหน้าท่าน
ผู้เป็นเจ้าของ อยู่ช้านาน อนิจาเอ๋ย! สิริรูป
สมัยก็ยังมั่งคั่งปรากฏอยู่ทวงหน้ามิได้เลยเลือน
ไป ว่าท่านผู้มีเกียรติ^๒ ไต่เคยผ่านความเย็น
เบญจกัญญาลักษณมา แล้วโดย ไม่ต้อง สงสัย
ข้าพเจ้าค่อย ๆ ลกกายลงเคารพศักรัตน^๓ ๒ สิ่ง
นั้น ด้วยความเชื่อมั่นใจ เพราะว่าประเพณี
การแต่งกายฝ่ายหญิงพม่าสามัญประเทศ หา
ได้ ไช้เหมือนกษัตริย์ของสองฝั่งนั้นไม่ ณะย^๔ คน
ข้าพเจ้าก็ทราบได้แล้วว่าท่านแม่เฒ่า^๕ นหาไช้
คน^๖ คนคนใดไม่ ที่แท้ ก็คือพี่น้องร่วมชาติ
ของข้าพเจ้า คนหนึ่งที่มีศักดิ์ อันสูงยิ่ง ซึ่ง
ข้าพเจ้าไม่สามารถจะยังควรอาามาแสดงไว้ ใน
ท่านใด แต่ในขณะ^๗ ท่านถามว่าคน^๘ นหาแล้ว
เท่านั้น อ้อ กระนั้นเองและสื^๙ หนอ! ท่าน จึงพูด
ภาษาไทยได้ถูกต้องและชัดเจนน^{๑๐} ยิ่งนัก อนึ่ง
เพื่อเกียรติยศอันพึงสวงของท่าน และ ในนาม
ของชาติไทย เรือ^{๑๑} รว^{๑๒} ข้าพเจ้า ทราบจาก
ท่านได้ด้วยปัญฐานัน^{๑๓} มั่นจักเป็นความลับ
ประจำตัว ข้าพเจ้าไป จนถึง ช่าง^{๑๔} อวสานแห่ง
ชีวิตของข้าพเจ้าด้วยเป็นแต่เพียง

ขณะนั้นข้าพเจ้าส่งภยานัน^{๑๕} นกอยู่คร^{๑๖} หนึ่ง
แล้วจึงพูดขึ้นว่า ว่า

“ท่านแม่เฒ่าที่เคารพของข้าพเจ้า ท่าน
ทราบว่าข้าพเจ้าคือใครคนใด ข้าพเจ้าก็ทรา
ว่าท่านคือใครคนนั้น! ขอท่านจงเก็บของ ๒ สิ่ง
นั้นเสียเถิด ข้าพเจ้าไม่สามารถจะทนทุกข์ต่อไป
ได้แล้ว. แต่—ในขณะ^{๑๗} ข้าพเจ้าเข้ามาอยู่ใน
บ้านเมืองของท่านในสถานที่เป็นข^{๑๘} จา^{๑๙} มิด^{๒๐} คว^{๒๑}
ใด ถือเอาข้อราชการ อย่างหนึ่ง ให้มา กระทำ
การ ถึง แม้ว่าจะเป็น มหาโชคลาภได้มา
ประสพพบเอาท่านผู้มีสายโลหิต อย่างเดียวกัน
เข้าแล้วก็ดี แต่กระนั้นข้าพเจ้า ก็ยังไม^{๒๒} ใ^{๒๓}
รู้จะวางใจนัก ว่าข้าพเจ้านั้นจะปลอดภัยอันตราย
หรือไม่”

“อันการระแวงสงสัยในสิ่ง^{๒๔} ที่ควร ย่อม
เป็นวิสัย ของชาย ชาติทหาร ชื่อน^{๒๕} ข้าพเจ้า
ก็ทราบอยู่ และขอสรรเสริญท่านด้วยความ
จริงใจ!”

“ฉันนั้นขอท่านจงช่วยกรุณาแสดงความจริง
นั้นแก่ข้าพเจ้าด้วยเกียรติยศของท่านเถิด!”

“การ ไต่^{๒๖} พน^{๒๗} ของทั้งหลาย ตลอดพระเดช
พระคุณชาติไทยได้ การนั้น ๆ ท่านจงไว้^{๒๘} วั^{๒๙}
ใจว่า ข้าพเจ้านั้นก็กระทำตามได้ โดยไม่มีข้อ
ยกเว้นเลย”

“ข้าพเจ้าเคยได้ ยิน^{๓๐} ได้ ฟังมาจากผู้เฒ่า
ผู้แก่ว่า บุตร^{๓๑} และธิดานั้นถ้าจะประหารบิดา

พ.ศ. ๒๔๖๙

นิพนธ์นิพนธ์

มารดาเสียได้ แต่ฝ่ายบิดามารดานั้น ห้ามไม่
แม้แต่คิด ก็ยังเป็นความจริงหรือ?”

“บุตรของข้าพเจ้าแข็งแรงเป็นขอล ก็น่า
เพราะทรงศักดิ์ และหยิ่งในวิทยาการ จะให้
ข้าพเจ้าประหาร ด้วยน้ำใจโดยคชชนนั้นยังไม่
ก่อน”

“โย้ของคอกเป็นเชื้อพระวงศ์ มีศักดิ์เสมอ
ด้วยเจ้า เมื่อกระทำคนไม่เคารพพระเดช
านุภาพพระเจ้าแผ่นดินของคน ก็ย่อมเป็น
ความผิดที่แรงร้ายอยู่แล้ว ท่านจะเอาความ
สินหาในยศนั้น มาลบล้าง ราชการของ
พระผู้เป็นเจ้าได้อย่างไร!”

“ข้าพเจ้าเป็นมารดาของโย้ของคอก ก็ด้วย
ธรรมชาติบรรพบุรุษ เพราะบิดาของโย้ของคอก
เป็นพม่า บุตรซึ่ง เกิดมาก็ย่อมต้องมีสัญชาติ
เป็นไปตามบิดา เมื่อว่าเขาไม่เคารพเจ้าตน
โดยคิดเห็นว่าจ้าวขึ้นปราศจากทศพิธราชธรรม
อย่างหนึ่ง และไม่มีศิลปวิชาการศึกษาจะปกครอง
เขาได้ ออกอย่างหนึ่ง ก็และฝ่ายข้าพเจ้าหาใช่
พม่าไม่ จะให้ข้าพเจ้ากลบหน้าใจ อันแข็ง
กระด้างของเขาได้อย่างไร?”

“แต่ในชั่วขณะนี้ ข้าพเจ้าขออ้อนวอนท่าน
ในถาน ที่ท่านมีชาติ และกำเนิด อย่างเดียวกัน
กับข้าพเจ้าท่านนั้นบอก ว่าท่านจะช่วยเหลือ

ราชการของพระผู้เป็นเจ้าได้ทางใดบ้าง?”

“ท่านหมายความว่าถึงราชการของใครหรือ
ท่านนายทหาร?”

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เจ้าผู้พล!”

พลัน ข้าพเจ้าก็เห็นกายท่านแม่แก้วสั่น
สั่นขึ้น คล้ายถูกแสงพิษคนนั้น ผิวหน้าก็
ซีดเผือกสลิดไป ท่านนั้นนั่งกับหน้าอยู่เป็นครู่
จึงค่อย ๆ เหยยลงมาข้าพเจ้าแล้ว ๆ ว่า

“นี่ท่านไม่ใช่ ทหารไทยในกองทัพบก ของ
กรุงหงสาวดีหรือ?”

“อา — ท่านแม่แก้วที่เคารพ” ข้าพเจ้า
ร้องขึ้นอย่างกังก้อง “ไหนท่านจึงเรียกข้าพเจ้า
ว่าทหารไทยในกองทัพบกกรุงหงสาวดีเล่า ทหาร
กรุงหงสาวดีก็ส่วนหนึ่ง และ ของกรุงศรี
อยุธยาที่ส่วนหนึ่ง จะปะปนกันได้อย่างไร ท่าน
แผลงเลาะเสียด แผลเก่า ของท่านให้กระเด็น
ป่วนร้าวมาถึงตัวข้าพเจ้าด้วย หรือว่าขณะนั้น
ท่านมีชาติและกำเนิดเป็นไทย แต่เพียงใน
นามเท่านั้น!”

“หยุด! หยุดเถิด — พอแล้ว” ท่านเอมมี
โยกห้ามให้ ข้าพเจ้านิ่งอยู่ไปมา พร้อมกับ
น้ำตาไหลลงไหลออกมาเบื้องหน้า ทั้งสองแฉก
“เป็นเวลาถึง ๔๐ ปีล่วงแล้วไปอย่าง ช้านาน

พ.ศ. ๒๔๖๗

อิศรมาเสนาภคินิธิ

ทุก ๆ ที่จนจนจะเข้ามา อันใกล้กับเรือนพัก
อยู่แล้ว ข้าพเจ้าจะขึ้น ओकि นิ่งฟังอยู่ก็ยัก
ต่อไป ก็ไม่ไ้ ค้วย ออกจะทราวยว่า สิ่งนั้น คือ
อะไร ก็ขึ้นจึงลงกลืนชะ โงกหน้ามองออกไป
ทางช่อง หน้าต่าง ย่าง แต่ เหนือ หน้าเสียบ
อย่างย้ง ค้วยข้าพเจ้าไม่ไ้ ด้รับประโยชน์อะไร
เลยต่อภาพที่เห็นคำตะคุ่ม ๆ ผ่านหน้าข้าพเจ้า
ไปอย่างรวดเร็วนั้น เพราะ ความมืดที่ ยักยัง
ผ่านตาเสียบนั้น จนกระทั่งถึงจะวายทกล
นั้น อยู่บน หล่งม้านั้น จะเป็น ขุม หรือ สัตว์
ไม่ทราบไ้ แต่พอจะคาดไ้ ก็เหมือนว่า
มนุษย์ปลาคนขึ้นมาแต่ผู้เดียวเท่านั้น และ
คงจะไ้ ค้วยมาโดยหน้ไปทางคฤหาสน์ของ
ท่าน แม่ เฒ่าผู้ทรงศักดิ์ ข้าพเจ้าเห็นหน้า
กลัมาสวมเสื้อ และคาดผ้าเสียบซ้อนอาวไว้
ภายในกายเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็กลับลงกระซิบ
กับแม่เฒ่า ๒-๓ คำว่า เขาไม่ไ้ คอย
ข้าพเจ้าบอก ถ้างวบนอนก็งวบนอนเสียให้สบาย
เถิด สักครู่หนึ่งข้าพเจ้าจึงจะกลับมานะ ซึ่ง
เขาไ้ หิวระะ ชน แล้วกลับตัวลงนอนตาม
ข้าพเจ้าสั่งจริง ๆ

ข้าพเจ้าเห่อย่างเินอย่างมุ่งตรงไปยังบ้าน
ท่านแม่เฒ่าโดยรวดเร็ว อันบรรดาชาวไพร่
ชายหญิงแก่ ๆ เฒ่า ๆ เหล่านั้น ต่างกระตือ

ต่างเียนเียน คล้ายปราศจากผู้คน เพราะ
พากัน ยักประตูลงตาม หลับ โกรน กันสิ้น แล้ว
ครั้นข้าพเจ้าเข้ามาถึงยังลานบ้านไ้ ทันใด
นั้น ข้าพเจ้า ก็รู้สึก ยัก เป็นอย่างย้ง ค้วย
ความคาดหมายของข้าพเจ้ามิไ้ ยักผิดไปจาก
ใจกลาง ของเขาเลย และที่ บรรดาเรือน นั้น
ไ้ มีมา ค้วยหนึ่งสูงใหญ่ไ้ ลึกยักยระ ที่ลัด
กุดชาลเครื่องครวยทั้งแฝงตาม อันสายยังเขียน
นั้นไ้ ผลกลล้องไว้กับหิ้วบรรดา ฝ่ายเจ้าม้านั้น
เมื่อมันหันมาเห็นเอาข้าพเจ้าเข้า พลันก็ทำ
กิริยาหันหนีขวางคักคนองโผนผก เอาเท้า
ไขกคินอยู่ไปมา ซึ่งเป็นอาการสำแดงบอกให้
ข้าพเจ้ารู้ว่ มันไม่ไ้ ใครจะต้งเฝ้าเงิ่งเงินตัว
ข้าพเจ้านัก ที่ยานประตูชานเรือนนั้นยักแจ่ม
ย้งแ่งทั้งไว้นานหนึ่ง ซึ่งเป็นเครื่องพิศვნว
ระระประคนไ้ ักถูกมนุษย์ ไม่น้อยกว่าคนหนึ่งพง
ข้ามผ่านเข้าไ้ ย้งใหม่ ๆ และภายในร่วม
คฤหาสน์นั้น ไ้ สว่างไสวไปค้วยแสงโคมไฟ
ทั่วบริเวณ ข้าพเจ้าย่น พินิจ พิศระหัดทางอย
เป็นครู่ ครั้นแล้วก็กลับลงมคเอาญาอันชน
มาถือไว้กามือหนึ่ง และข้าพเจ้าก็เพิ่งความ
เมคตาไปย้งเจ้าม้านั้น ครั้นเสร็จแล้วข้าพเจ้า
ก็เินตรงเข้าไ้ ส่งหญ่ยานให้มันเินเป็นอาหาร
เศษะ อานาง เมคตา จักค อาจ ถำรายลำพอง

พิวากของน้ำเสียได้ โดยซังก ทั้งนั้นข้าพเจ้า
ก็กระโดดขึ้นโยน ขอบบะเขวหลัง ของมัน
ได้ โดยสวัสดิภาพ ซึ่งมันจะได้ คืนรอนชกขวาง
อย่างหนึ่งอย่างใดก็หาไม่ และได้เป็นโอกาส
แก่ข้าพเจ้า อย่างงดงาม ยิ่ง ด้วยข้าพเจ้าได้
ชะโงกหน้าข้ามประตูร้านเรือนเข้าไ้เห็นเหตุ
การณภายในเรือนนั้นได้ สัมผัสถึงความประสงค์.

อา! ท่านสหายทั้งหลายเอ๋ย ถ้าข้าพเจ้า
คิดปัญณาขมทรพีย ได้ถูกต้องเหมือนดังในก
ณแล้ว ก็จะไปทุกขร้อนระไรเล่ากับตำแหน่ง
มหาเสวณนั้น จะไม่เป็นของข้าพเจ้าอย่าง
แท้จริง ข้าพเจ้านั้น มาก่อนแล้ว ที่เคย ว่า
ทำอย่างไรเสียก็กั มนุษย์เป็นแขก ของท่าน
แม่เฒ่าอันมาสู่ เรือนท่านในเวลา คำคินชนก
จะต้อง เป็นบุคคล สำคัญ อันควร ที่ข้าพเจ้า จะ
ต้องรู้ ไว้ โดยไม่ต้องสงสัย

ณที่ระเอย เรือนนั้น ข้าพเจ้าได้เห็น
ท่าน แม่เฒ่า กำลังนั่ง อยู่ บนตั่ง อันยาวใหญ่
รอบๆกายของท่านนั้นเต็มไปด้วยเครื่องอุปโลก
ชนสูง เทียบไว้เป็น ระเอย เรียบร้อย กับมี
บุคคลอีกคนหนึ่งเป็นชายชาติพิมา ร่างกายอยู่
ในเครื่องพิชัยทอ อายประมาณสัก ๓๐ เศษ
หน้าตาหมกขมคาย กำลังห่มอยู่ตรง
หน้าท่านแม่เฒ่า ทางขวามือ ของ ชายนั้น

วางกายสักทองคำเงินวรคั้น แพรพราวพร้อม
ทั้งสายสพาย ๑ เล่ม กับห่มวกระคุมยสคำลาย
น้ำทองใบ ๑ มงกุฎสวยงามยิ่งนัก (ชาติพิมา
ถ้าออกสงคราม นุ่งกางเกงมัสร์ไหม รัดคำลาย
โต ๆ สลับกัน กับเส้นเขียว ขาวแดงลายเล็ก ๆ
สวมเสื้อคำแยบ โทน ที่ แขน และของคอเป็น
หน้าสังหี ยังเป็น คีร์ยะ ปลัด้างไม่ใช้ผ้าคาด
สวมห่มวกระคุมยส ยกคลุมสคำทวยอกล่งทรงมัน
ด้ามยศเป็นจ้าวมีเกี้ยวและ ยักาทองคำ ประทับ
ไม่ได้นุ่งผ้าตาโจงเหมือนเวลาปรกติ) และ
ในขณะที่เขยวกันข้าพเจ้าก็ได้ยิน ชายผู้นั้น พูด
กับท่านแม่เฒ่าขึ้นว่า

“ในเรือนจะอย่างไรก็ตาม มารดาได้
เลี้ยงลูกมาเป็นเวลาถึง ๓๐ ปีเศษแล้ว ลูกก็ได้
เห็นแต่กิริยาและวาทะของมารดาตั้งอยู่ในความ
คำชน ทวิใจ ทั้งนั้น แต่ ฉะยคิน เป็นเวลาที่
บ้านเรือนของเรารจะทำคักอยู่ ลูกได้มาฟัง
ถ้อยคำ และแลเห็น กิริยาอาการ ของมารดาได้
เปลยนแปลงไป ครั้งนี้ ก็ให้รู้สึกวิตก อยู่ข้าง
เท่านั้น ”

“ลูกรัก ของแม่ !” ท่านแม่เฒ่ายิ้ม
ตอบ “แม่ได้ ใช้ ชีวิต มาด้วยความ ขาด
อิสสระภาพ ก็เป็นของธรรมดาที่ความสังข
ย่อมจะต้องเป็นวัคของแม่เสมอไป เมื่อใดได้

พ.ศ. ๒๕๖๕

อิศราเสนา ศิริขันธ์

แม้รู้ลึกว่าความเป็นไทยด้วย ธรรมชาติได้มา
สู่ตัวแม่แล้ว แม่ก็ย่อมต้องรู้สึกเบียดเบียนใจ
เท่ากับผู้บริวาร อยู่ด้วยความ อึดสรสภาพนั้น
เจ้ารักแม่ไม่ใช่หรือ จงคอย โยธของแม่เอ๋ย
แทนที่เจ้า ระวังกิจารณ์ ใน อาถรรพ์วิปริตอาการ
ของแม่ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไป ขอเจ้าจงช่วย
อินทิ ด้วยแม่เถิด ว่าณะยัน **กรุงศรี**

อยุธยาไม่หมดคนดี ไ้
สถาปนาพระราชวงศ์พระมหากษัตริราชชน
อีกแล้ว และได้ประกาศความเป็นวรชาติอัน
สูงศักดิ์มหาศาล จนประสพสุขอิสสรภาพ
เยี่ยงอดีตกาลสนั่น

ชายหนุ่มชาติและกำเนิดครึ่งพม่า ยึดถาย
ชนนึ่งทรงคล้ายกับดกสายเป็นศิลาไว้ ประมาด
ครั้นหนึ่งเขาจึงพดชนหัว ๆ ว่า “มารดาเป็น
ชาติไทยทั้งนี้ไฉนและร่างกาย ก็ควรอยู่ที่
ปลายปลีมหัศจรรย์เช่นนั้น ถ้ากิดศัพทมารดา
ทรวายมานั้นเป็นความจริง แต่ฝ่ายตัวของลูก
สุดที่จะสนอง พระเดช พระคุณได้ ด้วยถ้า
ทรวายไทยชาติไทยและพม่ายังพยายามกมโลดหิต
กันอยู่ ขอมารดาจงช่วย ไทยให้แตกด้วย
เถิด”

ท่านแม่เฒ่าหัวเราะแล้วตอบว่า “แม่

ไม่ได้ปรารถนาจะเอนโอนน้ำใจเจ้าให้คิดทรวศ
คือชาติของลูกเลยลูกรัก แต่แม่มาพิจารณา
เห็นว่าฉัน ไคอันเป็นอนาจ คงอยู่ ด้วยความสงบ
ราชัน ฉันนั้น ย่อม เป็นที่ เกษมสุข แก่ปวง
บรรดาประชาชาติใหญ่ไฉนจะพึงไปอาศัยฉันไค
ประเทศไค อันมี พระมหากษัตริย์ จำเริญ พระ
ราชกฤษฎีกาฉันทาร ก็ย่อมเป็นประเทศ อัน
ควรแก่ประชาชาติผู้แสวงหาความร่มเย็น จะพึงไป
สู่พระบรมโพธิสมภารฉันนั้น ชรรณาเกิดมา
เป็นบุพการีกับชาติหนึ่ง สิ่งที่สำคัญยิ่ง
คือความเป็นผู้รู้จักริหารของตนเองเท่านั้น
ที่นับว่า เป็นยอดแห่งความ ประเสริฐ ทั้งหลาย
และ ในขณะนั้นเจ้าก็กระทำศึกอยู่ก็ยกทัพ
หลวงไทยเจ้าจึงเถียงว่า ราชวงศ์รามัญมาเป็น
จ้าวนายของเจ้าอยู่ เจ้าอยากจะสลัดตนออก
จากเป็นข้าของชนชาติสีมาของหงสาวดีประเทศ
ไม่ใช่หรือ? เธอคิดฉันไคเล่าลูกรัก! เจ้าจึง
ไม่พิจารณาถึงการข้างหน้าให้รอบคอบไว้ก่อน
ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ เจ้าได้เห็นสิ่งใด
มาย่าง ที่ไม่ต้องการพวกราชย์กัน อันที่เจ้า
จะมีสัตว์แต่อย่างเดียวนั้น ตัว ของแม่นั้น ยัง
ไม่เห็นชอบด้วยก่อน เจ้ามีเด็กอันสี่ตัวนั้นแม่
ไม่ว่า แต่เจ้าจะต้องมีมิดให้ เป็นคน กันไป
ด้วย จึงจะ ถูกต้องด้วยหลัก แห่งวิสัย ชาย

อายันไฉษ

กุ่มภัก

ชาติทหาร!”

ชายผู้ถูกเรียกนามว่าของครือยคุกเข่าลง
กราบมารทากอกรหงษ์ แล้วลุกขึ้นช้า ๆ ว่า
“เมื่อรัชสมัยพระเจ้าฝรั่งมังศรีหนั้น มารทา
ก็ยอมทราบบว่า พระองค์ ได้มีพระนามาภิไธย
เพิ่มขึ้นต่าง ๆ กัน และ พระนามาภิไธย ที่สูง
ที่สุดก็คือ สมเด็จพระเจ้าชนะเสียศึก ซึ่งมี
พระนครคืออยุธยาประเทศหนึ่ง อันตั้งอยู่ใน
ทิศวันออกเฉียงใต้ ไคร่รวมอยู่ในทิศทั้งสี่
ที่ พระองค์ ทรง กระทำศึกชนะนั้น ครั้นว่า
มังสามเกลียวได้รัยรัชทายาทแล้ว บรรดาทิศ
ทั้งสี่นั้น ก็ยัง เป็นข้า ขอบขันอาสาของ
หงษาวดีอยู่ ซึ่งมารทามาแนะนำว่า จะให้ลูก
ผูก สัมพันธไมตรีไมตรี ด้วย กรุงศรีอยุธยา นั้น
จะ เป็นการ ปลอดภัย จาก การเป็น ข้า ของมอญ
ละหรือ ในการครองนฤกกะทำการแข่งเมือง
ไว้ ก็โดยหวัง จะผลุงสิทธิอิสสระภาพ ของ
ชาติพม่าให้พ้นออกจากแอกของมอญเสีย ก็
ไฉนมารทา จะมาสนทนายให้ลูก ไป เข้าใจ เพื่อ
เทียมคู้กับชาติไทยอีกเล่า ขอมารทาได้ ไปรค
กรุณาแก้ลกด้วยเถิด!”

“ก็แล้วของครือยก็ คุณน้าเจ้าทั้งพี่แม่
พุกย่าง อันพระเจ้าฝรั่งมังศรีหนั้น แม้ยอม
รับว่าพระองค์ มีพระนามาภิไธยว่า พระเจ้า

ชนะเสียศึกจริง แต่เหตุผลที่มา แม่ทราบบว่า
พระองค์ มีพระคุณสมยศกษัตริย์อย่างหนึ่งซึ่งมีพระ
มหาเถรแต่ผู้เดียวเท่านั้นที่ ไกรู้ ได้เห็นแก่ศาคณ
เอง ว่าพระชีวหาของพระองค์นั้นเป็นยานคำ!
อันเป็นพระศุภลักษณะอย่างประเสริฐ จึงได้มี
พระบรมเกศานาภายิ่งนัก และเมื่อไม่สู้จะ
นานมานี้ แม่ได้ทราบบว่า พวกพม่าว่ามีญัก
ได้พากัน แดกกัน เทียวโจทบจร ก็น้อย อย่าง
แข็งแรวว่า ได้เห็น พระชีวหา ของพระนเรศวร
ราชกุมารผู้เป็น พระราชโอรส ของสมเด็จพระ
มหาธรรมราชา กรุงศรีอยุธยา ขึ้นอีก พระองค์
หนึ่ง ก็ได้ทรงเป็นยานคำเช่นเดียวกัน ด้วย
นิมิตรทั้งแม้วาน เจ้าเขอลือหลักเกลดชาของ
กฎธรรมคาและธรรมชาติหรือไม่ว่าทุกสิ่ง
ทุกอย่าง ถ้าได้เจริญแล้วจนถึงที่สุด เช่น
พระเจ้าชนะเสียศึกนั้น ถ้าพระองค์ สิ้นพระ
วาทนาหาพระชนม์พรรษาไม่แล้วเมื่อใด ก็
เมื่อนั้นแหละแม่จักพยากรณ์ไว้ว่า ธรรมคา
และธรรมชาติ จักต้องให้พลัน กลียเสื่อมลงจน
ถึงที่สุดเหมือนกัน และในทำนองเดียวกัน
กรุงศรีอยุธยาซึ่งได้เสื่อมมาแล้วจนถึงที่สุดนั้น
ประการใดก็ตาม แต่ — ฉะนั้นจักจำเริญไป
จนถึงที่สุด ด้วยกฎแห่งธรรมคา และธรรมชาติ
จักบันดาลให้เป็นไปโดยไม่มีผิดพลาด ความหวัง

พ.ศ. ๒๔๖๗

อิศรมหาเสนางคิยตี

และท่านผู้เป็น ประมุข แห่งชาติไทยในอนาคต
นั้น ก็จะมี พระบรมนามาภิไธยว่า สมเด็จพระ
พระเจ้าชนะสิบทิศ เพื่อเฉลิมพระเกียรติยศ
ในรัชสมัยของพระองค์อีกด้วย ฉะนั้นเมื่เงเห็น
ควรแล้วว่า เจ้าจะต้องคิดหาหนทางเป็นมิตถ
กัยไทยไว้ก่อน เพื่อจะได้ เป็นกำลังประจัญ
ประจัญรบทัพข้าศึกของเจ้าต่อไป”

ไ้จงคอก หิวระ แค้น ๆ แล้วตอบว่า
“ฉันก็แปล ความว่า พระเจ้าแผ่นดิน ของ
มารดา จะมี พระบรมเชษฐาภาพ มากกว่าวง
นอกรักหกทิศ แต่—ก็น่าสงสัยว่า ประเทยวน
พระองค์ท่านใด มอญแล้วสักทิศ หรือมอญ
แต่เพียงทิศเดียว คือ ทิศตะวันออกเฉียงใต้
ของหงสาวดีเท่านั้น!”

แต่พอข้าพเจ้าได้ ยินด้วยคำแสดงหุ้กัน
ทันใด ข้าพเจ้า ก็รีบ ก้าวขาน ข้ามฝาประจัน
ชานเรือนขึ้นไป แล้วก็กระโดดลงไปยังถ้อยบาย
เป็นส่งวอยที่กลางนอกชานโดยพลัน ซึ่งแม่ลูก
ทั้งสอง นั้นได้ ตกใจ หันมา คลั่ง มอง ข้าพเจ้า
พร้อมๆ กัน ต่อมาเป็นครู่ท่านแม่เฒ่าคงจะค้น
สติได้ก่อน ก็ตรงออกมาเยาะๆว่า “ทหาร
ไทยในกองทัพพระเจ้าอยู่หัว!”

และในขณะที่เวลานั้น ไ้จงคอกได้กระซอก
ตายออกมาจากฝัก และ ผุ่ลูก ขนย่นหยิก

ด้วยความรวดเร็ว แล้ว คำราม ตามมายัง
ข้าพเจ้าว่า

“เฮ้ใคร! มาแต่ไหน?”

ข้าพเจ้ามแล้วตอบว่า “ข้าแต่ท่านผู้เป็น
ชนาธิปตีแห่งเมืองคัง ข้าพเจ้าได้ ยินด้วยคำ
หิวนวาทของท่านซึ่งท่านได้ ประสาทให้แก่ท่าน

แม่เฒ่าที่เคาะพของข้าพเจ้า และได้ลามปาม
ไปถึงพระบรมเชษฐาภาพ ของ พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวของข้าพเจ้าอีกด้วย ฉะนั้นโดย
ฉันท ข้าพเจ้าเป็น ชาย ชาติทหาร อันมี ศักดิ์

สมัญญาว่า **‘ไทย!’** ข้าพเจ้าจำต้อง

กระโดดเข้ามา ชักขวาง การ ออกด้วยญ ตาคณ
ของท่าน ซึ่งท่านได้ปรามาสมารดาผู้ยังเกิด
เกล้า ด้วยด้วยคำ อันโอหัง บังอรานั้น อัน
ข้าพเจ้ามีความปรารถนาซึ่ง ที่จะอธิบายให้ท่าน
ทราบถึง เรื่องทิศ ที่ท่านได้ หิวระเยาะ มารดา
ของท่านอยู่เมื่อนักด้วย”

“นั่นหรือจางราย!” เขาพิมพ์ถามตัวเอง
อยู่ในลำคอ แล้วก็หันหน้าไปทวงท่านแม่เฒ่า
คล้ายกับว่าระถาม แต่ก็หาถามไม่ไพล่เป็น
หันมาพคกับข้าพเจ้าขึ้นเรียบ ๆ ว่า “ขอโทษ!
นั้นข้าพเจ้าพคอยู่กับผู้ใด?”

ข้าพเจ้าก็มศิริระ ลงคำนับ แล้วก็ตอบว่า

อาณานิคม

กุ่มกั

“ขอรับประทานโทษ ข้าพเจ้าคือนายอินทร หมดผลกรรมข้างคัน!”

“ข้า—” เขาเอามือขยี้ปากร้อง “ทั้ง เกียรติ และ ตำแหน่ง ท่านทราบ กว่า ข้าพเจ้า มาก!” แล้วเขาก็หัวเราะจนออกครึ่งหนึ่ง

“แต่คุณ สมบัติของ ข้าพเจ้าสูงกว่าท่าน ๓๐ เท่าตัว” แล้วข้าพเจ้า ก็ทำเป็น หัวเราะ ขนบ่าง

“แต่ข้าพเจ้า” เขาเอามือขยี้ตัวของเขา พร้อมก้มขมอย่างคดก “คือนานะนอนคุณ!”

“อนิจา—” ข้าพเจ้าหัวเราะอีก “ท่าน จะเอามาประกวดกันนอนนพรตกัน อันมีค่าคว มงกุฎมหาอมรบุรีได้อย่างไร?”

“ข้าพเจ้า หมายความว่าดังตัวของ ข้าพเจ้า เป็น **จ้าว!**” เขาตะโกนขึ้นอย่างกระเข็งเสียง

“จริงละ! ถ้าท่านคือจ้าวที่เป็นเจ้าจ้านา กัยเส้นขวนะ อันประดิษฐาน อยู่ใน กระโหลก คีร์มะเมหิงษชาติเงินซากหิรว โอติปยะ และมี คกักรอยจำ อยู่ ก็มัน จะมี ประโยชน์ อะไร แก่โลก ซึ่งมีจ้าวเช่นท่านเกิดมา ให้เปลือง นิสัยบุญ!”

“หยุด!” เขาตะโกนพร้อมกับกระแทกเท้า ลงกับพื้น “จงระวังปาก ของท่าน อย่าให้

สามหาวนัก เมื่อท่านจะกิจธุระอะไร ที่จะพ กัยข้าพเจ้า ก็จงพออกมามอย่าช้า ข้าพเจ้า เกรงว่าการวิวาทนั้นจะต้องถึงคนชั้นในเร็ว ๆ นี้ เสียแล้ว”

“นั่นและท่าน จะ ได้ทราบ ว่า พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของข้าพเจ้า มีข้าทหาร แม่นแต่เพียงชั้นเดียว เช่นข้าพเจ้านี้ ก็มีความ สามารถ พอ จะอธิบายใน เรื่องที่ติดตาม ที่ ท่าน อยากทราบนั้น ให้แจ่มแจ้งหัวใจท่านได้!”

แต่พอข้าพเจ้าพูดดังนี้ เขาก็รีบหันหน้า ไปทาง ท่านแม่เมวโดยเร็ว แล้วก็ถ่มขืน กวี้เสียงแค้น ๆ ว่า

“มารการัษรอกกับลูกเมือกว่า เขาเป็น สุภาพบุรุษอันมีเกียรติ แต่การได้กลัมาเป็น ไป เห็นปานฉัน มารกา จะให้ลูกเข้าใจว่า อย่างใด?”

ท่านแม่เมวพยักหน้ากับข้าพเจ้าแล้วก็พูด ว่า “จงบอกกับบุตรของข้าพเจ้าท่านนายทหาร ว่าธุระการงานของท่านนั้นคืออะไร?”

“ก็แล้ว ฉันทักขอท่านได้ โปรดหันมาฟัง ข้าพเจ้าเถิด คือในชั้นเดิมนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของข้าพเจ้า ทรงพระราชวิจารณ์ ว่า อันข้าพเจ้ายกแข่งเมืองของท่านนี้ ก็เป็นกิจ ธุระ ขัดข้อง หมองใจกัน แต่ในระหว่างข้า กับ

พ.ศ. ๒๔๖๗

อัครมหาเสนาบดี

เจ้าท่านนั้น จะถือเอาเป็นการสงครามหาได้
ไม่. พระองค์ทรงใคร่ พระราชประสงค์จัก
ทำรง พระองค์ อยู่ใน สายขุมชัยภาพ ตลอดไป
แต่เมื่อพระองค์ ทรงเสด็จ มาถึง กรุงหงสาวดี
แล้ว ก็ กลับไป ทรง ทราบ กิตติศัพท์ ไปอีก
อย่างหนึ่งว่า อันภูมิประเทศของเมืองคังนง
ได้เจริญ ไปด้วยยุทธศิลป์มั่นคงยิ่งนัก ดังนั้น
พระองค์ก็มพระราชประสงค์ จักใคร่ทรงเสด็จ
มาทอกระพระเนตร ให้ เป็น ที่ ประจักษ์ พระราช
หฤทัย แต่ ครั้นเมื่อได้มาทรง เห็นรูปพระณ
สัณฐานของเมืองคังนงตลอดคึกแล้ว ก็ให้ทรง
รู้สึกสลดพระราชหฤทัยยิ่งนัก ทว่าว่า อัน
เมืองคังนง ก็เป็นเมืองน้อยกระจิรวีค อย่า
ลัษณะหาแต่จะรยพุงกัน ้วยคมศาสตราวุธขึ้น
ไพนั่น ๆ เลย แม้เพียงแต่ว่า ยรทการะยวน
แสนยาพรคพลการ อันพระองค์ ทรงพาเอามา
เป็น พระเกียรติยศด้วยนั้น ถ้าจะให้ทุ่มทั้ง
ก่อนกินลงมาภายใน เมืองคังนง แต่เพียง คนละ
หนึ่งก่อนเท่านั้น และในพริบตาอัน ภูมิประเทศ
ของเมืองคังนง ก็จจะกลับกลายเป็นเนินดินไป
โดยไม่ต้อง สงสัย อนึ่งเล่า ใช่ว่า การที่จะ
ทรงข้ามศึก ้วยเมืองคังนง จะกระทำให้
พระองค์ ได้ ทรง รัชคำ สรรเสริญ จากปราชญ์
ทั้งหลายก็หาไม่ ้วยได้ทรงทราบ ว่า ท่านผู้

นั่งเมืองนั้นอ่อนแอในการยุทธ และเขาฉลาด
หว่ากกลั้มรณะวัย ผิผิวสัสชายชาติทหาร
ทั้งหลาย อันข้อความเหล่านี้ ยังถูกต้องอยู่
หรือไฉน ท่านชนาธิป!

คำพูด ของ ข้าพเจ้ามีพิษ เท้ากับ พระเน
เหล็กอันต้องชนคหางพญานาคราชก็ปานกัน
ทันใดนั้น ้วยจึงคือ ก็ ยันคาลโทษะ ขึ้น มา เ
เสียสติ หนาเขยว ทาซัน ปากคอสันวิค ๆ
ยกเท้าชนกระเทียมพณเสี้ยนสนั่นหวั่นไหว แล้ว
เอากายชนหน้าข้าพเจ้าทว่าว่า

“กตล! อ้ายอินทรหมอลัษณกรรมช่างคณ กู
เกิดมาเป็นลูกผู้ชายที่ว่างกายและน้ำใจ อัน
ความตาย ซึ่ง ระคน ไป ด้วย เกียรติยศ กูก็
ปรารถนาอยู่ทุกเวลาหน้าใด เด็ด—เมื่อว่าจำวนาย
ของมึง จักปรีชาสามารถวิเศษสักปานไร ก็
จึงเร่งคเมืองของกูให้แตกก่อน จึงจักชอยด้วย
หน้าทีของอัยยรรษ ซึ่งมึงยังอาจแปลงปลอม
ตัวเข้ามาอยู่ในย่านเมืองของกูแล้วและคาย
เอาถ้อยคำ กัก ชลัศ โสหัง มาหมิ่น ประมาท กู
เช่นนั้นน ถ้าว้นใด กองทัพพลวง ปล้น เมือง
กูแล้ว และเข้าเมืองกูได้ ก็ฆ่ามึงแล้วจัก
ให้ปฏิญญาอะไร แก่กูยัง ขอให้มึงพูด
ออกมาประเดี๋ยวนี้!”

ข้าพเจ้า แสร้งยิ้ม แล้ว ก็ หัวเราะ คอย ว่า

อายัดโทษ

กุ่ม

“ท่านไปของคอกผู้ทรงศักดิ์ ขณะเมื่อข้าพเจ้า
ได้เห็นกิริยาอาการของท่านยังเรียบร้อยอยู่เมื่อ
กัน ข้าพเจ้าก็อศนกับชมท่านไม่ได้ว่า ท่าน
เป็นกษัตริย์ของบ้านแม่เฒ่าโดยแท้จริง แต่
ในขณะนี้กิริยาอาการของท่านมาเปลี่ยนแปลงไป
ก็เพราะเหตุที่ว่า ร่างกาย ของท่าน นั้น ได้ย่น
ไปตัวเล็กลง มาอัน มีใจ ระวัง คนอื่น อยู่ทั้งนั้น
ท่านจึงได้สั่งแกวักกิริยาอาการว่า รวดเร็วกว่าข้าพเจ้า
ถึงเช่นนี้ได้ แต่—ท่านไปของคอกที่รัก ข้าพเจ้า
ไม่คิดจะนำพาได้คอยกับท่านให้เกินเลยไปจึง
เพียงนั้นคอก เพราะมารดาของท่านยังเป็น
ที่เคารพของข้าพเจ้าอยู่นั้น, ถ้าท่านเป็น
ลูกผู้ชายชาติทหารอย่างแท้จริง โดยสามารถ
รักษาเมืองของท่านนั้นไว้ได้ นับตั้งแต่คืน
วันนั้นเป็นต้นไป จนครบได้ ๑๐ วันแล้ว อัน
รางวัล อย่างงดงาม ซึ่ง ท่าน จักได้ รับจากข้า
พเจ้าเป็น ของขวัญนั้น ก็คือ ศิระ ของข้าพเจ้า
เอง ! นั้นและ คือคำปฏิญาณของข้าพเจ้าละ
ท่านไปของคอก !!”

“อะไร จะเป็นเครื่อง ประกัน วาจาของมึง
ว่ามึงจะไม่ชักหัวหนีไปเสียก่อน ?”

“อ้อ—เกียรติยศของทหารกรุงศรีอยุธยา
จะพอใจหรือไม่ ?”

“ไม่มีราคาค่างวดเท่าใด ก็ทนรับถือ !”

เขาทวาก

“เอ—ข้าพเจ้านั้นช่างเคราะห์ร้ายจริง
อ้อ, ถ้าเช่นนั้น มารดา ของท่านเอง จะเป็นผู้
รับประกัน ” แล้วข้าพเจ้าก็หันหน้าไปทาง

ท่านแม่เฒ่าทันที

“มารดาหรือจะเป็นคน รับประกันมัน !”

เขารับหันไปถามท่านแม่เฒ่าโดยเร็ว

“แม่เชื่อในเกียรติยศ ของลูกผู้ชาย ชาติ
ไทย ว่าเขาต้องรักษาชาติดีกว่าชีวิต ”

ท่านแม่เฒ่าตอบเรียบ ๆ

“ถ้าเช่นนั้นก็เอาเงินคดลงได้ ไปมึงไป !
ไล่หัวลงไป จาก เรือน มารดา กู เดียวนี้ !!”
พร้อมกันเขาได้เอามือซ้ายชี้ไปยังประตูครัวคอก
เรือน

ข้าพเจ้าก็มิระลวงรับคำแล้วก็ลุกขึ้นว่า
“นี่ข้าพเจ้าไปนานแล้ว ถึงตัว ท่านเอง ก็
อย่ามัวโอ้อ่อย ประเดี๋ยวก็เกินที่จะตก !”

“มึงจะทำอะไร ?”

“ข้าพเจ้าไม่ทำอะไรท่านคอก แต่พระ
มหาอุปราชากรงหงษาท่านนั้นและ ท่านจะพา
ทหารขึ้นเขาชนมวาทัน !”

“อ้าว—ก็ไหน มึงว่า พระเจ้าอยู่หัว
ของมึงไม่ใช่หรือ ?”

“อ้อ—พระเจ้า อยู่ หัว ของ ข้าพเจ้านั้น

พ.ศ. ๒๔๖๗

อัศวินหาเสนางคิณิ

คินมรันธรี !”

“ชะ ! ก็พวกรุ่นก่อนนั้นแล้วละ !!”

“นั่น พระสังขตัท พัทธาน นานิล”
แล้วข้าพเจ้าก็หัวเราะ

“พระอินทร พระพรหมไม่มีอีกหรือ ?”

“ถ้าจะมี ก็เห็น จะเป็นนายอินทรทมอผก
กรมช้างต้นกระมัง !” ข้าพเจ้าแสวงกระแทก
เสียงตอบ. ครั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็ ชักตัว ลง
เคาะพาท่านแม่เฒ่า หันหลังลงบรรลोकกลับ
ไปยังเรือนพัก.

◎ ◎ ◎

แน่ที่เถียวท่าน สหาย ทั้งหลายเอ๋ย อันชั้น
ข้าว่าการนครคังสงครามนั้นท่านโยธามาจารย์
มิได้ กำหนดเอาที่ว่า มัถาลังพลมาก หรือมี
กำลังอาวุธ ก็กว่าข้าศึก แต่ อย่างเดียวเท่านั้น
พระคำหรือพิไชยสงครามสร้างเงินไว้ ก็เพราะ
เพื่อจะให้ป็นศรีขวัญชาวรบ พึงเปรียบประคอง
ถึง คอง ประทีป อันส่อง ทาง ดำเนิน ของ ผู้ ที่
ใฝ่ใจในการศึกชานันให้ มีพระบวรญาณหยั่ง
รู้ถึง วิถี ทาง สิทธิโชค เฉลิมเกียรติ จน ทราย
กระทั่ง สัมกับ ความ มโนรดปรารถนา ของคน
นั้น ๆ อีกอย่างหนึ่งด้วย. แต่ก็เป็นที่น่าปลากใจ
จริง ๆ ท่านสหาย ทั้งหลายเอ๋ย อันบรรดาท่าน
นักรบ ในอดีตกาล อันดำรงตำแหน่ง หน้าที่ เป็น

นาคะ ในกองทัพนั้น ๆ ย่อมจะชำนาญ ชำนาญใน
ศิลปทางนั้นไปคนละอย่าง ๆ ต่าง ๆ กัน บ้าง
ชอบทำเนียบทศศาสตร์ โดย อาการ ผลผลิต
พลันแล่นมิได้ พินิจพิเคราะห์ให้รอบคอบ บ้าง
เชื่องอุทข์เชื่องเคชหมั่น ประมาท คึกคักผู้ชายน
ทั้งหลายเสีย และ บ้างก็ สุขุม คมกริภาพ
ละเอียดอ่อนพระพลรังระงวหน้าเป็นอันดี เหล่า
นี้เป็นต้น.

ครั้นท่าน สหาย ทั้งหลายเอ๋ย อันปรการ
ของเมืองคังนั้น ขรรษชาติได้คักแค้นไว้ ด้วย
เกือกอกเขาอินสูง กระหังาน ชะเรอเม้งว่า ที่เถียว
แม่แต่ในยามปรกติก็ไม่ค่อยที่จะเป็นอันครวญ
แก่ผู้หักท้าวคลานต่ำชันไปอยู่แล้ว ก็ทำไม
เล่า ผู้ มีสติ สัมปชัญญะ จึงจักไม่ สติทใจว่า
ถ้าในยามสงครามแล้ว ก็ไม่ควรจะ เข้าไปใกล้
กลายและแตะต้องเล่นเสียบเลมิใช่หรือ ?”

จริงอยู่ — ถึงตัวข้าพเจ้าเองข้าพเจ้าก็ค้อง
ขอสารภาพว่า ข้าพเจ้ารู้ ไต้น้อยเต็มที ใน
วันทั้งพระมหาอุปราชา และพระสังขตัทก็ยกทัพ
ขึ้นไปรบกับเมืองคังนั้น เพราะเหตุที่ว่า มัน
เถียวข้อง ด้วยความเสียหาย อย่างน่าอัศจรรย์
เป็นล้นพ้นทางฝ่ายของชานัน ฉะนั้นข้อความที่
จะ ทรายได้ ก็ค้อง เป็น เหตุการณ์ ที่ สุข ความ
สามารถซึ่งเขาจะบค้องไว้ ก็ ไก่ ไก่หมึกมันเท่า

อายันไฉน

กุ่ม

นั้นไม่ใช่ เป็นคำ ขอกเล่าเก่าสืบจากผู้เห็น
เหตุประวัติ ชาวเมืองมาด้วย ตาตนเอง หรือเป็น
จดหมาย รายงาน บรรดาที่ แดงไว้ เป็น ทาง
ราชการด้วย และยังกว่านั้น ข้าพเจ้าได้ทราบ
อีกว่า ท่านผู้ มี อำนาจ ทั้งสอง นั้น ยังได้
กำหนดโทษนายไทยแก่ปวงบรรดาข้าทาสของ
พระองค์ไว้ ถึงประหาร ชีวิต อีกด้วย แต่
กระไรก็ตาม ความจริง ย่อม เห็น ความจริง ไป
มิได้ทั้ง ภายใต้อีกกล่าวไว้ แล้วนั้น ด้วยว่า
อันการสงครามนั้น ถวายชนะเสียแล้ว ก็
เหมือนจะไม่เป็นอันหาญยากอันใดแก่ผู้ใด
จะอยากรู้อยากเห็นสักเท่าใดนัก แต่ถ้าย
แพ้ เขากลับมาด้วยอาการ สดงานใด ๆ ก็ตาม
อันหาเหล่านี้ ก็จะมีคน จาก ริมฝั่งปาก ของ
บุคลทั่วไป เช่นว่า คำนิพนธ์ศาสตรอย่าง
ใด ? ทำการคิดข้อในแนวรอยหรือไม ? ผู้บัญชา
การทัพ กำหนดที่ ทหาร และ เวลาเท่าใด ?
ใครเป็นผู้นำพล ? ฯลฯ และอื่น ๆ อีกมากมาย
โดยไม่ต้องสงสัย แต่ในขณะนั้นข้าพเจ้าได้รับ
ปากกับท่านสหายทั้งหลายไว้เสียแล้วว่าจะเป็น
ผู้แถลงเล่าเรื่องราวนี้ เพื่อให้เห็นที่แห่งประจักษ์
และเพื่อส่งเสริมความบรรเทิงใจ ด้วยมาระลึก
ถึงเวลากาล ที่ เหตุการณ์ นั้น ยังเกิดขึ้น กับ ใน
ขณะนั้นก็ได้ล่วงพ้นสมัยมาช้านานแล้ว แต่

กระไรก็ตามข้าพเจ้า จะขอ พยายาม บรรยาย ด้วย
ความเคารพ ต่อ คติของ ท่านผู้เป็นเจ้าของ
เรื่องราวนี้ ด้วยความระมัดระวังเสมอ ถ้า
และบรรดาใด ตอนใดเป็นการ กล่าวไว้บ้าง ก็
ขอได้ โปรดให้อภัยแก่ ข้าพเจ้าผู้รู้ เท่า ไม่ถึง
การณด้วยเถิด อนึ่งอาศัยที่การประวัติของ
พระมหาอุปราช และ พระสังฆคัมภีร์ลักษณะ
คล้ายคลึงกันแทบจะไม่ผิด ฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอ
กล่าวรวบยอดสืบแต่เพียง ครั้งเดียวให้เสร็จไป
เพื่อจะได้ ไม่เป็นการซ้ำ ๆ ซาก ๆ ให้เป็นที่
รำคาญหู ท่านสหายทั้งหลาย ด้วยอีกใดหนึ่ง
ใน คำนวณ ๒๕๕ คำเวลา ๕ ชั่วโมง
(พระราชพงษาวดารอ้างว่าเป็นเดือน ๗ คำไป
๒ เดือน) พระมหาอุปราชกรุงหงสาวดี
เป็นจอมพลอันมีกำลังทหาร ๓๐๐๐ เศษ และ
ใน คำนวณ ๓๕๕ คำเวลา ๘ ชั่วโมง พระ
สังฆคัมภีร์กษัตริย์พระแม่เจ้านครเชียงใหม่เป็นผู้
ประมุขซึ่งถือพล ๕๐๐๐ เศษ ที่ทางของกรุง
ยกทัพขยับกองทัพให้ ไพร่ย่นมาย่นไปบน
ภูเขา เพื่อ จะ เข้าปล้น ทัก เขาเมืองคัง ให้ได้
ด้วยความสามารถมากมาย
อันสำเนียงขึ้น ไฟใหญ่น้อยและแสงสว่างไฟ
ด้วยเสียงเหล่าทหารฆานโห่ร้อง อย่างที่พิสดาร
ซึ่ง กตองนฤนาทสนั่น หวั่นไหวนั้น จะได้

พ.ศ. ๒๔๖๙

อิศรมหาเสนาบดี

กระทำให้อำมาตย์ ของชาวเมืองทั้ง หลายซึ่ง กำลังตั้งกองม้าน้อยบนเชิงเนินปราการรัฐลี้กตั้ง สะเทือนใจแม่แต่คนน้อยหนึ่งก็ทำไม่ ทุก ๆ คน ทั้งนายไพร่ได้พากัน สงบสุมเสียงและเตรียมทำทางของกองทหารหลวงอยู่เป็นปรกติ ตาม ที่ได้กล่าว แล้ว มาแต่ต้นว่า อัน ฐาเรอช เมื่อกำลังนั้นเป็นชันชานสูงชัน ยิ่งยากแก่ผู้ ซึ่ง จะพยายามขึ้นย้ายค่ายกลานขึ้นไปด้วยประการ ทั้งปวงนั้น แต่ด้วยความประมาทหมิ่นของ ท่านผู้นำพลทั้ง ๒ ทပ် หาได้พิจารณาถึงการ ได้การเสียให้เป็นที่ถวิลวดีเสียก่อนไม่ ครั้น ได้ตระหนักว่า ชาวเมืองนั้นอยู่ ก็สำคัญใจ เสียว่า คงจะ เป็น การ สดวก ค่าย ปลอดภัย ไปร้ง แล้ว จึงนายไพร่ก็ช่วยกัน ให้ วัชรกษัตริย์ไปโดย รวดเร็วที่จะ พยายาม กระทำได้ แต่พอว่า พากัน ขึ้นมา ถึงชัน กลางโค ไม่นาน เท่าใด ในทันใดนั้น ณะที่ปราการทางด้านทิศทิศ ที่ปรากฏ เป็น เสียง กรวด คอกไม้ ไฟ ประมาด กระบองโตเท่าลำตาล ไ้ วิ่งพุ่งผ่านฟั่นล่อง เปลวไฟขึ้น ไป บนอากาศ กระบองหนึ่ง อย่าง รวดเร็ว และเป็นเวลาพร้อมกันกับเมื่อกรวดขึ้น ก็ระดกตกลงมาจากอากาศ จึงตระหนักนั้น ชาว เมืองก็พากันวิ่งระมาณ คึกคักถึงบรรพาศิลาภอัน ขอนไม่ ไคยนั้นขนาดได้ คงแต่อยู่มิดชิดจนถึง

โตที่สุดให้พลติดกลมาทั้งร้อยกิตพันทางผ่าน ประจักษ์ทั้งแผ่นดิน. และทุก ๆ ที่อื่นทุก ๆ ขอนนั้นได้คร่ำเหวอชีวิตทหารพม่า มอญ และ ลานนาไทยไปสู่ปรโลก เสียทั้งพัน ๆ เป็นที่น่า อนึ่งคนใดใด ยิ่ง ก็ เขียวช้ำ ทพสภาพ ใจค ร้องครวญคราง ตื่นแตกแตกหนีออกจากกัน จนกระจัดกระจายไป คน ละทิศละทาง ไม่เป็น กระบวนทัพ อันพระมหาอุปราชากรุงหงสาวดี และพระสังขทัตนครเชียงใหม่ ทั้ง ๒ พระองค์ นั้น ถึงแม้ว่าใน ขณะที่มหันตภัยบังเกิดขึ้น ก็ยกกองทัพ ของพระองค์ อย่างพินิจ ยับเยินถึง เช่นนั้นแล้วก็ แต่พระองค์ ก็พาเข้าพระทัย ว่าเหตุการณ์นั้น ๆ จะร้ายแรงเท่าใดไม่ ด้วย พระองค์ หาได้ เสด็จทรงนำ ทพขึ้นไปเองเยี่ยง แม้ทัพที่กล่าวหาอยู่ทั้งหลายไม่ ซึ่งเขาถือกันอยู่ อย่างเคร่งครัดยิ่งในสมัยอดีตกาลนั้น แต่กลับ ทรงขึ้นช้าง กวักแกว่ง พระแสงอยู่พลางรับสั่ง ตะโกนเร่งอยู่พลางแต่ที่เชิงเขาเท่านั้น จึง ต่อมาครั้นถึงความงาม พระพิตร ก็ปรากฏ ขึ้น อย่าง นำยศ ที่สุด ด้วย พระกระ โมทองที่ ประทับนั้นได้ถูกระดมทั้งศิลาข้าง ขอนไม่ข้าง จนพระองค์ท่านต้องทรงหลบพยุกระแตกอยู่อย่าง ไม่มีชีวิต และอนิจา — เมื่อถูกยักร่มชได้ ขยชวย ลง มา ขนบแนบแล้วก็มีหน้า ช้ำส่าย

ลำโพงห้องทางกระแซงกระหล่นเหล็ก เครื่อง
 สำออง ทั้งซดกก็ได้ ซากสนับไปอีกตั้ง ๒ เส้น
 ฝ่ายข้าง พระทนต์นั้น ก็สุด ความสามารถของ
 ความยอมเสียแล้ว ทระ ทรมาน เขามั่นไว้ใน
 ความมั่งคั่งมัญญาได้ ต่างเชือกต่างตกลาใจ
 รนสกลศติเพราะความเจ็บปวดเป็นสาหัส พลัน
 มันก็แล่นไปโดยฤทธิ์มิได้ คึกเห็น แก่ชีวิต
 ชีวิตอย่างใด อันฝ่ายพระกระโจมทองนั้นเล่า
 เมื่อสายลำโพง ซากเสียแล้ว ก็พลิกโพลไป
 แฉวนอยที่สัซซังข้าง คล้าย ซิงซ้านั้น จึง
 ท่านผู้เป็น แม่ทัพ ที่ ซลาท ที่ สุก ในโลก ทั้ง ๒
 พระองค์ ต่างองค์ ต่าง ก็ ทรง ประจักษ์ พระทัย
 ว่า ตำแหน่ง มหาอุปราชากรุท หงษาวิ และ
 อุปราชคนครึ่ง โหม่นั้น เห็นจะต้องหลด
 ลอยไปเป็นของคนอื่น เสียแน่แล้วอย่างแน่นอน
 กันนั้น อาศัยด้วยซิดิยมานะอันพระองค์ยังทรง
 อาลัย ใน ตำแหน่ง ซึ่ง พระองค์ ดำรง อยู่ อย่าง
 สดชื่น จึงใน ขณะเดียวกัน ที่ข้างพระที่นั่ง
 กำลังวังจะเหลิกแยกเชิงเข้าไปในป่า พระองค์
 ก็ทรง เเกาะเอา ขอบ พระกระโจมทองไว้แล้วก็
 ห้อย พระองค์เอง แฉวนแดงแดง **ตะแคง**
 ไปจนทรายกระทั้ง ถึงกอง ชัน ขาวกรได้ ด้วย
 พระวิริยะอาหาญออกทนอย่างน่าชมยิ่ง อัน

พระคุณสมบัติทั้งนี้กล่าวมาแล้วแต่โดยสังเขป
 นี้ จึงเป็นตำนาน ประจำพงษาวดารชาติของ
 พระองค์ ท่านทั้ง ๒ นั้นไปจนสิ้นโลกหล้าฟ้า
 สลายก็เกียวก่านสหายทั้งหลายเอ๋ย.

แต่ก็มีลาค ! ด้วยระหัดเหตุอันเป็นมหา
 มหัทธรรพ์ ซึ่งยังเกิดด้วยพระบรมเดชานุภาพ
 ของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใน ขณะ
 พระองค์ทรงเสด็จ ฯ ไปปราบ ขอมเมืองคังคัง
 กระนั้น ซึ่ง ข้าพเจ้ายังรู้ สักเสียใจอยู่เป็น
 อย่างยิ่ง ด้วยจดหมายรายงานบรรดาก็ ได้
 จำกร้อข้อความ เรื่องราว ค่อนนี้ ไว้ อย่างลวก ๆ
 มาก มิหนำซ้ำผู้เอกรู้ อดเห็นโดยเคา
 ปราศจากหลีกดาน ก็ยังพลอยนำเอาเรื่องราว
 เหล่านั้นไปเล่าต่อกัน เล่น จนฟังก็รู้ ใจไว้ว่า
 ข้อความนั้น ๆ ได้ชักตลกขบถร่อนไปจนเกินควว
 ฉวัน ๔ ๕ คำ เวลา ๔ ทุ่มเศษ ท่าน
 ออกญาชัยบุรณพณการ ก็รักหมวก ทหารทั้ง
 บ่าวนายได้ประมาณ ๓๐๐ คนเศษ อันครบสรรพ
 ไปด้วยเครื่องโกลุญนาทบัลลองผ้องแตร ให้พา
 กันลอบเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในหุบเขาขารการของ
 เมืองคังนั้น พร้อมกัน ครั้นถึงเพล ๑๑ ทุ่ม
 เศษก็เอนตก เป็น ปดมพิไชย อุทมฤกษ แล้ว
 พระองค์ ก็ทรงเสด็จ ฯ ยাত্রากระบวนทัพเข้า
 ไปหยุดยืน เรียบราย อยู่ เป็น ๑ กาท่างจากหน้า

พ.ศ. ๒๔๖๗

อีศรมหาเสนางคิยตี

ปรากฏ เมือง ประมาน ๓๕ วาเศษ อันแนว
หน้า นั้นให้ จัก ตั้ง กองชน จำรง มณฑลจากกลีบ
ตระแยงแก้วไว เป็นตัย ๆ ไ้ระยะ ห่างจากกัน
๓๐ ก้าวทั้ง ๓ ชั้น พร้อมทั้ง คฤคค่อระหัด
สัญญาณ เกราะเขย่าเขากระยอ หนึ่งด้วย
พระมหากษัตริย์คุณอย่างย้ง พระองค์ทรง
พระราชปณิธานจักให้ชาย ชาติทหารทั้งหลาย
ถือเอาความ เป็นวีรบุรุษ ประคอง ทั้ง พระองค์เอง
ให้เป็นเยี่ยงอย่างไว้ สืบไปภายภาคหน้า ทั้ง
นั้นพระองค์ก็เสด็จ ๆ ลงเสียบ จากพระคชาธาร
แล้วทรงผลอง พระบาทกา และ พระแสงกาย ค
พระหัตถ์ แล้วไปรถเกล้า ๆ ให้ จักหม้อสา
หน้าคักอันถือแฟ้ม โพล์ครบมือชนเป็นกองหน้า
หม้อสาพลบ้นแซงกายคิงคายนเป็นกองประ
จันบาน ทหารกายทหารการ องครักษ์จักร
นารายณ์เป็นกองรักษารพระองค์ไว้ เสรีแล้ว ก็
ทรงแบ่งแยกออกเป็น ๒ ปัก พระองค์ทรงกำกับ
ด้านซ้ายขวา ท่านออกญาชัยบุรณบรรณการ
คุมยกซ้าย แล้วพากันถอยแซงค่ายขึ้นไป
บนภูเขาโดยพร้อมกัน ครั้นเสด็จ ๆ ขึ้นมา
ถึงชานกลางได้เรียบร้อยแล้ว พระองค์ก็ทรง
พระราช ขริหารให้ พล อาสาว่างบน ขึ้นไป บน
อากาศเป็นอาณัติสัญญาณณทั้งนั้น กษณะนั้น
หมวกทหาร ซึ่งได้ถอยถอย บักลองของแตรเข้า

ไปซ่อนตัวอยู่ในหุบเขาค้างแต่ก่อน ๔ ที่นั้น ก็
ให้ร้อง ระดมงาน กันกระทำ ศัพท์ สำเนียง ขึ้น
อย่างบรรลือลั่นโดยฉับพลัน และในวาระเดียว
กัน ฝ่าย นายกองชน จำรง มณฑลจาก กลีบ ตระ
แยงแก้วก็ทำ สัญญาให้ ทหารดี ชดชก ชนวน
คินไฟอันมีไ้ยระจกระสุน ขึ้นพร้อม ๆ กัน
ทุก ๆ กระบอก แล้ว ก็ ระดมยิง ไปยังแนว
ปรากฏนั้น เป็นพวงประพัตต์แตก ที่เดียว อัน
เสียงบัน เสียงให้ร้อง ของแตร และ บักลองนั้น
ไ้ก็ กักกองอยู่ถึมปนาท ทวาดไหวไปทั่วบริเวณ
ภูเขา ให้ตกเป็นท่น้ำท่น้ำทวดคั้งนั้ก. ขณะนั้น
อากาศก็ล้งมีทมน ธนทกลดมีไ้เห็นท่นสิ่งใด
แม้แต่ใน ระยะใกล้ ไกลเท่าใด อันบรรดา
ข้าศึกทั้งมวลถูกสำคัญคิดว่า กองทหารหลวง
ไ้ได้ยกรุกขึ้นมา ถึงคันท่อนแล้ว พลันกรวด
ตอกไม้ ไฟ บักลองเหตุ สำคัญ ขึ้นไป บนอากาศ
กระบอกหนึ่งอย่างเช่นเคย และในทันใดคิลา
ก็ขึ้นซอนไม้ อันมี จำนวน และ น้ำหนักไม่เป้น
จำกัถ กกล้ง ตก ลงมาตาม ชาน ภูเขา ป่านคั้ง
กระแสน้ำอันกำลังไหลเชี่ยวอยู่จะคว้างฉนวน
อันธรรมดาพิทหวั พททายย้อมมหนาทสำหรับ
สำคัญอย่างใด เห็นจะไม่ได้ออชียายกันให้
มากมายนักกระมัง ปวงชีวิตทั้งหลายซึ่งนั่งอยู่
ในกระพริวขณะถล่อย ล้าอยู่ยั้งกลางพระมหา

อาปนไช

กมก

สมทนน บ่อมมอยชีวิตร์แห่งคนไว้ในความ
 รัชชิตชอยของผู้มีตำแหน่งพิทักษ์โก อันการ
 สงครามเล่าก็ย่อมปลงใจเชื่อมั่นในความปรีชา
 สามารถขึ้นเชิง วิช ยุธของท่านแม่ทัพ ฉะนั้น
 ทำไม่หนอ สมเด็จพระมหาอุปราช และ พระ
 สังขทัตจึง มีไคทรงบังคับ ถึงหลักสำคัญ อัน
 คูเป็นการเสียยานักหนา ท้ายไม่พอที่เคย
 ที่เที่ยว ทำจำนวนวิพลสกลไพร่เหล่านั้นจะต้อง
 เสียชีวิตไปโดยเปล่าคาย และ ข้าจะ เป็น
 ประโยชน์แก่แรงกำมไคด้วย

ประมาณเวลา ตั้งแต่ ชาวเมือง หลงท่วมทั้ง
 กลังศิลาและขอนไม้ ข้ามค้ำชะ กองทหารหลวง
 อยู่นั้น เห็นจะราวสักครึ่งชีวิตุ่ทุ่เศษ ล่วงแล้วไป
 ก็ยังไม่สิ้นชาลงแม้แต่น้อย ฟังเสียงบัน เสียง
 หิน เสียงไม้ประสานกันอยู่ อิกกระที่กครกโครม
 เปียบประทุ้งกับฟ้า และแผ่นดิน จะแตกกล่ม
 จมหายไปกับยานฉนน

เมื่อ กองหนาคักทั้ง ๒ ยก ได้พยายาม บุก
 ขยออันตรายต่าง ๆ จนพาเอาพลแซงขึ้นชนมา
 ถึงระกัษเชิงเทินไคแล้ว ดังนั้นก็มีไค รังรอ
 ให้ ชักขึ้นเสียเวลาไป ต่างคนต่างหลยเข้า
 หาชัยภูมิที่เหมาะสม แล้วถุกย่นขึ้นประทุ้งไปยัง
 ยังกลุ่ม ข้าศึกซึ่งกำลัง ช่วยกันค้ำชอนไม้และ
 ศิลาอยู่นั้น เป็นระวงที่เกี่ยว และ ในอีกใจนั้น

ข้าศึกก็รู้ ตัวทักกันว่า กองทหารหลวง ไคล่วง
 ล้าขึ้น มาไคแล้ว พลันต่าง ๆ คน ก็พากัน
 ยอยตัวเข้า แอบกำบัง กันหิน เสี่ยง และ ยิงขึ้น
 กราตมายัง กอง ทหารหลวง ย่าง เช่นเดียว กัน
 ทงนย่อม เป็นเครื่องวิคให้ทรวไค โดย แน่ชัค
 ว่า ข้าศึกมิไคเสียขวัญหวั่นไหวแต่อย่าง ไคเลย
 ข้าการบิง ไค คอยมายัง กอง ทหารหลวง เล่าก็
 รวกรวดและหนาแน่นยิ่งนัก ขณะนั้นเมื่อพล
 คายทั้งคายเข่นอันเป็นกองประทุ้งยาน ก็พากัน
 ขึ้นมาถึงพร้อมกันพอที่ ดังนั้นการฉก ไคลง
 มคิเห็นกันว่า ถึงเวลาจะต้องใช้ วิชวิคเอาด้วย
 การคดลมยอนจึงจิกวายบน พลันบรรดาทหาร
 หาญทั้งยว่นายก็เปล่งเสียงไชโยขึ้นพร้อมกัน
 ครั้นแล้วถุกวิคแก่งอาวุธวิ่งเข้าตลบไล่ฟาคพัน
 ข้าศึก กระช่นไป ทั้ง ๒ ช่อง ทางโดยมิไค รังรอ
 เพื่อหวังจะบรรจยแนวรบไว้เป็นเส้นขนาน ฝ่าย
 ชาวเมืองนั้น ครั้นเป็น ท่าแล้ว ก็ถาหนากันออก
 สักครึ้ไว้ ด้วยความ กล่าหาญเบี่ยงลุดผู้ซายที่
 ก็ทั้งหลยเช่นกัน.

อันการจิกกระบวนทัพของชาวเมืองดังนั้น
 เป็นการจำแนกที่ข้าพเจ้าจะต้องเว้นเสียจาก
 การเหยียบเกียรติยศของเขา โดย จะต้องเล่าข้อ
 ความ สำคัญไว้ สักหนอยหนึ่ง และจะไม่ขอ
 ข้ามไปเสียเลยเป็นอันขาด ยิ่งกว่านั้นข้าพเจ้ามี

พ.ศ. ๒๔๖๙

อิศรมหาเสนาบดี

ความยินดีที่จะขอรับคำตำหนิจากท่านสหายทั้งหลายอีกด้วย เพราะ ข้าพเจ้า จะต้องขอ
สรรเสริญเกียรติยศของเขาไว้ให้ปรากฏไปชั่ว
กาลนานในที่นี้ กล่าวคือในจำนวนพลรบ ๙๐ คน
ต่อ ๑ หมู่ นั้น เขาจักให้ มีนายหมู่คนหนึ่ง
สำหรับควบคุมกันทำการรบ และมีนายหมวด
นายกองต่อ ๆ กันไปตามลำดับชั้น เช่นเดียวกับ
ของเรเหมือนกัน แต่ยังมีเจ้าหน้าที่อีก
พวกหนึ่ง ซึ่งเขามี สมญาเรียก กัน ว่า

นายด่าน

เพื่อให้คอย สักกกันผู้คน
โดยไม่ เลือกว่า ย่าวนาย ชนใด กำลัง ใด กลับ
หลังหันถอยออกมาจากแนวรบแล้วเมื่อใด ก็ให้
มีอำนาจ พ้น ไปได้ทันที จึง อย อด ช้อ
บังคับบัญชาการรบ ด้วยกัน ถึงแม้ว่า จะเป็น
การ ใด ที่ร้ายอยู่ข้างที่ข้าพเจ้าเด็ก แต่เมื่อมา
ระลึกถึงว่าการรบนั้นความสามารถอย่างแท้จริง
ได้ตกอยู่ ที่ความ พร้อมเพรียง คือ หลักชัยแล้ว
อันการกระทำของนายด่านชาวเมืองคังถันน่า
เป็นพิสมัย เพราะเจ้าบ้านถวิลขอยิ่งองค์ใดเล่า
จะรบ ประกัน น้ำใจ ทหาร ทุก ๆ คน ของ ตนได้
เพราะยุทธภูมิอันหาใช้สนามยุทธกึกหาไม่ จะ
ได้บอกไป ว่า ย่าวนาย อวรุณ คุเลน แต่เพียง
เป็นขวัญ ๆ ทาเท่านั้น อันบรรดาชีวิตของ

ผู้กล้าในการสงคราม จะเมื่อ กำลัง แวดล้อม
ไปด้วยทวยข้าศึกนั้น ไม่ต้องสงสัยเลยที่เดียว
ว่า บ่อมจะต้องเต็มไปด้วยยานศรรายได้เวียน
วนอยู่รอบ ๆ ช้าง ไม่มีใครจะพยากรณ์ได้ว่า
ชีวิตแห่งตน นั้นจะ พลัน เกิด ออกไป จากร่าง
พร้อมกับความเวทนาทุกข์ อย่างแสนสาหัสใน
ขณะใด ฉะนั้นท่านสหายทั้งหลายเอ๋ย ถ้าวิ
การ ของ ชาวเมืองคัง แขนกยา รนทางราชการ
ของเรานี้ ใดตามแล้ว ท่านก็จงพิจารณา
ใจไว้เสมอเถิดว่า ไหน ๆ เขาจะม พลัดคนตาย
เพื่อชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ด้วยความจริง
ใจแล้วก็จงพร้อมใจกันไปตายเอาศพหน้าเถิก
ความหวัง ซึ่งจะ รักษา ความอิสระ คณะไทย
ก็จัก ได้ ยืนยง คงอยู่ชั่วดิน และฟ้า รงอย่า
หันหลังให้แก่ข้าศึก ! แล้วกลับมาดูนายด่าน
เขาพ้นตาย เสียโดยเปล่า ๆ uly ๆ เลย อัน
ชีวิตของเรากับไป ด้วย สารประ โยชนนั้นเมื่อ
จะเอาไปประมุขเป็นเกียรติสมัยและคุณสมบัต
โดยมูลค่าสักเท่าใด ๆ ก็คงมีผู้พอ ใดจะมีรับ
ให้ ราคานั้น อย่างงดงาม ที่เดียว ท่าน สหาย
ทั้งหลายเอ๋ย.

ข้าพเจ้ากับมีเงาเพื่อนเกาะ กรอบหน้าต่าง
ทั้ง ไร ฟัง เสียง ให้อำนาจ และ สำเนียง บันไฟ ซึ่ง
กำลัง แอ้งยิงกันอยู่นั้นอย่างไรกัน จึงประมาณ

ศรัทธาท้องฟ้า ก็เริ่มเป็นแสง เหลืองเรืองขึ้นทาง
บูรพาทิศ ซึ่งเข็มนาฬิกาหมายว่ากาลเวลาจะ
ใกล้รุ่งสว่าง อยู่แล้ว ทั้งนั้น ข้าพเจ้า ก็
มีใจเพิกเฉยคอยเฝ้า ชน คนละ คอยแล้ว ถัดเดิน
ตรงไปขึ้นเรือนท่านแม่เฒ่าพร้อมกัน จะด้วย
ญาณวิถีสั่งไว้ สักหรือใจท่าน แม่เฒ่าให้รู้ตัว
ว่ามหาวชิระ ใด ชนเกิดชนแก่ เมืองคง ใด โดย
สถานใด ๆ ข้าพเจ้าก็เหลือที่จะอธิบายไว้ ใน
ขณะเดียวกันพอข้าพเจ้า เข้ประตูชานเรือนจะ
ก้าวขาเข้าไป ท่านแม่เฒ่าก็เข้ประตูห้อง
เรือน ออกมา พอดี และ ใน ขณะนั้น ท่านก็
กระทำกิริยาชดอชหลังไปตกผ้าเพ็ญ แล้ว
ยก ผ้ามือ ทั้งสอง ชน ชักหน้า ทั้งตัว ลง ร้องให้
ออก มา ด้วยเสียง อัน ดัง และ โห่หวน
ครวญครางอย่างน่าสยงเวศ ทำเอาข้าพเจ้า
ใจหายวับ ต้องหยุดยืนชงก้อยทันที มีอา
จะก้าวเข้าไปได้ และ ในที่สถิตท่านค่อย ๆ
เงยหน้า อันเต็ม ไป ด้วยหยาด อัสสสุต ชน ที่ละ
น้อย ๆ แล้วพกภัย ข้าพเจ้า ด้วยถ้อยคำอันอ่อน
หวานจียใจว่า.

“ท่านนายทหารเอ๋ย ในขณะนั้นข้าพเจ้า
ก็ทราบแล้ว ว่าเมื่อชาติปางก่อนนั้น ข้าพเจ้า
เป็นคนมีอายหนัก ถ้าไม่ใช่ข้าพเจ้าได้เคย
เล่าขานมาอย่าง จนลูกนก ซึ่ง แม่ฉัน ทำรังให้

อาศัยอยู่ยังยอคนงานนั้น ต้องตายจากมารดาของ
มัน ไปนับเป็นจำนวนทั้งแสนๆแล้ว ข้าพเจ้าก็คง
จะเป็นคน มีฉลาดพิพ ชาวประมงก็ช่วยไต่เอาไฟ
เผาสัตว์ทิวไรฉานเสียทั้งเป็น ๆ โช้เอ๋ยจึงในชาติ
นี้ เวลานี้เวลานี้ ก็จะมาตามสนองข้าพเจ้าอยู่
แล้ว อนิจจาตัวของข้าพเจ้าก็แก่เฒ่าถึงเพียงนี้
อย่าว่าแต่เกิดเล็กที่อยู่กับตัว จะมีบุญญาพาเอา
มันไปได้ แม่เฒ่าตัวของตัวเอง ก็เห็นว่า จะไม่
รอดพ้นไปได้แล้ว ข้าพเจ้าปรารถนาด้วย
ความกตัญญูคาบคุดต่อพระมหากษัตริย์ แม่
แต่ยศรอนเกิดกับยศ รสรัตนกัณโถมยิ่งค่ากว่า
ความทรงนในศักดิ์ และชาติ แต่ช่วงละไร
ใจคอท่านหาได้เมตตาแก่ข้าพเจ้าผู้ มี กำนัน
เกิดใน ชรณเดียวกัน แม่สกลนอยหนึ่ง ก็หาไม่
เด็ก ท่านนายทหารเอ๋ย เพื่อย่านหม้อ ซึ่ง
ท่านได้มีมากปรารถนามานาน จนคนใดสฤยก็
หวังถึงขอราชการของพระผู้เป็นเจ้าแล้ว ท่าน
จงลงมือกระทำการตามหน้าที่ของท่านเถิด!”

ข้าพเจ้า ๆ ค่อยเดินเข้าไป ทักอีก ประมาด
๕ ก้าว แล้วก็สถายลง กระทำความ เคารพ
และ พก คอยว่า “ท่าน แม่เฒ่าที่เคารพ
อย่างสูงของข้าพเจ้า ท่านอนุกลแก่ข้าพเจ้า
ไว้อย่างใด ถึงไม่มีใครจะทราบได้ ก็จริงทอด
แต่ด้วย ความสัตย์จริง ข้าพเจ้าได้ยกเอาคุณ

พ.ศ. ๒๔๖๗

อีกรรมหาเสนางคิมบี

ปกครอง ของ ท่าน นั้น ทุน ค่ะ ะ ไว้ ด้วย ความ
โสมนัสยิ่ง มาแต่ไหนแต่ไรแล้ว ท่านจง
พยายามหักห้ามความ โศกฏาครุณั้น เสีย ย่าง เด็ด
ชนมายุ ของท่าน จึ่งจัก วัฒนา การ เพื่อ ะ ใด
เป็น ที่ กรวย ไขว้ ของ ข้าพเจ้า ค่อย ไป เบื้อง หน้า
อนึ่ง ถึง แม้ ว่า การ เรืองนี้ ข้าพเจ้า ได้ มุ่ง อยู่ ใน
ส่วน ราชกิจ เป็น ประมาด ก็ ตาม แต่ ใช่ว่า
ข้าพเจ้า จะ ปรารถนา ยำ เหน็จ งาน นั้น โดย จัว จะ
ต้อง ประหิ สประหาร ท่าน เสีย ด้วย ที่ หามิ ได้ อัน
กิจ การ ณ สิ่งใด เป็น กรรม นี้ ที่ ไม่ พัน วสัย สามารถ
ซึ่ง ข้าพเจ้า จะ อยู่ การ ท่าน ได้ ข้าพเจ้า ก็ ใด ะ
เตรียม ไม้ พรัก พร้อม แล้ว ที่ จะ อาร ขระ การ นั้น ๆ
เพื่อ เฉลาร ตัว ของท่าน ด้วย ความ เต็ม ใจ เสมอ
อนึ่ง ท่าน ควร จะ ทราบ เสีย ดัง แค ยักัน ด้วย ว่า
แม่ แค ผู้ รียน นั้น ๆ จะ เป็น คู่ อริ ผู้ มุ่ง าก ข้าพเจ้า
ก็ ข้าพเจ้า ก็ ไม่ ยอม ยัก เว้น การ อยู่ การ ใน เขา
เหล่านั้ ๆ เสีย เลย ขอ ท่าน จง ไว้ วาง ใจ ใน
เกียรติยศ ของ ข้าพเจ้า เด็ด ”

แล้ว ข้าพเจ้า ก็ หัน ไป ทาง มัง เจ้า เพน และ รีย
เอา คย ที่ มอ เขา เขามา ถือ คอย กัน ไว้ พลาง ก็
ออก คำ สั่ง แก่ เขา ว่า “บรรดา เด็ก ๆ และ
ผู้ หญิง คน แก่ กัน แหม่ ใน ยานั้ เขา จะ อยู่ ใน
ความ รีย มิ คช ของ ฉฉัน แต่ ส่วน ตัว ของ แก
จง เข้า ไป กรวย ขอ สม มา ท่าน แม่ แหม่ เสีย แล้ว
จึง ค่อย ๆ เชิญ เอา ท่าน ชน ชัก ออก แล ไร่ และ รีย พา
เอา ท่าน หน ออก ไป ทาง หล่ง เมือง ให้ เร็ว ที่ สด ที่ จะ
เร็ว ได้ ซึ่ง ณ ที่ นั้น จะ มี เรือ คอย รีย แล อยู่
ลำ หั้น และ นอก นั้น ให้ คง เป็น ไป ตาม คำ สั่ง เกิม
เข้า ใจ ไหม ? ”

มัง เจ้า เพน มิ ยอ ชน ให้ รีย คำ แล้ว ก็ กลาน
เข้า ไป กรวย ท่าน แม่ แหม่ โดย พลัน มี ที่ นที่ ท่าน
แม่ แหม่ จะ ที่ กัก ท่าน อย่าง ใด มัง เจ้า เพน ชื่น แล
ท่าน ชน นั้น ไร่ ยน คอ แล้ว ด้วย ความ ระ มี ะ รว
รว เร็ว ข้าพเจ้า ก็ มลง การ พก ออ กย โดย ท่าน
ใน การ ที่ ต้อง กระ ทำ ความ ออก าร เช่น นั้น แล้ว
และ ครู่ หั้น มัง เจ้า เพน พา เอา ท่าน ลง บรรโ ไค เรือ น
ไป ข้าพเจ้า ลุก ชน เกิน ตาม ไป ส่ง จง ถึง ประ ตระ
จัน ชาน เรือ น อนิจ าทา ท่าน แม่ แหม่ ากำ ลัง เหลียว
หน้า เหลียว หลัง มอ กุ ยาน แว น ด้วย ความ อวล ย
รัก อย่าง น่า แสน สง สรา ทก วง าทา ทั้ง สอง ช้าง
เยือก ชุ่ม ไป ด้วย น้ำ สำ วิ วิ โยค อยู่ ะ ลอ คค ลอง
นอง ไหล ข้าพเจ้า เห็น ท่าน ยก ข่าย สว ไร่ ชน ชัย
อยู่ เื่อ ง ๆ ะ วร ยการ ทั้ง มัง เจ้า เพน ยก ท่าน หาย ไป
จน สด สย าคา ครัน แล้ว ข้าพเจ้า ก็ หัน กลับ
เข้ามา ยัง ภาย ใน ชาน เรือ น ยัน นั้น สง ไร่ อยู่
ครู่ หั้น เมื่อ ประ มาด กเห็น ว่า ไค เวล าค แล้ว
ข้าพเจ้า ก็ กระ ทย เป้า ลง กับ พน ๒-๓ ครั้ง จน ถึง
เส้ ทอน เลื่อน ลัน และ แสรง ทำ เป็น ตะ โคน ชน ว่า

อายัน ไชย

กุ่มกั

“ช่วยด้วย ไฟไหม้! ไฟไหม้!!”

และ พร้อมกัน ข้าพเจ้า ก็เอา คอยเข้าง้อก
หลังคาคุกาศน์ อันมโหฬารของท่านแม่เฒ่า
เข้าทั่วไป พลันก็บังเกิดเป็นเพลิงลุกลาม ขึ้น
รุ่งโรจน์ โชคนาการจนท่วมหลังคา กะฉะนั้น
คนแก่ คนเฒ่า ชายหญิงเด็กเล็กก็พากันคนตา
คว่ำเข้าชองด้วยความตระหนกตกใจจนสิ้นสติ
บ้าง วุ่น วึ่ง ร้องไห้ ร้องไห้ ร้องไห้ อย่าง อลหม่าน
ข้าพเจ้าแล้งทำ เป็นชัก คาย ออกเฝ้าและ
สำคัญคุกคามระฆ่าเสีย ถ้าเมื่อไหร่ให้พ้น
ออกไป จาก บริเวณ บ้าน ซึ่งไฟ กำลัง ลุก ล้าง
ฮือโหมอยู่นั้น ความกลัวความตกใจทุก ๆ
คนมิได้รื้อคิด ที่จะห่วงใยในสมบัติพัศดารของ
คนอื่นต่อไป ต่าง ๆ ตรงเข้าอุ้มลูก รุงหลานวิ่ง
หนี ข้าพเจ้าเข้าเข้าไป จนสุดฝีเท้า อนิจาเอ๋ย
สุดแสนที่จะสังเวชเสียจริงหนอ! ท่านสหาย
ทั้งหลาย อัน เป็น ที่ เคารพยิ่งของข้าพเจ้า จงได้
โปรดดำเหนียกไว้ ว่ารสชาติ ของ ยถกษณนั้น
ได้เผ็ดร้อนเห็นปานฉะนี้

เมื่อแสงเพลิง ปรากฏขึ้นท่วมหลังคาคุก-
าศน์ของท่านแม่เฒ่าอยู่ไม่นานเท่าใด จึ่งใน
ทันใดนั้นบรรดาชนชายหญิงพวกรามัญ ซึ่งได้

ปลอมแปลงตัวเข้ามา อาศัย ชามเมืองอยู่พร้อม
กันคราวเดียว กับข้าพเจ้านั้น เมื่อได้เห็น

แสงเพลิง เป็น อาณัติสัญญาณแล้ว ต่าง ๆ คน
ก็เอา คอยไฟเข้าจก เผาบ้านเรือน ที่คนอาศัยอยู่
นั้นขึ้น โดยพร้อม ๆ กันบ้าง อันแสงเพลิงและ
เสียงไม้ ได้ไหม้แตกอยู่อย่างเอ็ดคั้งนั้น ได้แผ่
ยริเวณไป แทบทั่วทั้งภายในเมือง คบอยู่ที่สยด
สยองพองสุกเกล้าที่นำมาปริมาณให้ถูกต้องได้
เมื่อพิจารณาณกันไปที่คล้ายมหากลิศ อันเป็น
สมัยไฟ บรรลัยกัลป์ มาอุบัติดัง โลก เสีย ฉะนั้น
อนึ่ง ถ้าไม่ไว้พระศพของ ข้าพเจ้า ทั้ง ชาย
หญิง ต่างได้ช่วย กันทำการบ้อง กันชีวิตเด็ก
ผู้ใหญ่ ผู้ เป็นเจ้าทุกข์ ไว้ด้วยความสามารถ
แล้วก็นำเกรงว่าปวงราษฎร ผู้ ไม่มีความผิดนั้น
จะต้องกลายเป็นกองมูลเจ้าไปไม่ใช่เป็นจำนวน
น้อย ๆ เลย

ขณะนั้น กำลังรุ่งสว่างแล้ว มองเห็นหนังกิน
ไถ่ฉนัก ข้าพเจ้าก็วิ่งตรงไปยังเชิงเนินปรการ
โดยเร็ว เมื่อมาถึง, เหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ปรากฏ
แก่ตาข้าพเจ้าทันทีว่า บรรดาทหารชาวเมืองทั้ง
มวญ กำลัง พัวพะวงใจ ไม่ใคร่เป็นอันจะได้ตั้ง
หน้าสู้รบกองทหารหลวง ด้วย ความซมกัซมั้น
นักไม่ เพราะ ต่างคน ต่างมีว คึก อาลัยเคหะ
สถาน บ้านช่อง ซึ่งกำลังถูก อัคคีเผลาญอยู่

พ.ศ. ๒๔๖๙

อิศรมาหาเสนาบดี

กัณฑ์ ต่างคน ต่างก็ปริวิตถึงบิดามารดาและ
บุตรภรรยาโคตรญาติอันอยู่ในระหว่างอันตราย
นั้น ทว่าหนำอื่น ^๑จริงอยู่ ถึงแม้ว่าเหล่าทหาร
ทุก ๆ คน เกรง กลัว นายค่าน โดยไม่อาจ จะ
ถอยหลัง กลับลง มาได้ก็ทำเนา แต่สำหรับ
ความเห็นของข้าพเจ้า ^๒ขอเรียนว่า ชาวเมือง
ได้เริ่ม ยกพร้อม ระ เียบย การงาน ขึ้น ทก ๆ
หน้ากแล้ว ^๓และดูเหมือน เขาเหล่านั้น จำใจ
ฝืนอยู่กระนั้น ^๔หาใช่เป็น วิสัยใจจริงโดย
พร้อมมูลกันไม่

เมื่อ กองทหาร หลวง เข้ายรรจบแนวรบกัน
ได้เป็นเส้นขนานแล้ว ^๕ดังนั้นก็โดยยกทั้งสอง
ให้กระชั้นเข้ามาโดยซีก และรุกไล่ฆ่าฟันทหาร
ชาวเมือง ขึ้น ไป เป็นหน้ากระดาน ^๖ฟันปลาทันที
ฝ่ายชาวเมืองครั้นถูกรบราญอย่างรุนแรงถึงนั้น
ก็ยิ่ง คิดหวั่นหน้า หวั่นหลัง หนักรัน ไ้ พากัน
แสลงพล้ำพลึง ยถา ต้องอาวช ^๗ยากเจ็ยล้มตาย
ลงเกลื่อนกลาด ^๘กองทหารหลวงต้องวิ่งลยอยู่
ในกองทะเลเล็ก ^๙และ เพี้ยยบ่าไป บนกอง
ทรากศพ ของชาวเมือง อย่าง น่าอนาใจ
อันบรรดานายค่าน ซึ่งคอยสักระพันคนอยู่นั้น
ในชั้นต้น ก็ดี ชมักเขม้นการ งาน อย่าง น่าชม
แต่พอเริ่มชวญเสียบเพราะ ได้ เห็น แสงเพลิง ลก
โชติอยู่ภายในเมืองบ้าง ^{๑๐}เขาก็รู้สึกละล้าละลัง

ไม่เป็น อันที่จะคิดรักษาตำแหน่งหน้าที่ไว้ โดย
เข้มงวดกวดขันกันไม่ ^{๑๑}และเข้าในที่สุด บรรดา
ท่าน นายค่าน นั้น เองได้ เป็น ผู้นำความ ระส่ำ
ระสายมาสู่แนวรบของพรรคพวกตนเองโดยเขา
ได้พากันละหน้าทีเสีย ^{๑๒}และวิ่งแหวกแตกค่นลง
จากเชิงเนินไปโดยมีได้ คึกชีวิตร ^{๑๓}ฝ่ายทหาร
ชาวเมืองซึ่งได้มีใจรวนเรอยู่แล้ว ^{๑๔}เมื่อได้สพ
โอกาสเช่นนั้น ก็ต่าง ๆ พากันชิงอาวุธรุดตาม
นายค่านลงไปยัง ^{๑๕}แนวรบของชาวเมืองทุก ๆ
ค่าน ชาคความยังตบยัญชา ^{๑๖}นายไพร่ มีได้ คึก
เห็นแก่หน้าที่ราชการบ้านเมืองของตนอีกต่อไป
แล้วแต่ตัวใครใจมัน ^{๑๗}ใครขึ้นอยู่ก็รบกันไปโดย
แกน ๆ เท่านั้น ^{๑๘}ในขณะนั้น ข้าพเจ้า ก็เห็น
นายทหารไทยคนหนึ่ง ^{๑๙}แต่งกายด้วยเสื้อผ้า
สีเขียวเข้ม ^{๒๐}ทมิธทั้งสองนั้น กุมกำมคาย สมรรถ
มันกำลัง แหวกหม่ทหารออกมาเป็นสง่าอยู่
ข้างหน้า ^{๒๑}และในขณะเดียวกัน ข้าพเจ้าก็เห็น
ไพร่ของคอ อีก คน หนึ่ง กำลัง ถี ดย สองเล่ม
อยู่กั้มือเช่นเดียวกัน ^{๒๒}เขาก็กระ โจนออกมา
ขึ้น ประจันหน้า ^{๒๓}กั้ยท่านนายทหารไทย ด้วยท่า
ทางอันห้าวหาญบ้าง ^{๒๔}และมีได้ มีการพกว
หักถาม ชี ความ ช่งกัน แลกัน แม แต่ สักคำ
ชายชาติทหารทั้งสองผู้ มีศักดิ์ และ เกียรติยศ
กระ โจน เข้า ประ สาน คม อาวช กัน ขึ้น อย่าง

อายัน ไชย

กุ่มก

องอาจกลานแต่เป็นทนายเสียที่ยังนึก กว๊ว
อีกฝ่ายหนึ่งกล่าวคือ โป้ ของคอนัน อนุส ไม่
ลายมือช่วง จะหา ความซ่าน ซ่านานูเสีย มิได้
เลย เขาคงเป็นฝ่ายรัยอยู่แต่พิศพะไป จน
แทบจะหา โอกาสคอยแทน สัตว์ ของเขาแม่แต่
สักครู่หนึ่งถึงทั้งยาก เขา ดูพลาง มีคัมภีร์ อยู่
พลาง และต้องถอยหนีคัมภีร์ของป้อมกษ
ไปพลางอย่างมี โถงตัวคึก รวน ๆ จะเกือบ
เรียนถึงอันตรายอยู่แล้ว ข้าพเจ้ารู้สึก ใจหาย
ใจกว่าอย่าง ไร ๆ ซอบกลในขณะนั้น ทนใจ
ความรู้ สัก ซะมิคหนึ่งได้มา บัง กัยให้ข้าพเจ้า
ต้องก้าวขาตอกเข้าไปยืนคอยท้อยข้าง ๆ และ
ในทันควันที่ข้าพเจ้าก้าวเข้าไปถึง โป้ของคอ
ก็ตุดกแก่งหินล้มฟาดลงอย่างหมดท่า พร้อมทั้ง
อาวุธก็กระเด็นไปไกลจากตัวตั้งเกือบวา พลัน
ข้าพเจ้าก็กระ โจนเข้าไปยืน คร่อม เสาถายของ
เขาไว้ แล้วรีบยกคานขมรับคัมภีร์ของท่านนาย
ทหารไทย ผู้ แต่งกาย สีส้มเขียวเข้มไว้ ตั้ง ๔ ครั้ง
ดึก ๆ กัน และ ในที่สุด ข้าพเจ้าก็แสร้งหัวเราะ
ขมก้วยเสียงอันกึ่ง ซึ่งท่านนายทหารไทยผู้นั้น
หยุดซังกนือคานค้างอยู่กัณฑ์ แล้วท่าน ก็ร้อง
หน้าข้าพเจ้าอย่างคดง คุ้ยหงษ์ท่านจึงร้อง
ออกมาว่า

“อะ ! นม้นออินทรี นหว่า ! !”

“ขอรับกระผม” ข้าพเจ้ายกมือขึ้นไหว
“เกล้ากระผมเอง”
“เออ— ก็แล้วเองจะ ช่วยเอามันไว้
ทำไมเล่า?”
“เป็น ความลับ ขอรับ กระผม แล้ว
ภายหลัง เกล็ดกระผม จะกราบเรียนให้ทราบ”
แล้วข้าพเจ้าก็ถ่มลูกมือให้ โป้ของคอ ลกขณ
และพูดกับเขาว่า “นั่น, ท่านชวนวิยคิด
รู้จักไว้ ท่านผู้นั้นคือออกญาชัยยุธยรณการ
เป็น นายทหารเอก ของพระบาท สมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวแห่งข้าพเจ้า ถ้าท่านรักชีวิต และ
สังสาร แก่ท่าน แม่แล้วผู้ เป็นมารดา ก็จงถวาย
ท่านผู้นั้นเสีย!”
โป้ของคอ ทรงกายยืนอยู่อย่างอึกอื่น แล้ว
ก็หัน หน้า เหลียวซ้าย มองขวา อยู่ รอบ ๆ ตัว
คล้าย ๆ กันว่า จะหาพวกพ้องกองทหารให้มา
ช่วยเหลือตัวฉันนี้ แต่ฉันจ้ะ เขาก็หาสม
ปรวณาไม่แล้ว กว๊วเพราะว่า โพรพล ของตน
นั้น ในขณะนั้น หามเหลือกก็คอยบนแข็งเกิน ไม่
ก้วยกองทหารไทยกำลังรไล่ติดตามฆ่าฟันไป
ตามทางอย่าง ไม่เป็นสมประสงค์แล้ว พลันความ
โถมันค ก็พลุ่งขึ้นมา ท่วมหัวใจ ชายชาติ กิ่ง
พม่า ได้กระทำ ให้หน้าของเขามึนหมกมืด
อย่ากรักร้องออกมาเป็นเสียงแหลมเล็กคล้ายกับ

พ.ศ. ๒๔๖๙

อิทธิมหาเสนาบดี

กว้าง ร้องโต้คำเดียวเท่านั้น เขาก็หงายหลัง
ล้มลงสลบอยู่แทบเท้าข้าพเจ้า เป็นที่น่าสงสาร
อย่างยิ่ง

ขณะนั้น หน้าที่โชคหินชนปรากฏการณ์
ได้ปรากฏ เป็น ล้านยัง หัวเราะ ของ ยศพล อก
คนหนึ่งขึ้นอย่างหัว ๆ แล้วก็พูดว่า “เวีย
ชัยอินทร ! คงแต่บั้น ไม้ มงฆมารักราชการ
อยู่ใน ตำแหน่ง ราชวัลลภ อัน ความ ชอบ
ของมัจฉกริน ให้ตกไป เป็น ย่าเห็บ แก่พระ
ชนันโตโกโล ซึ่งข้าขอให้บรรดาศักดิ์แก่พ่อ

ของมัจฉกริน ออกญาราชวัง

เมืองสุริยชาติ สมุหพระคชบาล
ตั้งแต่พระยาคัน !”

อา ! ท่านสหายทั้งหลายเอ๋ย อันราชกิจ
ที่ ข้าพเจ้า รับ พระบรมราชโองการ ให้ เข้าไป
บำรุงขวัญข้าศึก แล้วก็ทำลายเสียจนระส่ำ
ระสายนั้น ก็เป็นผลสัมฤทธิ์ด้วย หวังทั้ง
พระราชประสงค์ ของ พระบาท สมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวแล้ว !

ถ้าใครเกินไปตามครอกเข้าหาลามให้ถึง
ถนนตลาดเจ้าพรหม แล้วข้ามสะพานว่าเพยไป
เมื่อสุดสะพานแล้ว ก็ถึงเลยไปทางขวามือ และ

หยุดยืนอยู่ณะพลกพระนครนั้น ท่านจะได
เห็นพระอารามหลวงพระอารามหนึ่ง ซึ่งทาง

ราชการ เรียกว่า วัดสามพิหาร

(เพราะมีวิหาร ๓ วิหารตั้งอยู่ติด ๆ กัน) นั้น
ปรากฏอยู่เฉพาะหน้า อันภายในพระอารามนั้น
จะมีกุฏิหลังหนึ่งอยู่บนทรงรามัญ อันประกอบ
ไปด้วยช่องฟ้าโบริกาทางหงษ์ ลงรักยักทอง
ล่องชาดประทาส มีแว่นแล้วลั่นด้วยกระเจกิ้น
เป็นเงาพราวแพรวเป็นน้ำที่คั่นข้างนัก อัน

พระผู้เป็นเจ้า ซึ่งบำเพ็ญ พรตบรรพชา อาศัย
สงฆ์ อารมย์ อยู่ในกุฏิหลวงนั้น เป็น พระสมณ
คฤหัสถ์ได้รับ พระ ราช ทาน พระสุพรรณบัฏ ว่า

พระศรีศากยบุตรวิสุทธิ

เทพพงศ์ภูกาม และได้รับ

พระราชทานนิตยพัฏฐ์ไตรครองแพรวเป็นประจำ
พรรษากาล และค้ำทางอุครกติกภายในพระ
อารามนั้น ได้มีเรือนน้อยหลังหนึ่งรูปทรงเป็น
พระราชมณเฑียรสถาน อันท่านผู้ครองเรือน
นั้นเป็น สตรีมีอายุ ในมีชื่อนิมิตต์ ได้ มีท่อน
โพ้ว ชายหญิงอยู่หลากหลาย แต่ท่านสตรี
ชื่อนั้น และ ขวี่วาท ทั้งมวลได้ ย่อมม ท่มนึ่ง
แต่โขมพัตร์ บำเพ็ญศีลกินอาหาร เข้าเพน อยู่

อายัน โชน

กุ่ม

เป็นนิสิน ทัวหน้ากัน และ ที่ หน้า เรือน เป็น อนุสาวรีย์ ของท่าน ผู้สถาปนา นั้น ได้
 ของท่าน แม่เฒ่า นางชีนั้น ได้มี พระสถูป อุทิศกศลให้ เป็น นิตกพลีแก่ มังเภาเพ ผู้ถูก
 เจ็บไข้ แขนง สุนาปวันต์ องค์หนึ่ง สร้างไว้ อย่าง อสรพิษขย และ ใ้ วาย ชนม์ เพราะความ
 งตงมายิ่ง และที่หน้ากระดานยัดลึงก์แห่งองค์ อุตสาหะอันแรงกล้าด้วย ใ้พาให้ท่านได้พ้นมา
 พระ เจ็บไข้ นั้น ใ้จากรัก เป็น อักษร พม่าไว้ ว่า จากพนศิสถานนั้น จนบรรลพพระนครศรีอยุธยา
๔๔-๔๕๔๔๔๔ ซึ่ง ใ้ โดยสวัสดิภาพ.

๔๕๐. ชีวิตที่ท้องผู้เฒ่าไป ก็ไม่ผิดอะไรกับเมลงดาตัวผู้ เมื่อหมดคผู้อุ้ม
 ก็มีแต่คอกอับเป็นเบื่องน่า.

ของ น. ล. พิษณุภาคิ

❀ มโนहरณีย์ ❀

ของ

ส. ภมรลุต

นิรฺกฺเณว อปี สดฺเวหุ

ทวยำ กุรวนฺติ สาธวะ ।

น หิ สํหเร ชยตฺสนา

จนฺทสุ จาณฺทาลเวศฺมนิ ॥ ๑ ॥

จรรยาคียมต้อง แสวงเมต ตาเซย

สมเควะห์ แมสฺกัวเพศ ต่าชัว

ทวงจันทว อยู่เห็นเอเกศ ลอยเก้น สูงเทียบ

มิงกล่องแสงจ้ำ คฤหฺผู้ จันฑาล.

*The good show pity upon even worthless:
the moon does not withdraw (its) light from
the house of the Chāṇḍāla.*

ยตฺร วิทฺททฺสโน นาสฺติ

ศฺลาขยสฺ ตตฺราลปธฺรี อปี ।

นิรฺสฺตปาทเป เทเส

เอรณฺโฑ ปี ทุรฺมายเต ॥ ๒ ॥

ณฺถินฺโตหากไว้ นกฺยราชญ์

ผู้รู้ น้อยอาว กระเคื่อง

ณฺโฑชาตพฤษชาติ คันใหญ่

ชันแต่คันระหุงเบอง ผ่านท้าวคโต.

*Where there is not a wise person, there
one of even little sense is commendable; in a
country devoid of trees even the castor-oil plant
ranks as a tree.*

ทฺรชฺนะ ปรีหฺรตฺวโย

วิทฺยาลกฺกโต ปี สน ।

มณฺเฑนา ภูษิตะ สรปะ

กิมฺ อเสา น ภยฺกระ ॥ ๓ ॥

ทฺรชฺนยฺระกัถวีย วิทฺยา — ภรณฺเชย

ต้องเลียงฤไคลกลา หลยกัน

อสรพิษคิกเพชฺรปฺรา — กฏเพรคิ แพรวนา

ระมิชยักกันนั้น โชคณฺมีเณ.

*A bad person is to be avoided even although
adorned with knowledge; the serpent (is)
ornamented with a jewel; (but) is not he
dangerous ?*

โนปโกกฺตุ น จ ตฺยกฺตุ

ศกฺโนติ วิชฺยาน ชรี ।

อสุกิ นีรทฺสนะ เสว

จิหฺวยา เสดฺมิ เกวลมฺ ॥ ๔ ॥

ชายชวามีอาสวร้อง เสพยัส รมย์เยย

แต่จะเลิกละหมก มิไ้

เณโสณชาติพันทก หั้มหัก หายนอ

ขอแต่เพียงเลียไล่ กระคูกเลื่อพอใจ.

*A decrepit man is neither able to enjoy
nor to renounce sensual object: (as) a toothless
dog only licks a bone with (his) tongue.*

เสลียรโกเตต และ หาดประทีป

บรรพหนึ่ง

ปางเมื่อลูคิเฟร์ ผู้เทพคึกขัยบริวาร ต้องสายฟ้า
 ทิพยคัสตราวุธของ “พระยศวร (พระเยซูคริสต์),”
 ก็พลันตกจากฟ้าผ่า, เหม่คั้งลงในหลุมน้ำมึนดิน
 อันร้อนระอุลกลเป็นไฟในโลกันต์. ทนใด ลูคิเฟร์ ก็
 เสื่อมสิ้น วัฒม์แห่งความเป็น เทวดา, แปรร่างเป็น
 ซาตาน จอมมาร. เทพบริวาร ก็กลาย เป็น ยีศาจ.
 ซาตานรู้สึ้นกตว่าต้องวิโยคจากทิพยสมบัติ, มว
 เสวยทุกขเวทนาเป็นนินทรกาล, ก็เคียดดาลมองดู

สถานทีโอยรอม อันมีไฟนรกฉายรุ่งโรจน์ทะลุตลอดไปในอันชการ. ซาตานไ้เห็นสัถยบาย
 ทศองค์กลลงมารวมทนทุกขทรมานอยู่มากมาย, ก็ยังเกิดความคั่งแค้นใจ, ปลงจิตคิดแน่วแน่ว
 จะไม่ยอมอ่อนน้อมใน พระเป็นเจ้าผู้ ทรง สรรพศักดิ์อีก, มีความมุ่งหมาย แต่จะทำการต่อสู้

พ.ศ. ๒๔๖๘

พระยาธรรมยาธิบดี ราชบัณฑิตยสถาน

ตลอดไป, เพื่อซึ่งความเป็นใหญ่ในสวรรค์.

นอกจากชาตานั้นซึ่งมีปลักน่านนั้นคืออีก, ยังมีมารคึกคักของชาตานั้นซึ่งมีชื่อเบเอลเซบับ ก็กตัญญูด้วย. เบเอลเซบับ Beelzebub เป็นมารทั้งสอง รองจากชาตนั้น ในคัมภีร์ไบเบิล เรียกว่า เจ้าแห่งยัศาจ. แต่เบเอลเซบับนั้น มีความหวาดหวั่นแต่แก่พระเจ้าผู้ทรงสวรรค์ก็อยู่. วิถีที่จะถูกพระเจ้าลงอาชญาให้หนักขึ้น. ชาตนั้นเห็นเพื่อนระย้อยท้องใจ, ก็ให้สติตกใจแล้วว่า “ความเป็นผู้มีใจอ่อนเป็นความทุกข์. กล้าสู้ หรือ กล้ารับ ทุกข์: ช้างไหนจะดี? เราควรวายามทำลายล้างเขาศักดิ์สิทธิ์จนถึงที่สุด.” ทันใดนั้น ชาตนั้น เหลือแคลไปเมืองบน, เห็นเทพเสนาแห่งพระเจ้าเจ้ากตัญญูหมดแล้ว; ฝนเพลิงสุพรวณนั้นก็หายไปแล้ว, สายฟ้าซึ่งลั่นเปรี๊ยะ ๆ แล่นเป็นทางทั้ง รอยไถในท้องฟ้าก็สงบแล้ว; ก็ทะลิตะลันลุดขึ้น จากปลักไฟ, คำวิจารณ์แก่กันต่อไป.

ชาตนั้นกระเหินพลุ่งออกจากปลัก, ถึงเขาน้อยลุดหนึ่ง, พลาญแล่นโดยรอบ, แล้วหวนกระนั้นถึงความรุ่งเรืองแห่งสวรรค์ที่เคยอยู่, เขามาเทียบภัยแก่คนอื่น มืดครึ้มแห่งโลกนั้น, ก็ใจหาย, แต่อดสำทให้คนอื่นนั้นกล่าวว่าเขา

ว่า “เป็นใหญ่ในนรก ก็ดีกว่ารับใช้ ในสวรรค์.” กล่าวแล้วจึงให้เบเอลเซบับเรียกเทพยวิจาร์ที่เปลี่ยนสภาพ ลงมา เป็นพุ่มารให้ลุดขึ้น.

เบเอลเซบับตะโกนเรียกสมุน ซึ่งมันปลักอยู่เกลื่อนกลาดทั้งโยไน ในอุคคาราทที่ว่างลงใน หุบเขา. พวกเหล่านั้น ตั้งแต่ถูกเทพศักดิ์ธรรมลงลงในปลัก ก็สิ้นสมฤติ, เปรียบได้ ด้วยมรณายมที่หล่นในหุบเขาฉะนั้น; ครั้นแล้วเสียงเบเอลเซบับตะโกนเรียก, ก็พินสัดเรียงกันลุดขึ้นออกจากปลัก, พักกระพือยบินอยู่รอบ ๆ โลกนั้นครบพรพ, แล้วร่อนลงทรงย่ำชาตนั้นผู้มารคึก, มีจำนวน มากมาย เหลือคณนา, ปรากฏว่าฝูงวิจาร์จันจียกกลุ่มลงในแดนโอคูปคณนั้น, แต่ทว่าเสื่อมต้นวิจาร์แห่งความเป็นเทพเสียหมดแล้ว. พวกเหล่านั้นต่างกระทำการเวียนรอบของชาตนั้น, ก็ถือสังเกตอนเลือนลั่น, ราวจะว่าโลกนั้นคงมีระแตกแยกทะลุด้วยอำนาจแห่งเสียง, กระทำให้กลีมาร (Chaos ความที่โลกขาดปนกันยุ่ง) และอันธการมาร (Darkness) ซึ่งครองภาคนรกตระหนกตกใจ.

ชาตนั้น เห็นจำนวนวิจาร์ ที่เหลืออยู่ ยังมีมากก็กระพือย. แม้รู้อยู่ว่าพวกเหล่านั้นคือ

เสวียรโลกเศศ และ นาคะประทีป

กุ่มกั

ตกลงจากสวรรค์ กับพระเวศน, แต่ชาตานั้นจะไ้
มีความสลักใจให้ไม่, ข้า^๕จึง^๕แวงว่า “ทุก^๕ก่อน
สหายทั้งหลาย, สงครามที่จะทำต่อพระเป็น
เจ้าของพวกเทวดา ไ้ไร^๕ เกียรติแก่เราอย่าง
ไรมิได้. แม้เราปรายชัยมาครั้งหนึ่ง, ก็ยังมี
หวังเอาชนะและกลับคืนถิ่นเดิมในภาคสวรรค์
ของเราได้. ยึด^๕คนพวกเรากั้^๕ทราวยอ^๕ว่าคั้^๕ตรัม
กำลังเพียงไหน, เราจะขึ้นต่อสู้^๕ หักเอาตัว
กำลังเหมือนคราวก่อนคงไม่ไ้. เราควรเคิ
รชบาย ทำลายล้างโลก ที่ พระ เป็นเจ้าสร้างขึ้น
ใหม่ ๆ เดิ. เพราะความยอมอ่อนน้อมเป็น
เครื่องหมายแห่งความมีไ้ชนะ: พวกเราไม่
ควรคิดเลย.” พวกสมุนได้ฟังถ้อยคำของ
ชาตานั้นก็เห็นพ้อง, ต่างให้ร้องกระทำเคารพ
บิรรอบ ๆ ของจอมมาร.

มีมารอีกคนหนึ่ง ชื่อมีมมอน Mammon
คือตัวความโลภอยากมั่งมี^๕ อยา^๕กมี^๕ขอเสยง^๕
อยากหากามสุขในโลภียสมยั, เป็นมารที่
ไม่มีส่วนที่เสียเลย, จนมีข้อธรรมว่า “ท่าน
จะบูชาพระเจ้าและบูชามีมมอนด้วยไม่ได้.”
ชาตานั้นมีคำสั่งให้มีมมอนโลภมาร เป็น
แม่จรร จักสร้างสถาน ที่ อยู่ สำหรับ ตน และ
บริวารในโลภันต์. โลภมารชุดแร่ของคำได้
เชิงเขาในบริเวณนั้น, เขามาเปลี่ยนรูปทำเป็น
แผ่นอิฐก่อสร้างนครขึ้นให้^๕ชื่อว่า^๕ขึ้น^๕ที่^๕ไม่^๕นิยม,
แล้วบรรกาลให้เกิดพระที่ปล่สว่างไสว. ชาตานั้น
ก็มารขึ้นร้องกั้^๕เข้า^๕ไป^๕ข้าง^๕ใน ส่วนมารเล็ก
มายน้อยอันมีรูปเล็กกระจั้อยรย (Pigmy) ซึ่ง
จะให้ชื่อว่า วามะมาร ก็พ้นผ่านออกันอยู่
รบนอก.

บรรพสอง

ชาตานั้นขึ้นบนที่นั่งมาร, แวดล้อมด้วย
จอมมารเป็นสง่าผ่าเผยก็อย่างเขยมาร, แล้ว
กล่าวถ้อยว่า “ทุก^๕ก่อนท่านทั้งหลาย, ตัวข้า
พเจ้าเคยดำรงอยู่ในตำแหน่ง อันสูงใน สวรรค์
และ ตกต่ำมาอยู่นี้, ต้องนัยว่าไ้^๕รีย^๕ทก^๕กั
โทมนัสสาหัสยิ่งกว่าใคร ๆ. เพราะฉะนั้น
การที่ข้าพเจ้าได้อำนาจตำแหน่งหัวหน้าเหนือพวก

ท่าน หวังว่าท่านทั้งหลายคงไม่วิษยา. ยึด^๕
จะขอถาม ความเห็น ข้า จากท่าน ทั้งหลาย ว่า
เราควรจะทำเนิการต่อไปเป็นฉัใด? ” โมลอก
(Molock) มารที่สามรองจากชาตานั้น คั้^๕ระ
เป็นลูกโค ตัวเป็นทองเหลือง, มีอุยนิสสัย
กล้าหาญและคุร้าย, ตอบว่า “พวกเราควร
ทำสงครามต่อพระเป็นเจ้าอีก. ถ้าเราไม่สู้^๕นั้น

แสดงว่าเราฉลาด. เมื่อฉลาด, ใครจะไต่ผล
ที่เรามุ่งหมายไว้เล่า? ” บีโลธ^๓ มารุ้จัก
ซึ่งเป็นคนฉลาดและเงื่องช้ากว่า “ถ้าเรา
ขึ้นสู้ก็คงแพ้. เราได้รู้เห็นด้วยกันมาแล้ว
ว่า พระเป็นเจ้าทรงสรรพคึกคึกอานาพ. แม้
เราจะต่อสู้ทำสงครามด้วยสถานใด ก็คงแพ้
อยู่นั่นเอง. สู้ เอาชนะด้วยเล่ห์กลดีกว่ามุ่ง
หมายหักเอาด้วยกำลัง. ” มีมมอนโลกมารมี
ความเห็น ว่า “ตามที ทำน ทั้งสอง กล่าว
ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยทั้งนั้น. ในโลกนี้ทีเรา
อยู่นี้ก็มกัทวีเช่น ทองคำ อยู่มากมายไม่ขาด
แคลลสิ่งไร. เห็นว่าไม่ควรแสหาความเกือก
ร้อนมาใส่ตน. ถ้าชนะก็ค้อย, ถ้าแพ้, สมบัติ
ของเราท่มอยก็จะพลอยค้อยไปด้วย. เพราะ
ฉะนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่า ทำสงคราม หรือใช้
อุบายอะไรเป็นไมคึกแนะ: สู้อยู่เฉย ๆ ครองคุม
ทวีพียของเราดีกว่า. ”

ขาดานได้ฟัง ความเห็น ของบวิวาร ตลอด
แล้ว, ลงยุคคิดว่า เมื่อไม่สามารถจะชนะเชิงุหน้า
ในสงครามกับท้าวไมเกิล^๔ ผู้เป็นเทพเสนาบดี

ได้แล้ว, ก็ควรทำนวิธยายล่อลวงโลกทีพระ
เป็นเจ้าได้รังสฤษฏ์ไว้ใหม่ ๆ. ใครเล่า จะ
อาสาเป็นผู้ ไปล่อลวง. เพราะมีอัยอันตราย
มาก? ไม่มีมารคนไรชนะรับอาสา. ขาดาน
จึงกล่าวว่า เรื่อง ทีจะ ไปน เป็นอริระ อัน ยาก ยิ่ง
สมควรทีคนจะสมัครไปเองในฐานทีเป็นหัวหน้า;
ขอแต่ให้ บวิวารอยู่ทางหลัง, ingsช่วยกันรักษ
ทมนไว้อย่าให้ มีอัยมารยกวน.

สั่งแล้ว ขาดานก็ออกจากนครมาร, วก
เร็วเลยทางมาในหว่างโลกันต์, จนถึงปาก
ช่อง ทีจะออกจากเขตตนออกไป. ณที่นั้น มี
ประตูบานใหญ่ปิดสนิทแน่น, มีโหววิกนาย
ประคองสองคน รูปร่างน่าพิภก ฟังกลวิ ยังกเฝ้า
อยู่. คนหนึ่งรูปร่างใหญ่โตแข็งแรงตนคดออก
ถึงบนแคว, ถัดนั้นไปตลอด ท่อนท้ายเป็นรูป
มังกรมีเกล็ดก่นาเกล็ดคดกลวิ. อีกคนหนึ่งรูปร่าง
เล็กแต่ซึโครงกระดูกกระแรง บนศีรษะสวม
มงกุฎ มีอฉิหอกกวดแฉ่ง. ปีศาจสองคนเห็น
ขาดานเคียวเข้ามา, ก็แสดงกิริยาเป็นอัยเงอ
จ่าจะทำอันตราย. และเถียงบระ ได้ต่อสู้กัน,

๓ Belial เป็นมารคนสุดท้ายในพวกมารชั้นหัวหน้า ๗ คน ของขาดาน มีนิสัยชั่วฉลาด
เกียจคร้าน ตรงข้ามกับโมโลกซึ่ง เป็นมารที่ร้าย. ผู้ใดประพฤติตนเป็นอูลามกก็คึกคึก
และทรยศ, ในคัมภีร์ไบเบิลเรียกว่าผู้ นั้นเป็นบุตรของ บีโลธ.

๔ Michael เป็นเทพ ผู้พิทักษ์ ซาติบิว และเป็นเทพเสนาบดีของพระเจ้า.

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

กุ่มกั

พอลูกนางมีศักรปณณียครั้งท่อนร้องห้าม และ
กล่าวว่าคนมีชื่อว่า ยาย เป็น ชิดาของชาตาน,
นางได้ ชาตานคือบิดาเป็นสาม, เกิดพิชพันซ์
คือ ตัวมฤตยู อันมีรูปโฉม กระว้าง กระแวงมีแต่
ซี่โครง ซึ่งมีอำนาจยิ่ง; แม้แต่ชาตานและ
นาง ยาย ผู้ให้กำเนิด ก็ปราย มฤตยู ไม่ ได้.
ชาตานทราบเรื่องก็ใจ, ร้องขอให้ ศักรทั้ง
สอง เย็ดประตุนรก. แต่ยาศักร ไม่ กล้าเย็ด;
ชาตาน จึงพูดว่า ถ้าเย็ดประตุนรก คน จะ ให้
ยาศักรทั้งสองได้ ทำการ ตามหน้าที่ซึ่งคนสมัค
ในโลกที่พระเจ้าได้สร้างขึ้นใหม่ ๆ. ยาศักร
ทั้งสองพอใจก็ไขกุญแจเย็ดประตุนรกให้. ทันใด
ยานประตุนรกต่างออก, จะยัดเข้าอย่างเดิมก็
ไม่ได้. แต่นั้น ประตุนรกเข้าไปในนรกจึงคง
เย็ดอยู่ตลอด, เลยติดต่อกับโลกมนุษย์ มา
จนบัดนี้.

ชาตาน หลุดออกจาก ประตุนรก มาขึ้นช้า,
ก็พบกลีमारชาวทางอยู่. ในแดนของกลีमार
โลกชาตุดมอยู่กันอยู่: ความร่อนกับความ
หนา, ความเย็ดและความแห้ง ต่างคลุก
คลึงกันอยู่, และต่างชิงกันเป็นใหญ่. ชาตาน
ต้องฝ่าออกมา, บางคราวต้องย้ายขึ้นชนเขา
สูง, แล้วต่ำลงไปในเหว, ระหกระเหินเคียว
บ้างเหาะบ้าง, จนมาถึงที่สถิตของกลีमार
และ อินธการมาร. มาร ทั้งสอง กำลัง เพ่ง
พิจารณาอุโลก ที่ พระ เป็น เจ้า ทรง สร้าง ขึ้น
ใหม่ ๆ มีแสงสว่างรุ่งเรือง. โลกนี้มีใช้ทอง
ล้นมา จาก สวรรค์ห้อย ค้าง อยู่ กลาง ทิว.
ชาตานทักทายปราศรัยมารทั้งสอง, ชักชวน
ให้ ร่วมมือกันปรายปรามพระเป็นเจ้า: เป็นที่
ตกลงแล้ว, ชาตานก็ย้ายหน้ามาสู่โลก.

บรรพสาม

กาลนั้น “พระยิดา” พระผู้สวดยสวรรค์
เป็นวันนกรกาล ทอทิพเนตรลงไปในนรก
และในโลกที่ทรงสร้างขึ้นใหม่ แล้วในอันตร
ประเทศระวางนรกก็โลก, ก็ทรงเห็นชาตาน
ร่อนอยู่; ทรงทราบใน พระอนันตญาณ ว่า
ชาตานมุ่งร้ายหมายทำลายโลก, จึง มี เทว

โองการให้เทพขึ้นมาเฝ้า, แล้วทรงชี้ให้
“พระบุตร” บุคิตร, และตรัสว่า “ชาตาน
ยังไม่ละพยาย, คงมีความประสงค์ร้ายอยู่.
แต่สิ่งร้ายนั้นจะทำลายล้างตัวมันเอง.” พระ
องค์ตรัสต่อไปว่า “บรรดาเทพที่ตกไปอยู่กับ
ชาตานจะไม่ให้หวั่นกลับคืนขึ้นสวรรค์ เหตุ

พ.ศ. ๒๔๖๔

ด้วยเห็นลึกลับมีข้อไขว้ข้อง. ส่วนมนุษย์ จะถูกชาตาคดล่อง มีความตายเป็นผลที่หลงเชื่อ, แต่ยังมีหวังพ้นบาปได้, ถ้ามีผู้สละเลือดเนื้อตายแทนเพื่อถ่ายบาปมนุษย์.” ทวยเทพไท่ฟ่งตรัสกักระทำคนเป็นคุณธรรมา, ไม่มีองค์ใดสมควรจะลงไปถ่าย โทษบาป จากมนุษย์ได้.

ขณะนั้น “พระบุตร” พระผู้ทรงมหาการุณยอันเต็มเปี่ยม, ทรงสถิตพระพุทธรูปด้วยมนุษย์ จะต้องจมอยู่ในบาป ไม่มีหวังพ้น คนเหตด้วยไม่มีเทพองค์ใดกล้าอาสา ลงไปถ่ายโทษบาป, จึงตกลงพระพุทธรูปกล่าวว่า จะทรงยอม สละพระองค์ อวตาร ลงไป เป็น มนุษย์ แล้วถึงแก่ ความตาย, และทรงขอรับต่อ “พระบิดา” ว่าบาปใดที่มนุษย์ สะสมไว้, เมื่อพระองค์ ได้ทรงถ่ายไว้เสียเองแล้ว, ก็ขอให้มนุษย์ ทกภัยชั่วช้าพระองค์ ได้หลุดพ้น จากบาปนั้น, กลับเป็นผู้มีจิตบริสุทธิ์ด้วยสัจธรรม เป็นนิรันดร์. ทวยเทพไท่ฟ่ง “พระบุตร” ทรงแสดงพระประสงค์อย่างนั้น, ก็บังเกิดยติ ยินดี, ต่างออกอุทานแซ่ซำธุการในพระการุณาธิคุณ.

พระเป็นเจ้าได้ทรงสถิตซึ่งข้อไขว้ “พระบุตร” ทูลเสนออีกประการที่พหุอนุมติ, ตรัสว่าถึงเวลาอันควรที่ “พระบุตร” จะได้อวตาร ลงไปเป็น มนุษย์ เพื่อถ่ายโทษบาปของชาติมนุษย์คนแรก ที่พระเป็นเจ้าได้ทรงสร้างขึ้น, และซึ่งจะต้องมีบาปติดตัวไปเพราะชาตาคด, แล้วสืบเป็นทายาทต่อไปในมนุษย์

ลูกหลานจนกว่า “พระบุตร” จะเสด็จลงไปเป็น “พระมหาอภัย.” นอกจากนั้นพระเป็นเจ้า ยังประทานเทพปฏิญาณว่า เมื่อ “พระบุตร” อวตารลงไปถ่ายบาปแล้ว, จะทรงให้ “พระบุตร” เสวยสัจธรรม มีพระลักษณะและฐานะเสมอด้วยพระเป็นเจ้า เพื่อทรง “พิพากษา” มนุษย์ชาติ; แต่จะไปให้ทวยเทพ กระทำสักการแก่ “พระบุตร” ผู้เป็นอธิเทพคริสโตเจ้า. เทวทูตต่างก็เปล่งมกฏซึ่ง ทำด้วยกนกชาติและกิ่งอมรอัน เป็นเครื่องหมายแห่งอมร, แล้วคุกเข่าลงกระทำการบูชาแก่พระคริสโตเจ้า. บ้างก็กตัญญูขบขันที่ “พระบิดาและพระบุตร,” ยั่วประกาศเรื่อง “พระบุตร” จะเสด็จลงมาเป็น “พระมหาอภัย.”

ระหว่างเทพชุมนุม ชาตาคดอันริษยาใน

๑. Amaranth ต้นไม้ทิพย์ มีดอกเป็นสีดั่งเปลวไฟ ไม่มีวันโรย.

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

กุ่มกั

หว่างแคนถิลมาร, ผ่านบันไดกระชั้นไปสวรรค์. แห่งพระเป็นเจ้า. อูริเอลผู้เทพยดักไม่แจ้งว่า
แค่ชาทาน วกลงไปล่างใน ทางที่จะไป มนุษย์ เซอร์ยันยัยคือชาทาน, ก็อวกอ้างว่า “โลก
โลก, ลอยลิว ๆ ปลิวกว้างในกลางหาวมา ๕ เมื่อพระเป็นเจ้ากำลังรังสรรค์, เราก็ดำอยู่
ถึงยังสุวิยโลก. ชาทานยัยเยื่อนกายเป็นเซอ ๕ กูเห็น. เมื่อ พระเป็นเจ้าเปล่งพระสุรนาท,
รีย” หรือเทวการ่างน้อยสำหรับรียไซ้, ทรง ความนี้ก็ เข้าวรรณ กลุ่มกัน เป็นโลก หมุน อยู่
เข้าไปหาอูริเอลผู้เทพยดัก, ๕ กล่าวไว้ในเวลา รอย ๆ ทั่ว, และ โนน่นะคือโลก;” พลัง
ที่พระเป็นเจ้าทรงสร้างโลก คนไม่อยู่, จึง ๕ ชี้ให้ดู แลเห็นอยู่ไร ๆ. ชาทานเห็นแล้วก็
ใคร่อยากจะเห็นโลกบ้าง เพื่อดม พระเคษ ๕ ลาอูริเอลผู้เทพยดักยัยเร่งตรงไปยังโลก.

บรรพต

ชาทานมาถึงมนุษย์โลก ก็หยุดพักลง ทรง สัตว์ทุกบาททวีตมียพร้อมทุกชนิด ซึ่งพระ
เขาลูกหนึ่ง, ๕ ชะแฉ่งแลไป ก็เห็นปรไทสสวน เป็นเจ้า ทรงสรรค์ ๕ ให้ เป็น เครื่อง ยันเทิง ใจ
ขวัญ ๕ อันพระเป็นเจ้าได้รังสรรค์ ไว้ ให้ เป็น ของอาทมิ. ชาทานได้ เห็นสวนขวัญเป็นทวน
ที่ของของอาทมิและอวาว มนุษย์ชายหญิงคู่แรก ๕ รมย์ แม่น แคนสวรรค์ ก็รู้ สักเล็ยใจ ทั่ว มิ
ที่พระองค์ ได้ทรงสร้างขึ้น. ๕ อันว่าปรไทส สิทธิจะเสพสุขได้ ทั้งในสวรรค์และแกนมมนุษย์-
อุทยานสถานบรมสุขนั้น ๕ เขียวชะอุ่มด้วยพุ่ม ทันใด ความเคียดแค้นในพระเป็นเจ้าปล้น
พฤษชาติและตฤณชาติ, ๕ ย่างออกดอกเชือก พลังขึ้นในหทัย, ชาทานก็แผ่นโผนโชนข้าม
ข้อช้อยู่แล้ว สลัดปล้างต่าง ๆ สี่ สังกั้น กำแพงสวน, กระ โทกลงไปในสุขสถานนั้น,
หอมกลีบฟุ้ง. ๕ ในบริเวณสถานนั้น บรรคาผู้ ๕ แล้วจำแลงกายเป็นนกกาฬน้ำจืดอยู่บนคำคยไม้,

๑ Cherub เป็นมหาคเล็กบริษัของพระเจ้า มีหน้าเป็นเด็กมนุษย์ มีปีก.

๒ Uriel แปลว่า ความสว่างของพระเจ้า เป็นเทพใน คณ เทพยดัก ๗ องค์ สถิตที่ พระ
อาทิตย์ เทพองค์ นี้ใน คัมภีร์ โทหว่าน เรียก อิสราฟัส มีหน้าที่ขาวแตรในวันสิ้นโลก.

๓ Paradise ในค่านานต่าง ๆ ของชาวยุโรป ครั้งโบราณเคยทำให้เกาะลังกา เป็น สวน
ปรไทส. ในคัมภีร์ โทหว่านบอกว่ายัอยู่บนสวรรค์ชั้นที่เจ็ด.

พ.ศ. ๒๔๖๗

พระบรมราชโองการ ประกาศ

ก็ให้เห็นมนุษย์ ซึ่งพระเป็นเจ้าทรงสร้างขึ้นใน
ลักษณะรูปเหมือนอย่างพระองค์, ทรงความ
เปลือยอันไม่เคียงสา: ปราศจากเครื่องห่อหุ้ม
กาย, แต่มีรูปทรงงดงามทุกส่วน. มนุษย์
คนหนึ่งเป็นชายชื่อบาห์ม ซึ่งพระเป็นเจ้าทรง
สร้างขึ้น เพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งความมีการ
ทรงครองและความกล้าหาญ. มนุษย์ อีกคน
หนึ่งเป็นหญิงชื่อนางวา ซึ่งพระเป็นเจ้าทรง
เป็นเครื่องหมาย แห่งความอ่อนแอ และ ความ
งาม. บาห์มและนางวาลังอยู่ด้วยกันไม่ใหญ่.
ฝูงสัตว์ทั้งหลายโลกเดินเข้าหาพวกเขา และวิ่งเล่น
กัน อยู่ อย่าง มีรูปภาพ รอบ ตัว มนุษย์ ทั้ง สอง.
ชาตานิธองมองอยู่เป็นครู่, พลังรำพึงว่า
มนุษย์ นี จะเข้าไปแทน ที่ตน บนสวรรค์ หรือ ไม่
หนอ, บังคับก็บังเกิดจิต วิชยา, กระทำ
บัญญัติว่า จะต้องทำลายล้างความดีของ
มนุษย์ หมดอย่างสิ้นเชิง. ให้ มนุษย์ ของ
ประสพพบแต่ความทุกข์. นึกแล้ว ชาตานิธอง
เปลี่ยน คน จาก เป็น นกที่น่ากลายเปลี่ยนตัว
หนึ่ง, แล้วออกตัวหนึ่ง, เติรเข้าไปใกล้ มนุษย์
เพื่อฟังคนทั้งสองสนทนากัน. โดยมิให้
เกิดสงสัยจับพิรุธตนได้.

ชาตานิธอง ทราบดีเรื่องดังที่ตนว่า. อวา
ชนะ พระเป็นเจ้า ทรงสร้างขึ้น และ ล้มตา เป็น
ครั้งแรกที่แสดงความพิศวง เมื่อเหลียวแลดูภูมิ
ประเทศโดยรอบตัวในส่วนสวรรค์, เห็นต้นไม้
ผลิอกออกช่องามตระการ, เห็นเงาเงาของ
นางปรากฏอยู่ในลำธารอันใสสะอาด, ไฉน
สุริยแสงอันไม่เห็นตัวผู้ทว่า จะให้ นาง ไ้
เป็นมารดาของมนุษย์ชาติ. สิ่งเหล่านั้นทำให้นาง
อัศจรรย์ใจ, แต่กระนั้นยังไม่เท่ากับที่
นางได้เห็นและ ได้ สัมผัสจากบาห์ม. ผู้ที่ทรง
เข้ามาพระนอนขอเป็นคู่ร่วมสุขด้วย.

จำเดิมแต่บาห์ม และนางแรกพบกัน ก็
เสกสมรมกันในสถานเบิกบานใจ, จะมีความ
ทุกข์ความเดือดร้อนถึงพลอย่างวิเศษมนุษย์ ใน
ปัจจุบันแม้แต่บัดนี้ก็หาไม่; สิ่งต่างๆ ในสวน
ก็เช่นสมบัติของทั้งสอง จะจับต้องบริโภคอย่าง
ไรได้ ทั้งสิ้น, เว้นแต่ผลไม้ ที่ตกอยู่บนต้นไม้
ต้นเดียวเท่านั้น. ซึ่งพระเป็นเจ้าทรงกำชับ
มิให้ คนทั้งสองบริโภคเป็นอันขาด. ชาตานิธอง
ทราบความลับของนกกะทิมิใจ, เห็นเป็น
ช่องจะล่อลวงให้คนทั้งสองผ่านเทพประกาศิต
ไว้, โดยยอให้บริโภคผลไม้ ที่ทรงห้าม ว่า

๓ พวก แซกเวียก กลัวยว่า เปโรโตลิก (Parodisaica) หรือผลไม้แห่งเปโรโตล, ยืนยันว่า
กลัวยเองที่พระเจ้าทรงห้าม, เพราะเครื่องห่อหุ้มกายบาห์มและนางวาใช้ ใบกล้วยไม้.

เสวียวกีเศศ และ นาเคะประทีป

กุมภ

เป็นผลไม้มั้ ซึ่งใครได้เสพแล้ว จะมีญาณความ
รู้และอิทธิเสมอกับพระเป็นเจ้า. ชาตานั้นก็
เช่นนั้นแล้ว, กระดกลอยออกไปในถ้ำ, เพื่อ
หาอุบายทำเนิรการที่คิดไว้ ต่อไป.

ระหว่างนั้น, ณถวารด้านตะวันออกแห่งสวน
สวรรค์ คายริเฮล ผู้เทพยดักาลังคหุมุเทพรับ
ใช้ที่เสาศัดสวน พากันมาทำการ ตาม
หน้าที่ในเพลายืน. ขณะนั้นอริเฮลผู้สรวเทพ
ก็เลื่อน ลอยลงมา ตาม แสงสว่าง แห่งสายันท์
เข้ามาพบกัยคายริเฮลผู้เทพยดัก แฉงเข้าทมิ
มารตนหนึ่งหลุดพ้นออกจากโลกันต์, เห็นมา
เราะ อยู่ ที่ เขตค ประศุ สวนใน เวลา เทียง วัน.
คายริเฮลผู้เทพยดักทวาวเรื่องก็มีไว้ วิคก ทอย
ว่า “ตัก่อนท่านอริเฮล, อันทางเข้าไปในสวน
สวรรค์ ย่อมมี เทวศา แวก ล้อม ระวัจ รักษา อยู่
สรวรัง, สิ่งไรจะพลักเข้าไปได้. หากมีมาร
รภัยคนใดกล้าเข้าไปเหมือนอย่างที่ท่านสงสัย:
จะปลอมแปลงจำแลงตัวเป็นอะไร, ก็ต้องจับ
ได้ ในเวลาไม่พ้นรุ่งสว่างนี้.”

เมื่อ อริเฮล ผู้เทพยดัก กลับคืนยัง สรวโลก
เพื่อทำการใน หน้าที่แล้ว, แสงอรุณ ก็เริ่ม
ปรากฏ เรือ ๆ เรือ ๆ มาสู่โลก. คายริเฮล

ผู้เทพยดักจึงให้เทพรับใช้ ออกสะกดกันยริเวณ
สวนไว้ โดยรอบ, แล้วให้เทพรองสององค์
เข้าไปตรวจค้นศักรซึ่งซ่อนเร้นตัวอยู่.

ยัณกล่าวถึงอาคิมและอาวระ ครันตก
เพลาคำก็สวดภาวนารวดถึงพระเศษพระคุณ
พระเป็นเจ้า. อาวผู้ได้รับความรู้ต่าง ๆ
จากอาคิม ได้ชักตามสำมะโน ไฉนดวงดาว
จึงฉายแสงแวววาว พราวพราว แต่ใน กลางคืน
ซึ่งเป็นเวลาคนนอนหลับ ไม่สามารถจะอยู่
ชมได้. อาคิมชี้แจงว่า ดาวที่ประภักย์อยู่
เบื้องบน มีรัศมีรุ่งเรืองอยู่ในกลางคืน ก็เพื่อ
ป้องกันมิให้ ความมืดมิด อันอาจเป็นใหญ่ใน
เวลากลางคืนได้ ถลออกไป. อาคิมอธิบายต่อ
ไปว่าเวลา ที่นอนหลับ มีเทวศา คอยพิทักษ์
รักษาอยู่ใกล้ ๆ เพราะได้ ยินเสียงเทวศาพก
กันในเวลาเที่ยงคืนอยู่เสมอ. ครันได้เวลา
นอน สองคนสวมเมี่ยงพากันเข้าส้ว ได้ พุ่มไม้
ซึ่งพระผู้ สรวังทรง เลือกสรวไว้ ให้เป็นที่พัก
อาศรัย. ณที่นั้น ผู้สรวังด้วยทวยหาทศลอก
หนแมลงและกัวงหนอนไม่มีไปกลักราย, ใน
อากาศก็ อย อดว ไป ด้วยกลิ่น หอมแห่ง พวง
ดอกไม้ง่ายจร.

* Gabriel เทพยดักทรงกำลังยังเป็นผู้บังคับการรักษาสวนปวโรส. เทพองค์นี้ตามลัทธิ
ตำนานของอิสลามเรียกว่า ยิฮราเฮล เป็นผู้นำคัมภีร์ โทหะร่านมามอบให้ พระ โมหมัด.

ฝ่ายอิธรีเอลกับเซโฝน สองเทพที่กายวิ
เอลสั่งให้ ค้นหาศัตรู มาถึงยังที่ซึ่งอาคิม
และอาวาพักอยู่ ก็แลเห็นสัตว์คางคกตัวหนึ่ง
กำลังคลาน เข้าไปใกล้ โศรธร อาวา เพื่อ
กระซิบ ขอร้องการ ที่จะ กระทำให้ นาง หลงเชื่อ
และประพฤติผิดเพี้ยนไปจาก การ เทวกายอิธรีเอล
เอา หอกกายสิทธิ์ ที่มีแท่ง คางคก นั้น โดย
อำนาจแห่งหอก สัตว์ร้ายอันเกิดขึ้นด้วยมายา
ก็คงรู้อยู่มิได้ จำเป็นต้องถลันวิ่งเล่นมาร
ชาตานไปตามสภาพ อันแท้จริง เทวกาย
อิธรีเอลเห็นก็จำได้ ว่าชาตาน จึงสำคัญถาม
ว่า “เฮ้ย เทวโธเนเจ้าจึงกล่ามว่าทพ? และ
หนีจากโลกกันมาได้ ด้วยวิธีไร?” ชาตาน
ทำหน้าแสบขี้ความหนึ่งตอบว่า “ถ้าเรา
ยังมีฐานะเหมือนแต่ก่อน; เจ้าคงไม่ถาม
เราอย่าง ที่ เจ้า แสดงกริยา วาจาถามเรา”
ส่วน เทวกายเซ โฝน เคยเป็นผู้ อยู่ ได้ อำนาจ
ชาตานมาแต่ครั้งชาตานยังเป็นลูกศิษย์ผู้เทพ
บิชอบ; เมื่อเห็นนายเก่าของตนมีรูปร่างไว้
วิเศษกลายเป็นอย่าง, ก็ให้สลดใจ, แต่ต้อง
จำใจทำการตามหน้าที่; คุณตัวชาตานมา
ยังกายวิเอล. กายวิเอลเห็นชาตานมาแต่ไกล
ก็จำได้. ครั้นชาตานเข้ามาใกล้, กายวิเอล
ทักว่า “เฮ! รูปร่างของเจ้ากลับวิเศษไป
หมดที่เขี้ยว. นี่เผลนเจ้าจึงกล่ามว่าทพของ
จำวัน พระเป็นเจ้า ทรงกำหนดไว้ ให้ เป็น ที่อยู่
ของเจ้ามา?” ชาตานทำตาขุ่นตอบว่า “อัน
ธรรมดาผู้ถูกคุมขัง ก็ต้องพยายาม หนีให้
หลุดพ้นมา. ไม่เห็นเหตุว่าทำไมจึงต้องถาม.
ใครเล่า อยากรจะอยู่ ลับทุนความ ทรมาณ. ถ้า
พระเป็นเจ้าผู้นายของเจ้าต้องการจะกำจัดศัตรู
ให้ ได้ รับทุกข เป็นนิรันดร์, เหตุใดจึงไม่
สว่าง ค่าย คุประทุ ขังไว้ ให้ แข็ง แรงเล่า?”
กายวิเอลเตือนว่า “ชาตาน, การที่เจ้าผ่น
หนีจากที่คุมขังมานี้ เจ้าจะต้องรับโทษเพิ่ม
ขึ้นอีกเจ้าเท่า. แต่ในคราวนี้จะปล่อยให้ ไป
สักครั้งหนึ่ง; ถ้าคราวหลังพยตัวเจ้ามาเยี่ยม
ถวายเป็นสวนอีก, จะจับตัวลามาไซ้ไว้ ในถัน
นรกไม่ให้ หนีมาอีก.” ชาตานได้ฟังมิได้
มีความครั่นคร้าม, กลับแสดงกริยาเป็นทัก
หมิ่น; จนบรรดาเทพที่อยู่ที่นี่มีความโกรธ
ฮกโทษะไว้ มิได้, เนื้อเทพศักดิ์ธราวุธจะทำอัน
ครวญ. ชาตานเห็นว่าถ้าจะต่อสู้ ด้วยก็คงเสีย
เปรียบ, จึงวิ่งหนีหายวับไป.

๑. Ithuriel ‘ความพยายของพระเจ้า’ เทพตนนี้มีหอกกายสิทธิ์มีแท่งลูกศร โศรธรคางคก, ถ้า
ผู้ถูกมีชาตีกำเนินการอันใด ก็จะกลับเป็นอย่างนั้น. Zephon ผู้ ค้นหาความลับ.

เลวร้ายโรคนะ และ นาคะประทีป

๖๐๖๗ กุมภาพันธ์

ฟากฟ้าตอนหนึ่ง, ก็ไปสมคบกับช็อลช็อนผู้ ส่วนหนึ่ง. เว้นแต่เทวคองคัหนึ่งช็อลพัทเทิล
เทพรองของตน ให้กระทำการกระต้างกระ ไม่หลงเชื่อด้วย, ให้มีความโกรธชุลีแพร่,
เคืองคึกกฤษฎ์ต่อพระเป็นเจ้า โดยอ้างเหตุว่าที่ ผละออกจากที่ชุมนุมเทพ, คึกจะไปกราบทูล
พระเป็นเจ้าทรงบังคัยให้เทพทั้งหลาย ซึ่งเกิด แดงเหตุแก่พระเป็นเจ้า. แท้จริงพระผู้ทรง
ก่อน “พระบุตร” ต้องบูชา “พระบุตร” ชนันคณาดเยี่ยมทรงทราบความคึกของลูคิแพร่
ทั้งนี้ ไม่ค้องด้วยทำนองคลองธรรม. ถ้ายอม อยู่ก็แล้ว, มิพักต้องมิเทพัทเทิลมากราบทูล
ตาม, ต่อไปเทวาททั้งหลายจะต้องตกเป็นทาส ข้าว. พระองค์ยังได้ทรงแจ้งแก่ “พระบุตร”
หมก. ลูคิแพร่เกลี้ยกล่อมเทวาทให้หลงผิด ไว้วางหน้า ว่าลูคิแพร่ขายเอิบกำเวียด้วยหวัง
คึกกฤษฎ์ต่อพระเป็นเจ้า: ในสามส่วนได้ไป การ, เจตนาจะทรยศกฤษฎ์ขึ้นในเวลาไม่ช้า.

๑๕๑. สัตว์นรก ย่อม กระหาย ต่อ สวรรค์ แต่ สวรรค์ ไม่ใช่ สถาน ของ สัตว์นรก
ความกระหายจะสมได้ด้วยเหตุดังๆ.

ของ ล. ล. พิชยญาติ

แถลงการณ์พิเศษ

เรื่อง

“สุขภาพ”

ของ

กรมสาธารณสุข

แทบทุกคนที่ประสงค์สุขภาพอันดี อาจมีสุขภาพนั้นได้ จริงอยู่ ย่อมมีพิภพบางข้อสำหรับความหมายกว้าง ๆ เช่นนี้ แต่กล่าวโดยทั่วไป เอกชนสมควรจะทำตามกฎเกณฑ์บางอย่างแห่งสุขภาพที่ใด ตั้งไว้แล้ว เอกชนนั้นก็อาจดำรงชีพอยู่โดยมีสุขภาพที่ดี

สุขภาพที่ดีนั้น แม้ใครแสวงก็ย่อมสามารถมีได้ อย่างแน่นอน บางคนย่อมมีสุขภาพได้ยากกว่าผู้อื่น เพราะทุกคนมิได้เกิดมาโดยมีร่างกายแข็งแรงเท่า ๆ กัน และบางคนก็จะต้องค้นคว้ามากกว่าคนอื่นในอันที่จะให้มีชีวิตอยู่ได้โดยสุขภาพที่ดี มีน้อยคนที่ได้มีสุขภาพดีมาแต่กำเนิด ความเจ็บและการได้แสดงให้เห็นว่าสามในสี่คนมีความวิปริตในส่วนร่างกาย ซึ่งความวิปริตแทบทั้งสิ้น อาจชองกันหรือแก้ไขเสียได้ นอกจากนั้น บรรพบุรุษของเรายังมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ในการกำเนิดและความเจริญของเราด้วย และ

บางครั้งเราจำต้องแก้ไขความวิปริตนี้ ซึ่งเราเองมิได้ก่อขึ้น เป็นแต่สืบเนื่องมาถึงเราโดยทางพันธุกรรม

สุขภาพคืออะไร? คนโดยมากพากันคิดว่าสุขภาพนั้นคือการปราศจากโรคภัยเยือกเย็น แต่ทว่าสุขภาพหมายความว่าความกว้างขวางยิ่งกว่ามากนัก สุขภาพไม่ใช่แต่เพียงการรักษาตัวให้ดี อยู่เท่านั้น แต่เป็นความสามารถที่จะมีชีวิตอยู่โดยทำผลประโยชน์ได้ กับทั้งให้มีชีวิตอยู่ได้ด้วยความเบิกบาน หรืออีกนัยหนึ่ง สุขภาพคือลักษณะอาการที่ดำรงชีวิตให้มีผล กำลัง สูง สด ให้ร่างกายปราศจากลักษณะ อาการผิดปกติ ต่าง ๆ เช่นโรคภัยและความบกพร่องในส่วนร่างกาย กับเพื่อให้เราทรงชีวิตอยู่พร้อมด้วยความสามารถที่จะทำคุณประโยชน์ และมีความสุขที่สุดที่จะเป็นไปได้ การขาดสุขภาพ ไม่จำเป็นต้องหมายความว่าต้องอยู่ในโรงพยาบาล หรือ

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

๒๐๒๒ กุมภาพันธ์

บรรพหน้า

รุ่งสว่าง อาทิมันแล้ว, แลเหลยไป
เห็นภริยายังหลับสนิธิ, จึงเขย่าวัวให้ลุกขึ้น.
อวาทกโงะตึงตัน, ผวากว่าหาอาทิมันมีอาหาร
กายสั่นระริกด้วยต้นเต็น, พลงงเล่านางไค้
ฝันไป: ว่าไค้ ยินเสียงหนึ่งมากระทยไคร่ทร
บอกให้ นางออกไปเคิรเล่นในสวน, นาง ก็
ขยิบคิตาม, เคิรมาจนถึงต้นไม้ซึ่งพระเณ
เจ้าทรงห้ามมิให้ กินผลกัหมย่อนต้นนั้น. นาง
เห็นบุรุษคนหนึ่งมียกข่อยขึ้นกิ่งไม้, ซักชวน
ให้นางกินผลไม้, โดยกล่าวว่าถ้าไค้ กินแล้ว
จะทำให้เกิดปัญญา. เมื่อนางไค้ ยินก็ตัวสั่น
ขวัญหาย; แต่บุรุษมีกษแจ้งว่าไม่ควรกลัว:
เพราะผลไม้นั้น ถ้าผู้ใดไค้ กินแล้ว, สามารถ
จะเหาะเหินเคิรฟ้ออย่าง เทวดา ขึ้นไปเฝ้า พระ
เป็นเจ้าไค้. อาตมที่อยากจะเหาะไค้ นาง
ล้มความกลัว, พลงงปลิดผลไม้นั้น, พอรวก
ถึงปาก, ตัวนางก็ลอยขึ้น, แต่มีซากัฟลัน
ตกลงมา, ทกโงะตันเห็นอาทิมันมาเขย่าวัวปลุก.

อาทิมันแล้วโลมภริยาให้ หาย สะทกสะท้าน
ในความฝัน, แล้วชวนนางออกไปชมสวน,
ช่วยกันคักกิ่งไม้ พงอกยกน รวกระเวนค้องการ
ออก, แล้วจับแวงมณฑลหาหม้อไม้อะลอบให้พัน
กันไม้ใหญ่ ให้ห้อยเป็นเพ็องระย้า จากต้นนั้น

ไปคั่นโน้น. ระวังอาทิมันก็อวาวข้างสวน,
ย่อนกล่าวถึงพระเณเจ้าผู้เสวยสวรรค์. พระ
องค์ครัสใช้ ให้ระฟาสเเล (Raphael) ผู้เทพ
ยัคซึ่งชอยสมาคม, เข้ามาเฝ้า, แล้วครัสเล่า
ว่า “กูก่อนระฟาสเเล, ยัคนี้ชาตานหนีออก
มาจากแดนนรก และลอบเข้าไปในสวนปรัโธส
เพื่อบกวนมนยัย ให้หมคคานคัสซ. ท่านจง
ไปสู่โลกมนยัยเด็ก, แล้วพอกัยอาทิมันอย่าง
คั่นมีตร, ซึ่งแจ้งแจ้งเรื่องให้อาทิมันรู้แล้วเคิร
สคิอาทิมันให้ระวัง ชาตาน ซึ่งระ มาล่อลวงให้
พียคจากความสุข แต่เราได้สร้างสิ่งประเสริฐ
แก่มนยัยไว้ คือบัญญา สำหรับพิจารณา
เลือก ทาง ที่ เป็น สุข และ เป็น ทุกข์ไค้ ตามใจ
สมัคร. ถ้ามนยัยจะสมัครไปในทางผิด, ก็
เป็นความผิดของตนเอง, เพราะเราได้แจ้งให้
รู้แล้ว.”

ระฟาสเเลผู้เทพยัคิรเทพโองการแล้ว, ก็
ออกจากเฝ้า, ผ่านเทพนิกร ซึ่งมีหน้าท ขมิ
สคคิยาเรอพระเณเจ้า, ครอบออกทางทวาร
ทอง, เลี้ยวลงบันไดสวรรค์, มาถึงมนยัยโลก.
ระฟาสเเล ผู้เทพยัค ยัคเขย่อนกาย เป็น เซอรับ คือ
เทพคารัษไซ้ มียกหอก, ขนยัคกรมเลอ
รุ่งเรือง คุประทงทงว่า ยัคมีตัว “ดีสิสวรรค์”

พ.ศ. ๒๔๖๗

ชาตาน

แท. อาคัมเห็นผู้ลงมาหา, ก็ตั้งรับไว้ให้ ความสุขก็จะมียกตลอดไป. อนึ่งพระเป็นเจ้า
ก็ผลไม่ชนะนักเลือกสรร มาเลี้ยงแขก. ขณะ ทรงสร้างมนุษย์ขึ้นไว้ ก็ประทานสติให้แก่
อวาลไปก็หาผลไม่, อาคัมก็รีบออกไปซื้อ มนุษย์ให้มีใจเป็นอิสระเสมอด้วยเทพคา มี
เชิญก่อน รับแขก, อาคัมเคยคุ้น กับเทพคา ความรู้และสามารถเลือกความดี หรือความชั่ว
เพราะไปมาหาสู่อยู่เสมอ. พระเจ้าเอลผู้เทพ ได้ตามใจสมัคร. อาคัมถามถึงโลกสวรรค์.
ยก็มาคราวนี้ อาคัมเข้าใจว่าคงนำชาวอย่าง ะเจ้าเอลผู้เทพศิรัศกวรรณเรใจ ว่าระอียาย
โคอย่างหนึ่งจากสวรรค์มาแจ้งให้ทราบ, จึง ฉะนั้นจึงจะให้มนุษย์ผู้อื่นทูลถามน้อยฟังเข้าใจ
เชิญระเจ้าเอลผู้เทพศิรัศกวรรณเรใจ, พลาดตะ โคน ได้, แม้แต่เทวาทเทพเองก็ยังมีสามารถทราบ
เรียกอวาลให้ตามกลับไปด้วย. เมื่อมาถึงที่พัก ได้ตลอด, ทั้งข้างซอกยังไม่ควร จะแจ้งให้
แล้ว, อาคัมเชิญให้ ระเจ้าเอล เสด็จไป. ทราบได้, ถึงกระนั้นถ้าจะเล่าเรื่องราวของ
ระเจ้าเอลผู้เทพก็ยังไม่ยุติตามคำเชิญ, แต่ สวรรค์พอเล่าๆ ให้ทราบเอาไว้บ้าง. ระเจ้าเอล
บอกว่าเทวาท แม้จะมีความรู้สักอย่างมนุษย์ ผู้เทพก็จึงเริ่มบรรยายดังต่อไปนี้ :-
ก็เคยเสพบแต่ อาหารทิพย์. เมื่อใด สันทนา เมื่อพระเทพบิดรทรงสร้าง “พระบุตร”
ปราศรัยกัน, อาคัมทราญว่าตนจะชักถาม ขึ้นแล้ว, พระองค์มีพระบรรหารให้ เทพนิกร
เรื่องราวต่าง ๆ ที่สงสัยจะถามระเจ้าเอลผู้เทพก็ กระทำเคารพและบูชา “พระบุตร.” ล่วง
ไว้ เว้นแต่บางข้อซึ่งเป็นเทพประสงค์จะต้อง เพลลาครัดจากทิมพระบรรหารนั้น, ลูคิแฟร์
ก็ยังไม่ไว้ ก่อนเท่านั้น. อาคัมถามถึงความที่ คิดเห็นผิดเป็นชอยะ ว่า แต่เดิม ตนเคยเป็น
ตนเป็นทุกข้อ ใจในเรื่องอวาลได้ผ่านไป. ระเจ้า เทพศิรัศกวรรณเรใจ, ยืนยัน
เอลผู้เทพก็ตอบว่า ความสุขที่มียก จะไม่ ต้องมาบูชา “พระบุตร,” เป็น การอภัย
เป็นของถาวร ถ้าประพฤติการฝ่าฝืนสิ่งทมิฬ น่ารำคาญ. ครั้นลูคิแฟร์กลับไปยังแดนของ
เป็นเจ้าทรงห้าม. หากเป็นผู้เชื่อถ้อยฟังคำ, ตนอันพระเป็นเจ้าทรงกำหนดให้, ซึ่งอยู่ใน

สาธารณสุข

กุ่มกั

ล้มเจ็บ หรือแม้เพียงรู้สึกเห็นคนเหนื่อยและขาดความสุขเท่านั้น ลักษณะอาการใดซึ่งต่ำกว่าชีวิตอันสมควร และได้มาตรฐานตามควรของสุขภาพ ก็คือสุขภาพไม่ดี หรือขาดสุขภาพแล้ว มีஙไชยชัยแต่อันเดียวเท่านั้นสำหรับผู้แสวงสุขภาพและ ชงไชยชนน คือการแสวงให้ ได้รับความสมบูรณ์ที่สุดแห่งชีวิต ทั้งทางร่างกายและสติปัญญา

ไม่มีผู้ใด จะปฏิเสธ ค่าของ สุขภาพ ได้ สุขภาพย่อมดีกว่าทรัพย์สิน เพราะทรัพย์สินจะไม่มีได้ โดยปราศจากสุขภาพ สุขภาพดีกว่ามีนามอไชยหรือตำแหน่งฐานะสูง เพราะถ้าปราศจากสุขภาพก็แล้ว ก็ย่อมไม่สามารถที่จะ รู้ สึก ชน ยาน ใน เมื่อ มี ชัย ชนะ คือ ทางพาณิชย์ ทางสมาคม ทางการเมือง หรือทางวิทยาศาสตร์ ได้ นักปราชญ์ สมัยโบราณผู้หนึ่ง เคยกล่าวไว้ว่า “ยากผู้มิถำล้งร่างกาย ขริยรณ นั้น ย่อมมีความสุข กว่า พระราชาธิราชซึ่งทรงพระประชวร” และกวีอเมริกาผู้หนึ่ง ก็ ได้กล่าวเป็นภาษิตไว้ว่า “สุขภาพนั้นดีกว่าทรัพย์สิน”

สุขภาพนั้นมิได้มีค่าอย่างไม่มีรู้จักสิ้นสุดเท่านั้น แต่สิ่งอื่นเป็นอันมากย่อมต้องอาศัยสุขภาพไปด้วย ขอให้ลองคิดถึงพ่อค้าหรือ

กรรมกรสำคัญคนหนึ่งซึ่งล้มเจ็บลงโดยทันทีแล้วง นึกถึง ความโกลาหล ซึ่งเกิดขึ้นเพราะการงาร ที่ ถำล้ง กำเนิร อย หยคชงัก ลง เช่นนั้น ผลร้าย จะไม่แต่ได้แก่พ่อค้า หรือกรรมกรเองเท่านั้น แต่ย่อมได้ แก่ผู้คนเป็นจำนวนมากซึ่งพึ่งพาอาศัย อยด้วย ลองคิด ถึง หัวหน้าครอยครัว ซึ่งถำล้งล้มลงและทำอะไรไม่ไ้ ก็ย่อม หมาย ถึง ความ ลำ ยาก ยาก แค้น และ ความทุกข์ ทรมาน แก่ ทุกคน ใน ครอย ครัวนั้น ในยุคของการ โกลาหล แห่งชาติสำคัญต่าง ๆ เช่นเมื่อคราวมหาสงครามแห่งโลกที่แล้วมานี้ สุขภาพ ของพลเมือง เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง นักการเมือง สำคัญผู้หนึ่ง ใน อเมริกา กล่าว ว่า “ถำล้งกายแห่งพลเมือง ของ ชาติเราเป็นทุนอันใหญ่ยิ่งของชาติ”

ส่วนที่ที่สุดของสุขภาพนั้น คือ การที่ ทำให้เกิดความผาสุกชน ไม่มีอะไร จะ ให้ความร่ำเร้ง แก่ ชีวิต ได้ เท่า เทียม กับ สุขภาพ ที่ ออกจากผู้ มีสุขภาพดี รู้ สึก คล้ายกับว่าคนเป็นเจ้าโลก และรู้ สึก ว่าโลกเป็นที่เหมาะที่สุดสำหรับทรงชีวิตอยู่ต่อไป เราย่อมมี สึก ภูมิ ไ้ และ ปลำยขลิ้ม ในเมื่อได้กระทำการงารสำเร็จ ล่วงไปแล้ว และรู้ สึก ว่าการมีชีวิตอยู่ ในโลก สบายนั้น มี ค่ำยชน ทั้ง ความ เกื้อกรัน

พ.ศ. ๒๔๖๔

แถลงการณ์พิเศษ

เล็กน้อยซึ่งเคยเกิดมาแล้วเป็นบางครั้งคราว
ก็ล้มเสียสิ้น เอกชนใดมีสุขภาพก็จึงยอม
รู้ลึกเช่นใดก็กล่าวมานี้เสมอ ชีวิตคือความ
เบิกบาน ย่อมมีอยู่ในชีวิต การที่สามารถ
กล่าวว่า “ฉันฉันรู้ลึกสหายก็จริง” โดย
ความลึกซึ้งจริงนั้น เป็นทุนอันทุกคนพึงปรารถนา
ที่สุด แน่ชอนก็เกี่ยว ถ้ามีสุขภาพก็อยู่แล้ว
เราย่อมก่อประโยชน์ไปด้วยความว่าจริง ความ
ขบขัน และความผาสุก

คงจะรู้สึกกันได้โดยทั่วไปแล้วว่า
สุขภาพมีค่ามากที่สุด ทุกสิ่งทุกอย่างต้อง
อาศัยสุขภาพ และว่า (กล่าว โดยทั่วไป)
เราอาจแสวงสุขภาพได้ฉันนี้ จึงจะชอกกล่าวถึง
วิธีแสวงสุขภาพต่อไป มีข้อหลายอย่าง
เกี่ยวข้องอยู่ด้วย เช่นปัญหาในเรื่องการกินอยู่
หลับนอน เป็นต้น การสุขภาพยังเกี่ยว
ข้องของเอกชนก็เป็นสิ่งสำคัญเหมือนกัน ถึง
แม้ว่าการฉนั้น จะ อยู่ใน ความ ควบคุม ของ
เจ้าหน้าที่ทางแล้วก็ตาม เอกชนผู้เป็นพลเมือง
ก็ควร จักต้องเอาใจใส่ในการสุขภาพสาธารณะ
ด้วยเสมอ

สุขภาพ สาธารณชนย่อม เกี่ยวแก่ สุขวิทยา
ส่วนตัว หรือความประพฤติของเอกชนซึ่งเกี่ยว
ด้วย สุขภาพ ของตนเอง สุขวิทยา ส่วน ตัว

นั้นคืออะไร ? นักสาธารณสุขผู้มีนามอยู่
ผู้หนึ่งใน อเมริกา ได้ บรรยายไว้ ดังต่อไปนี้
“สุขวิทยาส่วนตัว คือวิทยาศาสตร์และศิลปะ
ศาสตร์แห่งการรักษาและบำรุงสุขภาพของคน
เอง ซึ่งจะต้องกับความตาย ก่อนถึงกำหนด
ก็บำรุงชีวิต สุขภาพ และความผาสุกตาม
ธรรมชาติของบุคคล โดยทุน บำรุง และ เพิ่ม
กำลังให้ แก่อวัยวะต่าง ๆ แห่งร่างกาย”

สุขวิทยาส่วนตัว รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่
เกี่ยวกับชีวิต เช่นการกินอาหาร ตามสมควร
การนอนหลับและพักผ่อน การออกกำลังกาย
การงานและความเห็นคุณค่า การระวังรักษา
โดยเฉพาะอวัยวะ เช่น ตา หู ฟัน ลำไส้
และไต การใช้ยาบำรุงและยาต่าง ๆ และการ
อบรมความนึก เพื่อให้ ชีวิตดำเนินไปโดย
และเรียบร้อยที่สุด

ฉันนี้ แห้งการแสวงสุขภาพ ที่ควรบำรุง
ให้สุขภาพของตนนั้น ต้องที่ ว่าลักษณะอาการ
ของ ร่างกายท่าน ใน ขณะนั้น เป็น อย่างไร
กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประมาณราคาของร่างกาย
เสียก่อน เพื่อค่านี้ ชำนาญย่อมไม่เริ่มทำกิจ
การใด ๆ โดยไม่มีปัญญาราคา สิ่งของเป็น
ขั้นต้น ก็กิจการที่สำคัญใด ๆ ย่อมต้อง
มีการสำรวจลักษณะ อาการเสีย ก่อน ทั้งนี้

สาธารณสุข

กุมภ

ก็เช่นเดียวกัน กับอวัยวะของมนุษย์เหมือนกัน ร่างกายต้องการให้มีผู้ชำนาญตรวจเสียเป็นครั้งคราว ย่อมเป็นการประจักษ์อยู่แล้วว่า ผู้ที่สมควรจะตรวจร่างกายด้วยความมุ่งหมายนั้นคือแพทย์ เพราะฉะนั้น การตรวจร่างกายจึงเป็นพิธีขั้นต้นแห่งการแสวงสุขภาพ

การตรวจร่างกายนั้น ก็โดยประสงค์ค้นหาความผิดปกติทางร่างกาย และนิสัยอื่นไม่คงตัวสุขภาพ เพื่อจะได้แก้ไขให้ดีขึ้น ทั้งนี้คล้ายกับ การตรวจ สอยทุน และ ความสามารถของเอกชน การตรวจร่างกายเช่นนั้น นักสาธารณสุขทั้งหลาย ย่อมเห็นว่าได้ประโยชน์ดังได้เห็นผลปรากฏในการตรวจร่างกายทหาร ซึ่งได้กระทำกันอยู่เป็นนิจเป็นต้น เพราะการตรวจนั้นย่อมได้พบความผิดปกติแห่งร่างกายอยู่บ้างไม่มากนัก และเมื่อโอกาสแก้ไขแก้ไขโดยไม่จำกัด ทั้งไว้ให้เป็น การล่าช้าต่อไป ผลที่ที่สุดของการตรวจร่างกายเช่นนั้น ก็คือแสดงให้รู้ว่าผู้นั้นมีสุขภาพดีหรือไม่ และดีเพียงใด

ควรนี้เวลาถึงแพทย์เพื่อการตรวจร่างกาย เช่นนี้ ก็กว่าที่จะไปหาแพทย์ในเวลาทำงาน โดยไม่บอกกล่าวให้รู้ตัวไว้ก่อน เพราะการตรวจร่างกายโดยละเอียดย่อมกินเวลานัย

เป็นชั่วโมง

การตรวจ แพทย์จะได้ ตรวจ และ ทดลอง แก้อวัยวะต่าง ๆ แทบทุกส่วนแห่งร่างกาย เช่น ความสูง น้ำหนัก ความร้อนแห่งร่างกาย ชีพจร ความดันของโลหิต โสภณประสาท และ จักขุประสาท ก็จะได้ตรวจลักษณะของร่างกาย ตรวจทรวงอกหน้าสรีระ ตรวจผมหนัง ค่อมขนคิ้ว แขนขา ฟัน เหงือก หู จมูก ค่อมทอนลิ้น ในลำคอ หัวใจ ปอด ลำไส้ ไต ตับ และอวัยวะสืบพันธุ์ โดยวิธีต่าง ๆ ตามทางวิชาแพทย์ นอกจากนี้ แพทย์จะสืบสวนถึงอาหารการกิน การงาน ความคิดและประสาท และการออกกำลังกายทั่วไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะเป็น อุปการคุณ แก่แพทย์ ในการ กำหนดสุขภาพของท่าน

ถ้าแพทย์ตรวจพบบางสิ่งผิดปกติ ก็จะได้ชี้แจงวิธีตามควรเพื่อแก้ไขความบกพร่องนั้น โดยทันที บางทีจำเป็นที่จะต้องแนะนำให้ผู้ช่วยไปหาแพทย์ ผู้ชำนาญเฉพาะโรค เช่น แพทย์ วิชาทางยา แพทย์ วิชาทางผ่าตัด และ แพทย์ วิชาทางโรคฟัน เป็นต้น ทั้งนี้ อาจเป็นการเปลืองเสียหุ้ยมากขึ้นก็ได้ แต่ถ้าเงินนั้นจะทำให้หายขึ้น และมีความสุขยิ่งขึ้น แล้ว ก็นับว่าได้ ผลคุ้มกับ ทรมาน ที่เสียไป

พ.ศ. ๒๔๖๙

แถลงการณ์พิเศษ

บางคน ซึ่งกระหน ในการ แสงสุขภาพเมื่ออายุ ย่อมแสงสุขภาพได้ แต่ต้องเริ่มแสงเสีย
๓๐ ปีนั้น พออายุได้ ๕๐ ปี อาจล้มที่จะล้ม แต่ในชั้นต้น และต้องทนบำรุงสุขภาพที่ได้
ทุก ๆ สัปดาห์ ทดสอบอยู่เพื่อพยายามขอสุขภาพ รัยมาเดวณ ให้กวดขันอยู่เสมอไป
ที่ศูนย์ เป็นนักถกกันมา แต่เมื่อถึงขณนั้น
อาจล่าช้าเกินไปเสียแล้วก็ได้ เมื่อเขตกินโต

เปิดเตี๊ต

ได้ปล่อยให้ โรคภัยมีอยู่ในตน และทำอันตราย นิเทศน์ องค์ที่สวดแห่งการสุขภาพ ซึ่ง
เป็นเวลาช้านานมาแล้ว ก็ย่อมต้อง ไข้แพทย มอยู่ในหมู่บ้านหรือในย่านถนนย่าน ไคณัน ๓๐
ที่ช้านานจริง ๆ ใช้ความอดสาหัส และ ใช้เงิน จำนวนแมลงวันที่มีอยู่ ถ้ามีแมลงวันมาก
มากมาย ในการที่จะแก้ไขให้ มีสุขภาพดีขึ้น ก็ ย่อม มีของโสโครก อยู่โดย รอบ ที่ นั้น มาก
อีก และบางทีอันตรายก็อาจมีมากจนไม่อาจ แมลงวันจึงเพาะพิษพิษขึ้นได้ และถ้าแมลงวัน
แก้ไขให้ ก็ตามเดิมได้ พึงระลึกว่าทุกคน มีน้อย ก็ย่อมมีของโสโครกน้อย เช่นเดียวกัน

๑๕๒. กลัวย่อมมีเพราะไม่เห็นไม่รู้ เกิดขาดแล้งก็ย่อมมีเพราะเห็นแล้ว ในเพราะ
สองสถานย่อมทำใจมนุษย์ ให้แตกกัน.

ของ ฉ. ส. พิชญาคี

— ตัวละครคน —

หลวงสมบุรณ์ โกลกทรัพย์	เสริญ	อายุ ๔๕ ปี
นาง (สมัย) สมบุรณ์ โกลกทรัพย์	ภรรยา	อายุ ๔๓ ปี
นายชำนาญ	บุตรชาย	อายุ ๒๓ ปี
อ้ายแก้ว	คนใช้	

ฉากห้องนั่งเล่นในบ้านหลวงสมบุรณ์ มีโต๊ะ เก้าอี้ และเครื่อง ตกแต่ง ประดับประดา
ก่อนข้างหรวทาง ทางหลังเป็นทางเข้าออก และทางซ้ายอีกทางหนึ่ง
เมื่อแยกผ่านหลวงสมบุรณ์ นั่งเก้าอี้มพนักพิง อ่านหนังสือพิมพ์ และสูบบุหรี่อย่างสบาย
นางสมัยกำลังอ่านเรื่องในใบแซก สักครู่หลวงสมบุรณ์ วางหนังสือ

พ.ศ. ๒๔๖๗

ละคอนพูด เรื่อง หามียให้ลูก

หลวงสมบุรณ ไม่เป็นอะไร ไม่เห็นมีข่าว
อะไร ถึงแต่คำทักสิน ๒-๓ คอติมี
ก็สำหรับพวกชอบอ่านเรื่องเจ๊ก ๆ
นั่น ๆ

สมัย (หยุดอ่านเงยหน้า) ก็ใครเขาใช้ให้คุณ
อ่านเล่าละ แล้วมีหน้างมำซึ้น
คนอันเขาอก

หลวง ทจริง ฉันไม่หมาย ความพาทึง
เกยของดังทวลอันเลย

สมัย ถูกแล้ว แต่คุณควรพุด เมื่อก่อน
ไม่เคย หรือจะเคยนี้ไม่ได้

หลวง จะ ฉันผิดแล้วแม่คุณ

(สมัยก้มลงอ่านต่อ หลวงสย
บหระเรย ประเคย หันไปทางเข้า
บ้านหลัง)

หลวง อ้ายแก้วไว้อ อ้ายแก้ว (เสียง
ขานในใจ “ครัย”)

(แก้วออกทางบ้านหลัง แล้วนั่ง)

หลวง หมั่นเจกหมายอ้ายหนาน มีมาย่างใหม่
แก้ว ไม่เลยครัย ถ้าผมเป็นคนของรายน่า

มาให้ทีเคยครัย

หลวง เออ! ถ้ามีมาละก็ เองนำมาให้ข้า
นะ เออ เท่านั้นละ

แก้ว ครัย (แล้วออกทางบ้านซ้าย)

(สมัยวางหนังสือลงหน้าคุณหลวง)

สมัย ทำไม คุณ ถึงเรียกลูกชายว่า
อ้ายหนาน ช้อชอมนั้นไม่มี พ่อจะ
เรียกงนหรือ ถึงเรียกว่าอ้ายหนาน

หลวง ช้อมนั้นมีคอก แต่ฉันเห็นว่ามัน
หรววนัก เช่น จะ เรียก ว่า พ่อ

ชำนาญ สำหรับอัยกะบ้านกะช่อง
กันเอง คุณนั้นไม่ใช่เป็นการเรียก
ลูกชายของตัวเสียเลย

สมัย คุณหมาย ความว่า เจ้าชำนาญ
ไม่ใช่ลูกเรา อย่างนั้นหรือ

หลวง แล้ว! แล้ว! หล่อนระแวงนอกทาง
เสมอ ฉันว่า การเรียกข้อยกนั้น

ไม่เหมาะ สำหรับอยู่ กะบ้าน กันเอง
ถ้าต่อหน้า คนแขกหรือละก็ควร ยก

ขึ้นเป็น คุณชำนาญ

สมัย คุณไม่ต้องเขอะ ก็ฉันไม่ได้มุ่งหมาย
ให้คุณเรียกลูก ว่า คุณ เรียกช้อ

ตัวมันเลย ๆ ก็พอ ช้อเป็นชื่อที่ไม่
ชอบเรียก อยากให้ มันมีชื่อ เป็น

อ้ายลาวอ้ายลาว

หลวง ความคึกของหล่อนอาจถูก แต่หล่อน
ต้องเข้าใจ ความสนิทสนม ใน

ครอบครัว ถ้าไปเอาแต่ข้อยกยอกของ

นายศิริ อ่อนศิริ

กุ่มภัก

ความสำคัญนี้จะจริงจัง คุณเป็นคนอื่น สมัย
ไป เช่น ฉันจะไม่เรียกหล่อนว่า
แม่สมัย แต่จะเรียกว่า คุณนาย
สมยรณ โภกทรัพย์ และหล่อนเรียก
ฉันว่า คุณหลวง สมยรณ โภกทรัพย์
ถึงนี้ ใคร คงจะไม่นึกเลยว่าหล่อน
และฉัน เป็นผัวเมียที่รักใคร่กันจริง ๆ
ถูกไหมระ (พูดแล้วหัวเราะ)
สมัย ชื่นจริงนะระ ก็ใจว่าที่คุณคงเกลียด
ไม่ได้
หลวง เปล่า ! เปล่า ! ฉันหัวเราะ ที่ฉัน
คิดซื่อโต้แย้งไว้เสียก่อนได้
สมัย คุณฉลาดพูดมาก เสร็จฉันยอมแพ้
หลวง (หัวเราะ) ฮะ ! ฮะ ! นับเป็นครั้งแรก
ในหลายครั้งที่ฉันเคยมีแต่แพ้
สมัย คุณไม่ต้องหัวเราะ ถึงที่ฉันแพ้ ใน
เรื่องนี้ แต่ที่ฉันจะต้องเอาชนะ
ให้ ได้ ในเรื่องอื่น
หลวง เรื่องอะไรกันอีกล่ะระ
สมัย การแต่งงาน เจ้าชำนานู
หลวง เอ๊ะ ! ไม่เข้าใจ ทำไม การแต่งงาน
ของยายหนาน — เอ๊ย — คุณ — ฮะ —
เจ้าชำนานู มันเกี่ยวข้องกับการแพ้
ชนะอะไรด้วย

สมัย เกือบชั้ะ คุณไม่ใช่หรือ ที่คิดจะ
ให้เจ้าชำนานูได้ ถิ่นนางสาวซึ่งฮวย
ลูกเจ้าแก้ว
หลวง ถูกแล้ว และ เจ้าชำนานู คงเห็นก็
เพราะทางฝ่ายเจ้าสาวเขารวย
สมัย (หัวเราะ) ผิดหวังเสียแล้วคุณ มันต้อง
ตกลงตามความคิดของคุณนี้แน่ ๆ
แม่สาวของ ลูกสาวเจ้าคุณ ออว้า !
เพราะเจ้าสาวเขาสวย และมีสกุลด้วย
หลวง เจ้าคุณนอก ราชการร่น ๆ พรรณนั้น
เจ้าชำนานู เป็น ต้อง ขอกเล็ก แน่ละ
เพราะความคิด ของมันต้อง ดอดแย
พอมันแข่งที่เดียว
สมัย แต่นิสัยและเลือดมันเป็นผู้ ที่ รักยศ
ตามอย่างแม่มัน ไม่ผิดเลย
หลวง มันและ มันจะรู้สึก เมื่อมันจน ความ
เป็นผี ที่ ด้อยก็ จะช่วยให้ มัน อิ่มท้อง
ไม่ได้
สมัย ถึงมันจะกินยศไม่ได้ ก็คงอิ่มใจ
ก็คงหลับสบาย ใน วงศ์สกุลที่นี้ และคง
มีทางนอนกล้านอกได้ เพราะใคร ๆ
ก็คงนับหน้าถือตา
หลวง เป็นความฝันมากกว่าจะมั่งมีหล่อน
สมัย คุณเข้าใจว่าเงิน จะ ไม่รู้ จักหมด

พ.ศ. ๒๔๖๙

งั้นหรือ ถึงเหมาว่าความเห็นของ
 ทิดฉินเป็นความเห็น ถ้าความคิดของ
 ทิดฉินเป็นความเห็น ของคุณ ก็ต้องเป็น
 ความเห็นด้วย และข้า เป็นความเห็นที่
 ร้าย ต่างกับของทิดฉินซึ่งเป็นเห็นดี
 ผู้เห็นย่อมเปลี่ยนใจ

หลวง หล่อนอ้างหลักช่วยตัวเอง

สมัย แน่นอนสิดะ ทุกคนต้องช่วยตัวเอง

หลวง ถ้าเช่นนั้นฉันก็มีโอกาส ช่วย ตัวฉัน
 บ้าง ชั้นแรก หล่อนต้อง เข้าใจว่า

สมัย เงินเป็นแก้วสาวพนัก ขา
 บรรดาทำให้เธอกำขันทกลายเป็นทองไม่
 ก็คงได้

สมัย เกินไปกระมังคะ

หลวง ไม่เกิน สำหรับการเปรียบเทียบความ

สมัย เปรียบก็ต้องเปรียบ กับสิ่งที่พอเห็น
 จริงสิดะ

หลวง กล่าวแต่สิ่งที่เห็นจริง คนฟัง ไม่เกิด

ศรัทธา ไม่กระตือรือร้น ความเท่า

ผสมกับความจริง คนฟังเพราะ และ

จะไม่ใคร่รู้ สัก เหยอเลย เปรียบดัง

รสหวานไม่มีเปรี้ยว ผู้กินก็เสียด

สู้เปรี้ยว ๆ หวาน ๆ ไม่ได้

สมัย พอเถะคะ ทิดฉินขอ

ละคอนพูด เรื่อง หาเมียให้ลูก

หล่อนไม่ควรเขี่ย สำหรับ การฟัง

ความเห็น คนมีภูมิ อย่างฉิน — อ้า —

หล่อน — มินิสสัย ชอบลกสะโลก ที่มี

สกุลและส่วย นั้น — สำหรับผู้หญิง

ชอบแต่ความงาม และถ้อยคำล่อลึง

แต่หล่อนเข้าใจหรือเปล่า ยศศักดิ์นั้น

จะไม่ช่วยตัวได้เลย ถ้า —

สมัย ทำไม่ได้ ค่ะ

หลวง ฟังฉินก่อน ส่วย และ สกุลสูงหาก

ไว้ทรัพย์ ใครยังระยยกย่อง

สมัย คุณ ออกจะ ตกใจ เหมือน ประมาท

เชื่อสายผู้ ทุ่มาหนัก คุณต้องเข้าใจ

นะคะ ทิดฉินไม่ใช่ไพร่ลาวทราวม เป็น

เชื่อสายผู้ คิมสกุลเหมือนกัน

หลวง ก็แล้วใครเชื่อว่าหล่อนเป็นไพร่เล่า

สมัย ถึง คุณไม่เอียงปาก ว่าตรง ๆ แต่ ก็

น่าเสีย ของคุณ ынใจไป ด้วยความ

ปรามาท ทิดฉินพอเข้าใจอย่าง

หลวง หล่อนเข้าใจหมดเหตุที่มาก

แก้ว นั้นครั้นโทรเลข (หลวงวัย แล้วฉิน

ออกอ่านคัง)

สงขลา

ลูกจะถึงกรุงเทพฯ ๑ ในวันศุกร์

ช้านาน

หลวง เหมาะจริง คงได้ก๊ากกัน คราวนี้

ตกใจชำนาญจะเล็ดลอดไคร

สมัย ะมีใครเสียอีกถ้าแม่สำอาง คนเกี้ยว

เท่านั้น

หลวง อ้า! ฝึกละ มันต้องเลือก แม่แข่งชวย

สมัย คุณอย่าพอนักเลย

หลวง หล่อนอย่าเกานักเลย (หันไปทาง
แก้ว) เฮ้ย อ้ายแก้ว

แก้ว ครับ

หลวง ข้าจะถามความเห็น เองสักอย่างหนึ่ง
คือคุณนายเอง เขาอยากได้ลูกสโ
ที่เป็นลูกขุนนาง ส่วนข้าอยากได้ที่
มีเงิน เองลองบอกทีเถอะ ว่าข้าง
ไหนจะเหมาะวะ

แก้ว แล้วก็ ปรุทานโทษ เอะ ครับ ข้าง
ไหนสวย

สมัย ข้างลูก ขุนนาง สิวะ เขาสวย หน้า
รูปใช้ แก้มผละปราง ทาคำ
ปาก จมลิ้ม — เฮ้อ — เขางาม พร้อม
และวะ ส่วน ที่มีเงินนะ หน้ามอด
ปากเบะ คายอกข้างหนึ่ง

หลวง หล่อน อย่าฟัง นำให้ผิดเสีย ก่อนช
เขาก็สวยพอสมควรทั้งค้และวะ

แก้ว งั้นใช้ ไ้ ผสมขอเลือก ข้างมีเงินอู้ ๆ

ก่อนละครับ

หลวง (หัวเราะ) ฮะ ! ฮะ ! หล่อนแพ้ละ

อ้ายแก้วไว้คให้ฉันแล้ว

สมัย คุณอย่าฟังก็อกก็ใจ อ้ายแก้วมันเจ

มันต้อง คิด ถึง ฝ่าย มี เงิน ก่อน เป

ขรรคมา นั้นแน่ อ้ายแก้ว

แก้ว ครับ

สมัย ถ้าเหมือน ว่าเอง มีเงิน เปน เสริมช
แล้ว เองจะพอใจข้างไหนวะ

แก้ว ถ้าผมมีเงินแล้ว อย่างนั้น ก็เหมาะ
ใหญ่เชียวครับ รวยเสียทั้งสองราย

หลวง อ้อ ! ไม่ใช่หะละ ความคិតละโมภ
ของเอง มันจะ เกิดคร่อน ถึง ต้องกั
โรงพักสาขาน ในบ้าน

แก้ว เมื่อเป็นโอกาส แล้ว ไม่ควรให้
หล่นมือ จึงจะครับ เสมอเพียงสอง

ยัง น้อยไป สักโหลหนึ่ง ละก็ เป
กำลังงาม

หลวง พอที สำหรับความคึกคักขำ ๆ ของเ
ออกไปเถอะ

แก้ว (ออกมาขึ้นช่อง) ความคึกของเราท่าน
ว่าขำ อ้าย ที่ท่านทะเลาะ กันอยู่นั้น
ท่านไม่ขำก็ขำ ขอมกลแอ (เข้า
ทางหลัง)

พ.ศ. ๒๔๖๙

ละคอนพูด เรื่อง หาเมียให้ลูก

สมัย คกลง คุณไม่ยอมให้เจ้าชำนานู

สมัย (กระต๊อเท้า) อะ ! ความคึกคัก ช้อ !

แต่กับแม่สำอาง

มันน่า (ทำท่าที่เข้าไป หาหลวง

หลวง ไม่ยอม

ลูกชนบัต)

สมัย และคุณจะไม่เลิกความคึกของคุณ

หลวง (กัง) ซ้า ! ซ้า ! อะ ไรกันนี้ อ้าย

หลวง ไม่เลิก

แก้วไว้ว

สมัย (กัง) คิลัน ก็ไม่ยอมเลิกความคึกของ

สมัย (ไล่ปลาง) ยังจะอะไร เรียกอ้ายแก้ว

คิลันเหมือนกัน

ช่วยรี

หลวง ก็ตามใจ

แก้ว (ออกมาขึ้นมองข้าง) สนุกละ พวกความ

สมัย (กัง) คุณถึอัยยังไ

คึกคัก ๆ ทั่วกัน

หลวง ถึอตามความพอใจ

หลวง ยังใจวะ อ้ายแก้ว ไม่ช่วย

สมัย ลองก คุณยังคึก ลูก ของคุณ ได้

แก้ว ครีบ

คิลันก็ถึอัยยังคึกมันได้เหมือนกัน

สมัย (หันมาทางอ้ายแก้ว) อ้ายแก้ว มึงจะช่วย

หลวง หล่อน จะยังคึก มันไม่ได้เลย

นายมิ่งวี (กรากเข้าไปคัยอ้ายแก้ว)

มันยอมตามความคึกของฉิน

แก้ว โอ้ยตายแล้ว ผมเขล่า (วิ่งหนีไป

สมัย แต่มัน จะ ต้องไม่ยอม ตาม ความ คึก

ขึ้นข้างฉาก สมัยยังไล่หลวง หลวง

ของคุณ มัน ต้อง ยอม ตาม ความ คึก

หลยเป็นชุดมุน คยหลวงพลาไป

ของคิลัน

โตน อ้ายแก้ว อ้ายแก้วร้อง วิ่งหนี

หลวง หล่อนพูดง่ายเกินไป

กัน)

สมัย (กัง) ของคุณก็ง่ายเหมือนกัน เขาเป็นไร

แก้ว เกิดมวยกกลางบ้านสนกใหญ่ไว้ว เย็ด

เป็นไป ไม่ยอมแน่ละคราวนี้ คอยก

เถะเรา ประเดี้ยวโตน แะะเจยะ

ไม่ได้ ชินะ

(วิ่งออกไปทางด้านซ้าย พอคินาย

หลวง ขย่ำเอาแต่โมโห โทโยนกละหล่อน

ชำนานู หิ้ว กระบ้ำ เดินทางเข้ามา

ยอมให้ความคึกคัก ๆ ของฉิน เป็นผล

อ้ายแก้วโตนกระเข้ตก)

(สำเร็จเลิก

ชำนานู อะ ไรกันวะ อ้ายแก้ว

นายศิริ อ่อนศิริ

๑๑๖๗ กุมภ

แก้ว โนนแนครับ กำลังไล่กันเป็นจิ้งหรีด
เขี้ยว

(ชำนาญแลไปเห็น วังเข้าห้าม
กันไว้ หลวง หยุทหนี แต่สมัยยัง
ทำท่าโกรธจิก)

สมัย หนอยแนลื้อ ขวักกันก็ เลิกกัน
ชำนาญ (นั่งลงกรวย) ผม ขอ ที่ เอะ ครัว
เรื่องราวเป็นอย่างไรกัน

หลวง ถาม คุณแม่เจ้าคุณเอะ (หันไปนั่ง
ทำท่าหอยอยู่บนเก้าอี้)

สมัย ถามคุณพ่อตัวจิ๋วของเจ้าเอะ
แก้ว (ข้อง) อ้าว! เกิดชกกันยุ่งแล้ว ไม่มี
โทษอย่างนั้น มันก็ต้องหาเป็นก่อนการ
วิวาท

ชำนาญ (หันมาทางแก้ว) เอะรู้ไหม วี
อ้ายแก้วท่านเกิดเรื่องอะไรกัน

แก้ว ผมไม่เห็นมันเรื่องอะไร เห็นท่านนั่ง
ปรึกษากัน ว่า จะทูลกราบทูลให้คุณ
แล้วยังไรท่านถึงลุกขึ้น เล่นงานกันก็
ไม่รู้

ชำนาญ จริงอย่างอ้ายแก้วว่า หรือขอรับ

หลวง ถูกแล้ว คือพ่อคิดว่าจะให้เจ้าได้กับ
ลูกสาวที่เขา มีเงิน แม่แข็งฮวย ลูก
เถาแกชว ไล่ละ

สมัย ลูกเล็ก ลูกจีน ไม่มี สก รนชาติ
แม่เห็นไม่เหมาะแก่เจ้า จึงอยากจะ
ให้เจ้าได้ กับ แม่สาวงาม ลูกสาว
เจ้าคุณอ้อม ๖.

ชำนาญ (หัวเราะ) พุทใช่ เรื่องนี้ก็น้อย
เท่านั้น ก็ต้องทะเลาะเบาะแว้งให้
เะะะ

หลวง ก็แม่เจ้าเขาไม่ยอม—
สมัย และพ่อเจ้าก็ไม่ยอม—
(หันหากัน ทำท่าจะทะเลาะกันอีก)

แก้ว (ข้อง) จังลงโรงอีกละว้า เมื่ออีกหุยกพิก
กินข้าวต้ม

ชำนาญ (กรวย) ไปรออย่าทะเลาะกันเลยครัว
สมัย สัก เป็น พระ เศษ พระคุณ อย่าง
เหลลัน ที่คุณพ่อ และคุณแม่ จะ
ทูลกราบทูลให้ผม ผมขอ—

สมัย (แย่งพูด) ตกลงตามความเห็นของแม่
หลวง เลือกคนที่พ่อคงใจไว้—

แก้ว (ข้อง) แย่งกันยกใหญ่ ยิ่งกะขนมขตั้ม
เป็นเวรที่หมาเลียทั้งสองราย

ชำนาญ มิได้ครัว ผมได้ตกลงใจแล้ว

หลวง และ สมัย (พูดพร้อมกัน) เลือกใคร

ชำนาญ ผมเลือก ของ ผม เองแล้ว (หลวง
ทยไ้ะ สมัย ทย ออก ถอนใจ)

พ.ศ. ๒๔๖๘

แก้ว (ข้อง) งามละ กินที่หมก สบายใจ สม

กับท่านที่ความคึกคัก ๆ

หลวง เจ้าไ้ไ้ใครที่ไหน ทำไม ไม่บอก สมัย

ให้พ่อให้แม่รู้เรื่องอย่างเลย

ชำนาญ ยังไม่ไ้ไ้ ๆ กันคอกควย เป็นแต่รักกัน สมัย

และผมต้องขอประทานโทษ ที่ไม่

ไ้บอกล่วงหน้าให้คุณพ่อและคุณแม่

ทวาย

สมัย เขาสวย และ เขียวส่าย เขาคีหรือลูก

หลวง แล้วหลักฐาน พ่อแม่ เขาร่ำรวย

เป็นอย่างไ้

แก้ว (ข้อง) อะ ! ลมอะเขาเชื้อผู้ไ้ และ

เสวยรู้อัก ประเคียวไ้ไ้ล่อกันหน้าตา

ขวมไปอีกเท่านั้น

ชำนาญ มีไ้ไ้ทั้งสองอย่างควย ผมเลือกเพราะ

ผมรักเจ้าหล่อน และ เจ้าหล่อน ก็

รักผม ประกอบ กับเจ้าหล่อน เป็น

กำพร้า ผม จึง เพิ่ม ความรัก และ

สังสารหล่อนอีกมาก

หลวง ผู้หญิงเขาชื้ออะไร

ชำนาญ ชื้อเสวยมควย เวลามาชื้อคัย อยุ่กับข้า สมัย

นั้นควยรูปเจ้าหล่อน (หีบยุบถ่าย

ละคอนพุท เรื่องหาเมียให้ลูก

จาก กระเ้าสั่งให้ หลวง รับ มาดู

แล้วสั่งให้สมัย)

หน้าตากั้หน้าเอ็นดู ห่มทกเขาที่

แล้วหล่อนจะว่าอย่างไร

สุดแท้ แต่ คุณ ลีละ เต็ก มั่น ก็รัก

กันแล้ว

หลวง เวลามาเจ้าตัวเขาอยู่ไหนละ

ชำนาญ ผมยังไม่ไ้ไ้พามาควย เพราะผม

ต้อง มา หา รือ คุณ พ่อ และ คุณ แม่

เสียก่อน

หลวง เอาเถะ พ่อขอมละ มันจะไ้ไ้หมก

ทุกขเสียที่ ไม่ยั้งจนกเห็นจะค้องถึง

พองอย่ากับแม่เจ้าแม่ละ

สมัย แม็กเห็นคั้ตัวแล้ว หมดห่วง

(ชำนาญ กรวยทั้งสองคน)

ชำนาญ นัยว่า คุณพ่อ และ คุณแม่ กรุณาผม

มากที่เคียวควย

หลวง แล้วเมื่อไร เจ้าจะรับเขามาละ มา

แต่กันกรงเทพ ฯ เอะ จะไ้ไ้ทำ

ให้เอกรีกสนุกสนาน

จะ ไ้ไ้เชิญผู้ลากมากคั้ มา รกนี้

ให้ คั้ไ้พร เพื่อเป็นมงคล

นายศิริ อ่อนศิริ

กุ่ม

แก้ว (ขึง) ยัง ๆ ไม่ยอม

ประเดี๋ยวคงได้เรื่องอีก (แก้วหัว

ขำนานดู อีกสัก ๒-๓ วันผมจะลงไปรับ

กระเช้าเข้าทางหลัง ขำนานดูลูกขึ้น

หลวง เออ ดีแล้ว นี่เจ้ายังไม่ได้อายน้า

ตามเข้า)

อายน้า ผลึกเสียเลย เอ้า เฮ้ย ! หลวง

ว่าอย่างไร ความคึกของหล่อน

อายน้า

สมัย ก็ความคึกของลูกละ

แก้ว (สอ) ครบ

หลวง อ้อ ! เผลอทั้งเรื่อง ปลุกเรื่อนมัน

หลวง พาเจ้าขำนานดู ไปจับแจ่งห้องหับให้

ต้องตามใจผู้อยู่ เลิกกันอายน้าความคึก

เรี่ยร้อย

บ้า ๆ อย่างนี้ ไม่ซอคิดมันอีกต่อไป

แก้ว ครบ (ขึง) ปล่อย ไว้ตัว ค่อยตัว

ปีติมาน

๑๕๓. ในสถานที่เป็นการณ์ ขานถ้อยอย่างไร แล้วไม่เป็นไปตามนั้น ก็เป็นเสมือน

เข็มนาฬิกาที่เสีย ย่อมจะทำให้เลือนลอบ จนกว่าจะถึงความพินาศเป็นที่สุด.

ของ ฉ. ล. พิชยญาติ

อัสนิเบญ โศกโรหิต

แปลและเรียบเรียงจากฉบับของ
เอช.ไรเตอร์แฮธการ์ต.

(ต่อจากหน้า ๓๕๓๗ ฉบับ มกร ๒๕๐๘)

บทที่ ๑๕

โรเบิร์ตสันทายไป

เมื่อ สร้อยของเขื่อนลง ข้าพเจ้า ไต่เง้าแก่ท่าน หรือเปล่าว่า พวกผิวกาเป็น
ก็หันมาไม่มีศรัทธาให้เข่อีกครั้งหนึ่ง, คล้าย อันมากได้มา ทั้งกระโหม อยู่ทางโน้น?”
ก็บิระดำแวงว่า ข้าพเจ้าเต็มใจ จะทำตามขอ เขาซีมือไปทางที่ลุ่มลึกนอกเขตคันครอออกไป
วัยสัง; พอออกมาจากม่าน, ก็พบ ขิลลาดี ข้าพเจ้ามองตามไปแล้วตอบว่า:
นั่งคอยอยู่แล้วโดยไม่รู้สึก เบื่อหน่าย ในการที่ “เปล่านี้, ซันส์. แต่เชื่อว่า เธอจะพาเรา
ต้องคอย อยู่เป็นเวลานาน เพราะ ความจริง ไปพบกันกับรอยของเขอในเย็นวันนี้. รู้ไหม
ก็เขื่อนน่าที่ของแก่ที่ระต้องกระทำทุกครั้ง ใน ว่าเราจะต้องเข้าสงครามอีกแล้ว?”
เมื่อมีผู้ ไปเฝ้าพระนาง คาเดมา นำข้าพเจ้า ซันส์ เลิกคว่ำอย่างแปลกใจ, จึงหัน
เดินกลับไปตามทางเก่า พยซันส์ นั่งคอยอยู่ ข้าพเจ้า, “จริง ๆ หรือคุณบาส?” เขาถาม
ที่ประตูหินโค้ง, มีอาการร้อนใจ ที่ข้าพเจ้า เร็ว, “เรา จะต้องรบอีกทีหรือ? บาส!
หายไบนานมาก กระบอกขันทยัง ไม่ทันเย็นก็เลยคุณ.”

ซันส์ลุกขึ้นกล่าวว่า “คุณบาส, พระนาง

ข้าพเจ้า ได้ให้ เขาฟัง ย่อ ๆ ถึงเรื่อง ที่

โศกโศก

กุ่มกุ่ม

พระนางขนิษฐา; เขากล่าวว่า, “ถ้าฉัน
พวกนั้นก็ค่อนข้างของพระนางนี่สิ. เมื่อคุณ
ไม่อยู่, ผมก็ออกกันไปแอบมองดูเห็นหลย
กันเกลี้ยง, มีขามยืนอยู่สองสามคน น่าปลาก
แท้ ๆ.”

“แต่ไม่รู้รึว่า ชาวแอฟริกัน ชอบนอนใน
เวลากลางวัน, เพราะเป็นการปลอดภัยมาก
กว่ากลางวัน. นั่นแหละ, พระนางเธอจึงจะพา
เราไปพรมันในเวลากลางคืน อีกอย่างหนึ่ง
พวกนั้นชอบพระจันทร์เป็นพระเจ้า กันนั้นจึง
เปลี่ยนเอากลางวันเป็นกลางวัน

อันสัสมวกคว แล้วว่า, “ฝึกไปกระมัง,
คุณาส! มันนับถือรากโยส อันพระนาง
เป็นเมียนะไม่ว่า.”

“เจ้าอันส! ” ข้าพเจ้าดังคาห้าม,
“แกมันจะเป็นแมวก็ไม่มีสมองเสียละกระมัง?
ผ่าเถอะ, ถ้าพระนางมีทิวาไต่ยืนเข้าจะว่า
อย่างไร? จมเขยวนา, แก.”

อันสัทิวเราะคล้ายกับข้าพเจ้าพูดสะกิดให้
เขาขึ้น จากนั้นเขาก็ออกเดินไปยังที่พัก.

ข้าพเจ้าพบ โรเบิร์ตสันนอนกรน อยู่บนเตียง
และได้คิดว่า เขากินอาหารอิ่มหนำสำราญ
ก็แล้ว. อัมสเตอร์ไปเกสตันก็เข้าที่รวมมัย
อย่างสุข, เพราะต้อง ครวาคกว่าลำบากมา

หลายวัน การเลิชีวิตหน้า กับสาวสองพัน
เป็นเวลานาน กระทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอ่อนเพลีย
ละเหี่ยวใจ, เหมือนหนึ่งเธอได้ ใช้ อำนาจอัน
ศักดิ์สิทธิ์ ทักท้วงเอาถ้างไปสิ้น. พอข้าพเจ้า
กินอาหารเสร็จ, ก็ออกไปนอนเล่นข้างนอกซึ่ง
มีกำแพงบังได้วันเย็นสบายก็ ใช้สมองทรง
ถึงถ้อยคำของเธอย่างแปลกใจ.

ท่านทั้งหลาย, ข้าพเจ้าเป็นมนุษย์ผิวขาว
ผู้ประสพ ความเจริญ มาแล้ว. ความเจริญ
อันนี้ เราให้ ข้าพเจ้าไม่รัก เธอ เรื่อง รว ของ
พระนาง ขึ้น เสียเลย. ใครบ้าง จะมีอายุถึง
สองพันปี? มันจะเป็น ความจริง แค่ เพียง
๑ เปอร์เซนต์ ก็นับว่ามากไปเสียแล้ว. ข้าพเจ้า
ยอมรับ ละว่าเธอ เป็นหญิง ที่มี รูปโฉมสคราญ
หาตัว จับยาก. แน่นอน, เธอคง เป็นหญิง
อาหริย์ซึ่งเร็วอันมาถึงแดนนี้, และรับสมอ้าง
เอาที่เดียว ว่า เป็น พระนาง ผู้มีฤทธิ์อำนาจ และ
มีอายุถึงสองพันปี.

อย่างไรก็ตาม, ข้าพเจ้าคิดว่าเธอคงถูก
สัตว์อันมี เรขุ เป็นหัวหน้ารบกวน, ซึ่งเธอเอง
ก็หมดทางที่จะปราบปราม ให้พ่ายแพ้ ไปได้.
เธอ ทราบดี ว่า ข้าพเจ้า และ สหาย มียัน อัน มี
อิทธิฤทธิ์ยิ่งกว่าอาวุธใด ๆ. ชื่อนี้แหละชวน
ให้เธอเห็นเข้ามาขอความช่วยเหลือจากข้าพเจ้า

พ.ศ. ๒๔๖๗

อิสตินาเทว

ที่ข้าพเจ้าคิดกันนั้นจะเป็นจริง ขอท้าว เรช
เป็นผีร้ายกายคงกระพันนั้น คงเป็นเรื่องยมนาน;
และ เรือง ขวาน ของ อัมสเตอร์ โลโปแกส ก็ถนัด
แหละ, คงจะเป็นเครื่องขบใจให้ชนชาลกระทำ
ยทพเพื่อเธอ อย่างเต็มฝีมือ เท่านั้น. ที่เธอรู้
เรื่องราวที่เกี่ยวกับข้าพเจ้าและอัมสเตอร์ โลโปแกส
ก็ ก็คงเนื่องมาจากชิกาลิสั่งเข้ามาให้ โดยลับๆ.
ข้าพเจ้า คิดใคร่ครวญ หา เหตุผล อยู่ทั้งนี้ เป็น
เวลานาน, บางครั้งก็ตกลงใจว่า เธอกล่าว
ลงข้าพเจ้าโดยแท้, แต่บางครั้งก็ประหวั่นใจ
และถึงแล้วเธออาจมีอายุถึงสองพันยี่สิบปี.

ขณะที่ใคร่ครวญอยู่ความนึกข้าพเจ้าก็เห
ไปถึงความสวยงามของเธอ. เธอช่างเป็นหญิง
ที่คงตาขมขื่นเสียจนกระไร! ความงามของ
เธอฉันจะหาสิ่งเปรียบใด โดยยาก. ขณะที่เธอ
ทรงฉายภาพกลพระพักตร์ออกนั้น, ข้าพเจ้า
รู้สึก เหมือนมี แสงอัน สุกใส ลอย ปลายปลาย
เข้าตา, ทำให้พละ มัวมกไปด้วยความงาม
ของเธอ. พระนางเป็นเจ้าแห่งความงามโดย
แท้. ความงาม ของเธอฉัน ขอหนึ่ง เป็นของ
เย็นตาของบรรณ, อีกขอหนึ่งแล้ว, ไม่ต้อง
สงสัยว่าจะ ไม่เป็นเหมือนกองกมลหาอันรุ่งโรจน์
ซึ่งเผาลาฉวยหัวใจของผู้ที่โคพบเห็น. หาก
ใครทำคนเข้าช่องแวงกับเธอแล้วไซ้ไร, ก็คง

นึกเสียเถิดว่า, คราวใดที่ความรักของเขา
เป็นหม่นอยู่แล้ว, คราวนั้น ก็เท่ากับว่าเขา
นำตนเข้าคุกของอีกคน. ข้าพเจ้าเองยอม
รับว่า ความงามของเธอ ได้ดึงดูดใจให้คนถึง
อย่างแข็งกล้า, แต่ข้าพเจ้าเป็นมนุษย์มีโชค
ก็, คือว่าพยายามหักรั้งใจไม่ให้ ใฝ่ฝันถึงเธอ
จนล่วงเข้าประตูแห่งความรักไปได้.

สำหรับ พระกาลเลิศศักดิ์ ที่เธอ กล่าว ถึง
เล่า, ก็ย่อมเป็นเรื่องที่ประหลาดเช่นเดียวกับ
กัน. น่าจะเป็นจริงที่ท้าวเธอ ได้สมัครใจใคร่กับ
พ่อหนุ่ม รูปงาม ผู้หนึ่ง. เขาคง จะมั่งคั่งที่รัก
อีกผู้หนึ่งสมดังที่เธอเล่า, ซึ่งชวนให้เธอนึก
วิศยาอันจะบังเกิดได้จากคำพยายาคำ. และ
เวลาที่กล่าวว่าล่วงเลยมาสองพันยี่สิบปี น่าจะ
แต่งขึ้นโดยหวังจะให้ข้าพเจ้ายำเกรง เธอมาก
ขึ้น. อย่างไรก็ตามที่ข้าพเจ้าคิด คงจะถก
มากกว่านี้ (สำหรับข้าพเจ้า) เพราะที่ไหน
เธอจะสารภาพว่าเธอรวมมี ๑๐ ปีที่แล้วมานั้น
เกิดขึ้นในระหว่าง ๑๐ ปีจริง ๆ.

ถึงแม้ว่าพระนางฉวีชาวสุโขทัยจะไม่ได้อยู่ถึง
สองพันยี่สิบปี, เราก็จำต้องเข้าสงครามกับ
เรชอมตะประมุข คงเธอ กล่าว เหตุผล ขอหนึ่ง
นั้นคือว่า ความหวังที่ จะช่วย อินชี่ให้พ้นภัย;
อีกขอหนึ่งแล้ว. เราก็ยังได้ กำลัง พลรบ เป็น

โลกโรหิต

๖๘/๒๕๖๑ กุมภ์

จำนวนพันซึ่งนำ จะมีหญิงชื่อน้อย. ข้าพเจ้า เห็นอาการ วิปริต ซึ่งยังเกิดแก่ โรหิตสัน แล้ว, ให้รู้สึก สงสารยิ่ง. ถึงแม้ ว่าชีวิต จะออก จากร่างก็ตามที, ก็จะต้องชิงอินชกกลับมาให้ จงได้. อีกอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าออกจะเชื่อถือ ในเครื่องรางของชกาลัยยิ่ง.

ข้าพเจ้าตรอง ถึง เรื่องราว เหล่านี้ อยู่ จน มื่อยลัษไป, พอคนชดวัน ให้ตกคินแล้ว.

ข้าพเจ้าเห็นสันต์คนใช้ ผู้ซอส์คยอนชกตัวอยู่ แทยปลายเท้า, จึงปลุกให้ลุกขึ้น, แล้วเรา ทั้งสองก็พากันเข้าสู่ที่พัก. ขณะนั้นเป็นเวลา คำสนธิ, เพราะภูมิประเทศอันมีเขามากเช่นนั้น ย่อมมีกร่วมมาก.

พอข้าพเจ้าเผลอเข้าประตูก็เห็นห้องพักว่างเปล่า, จึงคิดว่าโรหิตสัน คงจะออกไปกิน พักสมอง เล่น ข้างนอก. ข้าพเจ้าสั่งขันส ให้เก็บมอาหารไว้ คอยทำเขา. ขณะนั้น อัมสเตอร์ โลโยแกสเดินเข้ามาหาแล้วถามว่า.

“นายเคราแกง (โรหิตสัน) ไปไหนเล่า, ท่านมะคุมาซัน?”

ข้าพเจ้าตอบว่ากำลัง คอยอยู่เหมือนกัน, ไม่ทราบว่าเขาไปไหน.

อัมสเตอร์ โลโยแกสจึงว่า: “ท่านมะคุมาซัน,

ข้าอยากเตือน ว่าขอให้ ท่าน ระวังเขาให้จงดี. เมื่อย่าน ก่อนท่าน นอนหลับ, ข้าเห็นเขา สพายขึ้น เต้น ไป เดินมา ผ่าน อยู่. เขา เหลือก นากลัวดังว่า มีโทษะ, แล้วสูกลม สักยักเหมือน จะหากลิ้น อะไร, เขาตะโกน เฮ้ลันซึ่งข้าไม่รู้เรื่อง, แต่เหมือน จะพูด กับผมตามท่านองคนยา. ข้าไม่กล้าตามไป, จึงหลีกมาเสีย.”

ข้าพเจ้านึกอะใจ, รีบถามว่า

“อ้าว, ทำไมละ?”

“ท่านมะคุมาซัน,” อัมสเตอร์ โลโยแกส คอย, “เป็นธรรมเนียมของชาวซูล, จะเข้า ซ้องแวงกับคนยาไม่ได้. ราชย์กว่านั้น, ถ้า ขึ้นอะอะไปไซร์, พอหนวกแวงก็จะหันเอา ยืนมาจ่อข้าฉันนะซี”

“แล้วกัน, อัมสเตอร์ โลโยแกส, ทำไมแก จึงไม่รีบมาปลุกฉันเล่า?” ข้าพเจ้ามองตา เขาอย่างร้อนรน.

อัมสเตอร์ โลโยแกสขมวดคิ้ว, ปากอ้าเห็น ฟันขาว, ทำอาการเหมือนกับว่าข้าพเจ้าพูด ไม่ถุกเรื่อง, แล้วว่า: “ฮู! ท่านมะคุมาซัน, ถ้าข้าทำคิงนั้น, ท่านก็คง จะได้กิน ลูกขี้ ของเขาเป็นแน่. ท่าน จะไปเดิน กับคนยาที่

พ.ศ. ๒๔๖๘

อัสมาเทวี

มีบนนั้น ข้าไม่เห็นด้วย. ข้ากลัวคน
ใคร่ครวญถึงแม่หญิงท้าวศรีฯ^๑ ไม่หายห่วง.
ข้าปล่อยให้เขาเดินทางไปเวียนมาอยู่ที่นี่ พอ
ข้ากลับมาก็เห็นเขาหายไปแล้ว; แต่ก็คิดว่าคง
เข้าไปข้างใน. เมื่อข้าทราบดีจากเจ้าชั้นสี่^๒
ว่าหาอยู่ไม่ จึงตามเสาะไปนอกท่าน นแผละ
เขาคงเกลียดเขียดไปไหนเสียแล้ว.”

ข้าพเจ้าใจหายวูบ, รวยผลเข้าไปข้างใน
เพื่อตรวจดู ร่องรอย ว่าเขานอนหลับหรือไม่ใน
เป็นวันนั้น. สิ่งที่ข้าพเจ้าเหลือใจ แลเห็นเป็น
สิ่งแปลก คือ เศษ กระดาษ ที่ฉีก จาก สมุดปก
ชั้นหนึ่งทิ้งอยู่กลางทางนั้น. ข้าพเจ้าช่วยมา
อ่านโดยรีบร้อน.

จดหมายนั้น เป็นลายมือ ของโรเบิร์ตสัน,
เขียนถึงข้าพเจ้า ว่าดังนี้:—

“แอลแลน เพื่อนยาก,

พระเจ้าได้ทรง เมตตาฉัน แล้ว;
พระองค์ได้สำแดงให้ฉันเห็น อเนช บุตร
ยอธรัก, ซึ่งเวลานี้ ถูกควบคุม อยู่ทาง
ตะวันตก. ฉันได้ทราบข่าวอเนชตกอยู่ใน
อันตราย, โดยที่จะต้องแต่งงานกับอ้าย

หมาระยาที่ฉันเกลียด เข้ากระดุก. ฉัน
จะต้องไปช่วยเอาลูกฉันกลับมา, และฉัน
จะไม่บอกใครเลย. ฉันจะไปเดี๋ยวนี้ละ,
แอลแลน, ไปจ้ะมันให้หมดโคตร. อย่า
วิตกถึงฉันเลย, พ่อเพื่อนยาก, แล้ว
จะเล่าให้ฟังเมื่อพบกันอีก.”

ข้าพเจ้าจะหงายหัวด้วยความตกใจ, แล้ว
รีบแปลให้อิมส์ โลโปแกสและชั้นสี่ฟัง. ขุน
ชูลตันคีรีจะไปมาอย่างเร็วหามอง, พลา
กพูดว่า: “อนิจจา! ท่านจะคุมมาขึ้นข้าเสียใจ
ที่นายเคราแคง ผู้กล้าหาญ ของข้า จะไม่ได้มา
พบเราอีกแล้ว, ให้พระเจ้าของเขาคุ่มครอง
เถิด.”

“อย่างไรก็ดี, เราคงจะพาเขากลับคืน
มาไม่ได้เป็นแน่.” เจ้าชั้นสี่สอคขึ้น, โดย
คงจะเกรงว่าข้าพเจ้าจะใช้ให้ไปติดตาม, จึง
พูดเยี่ยงเสียดกัน.

“เออ,” ข้าพเจ้าตอบ “เกียวนเราจะทำ
อะไรลงไปไม่ได้ก่อน, แต่เรา จะทิ้งเขาก็
ไม่ได้!” สำหรับข้าพเจ้าเอง, คิดว่า
โรเบิร์ตสัน คง จะ ยังไม่ไปไกลนัก. รอให้

๑ “Lady Sad-Eeys” (ซินซ)

๒ อิมส์ โลโปแกสเรียกชั้นสี่ ว่า ชั้นสี่ (Hansi)

โกศโวกิต

กุมภ

พระจันทร์ ชน หรือ รุ่งเช้า จึง ค่อย ออกตาม กิ่งกัน.

แม้ว่าข้าพเจ้า จะพยายาม กระทำจิตใจ ให้ชนยานสักปานใด, ก็ยังไม่วายจะกังวล ถึงสหายรัก ซึ่งได้ตก ระกำลำบาก ด้วยกันมา แทบชีวิต จะชอกจากร่วง. นับแต่เมื่อเห็นช ได้ หายไป, โรเบิร์ตสัน ได้ วิกลจริต ขึ้นทุกวัน, ซึ่งข้าพเจ้า ทักท้วงใจอยู่. แท้จริงโรเบิร์ตสัน เป็นคนดีมาก. แต่แรก ข้าพเจ้า นึกหมายใจ อยู่ ที่ห้ามไม่ให้ เขาริ เป็น คน ชั่วมา ต่อไป ได้. ยकिनแล้ว, ก็ ชักจะรู้สึก เสียใจ ที่ยังคยเขา เช่นนี้, โดยที่ข้าพเจ้า คิดควาอย่าง ไรก็ อากาษาของโรเบิร์ตสันคงเนื่องมาจากการหยุด คมเหล่าด้วย. แต่จะ ทำอย่าง ไรแล้ว, การ มันล่งเลยมาสักจะ แก่ ใจเสียแล้ว,

เราทั้งหลายตกอยู่ในอาการเปล่าเปลี่ยวใจ เป็นล้นพ้น. ความมืดมัวเงง ในยามราตรีกาล แห่งทรงกันดาร ทวีน ให้ ทั่วความ วิปโยค อัน เกิดขึ้น โดยขำขื่นทนค่นอกเป็นเฮนกัน บำาน พอสหาย ค่อยากคงจะ ยกฝ่าฝานุม กระบงไป โดยสัญญา วิปลาท, ปราศจาก ความเกรง ขามในสิ่งหส์วราสคือนโหดร้ายทารุณ. ก่อน ที่ พระอาทิตย์ ชนใน คอน รุ่ง เช้า ก็อาจ เหลือ ทราบอยู่ แต่เพียง กระตัก ก็ได้. เมื่อ คีตดัง

คอนนข้าพเจ้ารู้สึกชนลูกเกลียว, ในใจเต็ม ไปด้วยความวิตกอย่างแสนสาหัส. ความยำ ของโรเบิร์ตสันเป็นอุปสรรคสำคัญ ที่กักกันไม่ให้ เราติดตามพบได้. ชันตเองก็สิ้นศรัทธา, บอก ว่าหมดหวังและสาธุเกณการไปเสียแล้ว. เมื่อ เจ้าชอดเคนตอคคี่ซอัสคัย ลงความเห็น เช่นนี้, ข้าพเจ้าชักคืนใจ, ไม่กล้าจะออกปากใช้ ให้เขารับรุดคิกตามไปได้. ข้าพเจ้ารู้ดีว่าชันส ออกจะ ทวาทเกรง เจ้ามุนษย์ ชาวอเมริกันคิระน อยู่, และถึงแม้ว่าระรออยู่จนพระจันทร์ ชน แล้วก็ตาม, เจ้าชันสก็คงจะปฏิเสธอยู่นั่นเอง. กงนการณ ึง เป็นอันว่าสิ่ง ที่เราสามารถ ทำ ได้ก็คือการอดใจคอยเวลารุ่งอรุณอันจะมาถึง ในสียงขุ่นน้าพิกาข้างหน้า!

ข้าพเจ้านั่งเฝ้ายาเส้นคอยอยู่จนพระจันทร์ ชน ึงแลเห็น พระนางอิสมา คำนิน มา พรอม ทั่วเหล่าขรพาร, มตาคล้ายลลาลเป็นผู้นำ พระนาง ทรง ฉลององค์ กำมะหุย กำ ขลิบทอง และเพชรรัตนคานอเลศค่า. ข้าพเจ้ารู้สึก ว่าพระนางช่างสง่างามเสียนกระไร. ทหาร วิทยาพระองค์ ผิดทาลวน ถอทอด อันคมขาว, วยกัย แสงเคอน วรรวยวัย, ทำให้เป็นทน่า ครันความยำเกรงมากชุน.

เธอมาหาชอยู่ละเพราะ หน้า ข้าพเจ้า กวาท

พ.ศ. ๒๔๖๘

อิสธนาเทวี

เนตร อันซ่อนอยู่ภายในผ้าแพรบาง ๆ พวกเรา
อย่างพินิจพิจารณา

ข้าพเจ้าขมิ้นลุกขึ้นจากม้านั่งแล้วโน้ม
ศีรษะลงเคารพเธออย่าง อ่อน น้อม ย่ำเกรง.
ขมิ้นสะโลโซแกสและ โกโรโกพร้อมด้วยทหาร
ชุด ก็คำนับ เธอ ตาม ขนบธรรมเนียม ของเขา.
ส่วน อันสนั้น อยู่วง กลัวเกรง เลียน กระไร,
คุกเข่าประสาธน์มือสยบนิ่งราวกับ เจ้าสุนัขขี้ ตั้ว
ฉลาดกล่าวแก่ อากาโร ทางคก และหมอบ ด้วยซา
ทงส์ขณะเมื่อมันรู้ตัวว่าจะต้องถูกเจ้าของเตะ.

พระนางอิสธนาทอดสายเนตรจับอยู่ที่กลอง
ยาเส้นของข้าพเจ้า, ทรงตรัสถามถึงชื่อและ
ประโยชน์ของมัน. ข้าพเจ้าพยายามบรรยาย
ให้เธอฟังอย่างถ้วนถี่, รวมความเอาว่าเป็น
สิ่งที่ทำความเบิกบานใจให้แก่ข้าพเจ้าเป็นส่วน
มากในยามว่างการงาน.

เธอขมพราย, ตรัสว่า: “ถ้ากระนั้น
เจ้าสิ่งนั้นมัน ก็เป็นความขุข่าว ของมนุษย์โลก
อีกอย่างหนึ่งนะสิ, แอลแลน? คุณหรือว่า
มันให้ประโยชน์ตรงไหนบ้าง, นอกจากจะ
เหม็นกลยกลยไปและสกปรกโส่มมแล้ว, ฉัน
ก็ไม่เห็นว่าจะมีอะไรอีก!” แล้วเธอโยก
หัวก้มไปมาทำให้คว้นยาเส้นกระจ่ายไปตามลม.
ข้าพเจ้ารีบยกเจ้ากลองสกปรกลงกระเบื้องไว้ ทั้ง ๆ

ที่ยังคึกไฟแรงอยู่. ในไม่ช้าก็รู้สึกว่าการเข้า
เสื้อของข้าพเจ้าใหม่ทะลุเป็นรูใหญ่.

ภายหลังนั้น ลักครู่หนึ่ง, เธอตรัสว่า:
“แอลแลน, คุณเห็นว่าท่านช่างเต็มไปด้วย
ความทุกข์ร้อนเสียจริง ๆ เสียวนะ. ท่านมี
เรื่องร้อน, ฉันเฝ้าได้! เพื่อนของท่านหายไป
คนหนึ่งจริงไหมเล่า? เขาผู้นั้นคือผู้ที่ท่าน
ขนานนามว่า ‘ผู้พยายาม’. บอกฉัน, แอลแลน,
ว่าเขาหายไปแห่งใด?”

“โอ! ข้าแต่พระนางอิสธนา, นั่นเป็น
ข้อที่ ข้าพเจ้า จะพูด ตาม อยู่ เกยวน ที่เคย.”
ข้าพเจ้ากล่าวอย่างเศร้าหมอง.

“จะให้ฉันบอกให้แน่นอนลงไปกระไรได้.
ฉันไม่ได้เฝ้าเขาแล้วเสียมาด้วยนี่, แอลแลน.
แต่เขาเองฉันจะลองพยายามดู.” ตรัสแล้ว
เธอยกหัวกดขมกม นลาค, สงบนิ่งอยู่ขณะหนึ่ง,
ตรัสขึ้นอย่างเนิบ ๆ.

“ฉันคิดว่าขณะนี้ ‘ผู้พยายาม’ สหาย
ของท่าน คง กำลังย้ายหน้าไปทางคิว อันเป็น
สำนักของบิรวาร แห่งเรซ. วิชาเขวียลลาค
ไปแล้ว; ความเศร้าเสียใจในบางสิ่งซึ่งฉัน
ไม่ทราบได้เป็นเหตุให้เขาปราศจาก ความรู้สึก
ผิดชอบ. ฉันคิดว่าเราคงจะมีหวังพบเขาได้;
แต่ไม่แน่ว่า, แอลแลน.”

โศกโรหิต

กุ่มกั

ข้าพเจ้าได้ฟัง แล้วก็ ขอร้อง ให้ เธอ ช่วย
เหลืออย่างอื่นวน.

เชอกลยัตว์สว่า: “มันตายไปแล้วแล้ว,
แอลแลน. ย้านเขาไปไกลเกินความสามารถ
ระตามได้ทันแล้ว. ร้ายยิ่งไปกว่านั้น, แม่
ฉันขึ้นส่งคนออกติดตามไชร์, เจ้ายามฝ่าย
เรชู้ ก็ คง คอก ประหาร ชีพ เสีย ด้วย ๓ อย่าง
ง่ายกาย. ฉันวิตกกังวลหายฉันอยู่เหมือนกัน
นะ, แอลแลน. น่ากลัวว่าเขาจะสูญเสียด้วย
ฝีมืออายนมนุษย์ ใจการุณเหล่านันเสียแล้ว. น
เขาไม่ทิ้งร่องรอยอะไรไว้บ้างหรือ?”

ข้าพเจ้าแปลจกหมาย ของ โรเบิตสัน ออก
ให้เธอฟังแทนคำตอบ.

พระนางผิวขาวทรงแสดงความเศร้าเสียใจ
ด้วยเราเป็นเนกประการ, ครั้นแล้วก็รีบสั่งให้
ข้าพเจ้า, เจ้าฮันส์, และ อัมสเตอร์ ไบโกลด์
ตามพระนางไป. ก่อนที่เราจะออกเดิน, เธอ
ได้หัน มาทัก ขอดู ขวานอินโกล์ ของขุนซูล,
ซึ่งข้าพเจ้าแปลความประสงค์ ของพระนางให้
พ้อยอกันกรรมทราบ

อัมสเตอร์ ไบโกลด์ได้ฟังแล้ว. ก็ย่นขวาน
ออกไปให้พระนางตามคำขอ, แต่ไม่ยกปล่อย
ก้ามขวาน อันหุ้มด้วย หนังกวักให้พ้น จากมือ,
คงถือนั่งอยู่ตามเดิม.

พระนางอัสมา เห็นอาการ ของ พ่อขุนซูล
เป็น คังนั้น, ก็ ทรงพระสรวล, ครัสต์ ว่า:
“ มนุษย์คำฉันท์คงจะแวงไปว่าฉันจะใช้ขวาน
นั้นเขาเสียเอง, น่าขันนัก! ไม่เห็นคอกหรือ
ว่าฉันนั้นอ่อนแอและสภาพอ่อนโยนเพียงใด?”

ข้าพเจ้าตอบว่า: “มิใช่เช่นนั้นคอก,
พระนาง, ขุนซูลฉัน ถึงมันอยู่ว่า จะไม่ยอม
คลาจากอินโกล์อันเลียดกษัตริย์. อันอาว
นมสมยว่า ผู้ คัมชีวิต, ทุกวันทุกคนจะต้อง
อยู่ชิดกับเขา, ซึ่งจะว่าไปแล้ว, สามภริยา
ก็สู้ ไม่ได้.”

เชอทรงพระสรวล, ครัสต์ว่า:

“ นั่นเป็นความฉลาดของเขา, แอลแลน.
ผู้ที่ เป็น หัวหน้า พวก ผิดคำ ทุก ๆ คน ย่อม มี
โอกาส ระหาภริยาได้ ย่อยครั้ง กว่า อาวช อัน
วิเศษ. พ่อขุนซูล ของท่านนั้น ก็เช่นเดียวกัน.
ขวานเล่มนั้นรู้ สัก ใจ ทั่วทุกทอมาหลายชั่ว
อายุคนแล้ว. กุท่าทางก็น่าจะเป็นเล่มที่เรชู้
ทำลาย, ถ้าเป็นจริงกั้น ฉันก็จะยอมเชื่อไว้
ได้ ที่เรียกว่า ชีวิตของ เรชู้ชาย อาชกรรม จะถึง
กาลแตกดับเสียเป็นแน่แท้. เฮ้! แอลแลน,
ลองถามพ้อยอกันกรรมของท่านดูที่หรือว่า เขา
จะเผชิญหน้ากับ เรชู้ ผู้ นั้นหรือไม่? หรือว่าเขา
จะคร่ำม อำนาจ ของมัน ผู้ เป็น เจ้าแห่ง ความ

พ.ศ. ๒๔๖๙

อิศม์เพ็ญ

โทร้าย—ผู้ใด คม น้ำทิพย์ เป็นเกราะป้องกัน
ชีพ—และผู้ที่ระสลายชีพใด ก็ในเมื่อได้เสียชีวิต
กับขวานอันศักดิ์สิทธิ์ เที่ยงพอจนได้ออญ?^๑ ”
เธอเห็นเสียงให้หนักแน่น เป็นระยะ ๆ ทั้งหัด
ก็กำกระชับ.

ข้าพเจ้าทำตามรับสั่ง. ยึดใจอัมตะโล
ไปแกสก็หัวเราะหึ ๆ, คอยด้วยเสียงอันคงว่า:

“ท่าน มะคมาซัน, ขอออก พระนาง
ผู้สาวผู้เกิดว่า ในกาย ข้า^๑ไม่มี เลือดคชลาต
ติคอยู่แม้แต่ หยดเดียว ! ในโลกนี้ ข้า^๑ไม่เคย
กลัวใคร ตั้งแต่เกิดมา. ข้า^๑พูดไม่ คอยออก,
ไม่มีใครในโลกจะสามารถเอาชนะข้า^๑ได้ โดย
ผู้^๑กันซึ่ง ๆ หน้า ขอพระนางช่วยว่าให้วางใจ
เถิด; ข้า^๑จะไม่กลัวข้ามนนย์คนใด, ถึงแม้
จะเก่งกาจไปกว่าเจ้าเรซัน. ข้า^๑คิดว่าชีวิต
ข้า^๑คงจะ ยืนอยู่ ต่อไป อีกนาน ออก,^๑ หากว่า
‘ผู้—เผย—ทนทาง’ จะ พยากรณ์ ไว้ ว่า
ข้า^๑จะตายในสงครามก็ตาม, ข้า^๑ก็คิดว่าคงจะ
ไม่ใช่ความ. แต่ถึงข้า^๑จะตาย ข้า^๑ก็ยินดี,
เพราะข้า^๑มีชีวิตอยู่ใน สงครามมา ตั้งแต่เกิด ๆ
แล้ว. ขอพระนางเถิด, ท่านมะคมาซัน,
ว่าข้า^๑จะขอสู้ ด้วยเจ้าเรซันเย็บตาทีเดียว ! ”

ข้าพเจ้าแปลความ ให้พระนางฟัง; เธอ
ทรงพระสรวล, ตรัสว่า:

“พอมีคนกริบผู้^๑พูดไปเรื่อยมาก. ถ้า
 मैंเขาเป็นชาติผิวขาวแล้ว, ฉันจะต้อง
ให้เขาเป็น หัวหน้า ชาวอามะอัคคะรองฉัน เป็น
 मैंแท้. แอลแลน, บอกเขาเถิดว่าหากเขา
ฆ่าเรซันได้ ไซ้, ฉันจะรางวัลเขาอย่างหนัก.”

อัมตะ โลไปแกสฟัง ข้าพเจ้าแปลแล้วก็พูด
ว่า: “บอกพระนางเถิด, ท่านมะคมาซัน.
ข้า^๑ไม่อยากจะรางวัลอะไรทั้งนั้น. สิ่งที่เขา
แสวง อยู่ ทุกเมื่อ ก็คือ เกียรติยศ และชื่อเสียง
อีกอย่างหนึ่ง ก็คือหญิง ที่รัก แต่มีคนใด มั่นจะ
ไปแล้ว. ขอพระนาง ช่วยว่า ข้า^๑ประสงค์จะ
ได้พบเห็นนางสักครั้งหนึ่ง. ถ้าพระนางจะ
สามารถทำลาย กำแพง ซึ่งกั้นนาง และข้า^๑ได้ ก็
ขอให้เร่งทำลายเถิด, นั่นแหละจะเป็นรางวัล
อันประเสริฐของข้า^๑ละ ! ”

เมื่อทราบ ถึงความในใจ ของ ชน ชลแล้ว,
พระนางอิศม์เพ็ญจึงตรัสว่า:

“ฉันรู้สึก แปลก ที่เดียว, แอลแลน, ที่
นักกริบจะหาเลือก ผู้^๑นักกริบ ก็มีความรักกับ
เขาด้วย. ความรักของเขามันคงเหมือนความ

^๑ ใน เรื่อง พระนางพิ พระนางน้อง: บรรยาย ถึง ความตาย อย่าง อองอาจ ของเขา ฉะ
นกรโมโลลิส, คือ ก่อน แอลแลน ตายไม่นาน.

องอาจ แอลแลน, ท่านและฉันทั้ง^๒คน^๒ซัด^๒ผู้^๒นี้
ต่างก็^๒หวน^๒กอน^๒กลั^๒ไป^๒กั^๒ย^๒พื^๒ย^๒แห่ง^๒ความ^๒สวาท^๒
นั้น^๒แสดง^๒ให้^๒เห็น^๒ว่า^๒ถึง^๒แม้^๒เรา^๒ทั้ง^๒สาม^๒จะมี^๒สัญ^๒ชาติ^๒
แตก^๒ต่าง^๒กัน^๒ปาน^๒ใด^๒ก็^๒ตาม^๒กัน^๒ยัง^๒เป็น^๒สั^๒ต^๒ว^๒โลก^๒
ชน^๒ิ^๒ค^๒เ^๒ก^๒ย^๒ว^๒กัน^๒, นี่^๒น้ำ^๒ใ^๒ต^๒อง^๒กัน^๒อยู่^๒เสมอ^๒. อ่า!
แอลแลน^๒อ้อ^๒! ทุก^๒ช^๒ระ^๒ที่^๒เร^๒า^๒มี^๒ลม^๒ห^๒าย^๒ใ^๒ห^๒าย^๒,
ย^๒่อ^๒ม^๒ห^๒าย^๒ความ^๒ว่า^๒เร^๒าก^๒ล^๒ัง^๒ย^๒้าย^๒หน้า^๒เ^๒ิน^๒ทาง^๒
ไป^๒ส^๒ั^๒จ^๒ก^๒ท^๒ห^๒มา^๒ย^๒แห่ง^๒หนึ่ง^๒—นั่น^๒ค^๒ือ^๒ความ^๒ม^๒ร^๒ณะ^๒,
จริง^๒ไ^๒หม^๒เ^๒ล^๒่า^๒?” เช^๒อ^๒ห^๒ย^๒ท^๒ระ^๒ง^๒ับ^๒ช^๒ั^๒ว^๒ช^๒ระ^๒หนึ่ง^๒
เล^๒ว^๒ก็^๒ร^๒บ^๒สั่ง^๒ให้^๒ข้า^๒พ^๒เจ้า^๒พ^๒ร^๒อม^๒กั^๒ย^๒คน^๒อื่น^๒”
ตาม^๒เช^๒อ^๒ไป^๒ยัง^๒ค^๒่าย^๒แห่ง^๒ชาว^๒อา^๒ม^๒ระ^๒อ^๒ค^๒ระ^๒ (พ^๒ว^๒
ที่^๒น^๒ย^๒ล^๒ือ^๒พระ^๒จ^๒ัน^๒ทร^๒ไม่^๒ใช่^๒พ^๒ว^๒ที่^๒น^๒ย^๒ล^๒ือ^๒พระ^๒
อา^๒ท^๒ิ^๒ย^๒หรือ^๒เร^๒อ^๒)

เร^๒า^๒ทั้ง^๒หม^๒ก^๒เ^๒ิน^๒ผ่าน^๒ไป^๒ตาม^๒ท^๒ร^๒าก^๒เม^๒ื่อ^๒อัน^๒
ร^๒ก^๒ร้าง^๒, ม^๒อง^๒เห็น^๒ไ^๒ก^๒ส^๒ล^๒ว^๒ๆ^๒ภายใน^๒ท่า^๒ม^๒กลาง^๒
แห่ง^๒แสง^๒เ^๒ื่อ^๒น^๒. ข้า^๒พ^๒เจ้า^๒และ^๒อ^๒ัม^๒สะ^๒โล^๒ไป^๒แ^๒ส^๒
เ^๒ิน^๒ตาม^๒หลัง^๒พระ^๒นาง^๒ไป^๒ท่า^๒ง^๒ประ^๒มา^๒ด^๒สอง^๒ก^๒้าว^๒.
ส^๒่ว^๒น^๒เจ้า^๒อัน^๒ส^๒ัน^๒ค^๒ง^๒ค^๒ิด^๒หลัง^๒ข้า^๒พ^๒เจ้า^๒ไป^๒ตาม^๒เค^๒ย^๒,
ทั้ง^๒น^๒ก^๒เ^๒อ^๒ว^๒า^๒เขา^๒ไม่^๒เ^๒ย^๒าก^๒จะ^๒ออก^๒ท่า^๒ง^๒พ^๒ัน^๒ง^๒แห่ง^๒
อ^๒ำ^๒นาจ^๒ของ^๒แห่ง^๒ง^๒าค^๒ก^๒ิล^๒ท^๒ิ^๒ของ^๒ช^๒ิ^๒กาล^๒. หรือ^๒
อ^๒ก^๒ัน^๒ย^๒ห^๒ิน^๒เขา^๒ไม่^๒ค^๒ิด^๒ใจ^๒อยู่^๒ห^๒้าง^๒ๆ^๒จาก^๒ข^๒ว^๒าน^๒
ของ^๒ชน^๒ซ^๒ล^๒และ^๒น^๒เ^๒ร^๒เ^๒ล^๒ของ^๒ข้า^๒พ^๒เจ้า^๒น^๒ก^๒.

เร^๒า^๒พ^๒าก^๒เ^๒ิน^๒ค^๒ือ^๒ไป^๒ส^๒ัก^๒เก^๒อ^๒ย^๒ส^๒ย^๒เ^๒็น^๒ก^๒ด^๒ง^๒
ก^๒อง^๒อิ^๒ฐ^๒และ^๒ห^๒ิน^๒ซ^๒ง^๒ค^๒ร^๒ง^๒ห^๒ิง^๒เค^๒ย^๒เ^๒็น^๒ก^๒ำ^๒พ^๒าง^๒อัน

ส^๒ึง^๒ใหญ่^๒แห่ง^๒นคร^๒โค^๒ร์. ข้า^๒พ^๒เจ้า^๒ไ^๒ค^๒่^๒ตาม^๒
พระ^๒นาง^๒ไป^๒เ^๒น^๒ด^๒ึง^๒ย^๒อ^๒ค^๒ร^๒าก^๒ก^๒ำ^๒พ^๒าง^๒นั้น^๒. ช^๒ะ^๒เ^๒
น^๒เ^๒ื่อ^๒น^๒ช^๒ัน^๒กระ^๒ว^๒่ง^๒พ^๒้า^๒, ฉ^๒าย^๒แสง^๒อัน^๒น^๒ว^๒ล^๒โย^๒
ต^๒อง^๒พ^๒น^๒ท^๒เ^๒อง^๒ล^๒่าง^๒. ข้า^๒พ^๒เจ้า^๒ม^๒อง^๒ท^๒ระ^๒ว^๒จ^๒ร์^๒ส^๒ัก^๒ว^๒
เ^๒็น^๒แ^๒อง^๒ล^๒ก^๒ซ^๒ง^๒ค^๒ร^๒ง^๒ห^๒ิง^๒ค^๒ง^๒เ^๒็น^๒ย^๒ัง^๒อัน^๒แ^๒เ^๒โพ^๒ศ^๒าล^๒.

ฉ^๒ะ^๒กัน^๒แ^๒อง^๒น^๒แ^๒ง^๒ผ^๒วก^๒. เร^๒า^๒ม^๒อง^๒เ^๒็น^๒ก^๒อง^๒ไฟ^๒
เ^๒็น^๒ห^๒ย^๒่อ^๒ม^๒ๆ^๒ท^๒ล^๒อ^๒ต^๒ไป^๒. ชาว^๒อา^๒ม^๒ระ^๒อ^๒ค^๒ระ^๒ซ^๒ง^๒
เ^๒็น^๒น^๒ก^๒ิ^๒ร^๒ย^๒ของ^๒พระ^๒นาง^๒เ^๒ิน^๒ไป^๒มา^๒อยู่^๒ส^๒ย^๒ส^๒น^๒, ท^๒
เ^๒็น^๒ท^๒เ^๒ย^๒ง^๒ก^๒ั^๒จ^๒ือ^๒า^๒ท^๒าง^๒ว^๒น^๒อยู่^๒เ^๒็น^๒กล^๒ุ^๒ม^๒ๆ^๒. ถ^๒ก^๒ไ^๒
ส^๒ัก^๒เล^๒ก^๒น^๒อ^๒ย^๒มี^๒ว^๒าง^๒คน^๒ส^๒่ว^๒ม^๒เส^๒ื่อ^๒ชาว^๒น^๒อ^๒ย^๒เ^๒็น^๒
ว^๒ง^๒กล^๒ม^๒, ล^๒ือ^๒ม^๒ร^๒อย^๒ก^๒ัน^๒ห^๒ิน^๒ใหญ่^๒ก^๒็^๒อน^๒ห^๒ิง^๒. ย^๒น^๒
ก^๒ัน^๒ห^๒ิน^๒เ^๒อง^๒เร^๒า^๒ส^๒ัง^๒เก^๒ด^๒เห็น^๒ท^๒ร^๒าก^๒แ^๒ะ^๒ท^๒ร^๒าก^๒ห^๒ิง^๒
น^๒อน^๒ย^๒ก^๒ไ^๒ตาม^๒ย^๒าว^๒. ร^๒อบ^๒ๆ^๒ห^๒ุ^๒ม^๒ก^๒ัน^๒ที่^๒ส^๒่ว^๒ม^๒
เส^๒ื่อ^๒ชาว^๒น^๒ระ^๒กะ^๒ไป^๒กั^๒ย^๒น^๒ก^๒ิ^๒ร^๒ย^๒ผ^๒ิ^๒ว^๒ำ^๒ก^๒ัน^๒ไ^๒ก^๒ั^๒ม^๒ญ^๒า^๒
ว^๒่า^๒ท^๒าย^๒แห่ง^๒ล^๒ล^๒าล^๒า^๒เจ้า^๒แม่^๒พระ^๒จ^๒ัน^๒ทร^๒.

พระ^๒นาง^๒อ^๒ัส^๒ด^๒า^๒ท^๒ร^๒ง^๒อ^๒ธิ^๒บาย^๒ว^๒่า^๒พ^๒ว^๒ก^๒ัน^๒ก^๒ำ^๒ล^๒ัง^๒
เส^๒็น^๒ไ^๒ห^๒ว^๒พระ^๒จ^๒ัน^๒ทร^๒อัน^๒เ^๒็น^๒ก^๒ิ^๒ว^๒จ^๒ร์^๒ของ^๒พ^๒ว^๒ก^๒เ^๒า^๒.
ผู้^๒ที่^๒ส^๒่ว^๒ม^๒เส^๒ื่อ^๒ชาว^๒น^๒น^๒มี^๒ค^๒ำ^๒แ^๒ง^๒คล้าย^๒ๆ^๒พระ^๒,
มี^๒หน้า^๒ที่^๒แ^๒ด^๒เ^๒ิน^๒ทาง^๒ย^๒ว^๒ง^๒ส^๒รว^๒ง^๒และ^๒พ^๒ิ^๒ช^๒ิ^๒ค^๒ก^๒ิล^๒ท^๒ิ^๒
ต่าง^๒ๆ^๒. ข้า^๒พ^๒เจ้า^๒เ^๒ร^๒อง^๒เล^๒ว^๒ก^๒ั^๒ห^๒ิน^๒มา^๒แ^๒ย^๒ล^๒ให้^๒ช^๒ัน^๒
ซ^๒ล^๒ฟ^๒ัง.

มี^๒สิ่ง^๒ปลา^๒ก^๒ซ^๒ง^๒ทำ^๒ให้^๒ข้า^๒พ^๒เจ้า^๒ส^๒น^๒ใจ^๒อยู่^๒
ส^๒ัง^๒ห^๒ิง^๒. ส^๒ัง^๒น^๒ค^๒ือ^๒ความ^๒เ^๒็น^๒อยู่^๒ของ^๒ชาว^๒
อา^๒ม^๒ระ^๒อ^๒ค^๒ระ^๒น^๒. ภาพ^๒อัน^๒เคล^๒ล^๒อน^๒ไ^๒ห^๒ว^๒ไป^๒มา^๒อยู่^๒

พ.ศ. ๒๔๖๗

อัสสัมชัญ

ชุดผม และ เบื้องล่าง เป็น พยาน บ่งชี้ ให้ เห็น ว่า
ชาว กาท ทั่วไป ใหญ่ นั้น กำลัง คำนึง จาก การ
นอนหลับ คือ ภายหลัง อาทิตย ใต้ ตก คืบ แล้ว,
และ ลง มือ ประกอบ กิจ การงาน อย่าง ไม่ วาง มือ,
คล้าย ๆ กัน ว่า ราช วัตร กระ จ้าง ทั่ว แสง จันทร์

พระ วารณ ฝน เหมือน ตอน เข้า รุ่งอรุณ ของ ฝ่าย
เรา, ซึ่ง เป็น เวลา ที่ ชนมชาติ กำลัง แยม
ปลูก ให้ บุคคล ว่องไว ใน กิจ ประจําวัน. มัน เป็น
การ แปลก ปลายาก — ปลายาก ไม่น้อย เลย. อัน นักรบ
ผู้ ทำ แห่ง อัสมา เทว เหล่า นั้น แล้ว, ถ้า เหละ
ข้าพเจ้า จะ เทียบ ลง ไป ให้ ชัด แล้ว, ก็ ย่อม มี
สภาวะ ถึง ณ แคว้น ซึ่ง ใช้ เวลา กลาง คืบ แทน
เวลา กลาง วัน. ข้าพเจ้า ได้ ยิน เขา เล่า กัน ว่า
ชาว กาท ทั่วไป โดย มาก มัก จะ นอน ใน เวลา
กลาง วัน และ ออก หา กิน หรือ ประกอบ กิจ การ
ของตน ใน เวลา กลาง คืบ. ขณะ นั้น อยู่
บน ที่ สูง สามารถ มอง เห็น นักรบ เหล่า นั้น ได้ ดัน.
รู้สึก ว่า เป็น จำนวน มาก ไม่ ใช่ เล่น, เพราะ เห็น
กอง ไฟ แฉก ไป สด สด ปลายาก.

เรา พา กัน ไกล ไป ตาม ทาง อัน คบ เคย วน
ใน ที่ สด ถึง เหล่า ทหาร ยาม เหล่า นั้น. พอ มี
รู้ แน่ ว่า ใช้ พระ นาง อัสมา หรือ เจ้า แม่ พระ จันทร,

เจ้า สาม สัก คืบ ที่ มอ ย ราช ลง กับ พัน คืบ, ปล่อย
ให้ หอก กับ ก้อย ข้าง ๆ ตัว. ข้าพเจ้า สังเกต
เห็น ใบ หอก หุ้ม ทั่ว เหล็ก แลเม ครอบ ปลาย, มี
ลักษณะ คล้าย คลึง กับ หอก ที่ พวก มะ ไช้ ไช้
มาก.

พระ นาง อัสมา นำ หน้า เรา ผ่า เข้า ไป ใน เหล่า
นักรบ ผู้ ทำ ชาว อามะ อักตะ ซึ่ง ข้าพเจ้า สังเกต
ดู มี หน้า ตา เข้ม เม ริม ริม ทั่ว ทั้ง แต่ มี เค้า ผลาก
คม คาย อยู่ ย่าง. แม้ แต่ ฝ่าย หอก ก็ ไม่ มีความ
ยี่ม แยม เจริญ สด อยู่ ใน ที่ หน้า เสีย เลย. ขณะ ที่
พระ นาง ผ่าน ไป, ต่าง คน ก็ มอ ย ราช ลง กับ
คืบ, ทำ กิริยา เหมือน กับ ทหาร ยาม เหล่า ก่อน.
ไม่ ข้า เรา มา ถึง เนิน คืบ น้อย ๆ และ ต่อ จาก นั้น
เห็น พวก นักรบ ผู้ ทำ ยืน เรียง ทำ หรือ หอก ต่อ กัน
เป็น รูป สี่ เหลี่ยม มี ที่ รุส, สำแดง อาการ คล้าย
กับ จะ ต่อ นักรบ เจ้า แม่ ของ เขา. พอ พระ นาง ย่าง
เข้าไป ทาง คืบ ที่ เข็, ต่าง คน ก็ หอก ชน
พร้อม กัน, ทำให้ แลค พราว คาง ม. นักรบ
เหล่านั้น ชน หอก ชน สาม ครั้ง, และ ทัก ๆ ครั้ง
ต่าง ก็ แล้ง เลี้ยง ร้อง เร็ว คาง ม ‘หิญา’
ถึง นั้น, คล้าย จะ เป็นการ ถวาย พระ แก่ เจ้า แม่
พระ จันทร.

๔ คือ พวก มะ ไช้ อยู่ แถว แลเม มะ ปลาย. ๕ คือ พวก ราช นักรบ วัตร รัชกาล ที่ ๕.

พระนางนำเราเข้าไปยังกลางวง, ซึ่งมี
ชาวามะอัคคะต่างกายโอโงยยืนอยู่กลุ่มหนึ่ง
พวกนั้นหมอบกราบลงกับพื้นก้นถวายเงินพระนาง
คร่ำให้ลูกขึ้น

ในที่สุดเข้เริ่มทำรัสด้วยสำเนียงอันแจ่มใส
กึ่งวาฬกึ่งกระกึ่งเงิน:

“คุณครูเจ้า อัน มี สัตว์ชาติ สม ชาย ชาติ
ชาติทหาร, เจ้าจง เคลื่อนพลเข้า ท่อรบด้วย
เรฐภายใน สองชั้นนาฬิกาเด็ก! ข้ารู้ ไ้
โดยญาณวิถึว่า ถ้าขึ้นซ้ายอยู่ซ้าย, เจ้าเรฐ
อย่าทว ก็ระ พลัน นำสนม มั่น เข้มา เลี้ยก่อน;
‘พระนาง—ผู้—ทรง—อำนาจ’ เป็นอมทนาร์
ผู้ ไม่รู้ จักมีพระ, ซอนอยู่ทวของเจ้าทั้งหลาย
ยอมเข้าใจ ไ้ก็. ส้าหรัยเจ้าเรฐนัแล้ว, มั่น
ไ้ก็ม่นาภพมย์ชัพยของกงทนเช่นเกียวกัยข้า
มีหน้ายงกอบ ด้วยโพรวผล มากกว่าฝ่ายเราถึง
สามส่วน. แม้เจ้า ทั้งหลาย จะ ขวคเสีย
ซึ่งคงระพันชาคร, จมั่น ไ้เจ็ึกว่าเจ้าแม่
ลลาลาหรือตัวชานะ ยะบันกาลให้ เจ้าประสพชัย
ชานะ พร้อมก้วย เกยตศักถัก นักรบ อันสูงยัง !
ยักันเรฐ ถ่าถึ ณะเตรียม หลึงฉิวชาวผู้หนึ่ง,
จะให้ เจ้า สวม ตำแหน่ง เรา และ ปกครองเจ้า
ทั้งหลาย แทนตัวเรา. เจ้าต้องรู้ สักละอวย
ถ้าการ มันเป็น เช่นนั้นจริง ! เจ้าจะยอมให้

เจ้าแม่ลลาลาพวากไป จากเจ้าเสมอ ด้วยเคล
คนหนึ่งเช่นนั้นหรือ ? น้าอัย ! น้าอัยนั !
สูเจ้าจงเร่งเตรียมตัวเด็ก ! ไป ! ไปฆ่ามันเสีย
ให้สิ้นโคตร !”

สันยภาสติก ของ พระนาง, คนหนึ่งใน
จำนวนนั้น ก็กล่าว วาจา ทอຍอย่าง ฉะฉาน ด้วย
สำเนียงอันคัง.

“โอ, หิญา ! ข้าแต่ พระแม่เจ้าผู้ทรง
เจริญ ! ข้าทั้งหลายไ้ ยินแล้ว—เข้าใจแล้ว
โดยตลอด. พวกข้ายอม แจ้ง ถึว่าเรฐซึ่งต่อ
พระแม่เจ้าและพวกข้านั. อันสังกรรมครั้ง
นัแล้ว, เรฐ มีพลรบ มากกว่า พวกเรา ถึง
สามส่วน. พวกข้าเพียงสามพันจะม็กถึ
เหิมเข้าสู้ ด้วยเขาพอเยว หรือ ? ขอเคชะ
ยาระมีพระแม่เจ้าปกครองข้าทั้งหลาย, ขอสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์ในสากลจงเป็นพะยานในความจงรัก
ภักถึของพวกข้า, ที่พวกข้ากล่าวเหิมย่นย่อต่อ
คักรณ มีใช้ว่าข้าจะคิดเหิมผู้ อนเล็กไ้กว่า
พระแม่เจ้าผู้ ปกศพ ข้าย่อย ทก คำเข้า หามไ้ได้.
พวกข้ากล่าวโดย หวัง คือความ สงบ สงัเคยว.
โอ, หิญา, พระแม่เจ้าผู้ ศักดิ์สิทธิ์, ะยอม
รับมีทรรภาพกัยเรฐเด็ก. ะยอมให้ข้ามส์
ไ้ไปปกครองพวกข้าทั้งหลายด้วย.”

พอจบ ถ้อยคำ อันผู้กล่าว พยายาม เน้นให้

พ.ศ. ๒๔๖๘

อัสมาเหดี

ซึกและหนักแน่น, พระนาง ก็โหวดกาย สิ้น
ด้วยโทษะริทอันแรงกล้า ภูเหมือนข้าพเจ้า
พเห็นเรือทรงพิโรธอย่างคนจักครองเอง. แต่
อย่างไรก็, เรือยังตรัสตอบด้วยสำเนียง
อันเยือกเย็น:

“คุณเจ้าทั้งหลาย, เจ้ากล้าหาญชาญชัย
กล่าวมาทั้งนี้ ส่อให้เห็นว่า เจ้ายังเกรงกลัวข้า
น้อยนัก. เจ้าเป็นลูกหลานลูกหลานก็จริง, แต่
เจ้าช่างไร้ เลือดอันเสียได้. ข้าส่วนนี้ ได้แล้ว
ว่า ข้าใช้ วิชิ ปกครอง คุ่ม หิว เจ้า และบุ ทวก
ของเจ้าอย่างสุภาพและอ่อนแอมาก. นี่ทำให้
เจ้าเหิมใจ ถูกข้าเสมอ หลิงขรรคมคาคนหนึ่ง.
เจ้าทั้งหลาย รู้ ตัวบ้าง หรือเปล่าว่า กลอกชีวิต
ของเจ้าๆ ได้เห็นแต่ผู้ตกภาพ, ส่วนตัวภาพจริง
นั้นมิได้ ผ่านตาเจ้าเสียเลย! ก็แล้ว, พวกเจ้า
คงจะ รู้จัก ข้าอย่างจริง ๆ สัก วันหนึ่ง กอก.
นั่นนะ! เจ้าพวกหน้าใจ! ถ้าข้าเลิกคิดสังสาร
พวก เจ้า เสียแล้ว, เจ้า จะต้องถูก พวกเรช
ผู้ชั่วธรรม รังปลากไปเผาไฟ อย่างสนุก. มัน
จะเหวอะ ควักเอาหัวใจ ออก บุษบา พระ อภิตย
อย่างแสน จะ หยาม น้ำ หน้า นั้น เป็นสิ่ง ที่
พอใจของพวกเจ้าแล้วหรือ? อา, เจ้าทั้งหลาย
เอ๋ย, พวกเจ้ายังเข้าใจไม่ตลอดว่า ข้ามีใจ
เมตตาการุณยาลูกมียพวกเจ้าปานใด ข้าเสียใจ

นัก! ข้าไม่นึก ว่า ทหารของข้า จะ อับวิชัย
ถึงเพียงนี้.

“เฮ้!—เร่งตกลงใจกันเสีย. บอกข้าเร็ว
ว่าเจ้าจะสู้หรือจะยอม. ถ้าเจ้าจะยอมแพ้ ก็
อย่าได้ทะเลาะวิวาทของอยู่ต่อไปเลย, เร่งบอกมา
เถิด!” นายกองกลุ่มนั้นเจียนส่งมือไว้ด้วย
ประการใด; พระนางจึงตรัสต่อไปอีก, “ดูเจ้า
จงบอกมาเถิด, ข้าจะไถ่ ไปเสียให้ พันพร้อม
ด้วย สหาย ของข้า,” ซึ่งคิด มาทางเรา,
“บอกมาสิ! เมื่อข้าไปแล้ว เจ้าจะต้องนำตา
ไหล—เจ้าจะต้องตกเป็นทาสของเรชหรือมิฉนั้น
ก็จะต้องถูกชายันต์. ข้าหมายหัวไว้ทุกคน
ซึ่งจะต้องร้องเรียกหาข้าว่า,

“โอ, หนีญา, จงเมตตาพวกข้าเถิด,
พระแม่เจ้าไปไหนเสียเล่า? พระแม่เจ้าจะ
ไม่ กลับมา ช่วย ข้าให้พ้น จาก ชุมรอก น บ้าง
เจียวหรือ?”

“นั่นละ! พวกเจ้า จะ ต้อง นึกภาวนา
เช่นนี้ทุกตัวคน. แต่เมื่อข้าพ้นไปแล้ว, พวก
เจ้าอย่าหมายเลยว่าจะได้ รวยคำตอขายจากข้าอีก
ข้าจะไม่แยแสต่อพวกเจ้าเลย, โอ้พวกหน้าใจ,
ไม่มีความจงรักภักดีสักเท่าหยก รน ข้าจะ ไปอยู่
ร่วมกับทาสอันสยขยัสของข้าที่ โลกพระจันทร์
และจะไม่กลับมามีอีกเลยเป็นอันขาด. เร่งตกลง

โกศโรหิต

กุ่มกั

ใจเขาสี, ข้าออกเยื่อเต็มทนแล้ว."

พอสน กระแสเสียง เจ้านายกอง กลุ่มนั้นก็
หันหน้าเข้าขลุ่ยทราตรอกันด้วยกิริยาอันร้อน
รน.

ควรหนึ่งเจ้าคนเก่า หันหน้ามายกทอก ขน
คำนบ แล้วเอ่ยว่า.

"ถ้าแม่เราจะสู้ ด้วยเรซูจริง ๆ แล้ว, พระ
แม่เจ้าจะให้ผู้ใดไปเป็นผู้นำทัพเล่า?"

"ญาติวิเศษ ข้า น่ะแหละ จะเป็นผู้ นำ,"

ทรงตอบ, "ชายผิวขาวผู้ นั้นจะเป็นจอมทัพ
ของเจ้า, และนักรบผู้ นั้นจะเป็นผู้ เผชิญหน้า
กับเรซู. เจ้าจงสนใจเสียเถิดว่ากระตักเรซู
จะต้อง เป็นผลโดย แน่แท้."

เธอ ชี หักคี่
มาทางข้าพเจ้าและอัมสเตอร์ดัมไปแกส ซึ่งยืนฟัง
อิน โกสดี กระจ่าง, กวตาคา กวาคค พวกนั้น
อย่างเย็บหยัน.

คำตอบของพระนางดูเหมือนไม่เป็นที่พอใจ
มันเลย. เจ้าคนนั้น หันหลัง กลับไปซบซิบ
กันใหม่, ในที่สุดก็แหกกันออกมาหาเราทั้งหมด,
แล้วเจ้าคนเดิมเอ่ยขึ้นว่า:

"ข้าแต่พระแม่เจ้าผู้ทรงเจริญ, อันมณษย์
ผิวขาวผู้ นั้นข้าหาพอใจไม่. จริงอยู่, เขา
เป็นคนกล้าหาญและมีอาวุธวิเศษใช้, แต่ข้า
พร้อมกัน เห็นว่ายังมีต้องด้วย คำทำนาย ซึ่ง

กล่าวว่าผู้ จะนำทัพ เขารบ ด้วยเรซู เป็น ครั้ง
สุดท้าย จะ ต้อง มี สิ่ง ศักดิ์ สิทธิ์ อัน หนึ่ง ซึ่ง
สามารถจะช่วยให้ ได้ ชัยชนะ. ก็มณษย์
ผิวขาวผู้ นั้นมิได้มีสิ่งใดมาสำแดงให้ ประจักษ์,
พวกข้าจะมีกระไรสู้รบได้ ยิ่งไวเล่า?"

"ถ้าสหยาผิวขาวผู้ นั้นซาลงนั้นจริงแล้ว,
เจ้าจะว่าอย่างไรต่อไปอีก?" เชครัสตาม
อย่างอารมณ์เย็น, มิได้สำแดงโทสะให้เห็น.

เจ้าคนนั้นค่อย ๆ คอบอย่างเคร่งขรึมที่สุด.

"พระแม่เจ้าลาลาผู้ เห็นเอกศพวกข้าเจ้า,
ถ้าเป็นดังนี้จริง, พวกข้าขอกล่าวด้วยถ้อยคำ
ของชาวอามะอิคคะทั้งหมดว่า เราทั้งหลายจะ
ไม่ยอมอยู่ใต้ ใญ่ชาเขาเป็นอันขาด, และเรา
จะไม่ยอมเข้าสู่ ด้วยเรซูเลย! ข้าทั้งหลาย
รู้ว่าพระแม่เจ้ามีอำนาจใหญ่ยิ่ง, แต่
อย่างไรก็ตามเถะ, ก็ยังมีเท่าเรซู อันได้

สมญาว่า ลูกแห่งพระอาทิตย์. โอ! พระ
แม่เจ้าเห็นหรือยัง, ยัคนีเหล่าข้ามิได้อยู่ใน
ใญ่ชาพระแม่แล้ว, พระแม่จงเร่งประหารข้า
ทั้งหลายเสียโดยเร็วเถิด. พวกข้ายอมถวาย
ชีพไว้ ได้ โดยนยาท, ก็กว่าจะยอมถูกเผาไหม้
มลายชนม์ ด้วยผลมเรซู!"

"ข้าทั้งหลายเห็นพร้อมกันแล้ว." คน
อื่น ๆ ร้องจนพร้อมกันด้วยเสียงอันสั้นเครือ.

พระนางอัสฌา มีอาการพิโรธ และ กระอัก
กระอ่วนใจเป็นอันหนัก, บท ข้าพเจ้าก็มีวิธีทำ
ประการใด, ขณะนั้นชั้นสี่ กระตุกแขนเสื้อ
ข้าพเจ้าค่อย ๆ แล้วกระซิบว่า:

“คุณยาย, เร็วเข้าสิ, เอาแท่งงาของ
ชีกาลิให้ มันก็เถอะ!”

นั่นเป็นความคึกคักอันหนึ่งของชั้นสี่. ข้าพเจ้า
ซึ่งแรงความรู้สึกให้เธอฟัง. เธอประกาศ
ให้เจ้าพวกรับได้โดยเร็ว. เจ้านายกอง
ทั้งหมดยินยอมตกลงว่าจะขอสังเวยตาย ถ้า
ข้าพเจ้ามีสิ่งใดสิ่งหนึ่งแสดงให้เป็นที่เชื่อแน่ว่าได้.

ข้าพเจ้าปลุกกระตุกเสื้อออก, แล้วจึงเอา
รูปสลักของชีกาลิออกมา, พลังถามว่า:

“นี่ใช่ไหมเล่า?”

เจ้าคนเรไรตัวกลั่นบนหน้าเข้ามามองดู
อย่างทึ่งทศ. ดูเหมือนว่าแสงเคืองยังให้
ความสว่างไม่พอ, มันจึงหยิบพินทศโคไฟขึ้น
มาส่องดู, พิจารณาอยู่หลายครั้งพร้อมด้วย
เจ้าคนอื่น ๆ

“อ้ายถ้อย! นั่นจะเอาหนวคข้าหรือ
อย่างไร?” ในที่สุด ข้าพเจ้าร้องขึ้นอย่าง
โกรธแค้น, ฉวยไม้ พนซึ่งจวนจะไหม้เอาหนวค
นั้นแผ่นกระดานเจ้าคนถ้อยลงไปเต็มรัก.

เจ้าหมอนั้นเข้าไปหน้อยหนึ่ง, แต่ไม่ยัก

โกรธตอบ, ขณะที่กำลังแค้น ๆ หล่นมาจากผม,
มันก็ร้องขึ้นว่า.

“เพื่อนเอ๋ย, เราพบของศักดิ์สิทธิ์เข้า
แล้ว!..... โอ! ท่านชนผิวขาวผู้มีเจริญ
— ท่านผู้—ระวัง—ตลอด—คืน, ข้าพเจ้าหลาย
จะขอติดตามท่านไปจนจะสิ้นชีพ. ข้าจะไม่
กลัวความมรณะต่อไปแล้ว; ข้าจะไปด้วยท่าน
และชนชั้นผู้ถือชวาจนครบบรรดทั้งพวกข้าจะ
หมดไปจากโลกนี้!”

“ตกลง!” ข้าพเจ้าร้องขึ้น, แต่ใจนั้น
ยังเต้นอยู่ไม่หาย. แท้จริงข้าพเจ้าไม่ยาก
ควมคุมเจ้าพวกนั้นนัก, แต่มันเป็นความจำเป็น
อย่างหนึ่ง ซึ่งจำใจจะต้องปฏิบัติ. ครั้นแล้ว
ข้าพเจ้าก็หันไปทางอัมมะ โลโปแกส, เห็นพี่เภา
ขยิบขวาน อยู่ไปมา ทำท่าเหมือนก้มกระเฝ้าศีรษะ
นักรบโอบหุ้ม เหล่านั้น เส้นผมขยิบสักระหว่างหัว
ภายหลัง ที่ พระนางได้บัญญัติ การงานไป
สองสามสิ่ง, เธอตรัสกับข้าพเจ้าว่า

“แอลแลน, ฉันได้สั่งให้พวกนั้นออกเดิน
ทันที, ประมาณสามพันเห็นจะพอกระมัง?
พรุ่งนี้ตอนเช้าตรู่ ฉันจะให้คนจับคานหามนำ
ท่านและสหายของท่านตามไปพบกันที่ใกล้เขา
ทางอุดรภาคนี้ อย่าได้สนใจเลย, แอลแลน,
พอตกบ่าย จงรีบนำทัพเดินเข้าประชิดทันที.

โกศวิหิต

กุ่มกั

ตอนล่าง ๆ ท่านจะได้รับอย่างสนุกมีอ."

"พระนางไม่เสด็จ ้วยข้าพเจ้าหรือ?"

ข้าพเจ้าถามเสียงสั้น

เชอทรงพระสรวล.

"ฉันไม่เห็น จำเอน เลย. แต่เขาเด็ก,

ฉันจะส่ง วิญญาณ ของฉัน ให้ ไป ้วย กับท่าน,

จงมั่นใจ เด็กว่าในวันทีสาม เราจะ ได้พบกันอีก

เป็นแท้. ท่านจะไม่มีอันตรายน่ากลัว, จง

เชื่อเด็ก, แอลแลน! เมื่อท่านกลับมาแล้ว

จะได้พบ รวงวล อันท่าน พังประสงค์. ฉันขอ

พยากรณ์ล่วงหน้าไว้ ้วยว่า ท่านจะได้พบ

หญิงผิวขาวผู้นั้น (อินซ) อย่าง แน่ชอน.

ฉันจะตระเตรียมตัวไว้ ร้องขอเขาให้พร้อม. ไป

เด็ก, แอลแลน, ไป ประสพต่อชยิซ่านะเด็ก.

บอกผู้ — ถิ — ขวาน — ใหญ่ ้วยว่า ฉันขอ

ขอพรให้ เขา کمک เลือก เรซู จงสำเร็จ — ทั้งคน

เหล็ก (ฮันส์) ของท่านผู้นั้น ้วยว่าให้รับอย่าง

องอาจเสมอ, ฉันจะคอยเอาใจช่วยอยู่ข้างหลัง.

อ้อ! ท่านให้ชื่อเขาว่า 'ผู้ — สว่าง — ใน —

ความ — มีค' ไม่ใช่หรือ?..... ก็แล้ว!

ไปเถิด, สหาย ที่รัก ของฉัน, ขอท่าน จงได้

ชัยชำนะ ทุก ๆ ผู้ ก้าว!"

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะพูดว่าอะไร, เขาก็หัน

กลับ และออก เดิน, ห้อมล้อมไปด้วย ทหาร

รักษาพระองค์ เหล่านั้น. ข้าพเจ้ายืนทอด

สายตาเหม่อลอยของเขารับรู้ว่าง, แล้วก็ทอด

ถอนใจใหญ่อย่างหนักอก,

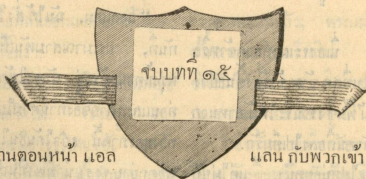
อัมสเตอร์ดัมไปแกลด ชยิซ ขวานไป มา แล้ว

ร้องล่ำกั้วยา:

"เรซู! เรซู! อินโกลี

จะ ต้อง คัม เลือด เจ้าให้

จงได้!"

[อย่าลืมอ่านตอนหน้า แอล

แลน กับพวกเข้แดนเรซู!]

ข้อปฏิบัติ ๑๐ ข้อ

กติกากาชาด

๑. ก่อนรับประทานอาหารล้างมือให้สะอาด เมื่อ
เคยอุจจาระและปัสสาวะแล้วล้างมือให้สะอาด
๒. รักษาเล็บให้สะอาด

๓. ใช้แปรงฟันให้สะอาด ก่อนนอน
และเวลาตื่นนอนเช้า

๔. อาบน้ำอย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง

๕. ใช้ผ้าเช็ดหน้าปิดปาก เมื่อไอหรือจาม

๖. รักษาอนามัย

๗. รักษาอนามัย - ดินสอ ตำมปากกา
ยางลบ และไม้บรรทัดที่ปาก

๘. ตั้งตัวให้ตรง ขณะกิน หรือ นั่ง

๙. ดื่มน้ำวันละมากๆ แลอย่าดื่มมากไป

๑๐. กินผักสดและผลไม้สดมากๆ ทุกวัน
อย่ากินเนื้อไขมัน

๑๑. เล่นกลางแจ้งทุกวัน

๑๒. นอนหลับพักผ่อนหรือเปิดช่องให้ลม
เข้าออกสะดวก ถ้าหนักของเรามี
ลูกกรง และนอนอย่างน้อยวันละ ๑๐ ชั่วโมง

ยาอายุวัฒนะ

มี^๑ผู้^๒สำคัญ^๓ที่^๔ผู้^๕มี^๖วิชา^๗เอา^๘ใจ^๙ใส่^{๑๐}ก่อน^{๑๑}อื่น คือ การ^{๑๒}ระ^{๑๓}วัง^{๑๔}รักษา^{๑๕}นาม^{๑๖}ย^{๑๗}ของ^{๑๘}คน. ผู้^{๑๙}ที่^{๒๐}รู้^{๒๑}จัก^{๒๒}ระ^{๒๓}วัง^{๒๔}รักษา^{๒๕}ตัว^{๒๖}ให้^{๒๗}ปราศ^{๒๘}จาก^{๒๙}โรค^{๓๐}ภัย^{๓๑}ไข้^{๓๒}เจ็บ^{๓๓}ปร่า^{๓๔}ก^{๓๕}แล้ว^{๓๖}ว่า เป็น^{๓๗}ผู้^{๓๘}มี^{๓๙}อายุ^{๔๐}ยืน^{๔๑}นาน^{๔๒}โดย^{๔๓}ไม่^{๔๔}ทำ^{๔๕}ให้^{๔๖}ผู้^{๔๗}อื่น^{๔๘}ต้อง^{๔๙}เป็น^{๕๐}ภาระ^{๕๑}ในการ^{๕๒}ปรนนิ^{๕๓}ยิต^{๕๔}พยา^{๕๕}ยา^{๕๖}. ผู้^{๕๗}ที่^{๕๘}ใด^{๕๙}เชื่อ^{๖๐}ว่า^{๖๑}รู้^{๖๒}จัก^{๖๓}ระ^{๖๔}วัง^{๖๕}รักษา^{๖๖}ตน^{๖๗}ก็^{๖๘}คือ ผู้^{๖๙}ที่^{๗๐}ปฏิบัติ^{๗๑}ตาม^{๗๒}กติก^{๗๓}า^{๗๔}อนา^{๗๕}ม^{๗๖}ย^{๗๗}อย่าง^{๗๘}ซื่อ^{๗๙}สัต^{๘๐}ย^{๘๑}จน^{๘๒}เคย^{๘๓}ชิน^{๘๔}ติด^{๘๕}เป็น^{๘๖}นิสัย^{๘๗}นั้น^{๘๘}เอง.

ความ^๑ปราศ^๒จาก^๓โรค^๔คือ^๕ลา^๖อัน^๗ประ^๘เสริ^๙ฐ^{๑๐}อย่าง^{๑๑}แน่น^{๑๒}อน ทุก^{๑๓}ชาติ^{๑๔}ทุก^{๑๕}ภษา^{๑๖}ย่อม^{๑๗}มี^{๑๘}ความ^{๑๙}หวัง^{๒๐}ร่วม^{๒๑}กัน^{๒๒}หมก และ^{๒๓}นัก^{๒๔}ใด^{๒๕}ถ้า^{๒๖}ถึง^{๒๗}เริ่ม^{๒๘}เร^{๒๙}ว^{๓๐}ให้^{๓๑}ประ^{๓๒}พ^{๓๓}ฤ^{๓๔}ติ^{๓๕}ตาม^{๓๖}กติก^{๓๗}า^{๓๘}อนา^{๓๙}ม^{๔๐}ย^{๔๑}ไป^{๔๒}ตาม^{๔๓}กัน^{๔๔}แล้ว^{๔๕}โดย^{๔๖}ใช้^{๔๗}วิธี^{๔๘}ส^{๔๙}ถา^{๕๐}ป^{๕๑}นา^{๕๒}การ^{๕๓}อน^{๕๔}ส^{๕๕}ถา^{๕๖}กา^{๕๗}ชา^{๕๘}ค^{๕๙}ชน^{๖๐} อ^{๖๑}บรม^{๖๒}เท^{๖๓}ก^{๖๔}ให้^{๖๕}เคย^{๖๖}ชิน^{๖๗}ค^{๖๘}อ^{๖๙}การ^{๗๐}ระ^{๗๑}วัง^{๗๒}รักษา^{๗๓}ตัว^{๗๔}ให้^{๗๕}ค^{๗๖}ำ^{๗๗}ร^{๗๘}อนา^{๗๙}ม^{๘๐}ย^{๘๑}ไว้^{๘๒}บริ^{๘๓}ย^{๘๔}ร^{๘๕}ณ^{๘๖}. ในการ^{๘๗}อา^{๘๘}ช^{๘๙}พ^{๙๐}ทุก^{๙๑}ประ^{๙๒}เภท^{๙๓} และ^{๙๔}ส^{๙๕}ำ^{๙๖}ห^{๙๗}ำ^{๙๘}ร^{๙๙}ม^{๑๐๐}น^{๑๐๑}ย^{๑๐๒}ทุก^{๑๐๓}คน^{๑๐๔} อนา^{๑๐๕}ม^{๑๐๖}ย^{๑๐๗}มี^{๑๐๘}ส^{๑๐๙}่วน^{๑๑๐}เก^{๑๑๑}ย^{๑๑๒}ว^{๑๑๓}ช^{๑๑๔}อง^{๑๑๕}อย่าง^{๑๑๖}ส^{๑๑๗}ำ^{๑๑๘}ค^{๑๑๙}ณ^{๑๒๐}ย^{๑๒๑}ิง^{๑๒๒} ถ้า^{๑๒๓}อนา^{๑๒๔}ม^{๑๒๕}ย^{๑๒๖}ก^{๑๒๗}พร^{๑๒๘}อง^{๑๒๙} หรือ^{๑๓๐}ชา^{๑๓๑}ค^{๑๓๒}อนา^{๑๓๓}ม^{๑๓๔}ย^{๑๓๕}ก็^{๑๓๖}ยาก^{๑๓๗}ที่^{๑๓๘}จะ^{๑๓๙}ค^{๑๔๐}ำ^{๑๔๑}เน^{๑๔๒}น^{๑๔๓}การ^{๑๔๔}งาน^{๑๔๕}อะ^{๑๔๖}ไร^{๑๔๗}ให้^{๑๔๘}ค^{๑๔๙}ง^{๑๕๐}ที่^{๑๕๑}ห^{๑๕๒}ร^{๑๕๓}ือ^{๑๕๔}ก^{๑๕๕}ำ^{๑๕๖}ว^{๑๕๗}หน้า^{๑๕๘}ได้^{๑๕๙}.

กติก^๑า^๒การ^๓แข่ง^๔ขัน^๕อนา^๖ม^๗ย^๘ของ^๙ก^{๑๐}อง^{๑๑}ส^{๑๒}ถา^{๑๓}กา^{๑๔}ชา^{๑๕}ค^{๑๖}ส^{๑๗}ย^{๑๘}า^{๑๙}ม ตาม^{๒๐}ภา^{๒๑}พ^{๒๒}ที่^{๒๓}จำ^{๒๔}ลอง^{๒๕}ไว้^{๒๖}นี้ ส^{๒๗}ำ^{๒๘}ห^{๒๙}ำ^{๓๐}ผู้^{๓๑}ที่^{๓๒}ประ^{๓๓}พ^{๓๔}ฤ^{๓๕}ติ^{๓๖}ตาม^{๓๗} ย่อม^{๓๘}เป^{๓๙}น^{๔๐}ยา^{๔๑}อายุ^{๔๒}วั^{๔๓}ฒ^{๔๔}นะ^{๔๕}อย่าง^{๔๖}ประ^{๔๗}เสริ^{๔๘}ฐ^{๔๙}ไม่^{๕๐}มี^{๕๑}ย^{๕๒}า^{๕๓}น^{๕๔}ช^{๕๕}าน^{๕๖}ใด^{๕๗}ที่^{๕๘}จะ^{๕๙}เท^{๖๐}ย^{๖๑}เท^{๖๒}ย^{๖๓}ม^{๖๔}ได้^{๖๕}. ตาม^{๖๖}ภา^{๖๗}พ^{๖๘}เม^{๖๙}้^{๗๐}จะ^{๗๑}ปร่า^{๗๒}ก^{๗๓}ว^{๗๔}ว่า^{๗๕}มี^{๗๖}แต่^{๗๗}รูป^{๗๘}เ^{๗๙}ก^{๘๐} และ^{๘๑}ตาม^{๘๒}ความ^{๘๓}ม^{๘๔}ุ่ง^{๘๕}ห^{๘๖}มา^{๘๗}ย^{๘๘}เม^{๘๙}้^{๙๐}จะ^{๙๑}เข้า^{๙๒}ใจ^{๙๓}ว่า^{๙๔}เป^{๙๕}น^{๙๖}กติก^{๙๗}า^{๙๘}ส^{๙๙}ำ^{๑๐๐}ห^{๑๐๑}ำ^{๑๐๒}ร^{๑๐๓}ะ^{๑๐๔}ส^{๑๐๕}มา^{๑๐๖}ชิ^{๑๐๗}ก^{๑๐๘}อน^{๑๐๙}ส^{๑๑๐}ถา^{๑๑๑}กา^{๑๑๒}ชา^{๑๑๓}ค^{๑๑๔} ซึ่ง^{๑๑๕}เป^{๑๑๖}น^{๑๑๗}เ^{๑๑๘}ก^{๑๑๙} ๆ^{๑๒๐}เห^{๑๒๑}ม^{๑๒๒}อ^{๑๒๓}น^{๑๒๔}ก^{๑๒๕}ก^{๑๒๖}ก็^{๑๒๗} ผู้^{๑๒๘}อ^{๑๒๙}น^{๑๓๐}ผู้^{๑๓๑}ใหญ่^{๑๓๒}ก็^{๑๓๓}คว^{๑๓๔}ร^{๑๓๕}อย่า^{๑๓๖}ค^{๑๓๗}ว^{๑๓๘}น^{๑๓๙}ลง^{๑๔๐}ม^{๑๔๑}ติ^{๑๔๒}ว่า ไม่^{๑๔๓}ใช่^{๑๔๔}ส^{๑๔๕}ำ^{๑๔๖}ห^{๑๔๗}ำ^{๑๔๘}ร^{๑๔๙}ย^{๑๕๐}ผู้^{๑๕๑}ใหญ่^{๑๕๒}ก^{๑๕๓}ว^{๑๕๔}ย^{๑๕๕}. ถ้า^{๑๕๖}ผู้^{๑๕๗}ใหญ่^{๑๕๘}ตะ^{๑๕๙}ช^{๑๖๐}ก^{๑๖๑}ตะ^{๑๖๒}ช^{๑๖๓}ก^{๑๖๔}ระ^{๑๖๕}ว^{๑๖๖}ง^{๑๖๗}ช^{๑๖๘}ื่อ^{๑๖๙}ท^{๑๗๐}ว^{๑๗๑}ให้^{๑๗๒}น^{๑๗๓}อน^{๑๗๔}อย่าง^{๑๗๕}น^{๑๗๖}้อย^{๑๗๗}วัน^{๑๗๘}ละ^{๑๗๙} ๓๐^{๑๘๐}ช^{๑๘๑}ว^{๑๘๒}โ^{๑๘๓}ม^{๑๘๔}ง^{๑๘๕}แล้ว^{๑๘๖} ก็^{๑๘๗}พ^{๑๘๘}ึง^{๑๘๙}น^{๑๙๐}ัก^{๑๙๑}เ^{๑๙๒}ก^{๑๙๓}ิ^{๑๙๔}ก^{๑๙๕}ว่า^{๑๙๖} นั้น^{๑๙๗} บ^{๑๙๘}ั^{๑๙๙}ญ^{๒๐๐}ย^{๒๐๑}ิต^{๒๐๒}ี^{๒๐๓}ส^{๒๐๔}ำ^{๒๐๕}ห^{๒๐๖}ำ^{๒๐๗}ร^{๒๐๘}ะ^{๒๐๙}เ^{๒๑๐}ก^{๒๑๑} ผู้^{๒๑๒}ใหญ่^{๒๑๓}จะ^{๒๑๔}น^{๒๑๕}อน^{๒๑๖} ๘^{๒๑๗}ช^{๒๑๘}ว^{๒๑๙}โ^{๒๒๐}ม^{๒๒๑}ง^{๒๒๒}ก็^{๒๒๓}ได้^{๒๒๔} แต่^{๒๒๕}ช^{๒๒๖}ื่อ^{๒๒๗}อื่น^{๒๒๘} ๆ^{๒๒๙}ย^{๒๓๐}ิง^{๒๓๑}ผู้^{๒๓๒}ใหญ่^{๒๓๓}ก^{๒๓๔}ว^{๒๓๕}ย^{๒๓๖}แล้ว^{๒๓๗} ก็^{๒๓๘}คว^{๒๓๙}ร^{๒๔๐}ต^{๒๔๑}อง^{๒๔๒}ประ^{๒๔๓}พ^{๒๔๔}ฤ^{๒๔๕}ติ^{๒๔๖}ตาม^{๒๔๗}อย่าง^{๒๔๘}แน่น^{๒๔๙}อน นอก^{๒๕๐}จาก^{๒๕๑}จะ^{๒๕๒}เป^{๒๕๓}น^{๒๕๔}ตัว^{๒๕๕}อย่าง^{๒๕๖}อื่น^{๒๕๗}ที่^{๒๕๘}แ^{๒๕๙}ก^{๒๖๐} ลูก^{๒๖๑} หลาน^{๒๖๒}เหล^{๒๖๓}น^{๒๖๔}ของ^{๒๖๕}ท่าน^{๒๖๖}แล้ว^{๒๖๗} จะ^{๒๖๘}ช^{๒๖๙}่วย^{๒๗๐}ย^{๒๗๑}อ^{๒๗๒}น^{๒๗๓}ก^{๒๗๔}ัน^{๒๗๕}ตัว^{๒๗๖}ท่าน^{๒๗๗}เอง^{๒๗๘}ให้^{๒๗๙}ห่าง^{๒๘๐}ไกล^{๒๘๑}จาก^{๒๘๒}โรค^{๒๘๓}ภัย^{๒๘๔}ไข้^{๒๘๕}ก^{๒๘๖}ว^{๒๘๗}ย^{๒๘๘} และ^{๒๘๙}ทั้ง^{๒๙๐}ท่าน^{๒๙๑}ก็^{๒๙๒}จะ^{๒๙๓}ได้^{๒๙๔}ช^{๒๙๕}ื่อ^{๒๙๖}ว^{๒๙๗}า^{๒๙๘}เป^{๒๙๙}น^{๓๐๐}ผู้^{๓๐๑}ส^{๓๐๒}ม^{๓๐๓}ม^{๓๐๔}ร^{๓๐๕}ร^{๓๐๖}ณ^{๓๐๗}ก^{๓๐๘}ว^{๓๐๙}ย^{๓๑๐}อนา^{๓๑๑}ม^{๓๑๒}ย^{๓๑๓} ซึ่ง^{๓๑๔}ก^{๓๑๕}ล^{๓๑๖}ำ^{๓๑๗}ว^{๓๑๘}แล้ว^{๓๑๙}ว่า^{๓๒๐}เป^{๓๒๑}น^{๓๒๒}ห^{๓๒๓}ี^{๓๒๔}ใจ^{๓๒๕}ส^{๓๒๖}ำ^{๓๒๗}ค^{๓๒๘}ณ^{๓๒๙}ย^{๓๓๐}ส^{๓๓๑}ำ^{๓๓๒}ห^{๓๓๓}ำ^{๓๓๔}ร^{๓๓๕}ะ^{๓๓๖}ก^{๓๓๗}การ^{๓๓๘}ทุก^{๓๓๙}สิ่ง^{๓๔๐}ทุก^{๓๔๑}อย่าง^{๓๔๒}ที่^{๓๔๓}ท่าน^{๓๔๔}ห^{๓๔๕}วัง^{๓๔๖}จะ^{๓๔๗}ประ^{๓๔๘}ก^{๓๔๙}อบ^{๓๕๐}.

ตาม^๑ที่^๒เขียน^๓มา^๔นี้ ถ้า^๕หา^๖ก^๗ว^๘า^๙เป^{๑๐}น^{๑๑}การ^{๑๒} “เฮ^{๑๓}า^{๑๔}ม^{๑๕}ะ^{๑๖}พ^{๑๗}ร^{๑๘}ำ^{๑๙}ว^{๒๐}ำ^{๒๑}ว^{๒๒}ำ^{๒๓}ไป^{๒๔}ช^{๒๕}า^{๒๖}ย^{๒๗}ส^{๒๘}วน” ส^{๒๙}ำ^{๓๐}ห^{๓๑}ำ^{๓๒}ย^{๓๓}าง^{๓๔}ท่าน^{๓๕}ก^{๓๖}ช^{๓๗}อ^{๓๘}อ^{๓๙}ภ^{๔๐}ย^{๔๑} แต่^{๔๒}ถ้า^{๔๓}เป^{๔๔}น^{๔๕}การ^{๔๖}สะ^{๔๗}ก^{๔๘}ิ^{๔๙}ก^{๕๐} ท่าน^{๕๑}ที่^{๕๒}ท^{๕๓}ร^{๕๔}า^{๕๕}ย^{๕๖}แล้ว^{๕๗}แต่^{๕๘}ไม่^{๕๙}ได้^{๖๐}ค^{๖๑}ิ^{๖๒}ก^{๖๓}ัน^{๖๔}ก^{๖๕}ถึง^{๖๖}ก็^{๖๗}พอ^{๖๘}ใจ และ^{๖๙}ถ้า^{๗๐}ได้^{๗๑}ส^{๗๒}ถ^{๗๓}ถึง^{๗๔}แ^{๗๕}ก^{๗๖} บ^{๗๗}าง^{๗๘}ท่าน^{๗๙} ล^{๘๐}อง^{๘๑}ประ^{๘๒}พ^{๘๓}ฤ^{๘๔}ติ^{๘๕}ตาม^{๘๖} กติก^{๘๗}า^{๘๘}นั้น^{๘๙}ก^{๙๐} หรือ^{๙๑} เห็น^{๙๒}ก^{๙๓}ว^{๙๔}ย^{๙๕} จน^{๙๖}ระ^{๙๗}ท^{๙๘}ัง^{๙๙} ๆ^{๑๐๐}ให้^{๑๐๑}เ^{๑๐๒}ก^{๑๐๓}ก^{๑๐๔} ๆ^{๑๐๕} ของ^{๑๐๖}ท่าน^{๑๐๗}สม^{๑๐๘}ค^{๑๐๙}ก^{๑๑๐}เป^{๑๑๑}น^{๑๑๒}สมา^{๑๑๓}ชิ^{๑๑๔}ก^{๑๑๕}อน^{๑๑๖}ส^{๑๑๗}ถา^{๑๑๘}กา^{๑๑๙}ชา^{๑๒๐}ค^{๑๒๑} เพื่อ^{๑๒๒}บรม^{๑๒๓}ไป^{๑๒๔}แต่^{๑๒๕}อายุ^{๑๒๖}ย^{๑๒๗}ิง^{๑๒๘}น^{๑๒๙}้อย^{๑๓๐} ก็^{๑๓๑}ย^{๑๓๒}ิง^{๑๓๓}เป^{๑๓๔}น^{๑๓๕}การ^{๑๓๖}ส^{๑๓๗}ม^{๑๓๘}ประ^{๑๓๙}ส^{๑๔๐}ง^{๑๔๑}ค^{๑๔๒}ของ^{๑๔๓}ผู้^{๑๔๔}เขียน^{๑๔๕}ที่^{๑๔๖}เ^{๑๔๗}ก^{๑๔๘}ว^{๑๔๙}.

พร^๑ร^๒ธ^๓น^๔ะ^๕แพ^๖ท^๗ย^๘

ราศรีลामประการ

(กลอน ๖)

ขุนจางัดนิสสัย

๑ มาจะกล่าวทไป

เนาในพิมานโอฬาร

ย่างเมื่อมรณานำเหตุ

จึงให้เสียชานอินทรย์

แม้ส่วนครองทรงประทับ

ครองทองทั้งจักรระคน

แสงเพชรเคยสกลก้อง

ยลหนึ่งลกขันธ์มิชั่ว

อันพวงอุบะพห้อย

เหิมมนางของกามันทร

แคศวาลวันรอนฤทัย

ท้าวแสนโคกคล้ายพันทวี

๑ ออกเฝ้าใช้ว่าคราน

หาไม่ไหนเลยปรากฏน

โอเคียรรมย์ชมพักตร์

ทั้งเจ็ดโฉมงามทราวม้วย

ถึงท้าวสงกรานต์นาคา

ยังเขตต์ฟากฟ้าคุญ

อาภทแ่งองค์ทรงศรี

ราศรีหมองคล้ายคำปน

สำหรับภมัสห่ม

แปมปนละของหมองมัว

กลับกลายหายผ่องแสงสัว

เกลือกกลั้วระคนมดทิน

กลับถอยไรร่วมทกถัน

เสื่อมสิ้นสุขเกษมเปรมปรคี

ทรงชัยวันทศสลคศรี

ภูมิควรณคว่ำรำพรรณ

น้ำทมิเทศแม่น้ำมัน

จะสะเทือนเลือนลั่นทั่วไป

ลกรักกันวลละของผ่องใส

เมื่อไกลสันชยาราตรี

ใ้อว่ากิริณกลยใจ
 เคยชวนพระน้องจรัล
 แค้นโทโหนพ่อเจ้า
 เหตุพ้อมีกรรมคำนิน
 ใ้อว่าใครครลกรัก
 งามองค์งามทรงวิไล
 เลี้ยกายรูปทรงสังศรี
 ใครเล่าจะมาไปรคปราน
 ใ้อว่ามโหธรลกเอี้ย
 กรณาปรานียิ่งยง
 แม่เอี้ยฮารักเลื้ออ
 คักแล้วลูกแก้วพ้ออา
 ใ้อว่าหงสละกรรัก
 แก่เหล่านวิวารเจื้อจน
 แม่พ้อรับภัยได้ทุกข
 ฉะนั้นควรเจ้าเอาใจ
 ใ้อว่ารากษสลูกแก้ว
 พ้อได้ชมเจ้าทุกทิวา
 เจ้าเคยพระนอคลอคเล้า
 เลียงกเป็นสุขทุกวัน
 แค้นสุกรของเจ้า
 ลูกน้อยจะพลอยระทม
 ใ้อว่ากิมิทาขอกสวาท
 น้อยนักทวามรักยังอร

อรทัยผู้ร่นเจริญศรี
 พาทักวัยพ้อฟังเพลิน
 จักเฝ้าชมขวัญวิสูตรเสวีญ
 จำเห็นห่างเจ้าเศร้าใจ
 เลอศักดิ์ครองจากฟ้าใหญ่
 พ้อได้ชมเจ้าเง็กกาล
 ยามที่พ้อพรากจากสถาน
 เจ้าผู้สคราญอรธองค
 เจ้าเคยครองศักดิ์สูงส่ง
 เลียงสัศวักวียปลงเมตตา
 เอื้อเฟื้อสงสัศวักทั่วหน้า
 ยัญยิตถิตวาทเป็นยญ
 เจ้าจงสลิ้มคอคหินน
 ทำบุญเพือพ้อพนภัย
 ลูกรักจะสุขโดยไฉน
 มุ่งขบถังได้เคยมา
 เจ้าไม่เคยแคล้วเห็นหน้า
 แค้นจักมาห่างกัน
 สุกรซึ่งเจ้าให้มามัน
 พามันให้พ้อชอชม
 ใครเล่าเขาจะนิยมสม
 กวียไว้ผู้ชมสุกร
 พ้อเคยมุ่งมากสั่งสอน
 เจ้าอุณพเลียงเพียงซึ่ง

ลูกเอ๋ยพ่ออยู่คู่สุข

ลูกเอ๋ยออกพ่อคงพึง

โอ้อวามณทาชนจิต

ลูกเอ๋ยล้ายากยากเย็น

พ่อสู้ย้ารุงเลี้ยงมา

พ้นจากทารกไม่ตาย

ลูกเอ๋ยอยู่หลังตั้งจิต

ทั้งหกพิไชย ไค มิ

๑ โอ้อวปราสาทลี้กิต

งามส่วนแลล้วน โอฬาร

เคยอยู่เคยเปรมเกษมสุข

ยิ่งเลี้ยงไม่ไ้เงินค

เสียดายสระแก้วแพรวศรี

เคยไ้เอยเล่นเย็นใจ

กิริณิลูกเคยแหวกว่าย

มโหธรลูกแอยยทุ่มา

รากยสค้ำวันเล่นหนี

มณฑาลูกนอยคอยพลาง

โอ้อวเสียดายอุทยาน

ลูกรักเจ้าเคยชุ่มนุ

เสียดายโกสุมช่มช้อ

ส่งกลิ่นหอมฟุ้งจรูณ

พ่อจากเจ้าทุกข์แทบคลั่ง

เช่นคิงลูกรกรักเย็น

พ่อคึกมิวายคลายเห็น

แม่เจ้าหนวันชัฟวาย

ตราบเท่าชัณษามั้หมาย

แต่ร้ายยังมาราวี

จงคึกย้าแยงเกรงพิ

เมตดาปราณึงควาญ

๗

วิจิตรอยู่ในเทพสถาน

เทียบหนิงพินามพรหมินทร์

ยามยุคจะร้างห่างถิ่น

เหตสันส่วนงามทราวมไป

วาร์หากเห็นเย็นใส

กัยเหล่าอรทัยชิดา

โคราคำหมายซ่อนหา

หงสาว์หาพิ้นาง

กิมิทาเทพถอยห่าง

วิมอ่งพิ์เลี้ยงเคียงคุม

ตระการด้วยพฤกษ์เย็นพุ่ม

เล่นอยู่ไ้ชุ่มสำราญ

งามพ้ออยู่ในสวนสถาน

ในเขตตฤทยานเวียงมัย

๗

ขุนจางจัตนิสสัย

๕๕ ๔ ๑.
© ครองนเห็นทจาพราก

เสียมบุญสุญฺยครม อมรม
 อกเอ๋ย ใครเลยช่วยได้
 เห็นแต่ปลายพรหมซึ่งปอง
 เพอนเคยได้ เล่นสวาท
 เพื่อให้ ได้เพิกเพินใจ
 วันนั้นเราก็กไป
 ในการซึ่งจะพระน

© ตรีพลางทางเขาสถรง

เสด็จจากนเวศน์ วงพราย

๑. ครนดงนเวคณบร
ทางมทะเลบฉชา

๑ บัดนั้น
แล้วไปทูลองค์พม้า

๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

ต้องจากทั่วโลก ไคสม
ระทมสันสุขทุกชั่วครอง
เพื่อให้สร้างหายคลายหมอง
แข่งขันทำนองชิงชัย
ค่อนหน้าเทวผู้ใหญ่
เราไซ้ไร ไม่แพ้แก่กัน
ชวนให้ก้าวขอแข่งขัน
เพื่อความทุกขในเสื่อมคลาย

อ้างอิงเสร็จแล้วณผนาย

เมื่อหมายพักร่มตรงมา ๗

ทำวาทะพหุมนานา
ตรีสังเขปทุกความ ๗

เทวาคารพศรยสาม
โดยตามบัญชาทรงไชย ๖

ท้าวพยาพรหมเป็นใหญ่
ภวไนยเกษมเปรมยรี
มหาสังกรวนค้ำมา
แคล้วคล่องเอาเท้ายม
แข่งขันว่าใครจักเบียด
โดยตามธรรมเนียมโบราณ
เพื่อลงขันญาอาหาญ
ด้วยการปรีชาชาญ

พ.ศ. ๒๔๖๗

วาทะสามประการ

๑ ทวิแล้วเสด็จออกมา

พลางทรงเจรจาปรารภ
 กุกระทำนผู้เป็นมิตร
 ซึ่งท่านมาทำพระน
 คุชาเปรมจิตต์คึกเห็น
 แม้มีปรีชาของไว
 ถ้าท่านทำนายนสมประสงค์
 ผลให้คุชาได้ทวย
 ษณ์ความกำรที่เช่นนั้น
 ขอเชิญเอื้อนอศกัธเจรจา

๒ เมื่อนั้น

บมแล้วจึงทวิตถอยคำ
 คุราท่านผู้สังคัก
 เสนาะคำพราว่าปรารภ
 น้อยฤคำวิหรีเล่น
 ใครลองปรีชาเขาวนชาญ
 ก็แล้วคุชาเห็นทวย
 เชิญท่านถามมาโดยพลัน

๓ เมื่อนั้น

ครั้นเมื่อตระหนักเหตุ
 เธอแสนอัมเฒ่าแรมจิตต์
 คือว่ามนุชย์ รังงาม
 หนึ่งนั้นอรุณรังษี
 ราชกิจอยู่แห่งไร

วัยท้าวเทวสูงสม

ตามความนิยมแก่กัน
 อันสนิทยอยู่ในสวรรค์
 แข่งขันเพื่อผาสกใจ
 ใครเล่นปัญศนอย่างใหม่
 ท่านย่อมทวยได้ภัยตาย
 เชิญท่านจำนงโดยหมาย
 เพื่อหมายรู้ที่ปรีชา
 หากท่านเห็นก็ถึงว่า
 คุชาจะยังฟังคำ
 องค์ท้าวสงกรานต์ ฟังว่า
 หวานล้าค่อท้าวปกาพรหม
 แผลมหลักวาทะสาม
 ชวนชมจิบจิตต์นิกราส
 ผลเป็นปัญศนว่าขาน
 ใครหาญย่อมรู้สู้กัน
 อำนวยตามความคึกนั้น
 คุมนจิตต์หมายทวย
 ปกาพรหมนั่งฟังอยู่
 ว่าถวในขอยตาม
 พลงผลเป็นปัญศนสาม
 ทัวยราชสามอันใด
 เริ่มส่งวิคมีใหม่ ๆ
 ขอเชิญเทพไททวิตรอง

ข้อสองเวลาเที่ยงวัน

ราชันมณั ช้างปอง

ข้อสามเพลพลยคำ

ราชันมณั จักร

๑ เมื่อนั้น

ทรงฟังปฤศณาเสียงทนาย

ยังกึกกิตติคนขึ้นชวน

ยังทวยยังเพียรเวียนวน

ครั้นจะยอมจนแก่มีตร

จะเขี้ยวว่ายขี้ขย้าง

แม้สสารภาพความจริง

ไต่อกเขยเราเล่าชวน

จึงแสร้งเกลี้ยกล้าววาท

ทำนบปรีชาเขยขวาญ

ถ้อยคำลี้กลียลิตสน

ดูข้าแสนจวนพันกำลัง

หากครยยอมตามสัญญา

ก็ยอมช้พม่วยด้วยพลัน

๑ เมื่อนั้น

ไท่ฟังสัญญาถวไนย

แต่เกรงกลั่นวาท

ทวยพุกเช่นไรได้จริง

อนันวลัยเทวนัน

แม้สตัย เพิกถอนผ่อนเร้น

ตะวันยามเพ็ญเด่นส่อง

นั้นต้องอยู่ไหนภร

สวียาลคั่วสิ่งขร

พิกล่อนส่วนไหนฝ่ายกาย

องค์ ท้าวสังกรานคเณคฉาย

คมคายยอกยัชนชื่อนกล

เรรวนแสนจะฉนวน

สตุคันสศคว่ำหาทาง

เกรงหมู่เทวฤทธช้อยข้าง

เพราะแพ้ ไต่อย่างมีศร

เกรงกริ่งวามีศรจักสรวล

แต่ล้วนจะรัยขี้มาฉ

ควาพยาบาลพหุผู้หาญ

กล่าวสวารถุคณานำฟัง

แปมปนอุบายแต่งตั้ง

ช้อยช้ครองความสามวัน

ปฤศณามีอาทวามัน

โดยท่านเลือกทำตามใจ

ท้าวพยาบาลพหุเป็นใหญ่

นักใคร่หนักทน่วงท่วงถึง

ออกมาเสียก่อนจึงนั่ง

นสิ่งควรทำยาพิณ

ความสตัย สำคัญใช้เล่น

ใช้เขียนวงศ์พหุสมนาม

พ.ศ. ๒๔๖๗

วาศีสัมปะการ

คริแล้วพลางเอ๋ยพจนา

อันซึ่งปฤศณาทวยความ

ใช้ว่าลัทธิลัทธิสัน

เชื้อว่าเพียงรุ่งร่งน

อย่างไรไม่ถ่องสามวัน

ขอเชิญนิทรรักพักกาย

๑ เมื่อใดสัญญาแก่กัน

ย้ายพักตร์สู่ปราสาททอง

๑ สงสารท่านท้าวสงกรานต์

ตั้งแต่ลามีตรัสนิทมา

คิดแล้วคิดเล่าเผ้าคิก

มิไ้พักนอนล่อนกาย

พอครบวันสามตามนัค

ก้วยความเหนื่อยอ่อนพระทัย

พลางทรงลงนั่งเหนือชอน

ครั้นแล้วจงระจรถ

๑ บัคนัน

พลางกล่าวเจรจาปรารมภ์

ไ้เจ้าลูกน้อยกลอยจิตต์

พรงุ่นพรงุ่นสรียา

ไปกายเอาชงมั่งสะ

ลูกเอ๋ยลูกแม่จงนอน

๑ บัคนัน

เป็นไฉนโยแม่กล่าวการณ

กูราท่านผู้ชาญสนาม

พยามตรึกไปให้คิ

ชื่อนกลหรือไรไฉน

ภูมิคึกได้จ่ายกาย

กึ่งท่านสัญญาว่าหมาย

ให้หายเหนื่อยแล้วจึงทรง

จึงองค์ทรงขรมทั้งสอง

ท่างยองจิตคึกตรึกตรา

แศกลลิกโรยโหยหา

เผ้าคิกปฤศณาฎาย

คันจิตต์แต่เข้าวันย้าย

ฎาหมายเสพย์ลักอันใด

จึงเสด็จนิทรรักไปใหม่

ทรงพรว่มไม้ซึ่งมี

พักผ่อนเพื่อเปรมเกษมศรี

เสด็จไปยังที่ปกาพรหม

นางนงแม่ลูกสุซสม

กล่อมขมิขมทราวมขมไปติกา

จงนิทราจะเจ้าหนา

มารการะณินยจร

เทวะสงกรานต์เลยมสมร

พักผ่อนเสียให้สำราญ

ไปติกาฟังคำรำชา

ไปรควานบะกหนูหน้อยรา

๑ ลูกเขยลูกแก้วแม่
เจ้าอยากฟังคดีใน
ฟังเจ็ดแม่จักไข
สองต่อสองลับล

คือไทเทวราชเรือง
นามปกาศพรหมช
ทรงทวยเพอลองก
หวังท่านสงกรานค เออ

ตามคลองลัทธิพระของ
คือหนึ่งวาศีสมาน
ถักมาสถิตสถาน
รักษำนำยาตรตัว

ณสมัยสรียะเคียน
มนษย ยอมยงวาศี
คนเขาวักวารี
แล้วจักคงแซมชำ

วาศียามเที่ยงน
เพราะเหตุด้วยพยายาม
แทบเบื่องอุร โดยความ
ผลที่จักทำให้

วาศียามคาน
หากประพฤติดตามแบบ
ยามสู่นิทราแนบ
งหมั่นคักน้ำล้าง

กลอยใจ
เรื่องน

ข้าวสุก กันนา
อันผู้รู้ โฉน

ฤทธิ
สืบเชื้อ

ไทยยุค— ฉานอ
ชิตต์ ได้ทอขสนอง

เขาราด
เมอเข้า

ยามเที่ยง นันแด
อยู่ด้วยส่วนใด

วิศม์
สถิตหน้า

โลมลุย เลียนา
ชนชนชวนชม

นวลงาม
ลุยได้

ประทั้งเรา ร้อนเฮ
สง่าพร้อมเพ็ญศรี

อยู่แทบ เท้านอ
บังอ้าง

หลยสนิท
นิตยแล้วเจริญคุณ

วราภูลย ติเรกถ้วน
 นแหละปฤศณาเสก
 สงกรานต์ จักอาแรง
 แท้ กัษพัทไค

เฮาสะเรเสพย เนอ
 นอนเถละลยอาชาน
 รั้วไวัแต่สองสมาน
 แชนักอนจักชวรง
 ๑๐ เมอนัน

ไค ฟังแม่เกรเรจาก
 ไร่เย็นนิทร ผิดฤ
 เป้นเหยอศกุนาอาลัย
 เหตุก้วยเคียรเกล้าเราน
 แมยล่อยลยตกกินคือ
 ไหม่ ทัวพิภพยถ้วน
 อกเยียรทำร่าคาญ
 แท้ววิสัยเทวฤทธิ
 หากว่าญญายังมี
 ถ้าแมยญญหาไม่
 สุกที่ผู้ ไคใครปอง
 ตรีพลางทางออกนอกร่ม
 สารภาพความจริงกรังโย

ต้องแดง
 สกัยไว
 แกรทอย ไคฤ
 เล็กก้วยชากเชวอน
 สงกรานต์
 ชั่วพร้อง
 แม่ลูก เล็กเยน
 แยงเนอเล็กกิน
 องค์ ท้าวสงกรานต์นาดา
 เทวาประหวั่นพรั่นใจ
 เราคอผู้ ชักตักยัย
 แล้วไฟระงุงพลุ่งขึ้น
 ต้องมีผู้ ใส่พานถือ
 อิกักกระพือพิทพาน
 ทกส่วนละลวยหลายสถาน
 เกอศตาลทัวไปใช้ทิ
 ปกาติศชาตาราตี
 คงถึกลากพันถัยครอง
 แน่ไซรวี วิชิตชิตช้อง
 ยัยกอง ให้ร้างห่างถัย
 ทรงหาปลาพรหมเป็นใหญ่
 คามนัยแต่เดิมเริ่มมา

© เมทิน

๕๒
ยมแลวจึงกล่าววาจา

ซึ่งท่านประณอมยอมแพ

๒๖
ศุขามิอาจปลงปราณ

เชลยพระประหารองค์พระ

เกิดกรรณชาติปกครองต่อไป

๑๑ สันคำคำรัสพยาพรหม

๕๔๔
บนหัตถ์ เกิดภรรณทั้งปวง

๕๕
๑ จำเดิมแต่ครั้งนั้นมา

ผลึกเปลี่ยนเวรแนวระจาย

ปรากฏคงเป็นตำนาน

คิงดอมออฟเพอร์เชียนกลอน

องค์ปกครองพรหมพึงว่า

ตอบท้าวเทวาสงกรานต์

โดยแน่นเพราะรักสตัยสมาณ

แก้ท่านด้วยผลกลไก

ทวายนชาคมสไม

ส่วนเคียรจะให้พานรอง

๑๘๒
สังกรานต กิกมเคียรสนอง

วางเหนือพานทองทันที

ชีวิตทางจิตเจริญขึ้น

แก้ไขบรรณนิยกร

คณมหาสังกรานต อทาพรณ

๗ เวือนเคอนจัตต นตย เอย ๗

ปรโลก

ของ

นายเทพ มหาเปารยะ

(ต่อจากหน้า ๑๕๖๗ ฉบับ มกร ๒๕๐๗)

บทที่ ๑๔

ศาสตราจารย์ เชลเลนเยอร์ พบเพื่อนประหลาด

ศาสตราจารย์ เชลเลนเยอร์ ไม่ใช่เป็นคน
ที่คบเพื่อนอย่างลำส่วน ผู้ที่จะได้เป็นเพื่อน
กับท่านก็ต้องยอมมอบให้แก่ท่าน ท่านไม่ยอม
ยกย่องผู้ใดให้เสมอกับท่านเสียเลย แต่ถึง
ที่ที่จะทำคนสภาพเปรียบร้อย ท่านก็ปฏิบัติตน
ให้เป็นเช่นนั้นได้ โดยที่เหมือนกัน พุคสน์ ๆ
ก็คือท่านชอบคบกับบุคคล ซึ่งมีความสามารถ
มากบนโลกสรรเสริญยกยอ และซึ่งรู้จักอ่อน
น้อม ต่อผู้อื่น ที่มีความสามารถเหนือตนขึ้นไป
อีกชั้นหนึ่ง เช่นตัวท่านเองดังนี้ นายแพทย์
รอสส์ สก็อตตัน เป็น บุคคล คนหนึ่ง ที่มคอ
สมมติคงกล่าวแล้วโดยบริบูรณ์นั้น จึงได้
รับ เกียรติยศ เป็น ทั้ง เพื่อน และ ศิษย์ คน ไพรก
ของท่านศาสตราจารย์

ยักัน ศิษย์คน ไพรกผู้นั้น กำลังนอนเจ็บ

จนตาย ด้วยโรคภัยเหี้ยวอันเป็นโรคฟังกัว
อย่างยั้งนั้นอยู่ นายแพทย์ แอ็กกินสันผู้ ได้
เคยปรกฏมาในเรื่องนี้แล้ว และกำลังทำการ
กุแลรักษาอยู่นั้น รายงานว่าอาการป่วยเพียง
หนักลงเสมอ และว่าหาหนทางที่จะรอดได้นั้น
มีแต่่นอยที่สุดหรือไม่มีเสียเลย ควรมียเป็นสิ่ง
โหดร้าย และ น่าอนาถ ของ ธรรมชาติ เช่น
อย่างนี้ นักวิทยาศาสตร์ ผู้มีความสามารถ
แต่งตำราวิทยาศาสตร์สำคัญ ๆ ได้ถึงสองเรื่อง
โดยยังมีอายุอยู่ในความเป็นหนุ่ม เช่นนาย
แพทย์สก็อตตัน จะต้องมาถูก พญามัจจุราชขึ้น
ความสามารถลงเสียลงลงกันเช่นนั้น แต่่นั้น
แหละ, ท่านศาสตราจารย์ ยักไธด์ และ โคลง
ศิษย์อยู่ไปมา, ในโลกนั้นจึงจำยอมไม่เที่ยง
ใครเลยจะสามารถเลี่ยงพ้นจากความตายได้ ?

นายเทพ มหาเปารยะ

กุ่มกั

แชลเลนเยอร์เคยลงไปเยี่ยมสหายหนุ่มของเขา
ที่บ้านถนนโกเวอร์ครั้งหนึ่ง เหตุการณ์อัน
เกิดขึ้นในครั้งนั้น ทำให้ท่านไม่กล้ากลาย
เข้าไปอีกเลย ณเวลาที่ท่านไปเยี่ยม ผู้ช่วย
กำลังนอนกักฟันทนความเจ็บปวดทรมานอย่าง
แสนสาหัสอยู่ อวัยวะแทบทุกส่วนบิกเบี้ยวควย
ความเจ็บปวดอันเกิดจาก กล้ามเนื้อ เป็นตะคิว
ซึ่งเป็นอาการของโรคนี้ แต่ถึงจะได้ ได้รับความ
เจ็บปวดจนแทบจะทนไม่ได้ นายแพทย์ รอสส์
ก็ยังกักฟันทนเสียงร้อง ซึ่งคงจะรับเหาคความ
ปวดลงได้บ้าง ไว้อย่างสมเป็นลูกผู้ชายโดยแท้
ผู้ช่วย ลุดม็อย แชลเลนเยอร์ ผู้ เป็น อาจารย์ ไว้
ใจคนคนนำควาเขาซ่อนไม่เป็นทั้ง และ
กล่าวว่า

“จริงอย่างท่านว่าหรือครับ ? ไซ้ ! จะ
ไม่มีหวังให้ผมรอดจากการต้องทรมานอยู่
ถึง ๖ เดือนเช่นนี้เจียวหรือ ? ท่านผู้มีความรู้
ความสามารถเฉียบแหลม จะหาทางช่วยให้ผม
พ้นจากการนอนทนทรมานตัวเองค่อย ๆ เทียวแห้งลง
ไปเช่นนั้นได้เจียวหรือครับ ?”

“ทนเอา, เพอนยาก, ทนเอา” แชล
เลนเยอร์กล่าวเชิงปลอบ “รู้ความจริงเสีย
เถิดดีกว่าที่จะลงตัวเองด้วยความหลงเชื่อ”
ท่านก็นั้น เสียงร้องควยความปวดเจ็บซึ่ง

ผู้ช่วยได้พยายาม ออกลิ้นไว้ ก็ คงขึ้น อย่างน่า
สังสาร ศาสตร์จารย์แชลเลนเยอร์ กระโดด
ขึ้นจาก เก้าอี้ และวิ่ง วิ่ง ออก จาก ห้องไป
โดยเร็ว

แต่บัดนั้น เหตุการณ์อันมหัศจรรย์อย่าง
หนึ่งได้บังเกิดขึ้น เริ่มต้นด้วยปรากฏตัว มีสี
เกลีเซียม ฟรีแมนถอย

ย้ายวันหนึ่ง, ขณะที่ ท่าน ศาสตร์จารย์
กำลังง่วนอยู่ กับ ทำหริย คำวาทใน ห้อง ทำการ
ประตุห้อง ก็ถูก เย็ดคลัตระ ออก ทันที สัตว์
รูปร่างกะจิกวิคผู้หนึ่งเดินเข้ามา

“เลื้อ” แชลเลนเยอร์ เงยหน้าขึ้นจาก
กองหนังสือที่วางอยู่เกาะบนโต๊ะ และทำตา
ขุ่นกับแขกผู้ ไม่ได้ รับผิดชอบ

“หล่อน หมายถึง ความว่า กระไร ที่ บุก รุก
เข้ามาในนี้ ?” “เลื้อ” — คำราม แต่
สัตว์ร้ายเล็ก ๆ ได้สทกสท้านก็หาไม่ หล่อนยิ้ม
อย่างหวาน กับ หน้า อันแดงก่ำ ควยโทษะ ของ
แชลเลนเยอร์

“ยินดีมากค่ะ ที่ ได้ ทำ ความรู้จักกับ
ท่าน” หล่อนพูด “คิฉินซ์ เกลีเซียม ฟรีแมน”

“ออสติน !” ท่านศาสตร์จารย์ตะโกน
คนใช้ หน้าขมัว โผล่หน้าเข้ามา “อะไร
ออสติน พญิงคนเข้ามาทำอะไร ?”

พ.ศ. ๒๔๖๙

ปรโลก

“ผมกันหล่อนไว้ไม่ทันครับ” ออสติน
แก้ตัว “มา, มิส หล่อนไปกับฉันเถอะ”

“โฮ ! ท่านอย่าโกรธ คิลิน ชีคะ”
หญิงผู้นั้นพูดอย่างหวาน “เขาพูดกันว่าท่าน
กร้านนัก แต่คิลินเห็นว่า ท่านน่ารักออก!”

“หล่อนคือใคร ? ทำกิจการอะไร ? หล่อน
รู้ไหมว่า ฉันเป็นคน มีรางวัล ที่สัก คนหนึ่งใน
ลอนดอน ?”

มิสฟวีแมนล้วงมือลงไปในกระเป๋าทันที หยิบ
กระดาษจดหมายแผ่นหนึ่งขึ้นมา

หล่อนอธิบาย “จากนายแพทย์ รอสส์
สักออคตันค่ะ”

จดหมายฉบับนั้นพบบ้างลวกๆ โดยรีบร้อน
ใจความ เขียน อย่างห้วนๆมาก — หวังท่าน
แทบไม่ออก แซลเลนเบอร์ ก็มึนตาลงเพ่งดูข้อ
ความในนั้น

“ได้ ไปรุดเถอะครับ ท่านอาจารย์ผู้เป็น
เพื่อนและคำแนะนำของผม ไปรุดส่งใบสั่ง
สภาพสดครึ้นนี้สักหน่อยเถิด. ผมทราบดีว่ามัน
ไม่ตรงกับความต้องการของท่านอย่างยิ่ง แต่
ก็จำต้อง ขอความกรุณาท่าน ท่านได้บอก
เองว่าผม ไม่มีหัวร่อ. ผมได้ทบทองแล้ว
และ มันได้ผลดีจริงๆ ผมก็ทราบว่า มัน
ออกจะคล้ายกันมาก แต่หัวร่อข้างนี้ดีกว่า

ไม่มีเสียเลย ถ้าท่านเป็นผมก็คงทำเช่นเดียวกับ
กัน ท่านจะไม่ยอมละทิ้ง ความชิงชังของท่าน
มากให้ เห็น กับตัวเอง สักที เจ็บหรือ ครบ ?
หมอฟลีนิน จะมาเวลา ๓ นาฬิกา

จ. รอสส์ สักออคตัน

แซลเลนเบอร์อ่านทวนดู สอง รม แล้วถอน
ใจใหญ่ “ย่อมเห็นได้ ชัดที่เกี่ยวกับมันสมอง
ก็พลอยได้รับผลร้ายจากโรคนี้ด้วย” “เขา
บอกให้ฉันฟังหล่อน... เอ้า! ว่าไปเรื่องอะไร?
ย่องลงไป สันทีสักนะ”

“เรื่องหมอฟจิตศาสตร์ค่ะ” หญิงคนนั้น
กล่าว.

แซลเลนเบอร์สั่นศีรษะ

“ให้ตายโหงซี! ฉันเห็นอย่างเรื่องมัน
ไม่พ้นหรือยังไม่ว่า” ท่านร้อง “มันจะปล่อย
ให้เขาอนคายนายๆ ไม่ได้หรือ?”

มิส.คิลินเข้ไข่ม

“เขาไม่ตายหรอกค่ะ เขาจะหาย”

“ใครว่า ?”

“หมอฟลีนิน เขาไม่เคยพลาดเลย”

แซลเลนเบอร์หัวเราะเขาะ

“ท่านเห็นคนเจ็บข้างหรือเปล่า หมุน ?”

หล่อนถาม

“ไม่เห็นหลายอาทิตย์แล้ว”

นายเทพ มหาเปารยะ

กุ่มภัก

“ถ้าท่านเห็นจะแปลกตาเขี้ยว เขาเกือบ ต้องการให้ท่านดู” หล่อนยกนาฬิกาขึ้นดู
หายแล้ว” “อีกชั่วโมงหนึ่งเราก็จะไปแล้ว ก็ฉันจะไปบอก

“หาย ! หายจากโรคภัยเหี้ยม ภายใน เพื่อน ๆ นะคะว่าท่านจะไป ไห้ ! ไปหน่อย
สองสามอาทิตย์นะหรือ ?”

“ไม่เชื่อกันไปเลย” “ลา ก่อน ละ คะ ท่าน
ศาสตราจารย์ ทีวี”

“หล่อนจะมาพาให้ฉันไปช่วยหลอกหลวง หล่อนยิ้มกับ “เลื้อ” ผู้นั่งหน้าบูดอยู่

อะไรสักอย่างหนึ่งเป็นแน่ ถ้าฉันไป ก็คงจะ และเดินออกไป แต่เจ้าหล่อนได้ ทำการของ

ไปลากคอก อ้ายยานั่น โยน ลงบรรได มา เท่านั้น หล่อนเป็นผลสำเร็จแล้ว เพราะ ปรากฏว่า

ฉันรู้ ักงานนี้ของมั่นคงเชียวอ้ายพวกนี้” พอส ๓ นาฬิกา แชลเลนเยอร์ก็เดินมุ่งมาขึ้น

สตรีผู้นั้นหัวเราะร่วน บรรไดอันแคบแห่งบ้านของศิษย์คนโปรด และ

“โปรดโปรด ละคะ” ศิษย์ของท่านก็ ยืนดูประตูของห้องคนช่วยอยู่ รอสส์ก็ถือคัต

เหมือนกับท่านแหละ เขาอายุมากที่ ได้รักษา นอนอยู่บนที่นอน แชลเลนเยอร์ สติงด้วยความ

ตัวโดยวิธีเช่นนี้ ก็ฉันเองเป็นคนทขิ่นไปเรียก ยึด เมื่อสังเกต เห็น ใบ หน้า สักซัน และ ดวงตา

หมอยเฟลกินมารักษา,, แจ่มใสของหมอส์ก็อดคิด

“อ้อ ! หล่อนหรือ ? หล่อนออกจะดื้อสิดี” “ครัย ! ผมค่อยยังชั่ว ขึ้นมากแล้ว”

มากเกินไปสักหน่อยนะ” ผู้ช่วย พก “ตั้งแต่ เฟลกิน กับ แอ็กกินสัน

“ก็ฉันยอมรับความผิดชอบทั้งหมด ถ้า ช่วยกันทำการรักษา ก็ค่อยยังชั่ว เรือยมา

รู้ว่าทำผิดถูก ก็ฉันได้ถูกยากับหมอแอ็ก ที่เคียว ไห้ ! ท่านครัย ท่านคิดดูว่าผม

กินสันแล้ว เราตกลง กันว่าไหน ๆ ก็ไม่มี จะรู้ สัก เป็นยัง ไร ที่จะต้องนอนแกร่วอยู่ตลอด

ทางนอนและผู้ช่วยก็จะตายอยู่แล้ว โดย ยอม วันตลอดคืนและรู้ สัก อ้ายควโรก มันเกาะเลื้อ

เรียกหมอเฟลกินมา” เนือเข้าไป ที่ละ น้อย และเมื่อ ตะคิวมันจับ

“อ้อ ! แล้วหมอเจอนัน เขาหลงมือรักษา ชัย ! ท่านครัย แต่เคียวหายไปแล้วก็ยอมหมก

กันยังไม่ใช่” แล้ว ทั้งน กเพราะท่านหมอผู้เอง”

“นั่นแหละคะ” ที่ หมอ รอสส์ สักก็อดคิด เขาโยก มือ คล้าย กับจะชี้ไปยัง ใครที่อยู่

พ.ศ. ๒๔๖๙

ปรโลก

ทันนั้นด้วย แชลเลนเบอร์คำชวนหันขวับไปโดย
คิดว่าคงจะเห็น หมกเถื่อน ยืนอยู่ ทันที ลัก คน
แต่เปล่า ไม่มี หญิงสาว ร่างผอม ทำทาง
เหงาหงอย ผสมสีน้ำตาลผิวหนึ่ง ซึ่งคงจะเป็น
นางพยาบาล กำลังนั่งเฝ้าอยู่ท่ามกลางห้อง มีสี
เคลือบ ยืนยิ้มอยู่หน้าคาง

“ฉันยินดีมาก, ลักก็ขอบคุณ, ที่คอยช่วย
ฉัน” แชลเลนเบอร์กล่าว “แต่อย่าพึ่ง
ใช้ หัวสมองให้มากนักนะ โรคพระคน
มันอาจลุกลามกลายเป็นโรคสมองได้”

“พวกก็ ท่านซี หมอเฟลกิน อธิบายให้
ท่านเข้าใจเสีย” คนช่วยเตือน

แชลเลนเบอร์เหลียวกรอบ ๆ ห้อง คิ้วย
ของท่าน คงจะ พวกก็ หมอที่อยู่ ในห้องนั้นเป็น
แน่นอน แต่หมอผู้นั้น จะซุกซ่อนอยู่ที่ไหน
ท่านแลไม่เห็น หรือโรคของเขาจะ กำเริบ
จนแลไม่เห็นเห็นแสงเสียแล้ว ?

“จริงซี ต้องอธิบายให้เข้าใจกันเสียบ้าง”
เสียงผู้ชายห้าว ๆ กังขึ้นข้างหลังท่านศาสตราจารย์
ท่านกระโดดลุกขึ้น ด้วยความตกใจ
เพราะว่าเจ้าของเสียงนั้นเป็นผู้หญิงแท้ ๆ

“ขอแนะ นำให้รู้จัก กับ หมอเฟลกิน”
มีสเกลเซียมอย่างมีเดกัน และกล่าวแนะขึ้น

“ข้าอะไรกันนี้ ?” แชลเลนเบอร์

ร้องขึ้น

หญิงสาว ผู้นั้น ลุกขึ้นยืน คลำกระเป๋าสี
ของเจ้าหล่อนและกล่าวว่า “ศาสตราจารย์
ทริก ข้าพเจ้าเป็นหมอตั้งแต่ครั้งชวดยานัก
ยังเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องศึกษาระเบียบอยู่ เช่น
เกี่ยวกับ เครื่องมือต่าง ๆ ในการตรวจโรค
ข้าพเจ้ามีชีวิต อยู่ก่อน ยุคเลนนี่คจริงอยู่
เครื่องมือของเราไม่เหมือน กับของท่านเคยวน
แต่ฉัน ก็มีประโยชน์ เช่นเดียวกัน เมื่อ
ข้าพเจ้าผลอตัว เกือบจะฉิบ ชวดยานักให้ กับ
ท่าน แต่ว่า มันหมก สมัย สำหรับ สิ่งนั้น
เสียแล้ว”

แชลเลนเบอร์ ยืนอ้าปากตกคั่งลงในขณะ
ที่เจ้าหล่อนกำลังพูด

“หรือ หมอทริกขาเธอ ?”

หญิงสาวยกตัวขึ้นและกล่าวว่า “คงจะ
ไม่มี ประโยชน์ที่ จะพวกกับ คนอย่าง ท่าน เสีย
แล้ว เพราะว่าท่านไม่พยายามเข้าใจในลัทธิ
จิตศาสตร์เสียจริง ๆ จึงไม่ทราบ วิชาการ
ของเรา”

“จริงซี ข้าพเจ้าไม่มีเวลาพอที่จะ ไปเรียน
วิชาซ้ำ ๆ พรรคนั้น”

“ท่านอาจารย์ขอรับ” คนช่วย ร้องขึ้น

“โปรดอย่าลืมนะ หมอเฟลกินเป็นหมอทริกขา

นายเทพ มหาเปารยะ

กุ่มภัก

ผม ท่านไม่เห็น คอกหรือ ว่าผม ต่างกับเมื่อ
เกือนก่อนที่ท่านมาเห็นอย่างไร?”

มีสเทลิเซีย “ท่านศาสตราจารย์ ท่าน
ควรจะขอโทษหมอเฟลกินเลียนะคะ”

“ข้าก้นทั้งกก” เซลเลนเยอร์ร้อง แต่
เพื่อจะขี้เกียจของพวกเหล่านั้น ท่านแสร้งโค้ง
ตัวลงคำนับ และกล่าวว่า “นี่แน่ะ! คุณนาย
หรือ จะให้ ข้าพเจ้า เรียก ว่า อาจารย์ ที่ นี่ ละ
ท่าน จะ ไปรบกวนญาติให้ข้าพเจ้า ผู้เป็น แพทย์
สามัญไถ่จนตัวขีวรักษาของท่าน จะเป็นการ
ขี้ขลาดหรือไม่วะ?”

ลักษณะอาการที่ท่านพูดนี้ เป็นการคำนับ
กับคำพอกอยู่ในตัว แต่หมอเฟลกินมิได้แยแส
กับท่านเลยเลย

“ไต่ซ้! ไต่ซ้! นังอัยที่มมท้องนั้นแหละ
หยุดพุดเสียด้วยฉันไม่ต้องการรบกวน” หมอ
เฟลกิน พุดโดย มิได้เหลียว มาดู เซลเลนเยอร์
เขาเดินตรงไปยังคนขี้วยและกล่าวว่า “อ้า!
ค้อยยังขี้วเข้ามากแล้ว อีกสองเกือน ท่าน
จะกลับทำงานไต่ อีก”

“จริง ๆ หรือครึบ” หมอวอสส์ร้องก็ไ
จนลั่น

“ฉันไม่เคยสัญญาเหลว ๆ เลย”

มีสเทลิเซีย “ฉันก็ฉันรับรองไต่ คุณ

หมอคะ เมื่อยังมีชีวิตอยู่นะ คุณหมอ
เป็นใครกัน?”

“อ้า! ผู้หญิงนะ! เหมือนกันหมดทุกยุค
ทุกสมัย เทียว! ซอริจู้ ซอกแซก เป็นที่สุด
ประเดี๋ยวให้ฉันตรวจชีพจรของคนขี้วยเสียก่อน
อ้อ! เกือบเป็นปรกติแล้ว แต่โลหิตยังฉืดแรง
เกินกว่าที่ฉันชอบ อาหารยังไม่ค่อยดี สรป
รวมความว่าค้อยยังขี้วขึ้นมากแล้ว ไทน์!
ขอตรวจ คุณหลัง อีกสักที เอะอะ! กิ่งเลื้อยขึ้น
นอนคว่ำหน้าลง นั้น! ยิ่งขึ้นค้แล้ว”

หลอนแฮมมิลล ๗ กระบูก ส้นหลัง กิ่งแต่
คองนกระทั้งเอว แล้ว ก็ เอานวอก ทกลาง
ส้นหลังอย่างแรง ๆ จนคนขี้วยต้องร้องขึ้น

“ค้แล้ว ค้แล้ว กระบูกส้นหลังกลบเข้า
ที่เดิมของมัน และทำให้เส้นประสาท คึดค้อกกัน
ไต่สควกค้แล้ว เมื่อก่อนนี้ กระบูกมันเคลอนที่
จึงไปกดเส้นประสาทในส่วนที่ไม่ควรจะกดเข้า
และทำให้อวัยวะ ส่วนต่าง ๆ พลอย ขำวกรกรก
โทรมไปค้ด้วย คาของฉันมีอำนาจ เช่นเดี๋ย
กับเฮกซเรย์ ของท่าน เดียวฉัน เห็นได้ว้
อาการทำให้หมกทวงนั้น หมกส้นไปแล้ว
ที่ฉันกล่าวเช่นนั้นเข้าใจหรือไม่ ท่านอาจารย์?
ถ้ายังสงสัยก็ไต่ถามเถิด นั้นแน่ สักเกือน
ขอก หมอแฉีกินส้น ตามที่ฉัน กล่าวด้วย ฉันจะ

พ.ศ. ๒๔๖๘

ปรโลก

ส่ง หม้อแยกเตอร์ น้ำเลี้ยงชีวิต มาใช้ ๒ หม้อ
คนทรงเห็นอ้อมที่แล้ว จะต้องไปเสียที”

“แต่ท่านว่าจะเล่า ประวัติให้เราฟัง ยัง
ล่ะละ”

“ประวัติของฉันหรือ? ไม่มีอะไรมากนัก
ฉันเป็นหม้อที่ไม่มีชื่อเสียง เป็นลูกศิษย์ของ
อียิปเตอร์นี่ เมื่อตายไปแล้ว ก็เรียนอนุญาต
ให้เรียนต่อ และให้ช่วยเหลือมนุษย์อย่างตาม
แต่โอกาส รู้แล้วไม่ใช่รึ ว่าจะแสวงหา
ความดีในโลกนานนัก คือ การเมตตาการุณ
เท่านั้น เป็นภาระหนักอย่างยิ่ง ที่ฉันเข้ามา
หญิงผู้ใด”

“เวลานี้ วิญญาณหล่อนไปอยู่ที่เสียที่ไหน
ล่ะ?” คนป่วยถาม

“อยู่ข้าง ๆ ฉันนี่เอง เมื่อฉันไปแล้ว
หล่อนก็จะกลับคืนเข้าร่างเดิมอีก สำหรับ
ท่านนั้น” — เขาเหลียวไปทางแซลเลนเบอร์ —
“โปรดทราบไว้ด้วยว่า ไม่ใช่แค่มนุษย์
เท่านั้นที่จะรักษาโรคได้ ผู้ที่อาจ รักษา
โรคได้ตามวิธีของผีก็เหมือนกัน ตามวิธี
นั้นแหละ มนุษย์จะรักษาโรคกันในอนาคต”

หมอรรตัสส์ก็อดคันจะล้มภาพฝันเสีย ไม่ใช่
ง่าย ๆ เลย ภาพของหญิงสาวผู้มียาขออนพอกที่
จะเป็นบุตรของท่านศาสตราจารย์นั้นพบกับท่าน

ผู้เป็นประมุขแห่งวิทยาศาสตร์ ที่ศาสตราจารย์
อื่น ๆ นบนอบยำเกรง เช่นเดียวกับหล่อนคือ
มารกา ของท่าน พุกจบแล้ว หล่อน ก็นั่งลง
บนเก้าอี้

มิชชีสเกลเซย์ “เขาจะไปเสียแล้ว”

“จ๊ะ! ฉัน จะต้องไป ฉัน จะต้องไป
เข้ามาหาเขา ที่เคินเบอร์ ภายใน สองสาม
นาทีก”

หญิงสาวผู้นั้น ชบค้ำระ ลงกับย่า ลึก
ประเดี๋ยวหนึ่ง จงลิมตาซัน มีสีหน้า ค่น ๆ
และถาม เป็น สำเนียง ผู้หญิงว่า “เขามา
หรือเปล่า?”

หมอรรตัสส์ก็อดคัน จึงได้เล่าเรื่องราวที่
เป็นมาแล้วให้หล่อนฟัง

ขณะนั้นหล่อนได้เหลียว มาเห็น แซลเลน-
เบอร์เข้า มีสเกลเซย์จึงแนะนำให้รู้จักกับ
เนิสเออร์ชูลา แซลเลนเบอร์ ไม่ใช่เป็นคน
ที่เกลียดผู้หญิง ยิ่งผู้หญิงคนนั้นเป็นสาว และ
สวยด้วย กิริยาของเขาก็น่าขบขันตาม
ส่วน เขาเข้าไปลูบผมหล่อน เป็น เชิงปลอย
หรือเชิงอื่น ๆ และกล่าวว่า “เธอเป็นสาว
และสวยพอที่จะเป็นนางพยาบาลที่น่ารักคนหนึ่ง
ไม่ควร จะวิหคอก ผู้หลักผู้ใหญ่เลย ตาม
จริง ๆ เอะ” ไปเก็บภาษามือเหล่านั้น มา

นายเทพ มหาเปารยะ

กุ่มภัก

จากไหน?” นิสเอร์ซูลาเหลียวกรวย ๆ
ด้วยความทกใจ

“หล่อนไม่เข้าใจ คอกรับ” คนช่วย
ร้องขึ้น “ท่านอาจารย์ครับ เมื่อไหร่ท่านจะ
ยอมมองเหตุการณ์จริง ๆ บ้าง?”

แค่แซลเลนเยอร์ทำ เป็นไม่ได้ บินเลี้ยว

“จริงนะ เธอควรจะรู้ว่าการที่จะหลอกคน
อย่างฉันได้นะ เป็นของเป็นไปได้ไหม? มา—
มาสำรวจภาพเด็ก แล้วเธอจะรู้สึกเป็นสุขจนออก
มาก ใครคือหมอกที่สอนให้เธอรู้จักภาษา
เหล่านี้?”

ขณะนั้นคนช่วยก็ร้องขึ้นว่า “ศาสตราจารย์
แซลเลนเยอร์ ท่านก็ถูกเพื่อนที่รักที่สุด
ของผมนะ ถึงอย่างไร ภายใต้หัตถ์ฉันผมจะ
ไม่ยอมเป็นอันขาด ถ้าท่าน ออกคู่หมั้น นิส
เอร์ซูลาไม่ได้ ผมก็จะจะต้องขอเชิญท่าน
ออกจากบ้าน”

แซลเลนเยอร์ คำราม จม นิสเคลเซียบ
ต้องเข้าใกล้เกลี้ย

“หมอสักคน” หล่อนกล่าว “ท่าน
ใจร้อนเกินไป ท่านศาสตราจารย์ยังไม่เข้าใจ
ก็เช่นเช่นนั้นเอง ไม่ควรจะไปตำหนิท่านเลย”

“จริงซี้จริงซี้ ผมใจร้อนเกินไป ผม
ขอโทษ”

นิสเคลเซียบ “ท่านศาสตราจารย์ ท่าน
จะยกให้หรือจะเลิกควอย่างไรก็ตาม แต่
มีสิ่งหนึ่งที่ท่านได้เห็นในวันนี้ จะฝังอยู่ในใจ
ท่านจนเมื่อท่านได้เห็นเหตุผลเมื่อใด ก็เหมือน
แหละ ท่านจะ ตริทครองใคร่ควญูถึงมัน
อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ก็ฉันมีหนังสืออยู่เรื่องหนึ่ง
ชื่อ ‘สมอง กับ วิญญาน’ โปรดเก็บไว้อ่าน
เถอะละ เมื่ออ่านจบแล้ว โปรดให้ข้มต่อ ๆ
ไปด้วย.”

บทที่ ๑๕

การวางจันตักเสื่อ

มาโลนได้ถูกบังคับให้ ๆ สัญญาว่าจะ
ไม่พูดถึงเรื่องรักกับอนิก แซลเลนเยอร์ แต่
ว่าการใช้สายตาแทน คำพูดมิได้รวม อยู่ในข้อ
สัญญานานด้วย ฉะนั้นแหละ หม่อมสาวทั้งสอง

จึงสามารถทำความเข้าใจกันได้ โดยไม่ต้อง
ทำลายสัญญานั้น มาโลนมักจะไปเยี่ยมท่าน
ศาสตราจารย์บ่อย ๆ ความประสงค์ที่ซื่อใหญ่
ของเขา ก็คือ จะเกลี้ยกล่อมให้ ท่าน ศาสตราจารย์

พ.ศ. ๒๔๖๘

ปรโลก

จารย์นั้นเข้าสมาคมจิตะศาสตร์
 วิถีที่มาโลนเกลี้ยกล่อม นั้นว่า สุขุมยิ่ง
 เขาคอยหาโอกาสหารือถึงปัญหาวิทยาศาสตร์
 ที่ ศาสตราจารย์ จิตะ ศาสตร์ บาง คน เช่น
 อัลเฟร็ด รัสเซลล์ วอลเลส์, ลอมบรอสโซ,
 ลอกซ์ และ ๗๗, ๗๖, เป็นอะตอมคอกอยู่
 แชลเลนเยอร์มักจะตกหลุมพรางเสมอ เขามัก
 จะอธิบายข้อ เคลือบแคลง เหล่านี้ โดยอ้าง
 ตาม ความเห็น ของท่าน ศาสตราจารย์ ต่าง ๆ
 ถึงที่กล่าววามมาแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น มาโลน
 ก็เลิกควและถามว่า

“ ศาสตราจารย์วอลเลส์ หรือลอมบรอสโซ
 หรือลอกซ์ แห่งคณะจิตะศาสตร์นี้หรือ ? ”

ดูขบขันยิ่งว่ากล่าวหาผู้ที่สัททมาโลนกล่าว
 เลียบเคียง เข้าไป บางครั้ง แชลเลนเยอร์ ก็
 นั้นเสีย แลบางครั้งท่านก็แก้ตัวว่า ตาม
 ขรรพทานักปราชญ์ ย่อมต้อง มีความนอกคอก
 อยู่บ้าง แต่ถึงกระนั้นก็จะเห็นได้ว่าท่านอ่อนโยน
 ลงมากแล้ว

ความประสงค์ต่อไปของมาโลนนั่น คือเขา
 ต้องการจะใช้ วิถีที่จะทำให้ท่านศาสตราจารย์
 แลเห็นความจริงได้ถนัดขึ้น แต่ว่าวิธี
 จะสำเร็จได้ควย อย่างไร ที่ไหน และเมื่อไร
 เป็นปัญหาที่มาโลนยังขมโม้แตก

วันหนึ่งในฤดูใบไม้ผลิ มาโลน เวฟเวอร์
 เร็นชาลส์เมตัน สมิธบรรณาธิการ ได้ทำ
 กันอยู่ในห้อง รับประทานอาหารของเมลเล ปัญหาที่
 กำลังโต้เถียง กันอยู่ในบัดนี้ ก็คือว่าลัทธิ
 จิตะศาสตร์ต่อไปจะเดิน ตามบัญญัติ ยูนี
 เทเรียน (นับถือพระเจ้าองค์เดียว) หรือว่า
 ทริไนเทเรียน (นับถือแม่พระ พระเยซู และ
 พระผู้เป็นเจ้า รวม ๓ องค์) ในที่สุด
 มาโลนผู้เห็นว่า การสนทนานี้ จะยืดยาวต่อไป
 อีกมาก ได้ขอรับรอง ให้ที่ประชุมจิตะการ
 หาอุบายให้ศาสตราจารย์ แชลเลนเยอร์ได้เห็น

การประชุมจริง ๆ อีกสักครั้งหนึ่ง

ที่ประชุมได้ โต้แย้ง กันถึงเรื่องการเลือก
 คนทรงอยู่เป็นเวลานาน จึงได้ตกลงเลือกทอม
 ลินเก้น คนทรงฝันตั้งแต่หลุดพ้นจากที่คุมขัง
 มาได้ อำนาจพิเศษในการทรงญาณของเขา
 ดูเหมือนจะเสื่อมทรมลงไปบ้าง แต่กระนั้นก็
 ยังเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้จริง ๆ อยู่ ส่วนสถานที่
 และเวลานั้นได้มอบให้มาโลนไปทำความตกลง
 กับความสวดกลของท่านศาสตราจารย์

เย็นวันนั้น เมื่อ เขากลับไปยังสำนักงาน
 หนังสือพิมพ์เคลีกาซท์ มาโลนได้รีบ คำสั่ง
 จากมิสเตอร์แมคคาเกิล ผู้ช่วยบรรณาธิการให้
 เปลี่ยนข้อความ ทั้งหมดของเรื่อง จิตาศาสตร์

นายเทพ มหาเปารยะ

กุ่มถี้

ที่มาโลนเขียนความที่เขาได้ไปเห็นมาจริง ๆ นั้น
ท่านผู้ช่วยบรรณาธิการ อ้างเหตุผลว่า หนังสือ
พิมพ์เกล็ดกาเซต ไม่ใช่หนังสือพิมพ์ของคณะ
จิตตะศาสตร์ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์โดยมาก
เกลียดคณะนี้ คนจึงเป็นการจำเป็นที่จิตตอง
ถนนมาให้ผู้อ่าน และเหตุผลที่สำคัญที่สุดนั้น
ก็คือ คอณิลวัส อรรถมหาเศรษฐีผู้ถือหุ้นส่วน
ใหญ่ที่สุด ก็เป็นผู้ที่เกลียดคณะจิตตะศาสตร์
ที่สุดด้วย

มาโลนได้โต้เถียงคัดค้านความมอยุติธรรม
อันลามกนี้ แต่ก็หาผลสำเร็จมิได้ คง
ได้กล่าวแล้วว่า มาโลนมีเลือกแห่ง ชาวไอริช
ซึ่งไม่ชอบความมอยุติธรรม เมื่อเห็นว่าตนถูก
บังคับกดขี่เช่นนั้น เขาจึงได้ลาออกทันที ทั้ง ๆ
ที่ทราบอยู่ว่า เมื่อได้กระทำตนเป็น ศัตรู กับ
คอณิลวัสเสียแล้ว เขาจะไม่มีโอกาสหากิน
ในทางหนังสือพิมพ์ใด อีกเลย

บทที่ ๑๖

ศาสตราจารย์ แชลเดินเบอร์ ประสพความจริง

วันศุกร์ที่สามวันนั้น เกิดผล
ดำเ็นอย่างงดงาม กล่าวคือ “เลื้อ” แชล
เดินเบอร์ เดินเข้าร้านโดยมิได้ ไหวระแวงเลยว่า
การประชุมทรงฌาณ ที่มาโลนได้ จักให้มี ชน
นั้น ที่แท้ ก็เพื่อจะจับตัวท่านเอง ผลสำเร็จ
ทั้งนั้นอันมีส่วนช่วยเหลือมิใช่น้อย นอกจาก
อื่นอีกแล้ว ท่านยังนำ ชายชาวสก็อต อีกผู้หนึ่ง
มากด้วย ชายผู้นั้นรูปร่างใหญ่โต หน้าตาดูกระ
และไม่มีใครทราบเลยว่าเขาได้เคยสนใจในลัทธิ
จิตตศาสตร์ หรือ จะ เกือบข้อง กับการประชุม
ทรงฌาณครั้งนี้อย่างใด สิ่งที่เขาทราบนั้นตาม
คำบอกเล่าของแชลเดินเบอร์ ก็แต่ว่าเขาเข้ามา

วันศุกร์ที่สามวันนั้น
มาโลนได้มาถึง สำนักประชุมทรงฌาณที่
ฮอลแลนด์ปาร์ค พร้อมกับแมลเล เจนทัน เขา
แลเห็น บรรดาผู้ที่ เคยปรากฏ นาม มาแล้วใน
เรื่องนั้นหลายคนนั่งคอยกันอยู่ คือ เทลเชียบ
ฟวิแมน, เรฟเวเร็นชาลส์ เมสัน, มิสเตอร์
กับ มิสซิสโอกิลวี่, มิสเตอร์ บอลไชเวอร์,
หลุยส์คอน, ร็อกส์ตัน, รวมทั้งหมก ๓๓ คน
ด้วยกัน ส่วนทอมลินตัน ซึ่งทำหน้าที่เป็น
คนทรงในครั้งนั้น อยู่บนเก้าอี้หมกอยู่ต่างหาก
ถวญษาของเขานั้นประนีประนอมอยู่ใกล้ ๆ
พอ “เลื้อ” แชลเดินเบอร์ มาถึงห้อง

พ.ศ. ๒๔๖๘

ปรโลก

ประชุม ก็เริ่มแต่สิงหนาทันที ท่านซีไปที
สิ้นคืนและถามเป็นเชิงดูหมิ่นกลาย ๆ ว่า

“นี่หรือคนทรง?”

“ใช่”

“คนแล้วหรือยัง?”

“ยัง”

“ใครจะเป็นคนคัน?”

“สองคนในหมั้น”

แชลเลนเยอร์ ยิ้มเป็นเชิงเย้ย และถามว่า

“สองคนไหนยะ?”

“เราตั้งใจจะให้ ท่านและมีสเตอร์นิกโคล
เพื่อนของท่านเป็นผู้ คัน นั้น เชิญในห้องนอน
ริมประตูนั้นครั้น”

ทั้งนั้น ลินเคิน จึงลุก คุ่มตัวเข้าไปคันด้วย
อาการซังกะตายคลั่งก๊วยที่เขาเคยโดนมาแล้วใน

สถานพลตระเวน ถึงได้กล่าวแล้ว ว่าคนทรง
ย่อมต้องเป็นผู้ ที่มีเส้นประสาทตึงเครียด ส่า
มารถู สึกในอารมณ์ต่าง ๆ ได้รวดเร็วกว่าคน
ธรรมดา คนนี้การที่ถูก “เสือ” แชลเลนเยอร์
คันด้วยกิริยาขมขื่นยามเช่นนั้น จึงทำให้เขารู้สึก
คันเค้น จนถึงกับไม่กล้ารับรองว่าการทรงฌาณ
ครั้งนี้จะเป็นผลสำเร็จไปได้

แม้ที่สุดการ คัน จะไม่ปรากฏ พิสูจน์อะไร
ก็ยังเป็นทพพอใจของแชลเลนเยอร์ ท่านกล่าว

ว่าการที่คนทรงไม่กล้ารับรองนั้น คงจะเนื่อง
มาจาก การ ที่ ท่าน ได้ เรียก มา คัน เสีย ก่อน
บรรดาสมาธิต่างก็อธิบายได้ แม้กับแชลเลน
เยอร์ โดยภาษา และสำนวนที่ค่อย ๆ รุนแรง
ขึ้นทุกที จนยอดไซเวอร์ ต้องยอมมีเข้าจัดการ
โดยกล่าวว่

“ท่าน มาคันในฐานะ ประยักษ์, ศาสตรา
จารย์แชลเลนเยอร์ เพราะคนนั้นข้าพเจ้าต้อง
ขอรับรองให้ คันตัวท่านเองบ้าง”

“คันตัว ข้าพเจ้า! นี่ท่าน ถูก ทว่า
ข้าพเจ้าจะ โกง ยิงนี้?”

โอกลีว “หามีได้ เป็นขรรคมหาจารย์
ฝ่ายท่าน ๆ ก็ยังกัน ฝ่ายข้าพเจ้า ๆ ก็ต้อง
ป้องกันตัวบ้าง” เมื่อท่านไม่พอใจในกฎของเขา
ก็ไม่ไปก็กักขังท่านนั้น”

ฉนั้น “เสือ” แชลเลนเยอร์ จึงลุกคำราม
ทันที มาโลนและร็อคสตันต้องใช้เวลาปลอย
อยู่เป็นนาน ท่านจึงยอมให้ คัน โดยถูกลงให้
เขาใจว่าละคันวิฤตที่ขัดขวาง ต่อการทรงฌาณ
อันอาจล้มอยู่ในกระเช้าเสือ และทั้งผู้ คันก็
มาโลนกับร็อคสตัน ซึ่งกล่าวว่าจะทำพอบเป็น
เคล็ดเท่านั้น

เมื่อได้ คันตัวแชลเลนเยอร์ สำเร็จแล้ว ก็
เริ่มประชุมกันทันที กล่าวปรากฏว่าที่ใด ที่

นายเทพ มหาเปารยะ

๖๘/๖๘ กุ่มกั

เลี้ยงชีพข้างกันและมีผู้เป็นปรักษ์ต่อความเชื่อ
ถืออยู่ในที่ประชุมนี้ไม่เชื่อแต่เป็นการขัดขวาง
การทรงฌาณเท่านั้น ทั้งเป็นการหมิ่นเหม่ต่อ
อันตรายแก่คนทรงด้วย ท้ายเหตุผลดังนี้
วิทยาศาสตร์ ที่มีความ เห็นคุณค่า กับชีวิต
ศาสตร์ จึงมักไม่ใคร่ได้เห็นการทรงฌาณที่ได
ผลจริงจัง ๆ ทั้งคนดูและคนทรงที่อยู่ในที่นั้น
สักก็อดใจและหายใจไม่สะดวกขมอก

คนทรง กระสับ กระส่าย และ ควรวญควาง
อย่างน่าทุเรศ ข้าพเจ้าได้ รัยก็ฟัง ไม่ไ
เรื่องราวอะไร เขาว่าได้รับจาก ยอน ก็ไม่มี
ใครรู้ จัก ต่อเมื่อได้ รัยนามสกุลว่าแซยแมน
มาอีก เมล็ดระลอกได้ ว่าได้เคย มี เพื่อน ซอ
แซยแมน แต่สันักได้ตายไปนานแล้ว และ
ไม่มีเหตุผลที่จะต้องส่งข่าวถึงเขา ยกเว้นซอ
ลึกไปไม่มีใครรู้ จัก ข้าพเจ้าพอจะฟังเป็นภาษา
ได้ก็ไม่เกี้ยวข้อง กับใครในที่นี้ ทุกสิ่ง
ทุกอย่างเหลวไหลละเอะเทอะ จน มาโดนแทบ
หมดหวัง แต่ส่วนแซลเลนเบอร์ นั้นตรงข้าม
เขาคับกับและดู จน โอ้กลัวต้องยอมมือเขาเกี้ยว
ของอีก ครั้ง นั้น

“ท่านกำลังทำลายทุกสิ่งทุกอย่าง” เขา
กล่าว “การประชุมในสมัยที่ผมเคยพบมา
แล้ว ยังไม่เคยเห็นวิธีผลเหมือนวันนี้เลย คง

เป็นเพราะการขัดขวางของท่านทีเดียว”

“อ้อ น่าจะเป็นเช่นนั้นครับ น่าจะเป็น
เช่นนั้น” แซลเลนเบอร์ตอบอย่างเย้ย

“เห็นจะไม่มีอะไร โยฮันเสียแล้วล่ะ, ทอม”
มัสซูลินเค้นกล่าว “รู้สึกเป็นอย่างไรบ้างคะ
เล็กเสียก็กระมัง?”

แต่ลิ้นเต้น ก็เป็น ลูกผู้ชาย ที่ไม่ยอมจำนน
ง่าย ๆ เหมือนกัน

“ไม่ต้องเลิกละ” เขาตอบ “เมื่อฉัน
เข้าฌาณสันสติไปแล้วเห็นจะได้ผลดีขึ้น เวลา
นี้จิตใจมันยุ่งเท่านั้นเอง ลองดูอีกหนเถื่อนา”

๐ ๐ ๐

เมื่อได้ลัดกำลังไฟฟ้า ลง และ เตรียมการ
พร้อมแล้ว ลิ้นเต้นก็นั่งลงบนเก้าอี้นุ่ม และ
สำรวจจิตเข้าฌาณ ทันที ภรรยาเขานั่ง
ประคองอยู่ข้าง ๆ ทุก ๆ คนเงยส่งยหมด

เวลาค่อย ๆ คลานยาวออกไป ๆ จนกระทั่ง
ครึ่งชั่วโมงก็ผ่านไป ผ่าน ไปแล้ว ก็ห้าม อะไร
เกิดขึ้นไม่

เมลเล่ร้องขึ้นว่า “เห็นจะไม่ เป็นผล
เสียแล้ว” มา โลงเองก็จำต้องหันพ้องด้วย

คน ทรงได้สติ ขยับเขยื้อน ตัว จะ ลุก ขึ้น
และถามว่าได้ผลอะไรบ้างหรือเปล่า

แซลเลนเบอร์ท้าว และกล่าวว่า “เราจะ

พ.ศ. ๒๔๖๘

ปรีดา

เสียเวลากันต่อไปทำไมอีกเล่า?”

บริษัท วิศวศาสตร์ ต่างเห็นพ้อง กันว่าควรจะเลิกประชุมแต่เพียงนี้ แคลินเค็นยังไมยอมเลิก โดยอ้างว่าระลอกไซ้ตู้ อีกระแสนาคูคูอิกสักครึ่งหนึ่งก่อน

เมลเล “ลองดูก็ได้ มันปนกระสุนนัทสัททวยของเรา”

ทั้งนั้นคนทรงจึงได้เข้าไปในตู้ แล้วโอกิลด์จึงอธิบายว่าประ โยชน์ของตู้ ไซ้เพื่ออีกแอกโตปาสติกส์ อี เมเนชัน ให้เซลล์เดินเยอร์ ฟัง แต่ท่านผู้นั้นกลับตอบว่า

“อาจะเป็นเช่นนั้นก็ได้ หรือจะเป็นอย่างอื่นก็ได้ เมื่อคนทรงหายเข้าไปในตู้แล้ว เราไม่รู้ไม่ได้ว่าเขาจะทำอะไรบ้าง”

เมลเล “โอ! โปรดอย่าละเลาะกันอีกเลย เมื่อเราได้ผลแล้วยังจะมีเวลาทะเลาะกันอีกถมไป”

ได้รื้อคอย กัน อย่างน่าเบื่อ หน้าอีก พักใหญ่ ๆ จึงได้ยินเสียงร้องครวญครางมาจากภายในตู้

“เอ็กโตปาสติกส์ มัน ทำให้ คนทรง เจ็บเสมอ” โอกิลด์อธิบาย

เกือบ ๆ จะพร้อมกันกับคำพูดนี้ มันทั้งยังตู้ก็ถูก แหวก ออกโดยแรง ทำให้เสียงหึ่งโหละ

กระทยกันถึงขึ้น ภาพลึขาว ๆ เป่นเงา ๆ ก็เดินออกมาจากความมืดภายในตู้ ภาพเมื่อกระทยกับแสงไฟแรงสลัว ๆ ก็กลายเป็นเงาสีขาว ๆ แลเห็นไม่ชัดเจนว่าเป่นรูปอะไรแน่ มันค่อย ๆ เคลื่อนไปช้า ๆ เหมือนกับมีความกลัวเกรงอะไรสักอย่าง จนถึงหน้าศาสตราจารย์แซลเดินเยอร์

“จ๊ับ!” ท่านผู้นั้นตะโกน

ในทันใดนั้นก็มีเสียงร้อง และเสียงวักอุอะไรหนัก ๆ ฟาดลงกับพื้น “จ๊ับได้แล้ว!” ใครผู้หนึ่งร้องขึ้น “เย็กไฟ!” อีกคนหนึ่งตะโกน “ระวัง, ท่านอาจารย์ คนทรง เสียก็ได้” เสียงที่สามถึงขึ้น แซลเดินเยอร์วิ่งไปกดสวิชไฟฟ้า ซึ่งทำให้ห้องนั้นสว่างขึ้นทันที

เมื่อสายตา ของบุคคลในที่นั้น ค่อยเห็นกับแสงสว่างขึ้นแล้ว ก็แลเห็นทอมลินเค็นนั่งหน้าชัคคิวส์นอนอยู่กับพื้น ชายหนุ่มชาวสก็อตซึ่งเป็นผู้ จ๊ับเขายืนคอยคุมเชิงอยู่ นิสซิดินเค็นผู้ยืนอยู่ข้างสามีของหล่อนจึง หน้าชายผู้นั้นอย่างประสงคว่าย ศาสตราจารย์แซลเดินเยอร์ทำลายความสงสัยเพียง โดยกล่าวขึ้นว่า

“ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้าเข้าใจว่าคงจะไม่มีใครกล้าได้ยังอีกแล้ว คนทรงของท่าน

นายเทพ มหาเปารยะ

๖๐/๒๒ กุมภ์

ถูกขโมยได้ความอีกด้วย ท่านท่าน คงจะ รู้ละ
กรรมมังรายนั้นคืออะไร ข้าพเจ้าต้องขอขอยใจ
มิสเตอร์นิคโคไล ผู้ซึ่งข้าพเจ้าขอแนะนำให้
รู้จักไว้ด้วย ว่าเป็น นักฟุตบอล ทีมชาติ คนหนึ่ง
ในครั้งนั้น เขาได้ ทำการไต่สวน กับเหตุ ไม่
จำเป็น ต้องกล่าวว่า การกระทำ ของเขา ครั้งนั้น
เป็นประโยชน์แก่สาธารณชนเพียงไร เขา คง
จะได้ รับคำขอยใจ จากศาลเป็นแน่นอน ”

ในขณะนั้น เมลเลน สลักขันธ์ ด้วย สำเนียง อัน
หนักแน่น จน แชนเลิน เบอร์ต้องยอมฟัง

“ ความเข้าใจผิดของท่านเป็นของธรรมดา
แต่ การ ที่ ท่านได้ ประพฤติ มา ณนี้ อาจ จะ ทำ
อันตรายกับคนทรงดังชีวิตได้ทีเดียว ”

“ ความเข้าใจผิดของข้าพเจ้า! ถ้าท่าน
ขึ้นพูดเช่นนั้นต่อไป ข้าพเจ้าก็จะพูดบ้าง ว่า
ท่านไม่ชั่วแต่ถูกหลอกเท่านั้น ทั้งเป็นผู้สมรู้
ร่วมอีกด้วย ”

“ ประเดี๋ยวก่อน อาจารย์แซลเลินเบอร์
ข้าพเจ้าขอถามสักคำ แต่ขอให้ท่านตอบตรง
ไปตรงมาสักหน่อย ภาพที่ท่านเห็นเมื่อสักครู่
นั้นใช่หรือไม่ใช่? ”

“ ใช่ ”

“ คุณสิ ” เขาขมอยไปทางคนทรง “ คน
ทรงแต่งเครื่องคำทงชุด ไม่ใช่หรือ สักขานัน

หายไปไหนเสียเล่า? ”

“ ไม่จำเป็น ที่ข้าพเจ้า จะต้องทราบบ้างมัน
หายไปไหน เขาอาจจะหนี ให้ เมียของเขาไป
ซ่อนเสียก็ได้ เขา คงจะได้ เตรียมตัวไว้ เมื่อ
ฉุกเฉินกันแล้ว เรืองเหล่านั้ไว้ ไปอธิบายกัน
ที่โรงพักดีกว่า ”

“ ไม่ได้ ท่านต้องค้นเคียวนี้ ค้นคว้ามั
สิ ชาวชุกช่อนอยู่ในห้องนี้หรือไม่? ”

“ ข้าพเจ้าไม่รู้จักห้องนี้ ข้าพเจ้ารู้แต่ว่า
ได้ จับตัวชายผู้นั้นได้ ในขณะที่เขา กำลังปลอม
ตัวเป็นผี เขาจะได้ เอาเครื่องแต่งตัวปลอมไป
ชุกช่อนไว้ ที่ไหนนั้น ไม่สำคัญนักหรอก ”

“ ตรงกันข้าม สำคัญมากทีเดียว ที่
ท่านเห็นเมื่อนี้ ไม่ใช่เครื่องปลอมเลย เป็น
สิ่งมหัศจรรย์ของจิตศาสตร์ โดยแท้ ”

แซลเลินเบอร์หัวเราะแค้นได้ตอบว่ากระไร

“ จริงนะครับ, สิ่งที่ท่านเห็นนั้นคือ ภาพ
ที่ออก ขึ้นด้วย กระแสธาตุ แต่ยังไม่บริสุทธิ์
จริง ๆ ที่เคียว พวกเราไม่สู้จะ นำพาต่อกัน
ที่ท่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อนัก แต่การที่มันไม่
เชื่อก็อย่างท่านมาอยู่ในที่ประชุมเช่นนี้ มัน
ทำให้ เขาคิด กระแสธาตุให้ เป็น รูปอย่างทั้งหมด
ไม่ได้ จึงจำต้องใช้ กระแสอื่นที่มั่วห่อตัวคนทรง
ออกมา เช่นนี้แหละท่านจึงสำคัญผิด ”

พ.ศ. ๒๔๖๘

ปรีดา

ลินเค็น “ผม ขอสาธยาย ต่อพระพักตร์
พระผู้เป็นเจ้า ว่าตั้งแต่เข้าไปในคุกจนกระทั่ง
รู้สึกตัวว่ามานั่งอยู่ที่นี่ ผมไม่มีความรู้สึก
อย่างใดเลย” เขาค่อย ๆ ทรงกายลุกขึ้นยืน
ตัวสั่นเทา จนกระทั่งไม่สามารถจะถือแก้วน้ำ
ที่ภรรยาส่งให้ ไว้ได้

แชลเลนเยอร์ ยกไหล่และกล่าวว่า “ท่าน
จะแก้ตัวไปอย่างไรก็ตามเถอะ แต่ข้าพเจ้า
จะต้องทำการตามหน้าที่ คือส่งตัวท่านไปให้
เจ้าหน้าที่เขาจัดการกันเอง” กล่าวแล้วก็หัน
ไปเรียกบุตรว่า “ไปเถอะ, อินนิค”

ขณะนั้นเหตุการณ์ที่ไม่มีความคาดคะเนถึง
ได้ ได้บังเกิดขึ้นอย่างแปลกประหลาดที่สุด
ไม่มีความเสี่ยงอันตรายจากอินนิค

ทุก ๆ คนได้ลุกขึ้นยืน นอก จาก อินนิค
ซึ่งยังคงนั่งนิ่ง ๆ พากไหล่หลังตาอยู่

แชลเลนเยอร์ “หลบเสียแล้ว ลูกช
อินนิค กลับบ้านเถอะ ก็ยังไม่มีความเสี่ยงต่อบอก
เมลเลก็งัมไปพิจารณา “อย่า, อย่ากวน
หล่อน ๆ กำลังเข้ามานอนอยู่”

แชลเลนเยอร์ กระ โจน พรวก ขึ้นทันที
“อ้ายย้า! เองเล่นย้า ๆ กันจนลูกข้าตกใจ
เย็นลมไปแล้ว”

เมลเลก็งัมหันตาคาหล่อนขึ้น และตอบว่า
“เปล่า ๆ หล่อนไม่ใช่เย็นลม หล่อนกลายเป็น
เป็นคนทรงที่มีอำนาจแก่กล้าไปแล้ว”

“คนทรงรี อ้ายย้า! ลูกชเนอะ, ลูก
ลูกชเน”

“บอกว่าย่าไปกวนหล่อน ถ้าแกขึ้นไม่
เซื่อ ท่านจะเสียใจไปตลอดชีวิตที่เคี้ยว เวลา
นี้ถ้าไปรบกวนเข้าอาจะเป็นอย่างอื่นตรายก็ได้”

แชลเลนเยอร์ ยืนคั่งงั้น ไม่ทราบว่าจะ
ทำอย่างไร จะปลุกก็เกรงว่าจะเป็นอันตราย
อย่างเมลเลก็งัมบอกแล้ว

“ฉันจะทำอย่างไรเล่า” เขาถามอย่าง
หมดพยศ

“อย่าตกใจ ยังไม่มีอันตรายต่อกัน
ลง ๆ ทุกคน หล่อนกำลังจะพุดแล้ว”

อินนิคกำลัง ขยิบคิ้วจริง ๆ หล่อนลุกขึ้นนั่ง
ตัวตรง วิมผปากขมุขมิขม มือหนึ่งยื่นออก
ไปข้างหน้า

“สำหรับฉัน” หล่อนร้อง ช่มชื่อไป
ทางแชลเลนเยอร์ “อย่าให้เขาทำอันตราย
แก่ฉัน”

ทุก ๆ คนต่างนั่งสงบเงีย
“ใครพุด?” เมลเลก็งัม
“วิคเตอร์ พุด” อย่าให้เขาทำอันตราย

นายเทพ มหาเปารยะ

๑๑๖๗ กุณภัก

ต่อเมื่^๕ของฉิน — ฉินมีข่าวสำหรับเขา”

“ข่าวอะไร?”

“ภรรยาของเขายืน^๕ที่นั่น หล่อนบอกว่า หล่อน ได้มาเข้าทรง^๕หญิง^๕ผู้นี้ หนึ่ง^๕หนึ่ง^๕แล้ว หล่อนได้^๕เกาะประตู^๕ เขาก็ได้^๕ยิน^๕ แต่ว่าไม่^๕เข้าใจ^๕”

“ศาสตราจารย์แชลเลนเยอร์ ท่านเข้าใจ เรื่องเหล่านี้บ้างหรือไม่” ศาสตราจารย์แชลเลนเยอร์หันหน้า^๕ขวามือ^๕มา^๕ทันที^๕ ท่านเข้าใจว่า ท่านรู้เท่าทันกลอุบายของเขาเหมือนกัน อินทิ^๕บุกริ^๕ส^๕ส^๕วาท^๕ชา^๕ก^๕ใจ^๕ ของท่าน คง จะถูก^๕ยื่น^๕หัว^๕ให้^๕เป็น^๕พวก^๕เขา^๕กัวย^๕เสีย^๕แล้ว^๕ ทั้ง^๕นี้^๕ก็^๕เพราะ^๕ความ^๕รัก^๕มา^๕โลน^๕นั้น^๕เอง^๕ ทั้ง^๕นั้น^๕แทน^๕ที่^๕ท่าน^๕จะ^๕อ่อน^๕โยน^๕ลง^๕ กลับ^๕คง^๕ใจ^๕จะ^๕ปราย^๕ปราม^๕พวก^๕นี้^๕ให้^๕ร่าย^๕คาย^๕จน^๕ได้^๕

อินทิบุกริมือ^๕ไป^๕ทัก^๕ตา^๕ของ^๕หล่อน^๕อีก^๕

“มีข่าวสำหรับท่านผู้นอก^๕ มีชาย^๕คน^๕หนึ่ง^๕ — อ้า สอง^๕คน^๕ ต้องการ^๕จะ^๕ส่ง^๕ข่าว^๕ถึง^๕ท่าน^๕ผู้นี้^๕”

“ชายสอง^๕คน^๕นั้น^๕ชื่อ^๕อะไร^๕?”

“คน^๕ที่^๕หนึ่ง^๕ชื่อ^๕ — ” หล่อนเอียง^๕ศีรษะ^๕ประ^๕ศร^๕ก^๕ำลัง^๕ฟัง^๕ “ชื่อ^๕ อัล — อัลบริท^๕”

“รู้จัก^๕ไหม^๕ครึ^๕บ^๕ ท่าน^๕อา^๕จารย์^๕?”

แชลเลนเยอร์ส่าย^๕ศีรษะ^๕ มี^๕สี^๕หน้า^๕อัน^๕แสดง^๕ว่า^๕ ว่าเขา^๕ตาย^๕ด้วย^๕อะไร^๕?” แชลเลนเยอร์พูด

เต็ม^๕ไป^๕ด้วย^๕ความ^๕ประ^๕หลา^๕ก^๕ใจ^๕ “อีก^๕คน^๕หนึ่ง^๕ล่ะ^๕?” ท่านถาม

“อีก^๕คน^๕หนึ่ง^๕ชื่อ^๕ แวร์^๕”

แชลเลนเยอร์ทรุด^๕ตัว^๕ลง^๕นั่ง^๕ทันที^๕ ท่านยก^๕มือ^๕ขึ้น^๕ลูบ^๕หน้า^๕อัน^๕ซีด^๕เขียว^๕และ^๕เต็ม^๕ไป^๕ด้วย^๕เหงื่อ^๕เม็ด^๕โต^๕ๆ

“ข่าวว่าอย่างไร?” ท่านถามเสียง^๕แผ่ว^๕ๆ

“เป็น^๕ความ^๕ลับ^๕ พวก^๕ไม่^๕ได้^๕ทัน^๕คน^๕มา^๕กัน^๕”

เมลเด “ถ้า^๕กระ^๕นั้น^๕เรา^๕จะ^๕ไป^๕คอย^๕กัน^๕อยู่^๕ข้าง^๕นอก^๕ ไป^๕เถร^๕ส^๕ท^๕หาย^๕ปล่^๕ย^๕ให้^๕ท่าน^๕อา^๕จารย์^๕อยู่^๕โดย^๕ลำ^๕พัง^๕”

ทุกคนต่าง^๕กั๊ก^๕เกิน^๕ออก^๕ไป^๕คอย^๕อยู่^๕ข้าง^๕นอก^๕ห้อง^๕ นอกจาก^๕มา^๕โลน^๕ซึ่ง^๕ท่าน^๕อา^๕จารย์^๕ขอ^๕ว้าง^๕ให้^๕อยู่^๕เป็น^๕เพื่อน^๕ พอ^๕บัก^๕ประ^๕ศร^๕ก^๕เรียบ^๕รียบ^๕แล้ว^๕ ท่านถามว่า

“ข่าว^๕เรื่อง^๕อะไร^๕?”

“เรื่อง^๕เกี่ยว^๕กับ^๕ผง^๕ชน^๕ิก^๕หนึ่ง^๕”

“ผงอะไร?”

“ผง^๕สี่^๕เทา^๕ๆ^๕”

“แล้วอย่างไร?”

“เขา^๕ทั้ง^๕สอง^๕ ต้องการ^๕ให้^๕บอก^๕ว่า^๕ ท่าน^๕ไม่^๕ได้^๕ฆ่า^๕เขา^๕ออก^๕”

“ถ้า^๕ทั้ง^๕นั้น^๕จง^๕ถาม^๕เขา^๕ว่า^๕— เร็ว^๕รีบ^๕ถาม^๕เขา^๕

พ.ศ. ๒๔๖๔

เสียงและท่วงทิวด้วยความมั่นคง

“เขาตายด้วยโรค”

“โรคอะไร?”

“นิว — นิว — นิวโมเนีย”

แซลเดินเยอร์ทรวักดังนั้น บกมือขุ่นลุยหน้าผาก ถอนหายใจอย่างโล่งทรวง และอุทานว่า “โอ! พระเจ้า เรียก พวกนั้นเข้ามาเถิด มาโลน”

เมื่อคนอื่น ๆ ได้กลับเข้ามา พร้อมเสร็จแล้ว แซลเดินเยอร์กล่าวอย่างฉะฉานถึงภัยพิบัติที่ตนเห็นว่า

“เมื่อถึงสิ่งมหัศจรรย์อย่างหนึ่งได้เกิดขึ้นกับฉัน ทำให้ฉันได้เห็นความจริงอย่างแจ่มแจ้ง เพราะฉันคำพูดที่ได้กล่าวล่วงหน้าไปแล้ว ฉันต้องขออภัยต่อท่าน และขอถอนทุก ๆ คำ บุตรสาว ของฉันได้ แสดงให้เห็นว่าอำนาจที่มหัศจรรย์ได้บอก ว่าฉันนั้น เป็น ของ ที่จริง ๆ เหล่านี้โดยบอกเรื่องราวอันไม่แน่นอนโดยที่ฉันจะล่วงรู้ได้ให้แก่ฉันเมื่อฉัน ต้องไปฉันเชื่อว่าคำพูดของฉันในเรื่องนี้จะมีความหนัก มีคนเชื่อโดยอยู่ข้าง”

สิ้นเห็นได้แสงหน้าใจ อันเป็นคริสต์เขียนแท้ โดยทอว่าเขามิได้ คือ โทษโทษตัวเอง อย่างใด

ขณะนั้น อินทิได้ ลืมตาขึ้น และ เหลียวดูรอบ ๆ ที่อยู่อย่าง งง ๆ

“นี่เกิดอะไรขึ้น คุณพ่อคะ คุณเหมือนคิดมันกลับไปหรือ?”

“อย่าตกใจเลย ลูกรัก กลับบ้านกันเถอะ แล้วพ่อจะเล่าให้ฟัง มาโลน กลับด้วยกันซี เธอคงอยากรู้เรื่องราวให้ชัดเจน”

๐ ๐ ๐

เมื่อท่านศาสตราจารย์แซลเดินเยอร์มาถึงบ้านแล้ว ท่านก็อธิบายให้มาโลนกับอินทิฟังว่า เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น ได้ทำให้ท่านแลเห็นว่า อินทิเป็นคนทรงจริง ๆ และเมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ก็ยุติเสียไม่ได้ ว่าคนอื่นจะเป็นคนทรงจริง ๆ ย่างไม่ได้ แต่การที่จะประกาศโฆษณาว่าท่านได้เปลี่ยนหัว เปลี่ยนความเห็นในเรื่องนี้ แล้วนั้น จำจะต้องยกไว้ก่อน จนกว่าจะหาหลักฐาน มาประกอบให้แน่นแฟ้นขึ้นได้ ท่านแจ้งว่าท่านไม่ใช่เป็นคนฉลาด ที่ไม่กล้าแสดง ความเห็น ของตนเองโดยเปิดเผย แต่ต้องขอฝึกให้ถึงเวลาเสียก่อนถึงจะมาโลนให้เห็นจริงด้วย

“ฉันอยากจะบอกกับเธอ” ท่านกล่าวสลับไป “ว่าเสียงเคาะ ประตูที่ดังขึ้น หลังจากกรวยฉันได้คายไปนั้น ฉันเองก็นั่งสงสัยอยู่

นายเทพ มหาเปารยะ

กุ่มกั

เหมือนกัน เพราะหาเหตุผลไม่ได้ว่าจะไร้มัน ทำให้ถึงขั้น มันแปลสิ่ง ประหลาด ที่สุด — ประหลาด อย่างไม่น่าเชื่อ แต่ มัน ก็ เป็น ความจริงไปได้”

“มาโลน ครัย ท่านพูดเหมือนกับ ศาสตราจารย์ครกส์”

ครกส์ “อา! ครกส์, ฉันได้ล่วงเกินแก่ มาก ไม่ซื่อแก่ท่านนึ่งคนอื่น ๆ อีกด้วย”

“อ้อ! คนอื่น ๆ ไม่มี ใครเขาได้ออกครัย”

“อ้อ! เรื่องหนึ่ง ก็คือ” ท่านศาสตราจารย์

นึ่งกระสับกระส่ายไปมา “ก็คือ เรื่องแนวกับ อิลยวิกเจนนแหละ เวลานั้นฉันยังเพนทอมหนุ่ม ประจำ อยู่ใน โรงพยาบาล และ กำลัง แสวงหา ซอสเดียวอยู่ ฉันได้ค้นพบสรรพคุณเครื่องยา

ชนิดหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์ในการรักษาโรค ยิ่ง แต่ถ้าใช้ ไม่ถูกส่วนก็เป็นยาพิษที่ร้ายแรง สองคนที่กล่าวนั้นเป็นคนช่วย ของฉัน ฉันจึง ลองใช้ ยานานาน โดย ะให้กินยา ตาม ส่วน ซึ่งเขาใจว่าจะไม่มีอันตราย รุ่งขึ้นเขาเขาก็ ตายทั้งค้ ฉันก็ ให้ยานานานลับ ๆ จึงไม่มี ใครสงสัย เพราะทั้งค้เจ็บหนักอยู่ด้วย แต่ สำหรับฉันมันเป็นเจตจำนงซึ่งฝังอยู่ในหัวใจ จน กระทั่งคน วันนแหละ . จึงได้สติโล่งอกจน เชอได้ยืนไม่ใช้หรือ มาโลน เขาว่าเขาตาย ด้วยโรคนี้วิโมเนย์ นะ” กล่าวแล้ว แชล เดินเยอร์ก็ถอน หายไยขาว ๆ อย่างโล่งอก อีก ครึ่ง ๓.

บทที่ ๑๗

โลกปัจจุบัน

บรรดา คณะ หนังสือพิมพ์ ใน พลิติสครัท ที่เดียว เรื่อง ที่มาโลนประกาศตนเองเป็นศัตรู กับ คอรัลีนวิล์ โดยทั่วไป แล้ว และ ไม่มี หนังสือพิมพ์ สักคณะเดียว ที่กล่าวรับมาโลนไว้ ทำงาน ชายชาติยิวชั่วเฝ้าผู้หนึ่งไว้ เข้า สวม ตำแหน่งแทนเขาต่อไป ยิวผู้นั้นพอได้เข้าทำงาน ก็เริ่มปล่อย กระสุน มุ่งพิฆาต ลัทธิจิตศาสนา

ที่เดียว เขาประกาศว่าจะให้รางวัล ๕๐๐๐ ปอนด์ แก่คนทรงคนใดที่สามารถขุด ได้ว่ามีค้วไทน จะชนะที่ ๑— และ ๓ ในการแข่งขันเคอร์ บิ คราวหน้า

แต่ อาชวะ ซึ่งได้ ถูกยึด เสีย ทางหนึ่ง นั้น ยังคง เข็ญอยู่ทางหนึ่ง เพราะ แชลเดินเยอร์ ผู้ ประดิษฐ์เครื่องกลไกวิทยาศาสตร์ไว้เป็นอันมาก

พ.ศ. ๒๔๖๗

ปรโลก

นั้น มิสามารถ จะเก็บเวลามากแล รักษาผล
ประโยชน์ อันเกิดแก่สิทธิของเครื่องแบบเหล่านี้
ได้ ฉะนั้นใครเล่าจะเหมาะแก่หน้าที่นี้ยิ่งไป
กว่ามาโลนผู้จะเป็นบุตร ในอนาคต? มาโลน
จึงได้รีบทำงานในหน้าที่ต่อไป

กวีท่านศาสตราจารย์เองก็ได้เปลี่ยนแปลง
ไปมาก ดูเหมือนว่าท่านกลั่นนิสัยกลายเป็น
คนสุภาพอ่อนโยนไปเสีย บรรดาผู้ที่คุ้นเคย
ซึ่งได้สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงนี้ น้อยคน
จะทราบว่ามันอุบัติขึ้นเพราะท่านรู้ สักคนว่ากวี
ได้ เป็นลูกคัมภีร์ ความเจริญ อัน แท้จริง ของ
มนุษย์ มาเสียนาน ถึงนั้นเพื่อเป็นการแก้ตัว
ท่านจะทุ่มเท ความสามารถของท่าน มาศึกษา
ในวิชาที่ท่านพบใหม่น้อย่างจริงจัง ๆ ท่าน
เริ่มอ่านสรรพคำหยาบคายและ หลักฐานต่าง ๆ
อันเกี่ยวกับวลีที่ขึ้น และรู้ สักประหลาดใจที่ได้
ละเลย เพิกเฉย หลักฐานอันแหลมขื่น นานาน
แชลเลนเยอร์เป็นคนทำอะไรทำจริง เมื่อมันใจ
ในสิ่งที่ท่านพบใหม่นี้แล้ว ท่านก็ได้รีบร้อนที่
ประกาศ โฆษณาหนังสือพิมพ์ ที่เคย ทั้งนี้
ทำให้ ยืนยันทฤษฎีในหนังสือเก่าแก่เรียนอย่าง
ยอกโทญ แต่ แชลเลนเยอร์จะได้ ครั้นคร้าม
ก็หาไม่ นิสัยเลื้อยครีและขยันของท่าน
ทำให้ ฝ่ายปรปักษ์อีกหนาระอาใจไปตาม ๆ กัน

การ แต่งงานระหว่าง มาโลน กับอินทิ นั้น
ได้ ทำกันเงียบ ๆ เวฟเวอร์เรนชาลส์เมสันเป็น
ผู้ทำพิธี บรรดาคณะ จิตศาสตร์ ทั้งหมดย
ที่เคย ปรากฏมาในเรื่องนี้ ได้มา อวยพรให้ คู่
บ่าวสาวในโบสถ์พร้อมเพรียงกัน แม้ หมอ
โมยส์ ก็ยัง อุตส่าห์ ข้ามมาจาก ฝรั่งเศส เพื่อ
เข้าพิธีนี้

ก่อนที่ จะบัพติศมา ของ เรืองนี้ ข้าพเจ้า ขอ
บันทึก ข้อสนทนาอันเป็นข้อหาที่ท่านใคร่ครวญ
ของคู่หนุ่มสาวไว้ ด้วย

มาโลน “อินทิ ยอกรัก ภัยทั้งหมดยกเรา
ได้ผจญด้วยกันมาในโลกจิตศาสตร์นี้ เธอ
เห็นว่าครั้งไหนที่ท่านเด่นที่สุด?”

อินทิ “ประหลาดจริง! เน้ด ที่ฉันเองก็
กำลังนึกจะถามเช่นนั้น”

มาโลน “ก็เธอเห็นอย่างไรบ้างล่ะ?”

อินทิ “คำพยากรณ์ ของ มิวมาชิคะ”

มาโลน “จริง ๆ ตามที่มิวมาพยากรณ์
ว่าโลกจะอยู่อย่าง นั้น น่าคิดอยู่บ้าง แต่เขา
ไม่ได้ว่าเธออยู่อย่าง เขาว่าเธอเกิดใหม่ต่างหาก
แต่ นั้นแหละการที่ จะเกิดใหม่ได้ มัน ก็ต้อง
อยู่อย่างเสียก่อน จริงไหมเธอ? นี่ก็ ๆ ก็
ไม่น่าเชื่อนะ ตักกรรมอันมันคงแข็งแรง สรรพ
วิทยาศาสตร์ ต่าง ๆ ที่มีผู้คน คิดประดิษฐ์ ขึ้น

นายเทพ มหาเปารยะ

๗๘๖ ภูมิ

ทกวันนี้ จะพินาศสาปสูญไปไฉนหรือ? และ
ถ้าเกิดโลกใหม่ โลกของ พระผู้เป็นเจ้า ดังที่
พระผู้เป็นเจ้ามีพระประสงค์ให้ไป — ความที่
มีชามากแล้วแล้ว — กว่าจะเราเรียนรู้ ถึงความ
เจริญเท่านี้ ชัยชัยนั้น อีก ก็คง จะต้อง ฝันเวลา
ไม่ใช่ชื่อนี้”

“ ค่ะ! แต่ในเวลานี้เราเรียบอกได้ว่าความ
เจริญหรือ? ของที่คิดขึ้นใหม่ ๆ นั้น เธอเห็นว่า
เป็นความเจริญหรือคะ เช่น เรือบิน ลูกระเบิด

ขึ้นใหญ่ และเครื่องพิฆาตเหล่านี้? คุณเหมือน
จะให้ โทษต่อมนุษย์มากกว่าให้คุณนะคะ ”

“ ใจ, จะเป็นยังไรกันต่อไปก็ตามเถิด
แต่ฉันได้ความรู้จากลัทธิจิตศาสตร์อยู่อย่าง
หนึ่ง ”

“ วิชาอะไรคะ ? ”

“ วิชาญาณสองดวง เช่นเธอกับฉันนี้ ถ้า
รักกันจริงแล้ว ก็ระดูเคียงกันไปตลอดชีวิต
นะซีใจะ ขอรัก ”

๑๕๔. เกิดพลันก็ดับพลัน ผิดชีวิตก็ดับซ้ำ มันเดียวกับพฤษภาในโลกล้าน

ทะนงใจเกินเหตุจะถึงความขบขันเป็นแท้

ของ ผ. ล. พิชัยญาติ

ละครนอก

โดย

ทิวประจักษ์

เนื่อง จากการ แสวง ละคร คอน แห่ง คณะ
ไทยเชยมนสถานวิมานเนาวรัตน์ เพื่อ เก็บเงิน
สมทบทุนสร้างพระไตรปิฎกอุทิศส่วนกุศลถวาย
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ
วันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๒๔๕๕ ชาวคณะได้กะ
หน้าให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ต้อนรับผู้ ที่ไป ละคร คอน
ทั้งนี้ ข้าพเจ้า รู้สึก ยินดี เป็น ที่ ยิง ที่ ได้ มี
โอกาสสนทนง พระเทศ พระคณ พระผู้ บอกระ
มหากรรมของข้าพเจ้า ข้าพเจ้า ได้ พยายาม
ปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี หากจะมีการยกพว่อง
ข้อย่างใดโดยเหตุจำเป็นก็จะ ได้ เฝ้า สู่ ท่าน พัง
ในทันที

การแสวงละครคอนในวันนั้นเป็นวันแรกแห่ง
ละครคอนคณะนี้โดยผู้ขึ้น รู้สึกว่าใคร ๆ ก็
อยากไปดูด้วยกันทั้งนั้น เริ่มแต่การ
จำหน่ายอนุญาตบัตรล่วงหน้าซึ่งนับว่าจำหน่าย

ดีเกินคาดหมาย เช่นก่อนวันแสดง บัตรเกือบ
หมด และ บัตรราคา ๕ บาท จำหน่ายหมดแล้ว
ขายบัตรราคา ๓ บาทและ ๒ บาท ก็ เหลือ น้อย
เต็มที เมื่อชาวคณะสนใจทราบกันโดยมาก ถึง
หากจะ ให้ ช้อ อนุญาตบัตรล่วงหน้าไว้ แล้ว ก็
มักจะ ไปกันแต่หัวค่ำ เพื่อเป็นความสะดวกแก่
การเลือกที่นั่ง ส่วนผู้ ที่ ไปช้อ อนุญาตบัตร ที่
หน้าโรงนั้น ผู้ ที่ ไปเร็วหน่อยก็เข้าดู ที่
ไปช้าต้อง พากัน กลัย เสีย ที่ แทม นีย ไม่ ถ้วน
เหตุการณ์ทั้งนี้ ได้ เป็น มา แล้วนี้ ย่อมแสดงให้
เห็นว่า ผู้ นิยม ที่ จะ ทัศนา ละคร คอนไทยเชยมน
ประการหนึ่ง และยินดีที่จะบริจาคทรัพย์เพื่อ
การกุศลด้วยอีก ใจหนึ่ง กัลปนาถซึ่งอุทิศ
ถวายในครั้ง นี้ ถ้า มี อนุญาตวิธีทางใดที่อาว
บันดาลให้พระองค์ทรงทราบได้ แล้ว คงจะทรง
พระ โสมนัส มิ ใช้น้อย

ทองปถม

กุมภ

ละคอนจะแสดงสนทนากันสักปานใด ท่าน
ที่ได้ไปทัศนากัวย คนเอง หรือเพียง แต่ฟัง คำ
เล่าลือและอ่านข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ รายวัน
ก็พอจะทราบได้ ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องพัก
กล่าวไว้ในที่นี้ อีก ส่วนเรื่องราวบางอย่างที่
ท่านทั้งหลายยังไม่ได้รับ ไม่ได้เห็น ข้าพเจ้า
จะขอโอกาสนำมาเล่าสู่ท่านฟังดังต่อไปนี้

เวลาประมาณ ๗ ล.ท. เศษ ข้าพเจ้าผู้
หน้าที่คอยรับแขกกำลัง เดินวนเวียนอยู่ ที่หน้า
โรงละคอน ขณะ นั้น เจ้าคุณไพฑูริย์เทพ
ณมิตร ท่าน ร้อง ทัก ข้าพเจ้า พลาง กล่าว ว่า
“ช่วยนำข้าไปเลือกที่นั่งทีละอะ วันนั้นพา
มาทางแฟมมิลลี”

คำที่ท่านพูดนั้น ข้าพเจ้า มีสำเนียงตัว ส
ดั่งจริง ๆ ถึงแม้คำว่าแฟมมิลลีจะเป็นพหูพจน์
อยู่แล้วก็ แต่อย่างทีจะยังไม่รู้ใจท่านก็อาจเป็น
ได้ ถวายที่ท่านเดิมสำเนียง ‘ส’ เข้าด้วยสังเกต
ดูก็ออกจะสมเหตุสมผล ทั้งนี้ก็เพราะครอบครัว
ของท่านไม่ใช่ครอบครัวเดียว นอกจาก
คุณหญิงซึ่งเดินมาด้วยกันก็มีคุณหญิงน้อย ๆ
(ข้าพเจ้าเคยใช้ศัพท์ นิสัหรือพยักย่องเจ้าคุณ
ไพฑูริย์ โดยความเคารพ) เดินตามมาข้าง
หลังอีกด้วย แต่สิ่งที่พอ ใจของข้าพเจ้ามาก
ก็ คือคุณณภ บุตรีคนใหญ่ ของท่าน ก็มา ด้วย

เหมือนกัน เพราะฉะนั้นการที่ท่านออกปาก
ใช้ ใน ที่นี้ อันเป็น หน้า ที่ ของข้าพเจ้าโดยตรง
ข้าพเจ้าจึงรีบปฏิบัติโดยความเต็มใจ ไม่มีมีความ
รังเกียจเลย

ท่านซื้อบัตรราคา ๓ บาท ซึ่งแต่เพียง
เดิน ๆ ก็คล้าย กับท่าน เป็น คน ธรรมดา แต่
ข้าพเจ้าได้ลองตั้งปัญหา ถามตัวเองว่า ‘ถ้า
หากข้าพเจ้าเป็นเจ้าคุณไพฑูริย์จะควรนั่ง ที่ละ
เท่าไรจึงจะเหมาะ’ ขึ้นต้นก็ลองคิดลึกลงว่านั่งที่
ละ ๕ บาทเป็นเหมาะกว่าอย่างอื่น หรือมีคน
ก็ควรจะซื้อ เกาอี้หมู่ เสียทีเดียว เพราะ มากัน
หลายคน’ แต่มาคิดก็ออกที่ก็ออกจะเห็นใจท่าน
มาเห็นใจตรงที่ว่า ครอบครัว ทั้งสอง ของท่าน
ห้ามเกียรติศักดิ์ก็เหมือนกัน ไม่ ครั้นท่านจะแบ่ง
แยกไปนั่งคนละต่างหาก ท่านก็เกรงคุณหญิง
น้อย ๆ จะเสียใจ โดยเหตุนี้ท่านจึงยอมลด
เกียรติยศของท่านและ ครอบครัวว่าทางคุณหญิง
ลงมานั่งเพียงที่ละ ๓ บาท ซึ่งความจริงก็ไม่
น่าจะเห็นว่าเสียเกียรติยศ เกียรติศักดิ์ ประการ
ใดเลย

ข้าพเจ้าผู้ เป็น มัคคุเทศก์ได้ กระทำหน้า
หน้าที่ข้าพเจ้าได้ให้ ท่านนั่งแถวหน้า ซึ่ง
ในเวลานั้นยังมีเกาอี้ว่างอยู่มาก แต่การ
หาได้เป็นไปตามความหมาย ของข้าพเจ้าไม่

พ.ศ. ๒๔๖๗

ละคอนโรงนอก

เจ้าคุณไพฑูริย์ ท่านจิก ที่นั่งของท่านเสียเอง คือแถวหน้าท่านชู้ใหญ่ตัว และธิดาของท่านนั่ง เวียงเป็นดับ ตัวท่านเองลดลงมานั่งแถวที่ ๒ ให้คุณหญิงใหญ่ที่นั่งข้างขวา คุณหญิงน้อยๆ นั่งซ้าย ต้องถามคำให้การจิกครอบครัว เป็นอย่างนี้ พอข้าพเจ้า จะเดินกลับ ออกไป หน้าโรงละคอน ท่านก็เรียกข้าพเจ้าไว้ ให้เข้าไปนั่งคุยกับท่าน ก่อนนั้นกระทำให้ ข้าพเจ้าต้อง ใช้ความคิดหลายอย่าง คือ ๑. ต้องยอมละทิ้ง กรณียของข้าพเจ้าที่ ได้ รบมอไว้ ๒. ข้าพเจ้า ยังไม่แน่ใจว่า จะเลือกที่นั่ง ที่เกาอี้ไหน เหมาะ ถ้าจะเข้าข้างซ้ายก็คิดว่าคุณหญิงน้อย ๆ ถ้าเข้า ข้างขวาก็คิดว่าคุณหญิงใหญ่ ทางที่ที่สัดควร เลือกนั่งเกาอี้ข้างหลัง แต่ถึงกระนั้นก็ยังต้อง ใช้ความคิดอีกว่า ข้างหลังทางขวาหรือทาง ซ้ายดี เพราะจะไปนั่งข้างหลังตรงกันกับท่านก็ คงคุยกันไม่ได้ จะนั่งทางหลังซ้ายก็ค่อนข้าง จะใกล้คุณหญิงสาว ข้าพเจ้ารำบทะเลคอน ในเรื่องปล่อยแก่ ตอนพระพลารักษ์ มาพูดจา ขอลูกสาวหลวงเกียรติคุณได้ว่า :

พลารักษ์ “เฮตคำรณชาว่า ถ้าวัยยาก จะให้สำเร็จ ปล่อยไปร้งต้อง เข้า ทางแม่ยาย ยิ่ง !” คุณหลวง จะให้ผมเข้าทาง แม่ยาย หรือ ?”

เกียรติคุณ “ก็แล้วกันนะ ชีขอรบ ของ ผมยังเป็นสาวเป็นแต่้อยแท้ ๆ นี่นา”

เช่นข้าพเจ้าก็นึกได้ทันทีว่า เจ้าคุณ ไพฑูริย์ ท่านก็ คง หิว ออก อัน เดียว กับ หลวง เกียรติคุณ เพราะคุณหญิงน้อย ๆ ของท่าน ก็ยังเป็นสาวออกพร้ง ทางที่ที่สัด ข้าพเจ้า ควรจะเลือกนั่งทางคุณหญิงใหญ่ ซึ่งเจ้าคุณ ท่านคงจะหมดความรังเกียจ เพราะคุณหญิง ของท่านก็มีอายุมากแล้ว เมื่อตกลงใจเช่นนั้น ข้าพเจ้าก็เลือกเกาอี้หลังทางเบื้องขวาเจ้าคุณ

ต่อจากนั้น ข้าพเจ้า ก็นั่ง คุย กับ ท่าน อย่าง ขรรมตา นอกจากนั้น ๆ คุณผลาก็ให้ลืยมา ทักทายปราศรัยด้วยรักขะปราศรัย ข้าพเจ้า จะ ลืม ขอบคุณ ใน ความ กรณา เลี่ยม มิได้ เลย ส่วน คุณหญิง ท่านค่อนข้าง จะช่างพูด อยู่สัก หนึ่งอัย ไม่ว่าเจ้าคุณจะเอื้ออะไรท่านเป็นคล้าย ตามได้ทุกเรื่อง ข้างเป็นขยันขลุ่ยสมสามิ ภิรียากันจริง ๆ ฝ่ายคุณหญิงน้อย ๆ เป็นแต่ หนึ่งอัยมิได้เคยปรวิปากเลี่ยมเลย

ก่อนละคอนจะขึ้นฉาก เจ้าคุณโอวาท วกิจ ออกมา กล่าวสุนทรพจน์เป็นการ เปิด โรง พวกคนดู ต่างก็พากัน เงย โสดตด้วย รวากับ ฟัง เกศน์ พอท่านกล่าวจบความ เราต่างก็ยกมือ ให้เกียรติยศเพื่อแสดง ความยินดี ใน ถ้อยคำที่

ท่านกล่าว สักครู่หนึ่งละคอนก็โยกฉากแสดง
เรื่อง “จิกการวัยเสด็จ”

พอถึงตอนคุณหญิงห้อยออก พระยาศรี
บรมบัยคุคุณหญิงห้อยว่าเย้ยมันซ้ำ คุณหญิง
ห้อยกลยขึ้นเสียงเอาเจ้าคุณศรี ๆ ท่านไฉน
ซ้ำเจ้าไฉน คุณหญิงไพฑูริย์กล่าวขึ้น มา
ลยว่า “สมน้ำหน้า”

ส่วนเจ้าคุณไพฑูริย์กำลัง ละครคอน เพลิน
แต่พอไต่ขึ้นคุณหญิงของท่าน กล่าวเช่นนั้น ก็
เลยหันมามองหน้าพาลาร้อง “ฮั!” แล้ว
พูดว่า “องการอะไรของหล่อนก๊วยแล้ว?”

“ก็ไม่ใช่ก็ใช้การอะไรของกิดินคอกคั
แต่หมั้นไต่ ทัสชาไช้อานางเห็นผู้หญิง ยัง
เห็นเขาชักร่านละก็ยกนกว่าเขากลับ ถูกเขา
ยอนเข้าข้างอย่างนละกัสะ ใจนั”

ท่านไฉน ยลละคอน ของ คุณหญิงห้อย ก็
พูดพุดว่า “ข้อ ๑ เพราะคุณไต่ สั่งแม่นอย
ให้เป็นหน้าทิจเสลดฯ ข้อ ๒ ถ้ากิดินจะไป
คิกก็จะว่ากิดินแก่งแย่ง หึงหวงอะไรต่ออะไร
ไปอีก ข้อ ๓ แม่นอยเขาก็ไม่ยอมฟังเสียง
กิดินเลย กิดินจะพุกาตักเคื่อนอะไรเขาก็ทำ
หน้าไว้หน้าอ”

พอเจ้าคุณไพฑูริย์ ระพุกก็พอกับคุณหญิง
กล่าวว่าอีกว่า “ฟังฯ” ไม่มีลคกับคุณเลย

แม่แต่กิดิเกียว”

ขณะนั้นคุณหญิงสาวของเจ้าคุณไพฑูริย์ ก็
หันมา จ้องหน้าเจ้าคุณ และคุณหญิง พร้อมกัน
แสดง กิริยา คือน อย่างงามราว ๓ หรือ ๔ วง
ซ้ำเจ้าก็จำไม่ได้ตนัก ต่อมาพวกคนก็กัมัว
ไปชม ขึ้นเรื่อง เลือ ไหวและ อายมั่ง คนใช้ของ
เจ้าคุณศรี ๆ เลี่ยหมก จนละคอนจนจะจบ
เรื่องจิกการวัยเสด็จ ตอนนายขึ้นออกมาแสดง
คนว่าเป็นน้องธรรมาเจ้าคุณศรี ๆ ซึ่งเจ้าคุณศรี
ไต่ ทั้งสาวของเขาสืบเมื่อ ๓ เดือน ที่ลวง มา
แล้ว ซ้ำพเจ้ากำลังละครคอนเพลิน มีคนลคก
หลังซ้ำเจ้า ๆ ก็เหลียวไปมองกิดินเข้า ผู้ที่
ลคกิดินนั้นคือเพื่อนของซ้ำพเจ้าคนหนึ่ง เขาไม่
พูดว่าอะไรเป็นแต่เข้าไปที่เจ้าคุณและคุณหญิง
พอซ้ำพเจ้าเห็นหน้ากลยมาค ความที่เพื่อน เขาช
ให้ก็ กัพอกไต่ ยินเสียงเจ้าคุณร้อง “อู!”
ซึ่งซ้ำพเจ้ายิ่งรู้สึกเข้าใจไม่รู้หาย สาเหตุที่
เจ้าคุณร้อง “อู!” เมื่อก่อนหน้าทิจซ้ำพเจ้า
จะเหลียวไปเห็นซ้ำพเจ้าเข้าไว้ว่าเจ้าคุณคงจะ
ถูกหยิก เพราะขณะทิจซ้ำพเจ้าเหลียวไปเห็น
คุณหญิงกำลังหค้มอเข้าไต่ แต่ตากำลังเหม่อ
มองละครคอนเฉยอยู่ ทิจซ้ำพเจ้าทราบซึกใจ
ก็โอบเจ้าคุณกำลัง เผลอตัว คุณหญิง แอบ
เอื้อมมือมาหยิกอกคองหนึ่ง คราวนั้นเจ้าคุณก็

พ.ศ. ๒๔๖๘

ละคอนโรงนอก

ร้อง “อูย!” อีก และหันมาถามคุณหญิงว่า “น้องไรกัน?” เล่นเอาคุณละครคอนในหมั้นนั้นเหลียวดูตาม ๆ กัน ฝ่ายคุณหญิงท่านก็ถลึงทำนองเฉย ประการของไม่รู้ร้อน เหตุการณ์ต่างสยงกันไปพักหนึ่ง จนละครคอนบิคลากจบเรื่องก็ทำการรวบเสีต

พอละครคอนเรื่องที่ ๒ เป็ดลาก อ้ายเพ็งก็ร้องเพลงเขมรโล้เรือขึ้นต้นว่า “เฮอผู้ชายไม่ว่ายเป็นเจ้าชู้.....” ทันทีนั้นคุณหญิงโพธารักษ์หันมาตักขนิษฐาถามเจ้าคุณว่า “จริงไหมเล่าคะ?”

เจ้าคุณสยดหน้าไม่ตอบว่าอะไร ครั้นละครคอนดำเนินเรื่องไปถึงตอนพระพลารมมาขอลูกสาวหลวงเกียรติคุณ คุณหญิงก็ขยับพม ๆ พ้ำ ๆ ว่า “แก่แล้วยังไม่เจียมตัว ไม่รู้จะเจ้าชู้ไปถึงไหน” ตอนนั้นรู้สึกละเจ้าคุณโพธารักษ์ออกกระฉุน ๆ คุกทำทางกระสับกระส่าย ไม่ใคร่จะสบายใจ ส่วนข้าพเจ้าก็เลยลืมหึกตาคาละครคอนไทยเขมร เพราะเกิดมีละครคอนอีกโรงหนึ่งกำลังแสดงประชันอยู่ละเอาะหน้าข้าพเจ้าเสียแล้ว

ต่อมาอีกฉากหนึ่ง นายจวงมาพาแม่ถนอมบุตรหลวงเกียรติคุณไป คุณหญิงออกรันทนไม่ไ้ ก็กล่าวขนิมาลอย ๆ อีกว่า “อย่างนั้นแหละ

สะใจนักหนุ่ม ๆ สาว ๆ เขาได้กันละมันค่อยสมควรสักค้มค่อน้อย แต่คนแก่จนอายุเป็นพ่อคนแม่คนแล้ว ยังมาทำเจ้าชู้กรูมกริมละตู่ช่างขวางขวางตาเสียจริง ๆ”

ตอนนั้นคุณละครคอนอย่างไรไม่ทราบ ทันมาตอนคุณแม่ว่า “คุณแม่นึกซอชอกละจริง ๆ นั้นละครคอน เขาแสดงไปตามเรื่อง ตามราว ของเขาต่างหาก คุณแม่จะไปพลอยเห็นก็เห็นชั้วไปก็ชั้วเขาด้วยทำไมคะ”

ส่วนเจ้าคุณท่านนั้นนิ่ง ไม่พูดไม่ถามกับใคร ท่านทนละครคอนจนบิคลาก ฝ่ายคุณหญิงน้อย ๆ ก็นั่งนิ่ง แต่สังเกตได้จากสีหน้าแสดงว่าโกรธมาก

ตอนนั้นละครคอนบิคลากไม่ได้นานนัก เมื่อเป็ดลากละครคอนโรงนอก ต่างก็ส่งเสียงขมเรียบริยก็ แต่พอถึงตอนหลวงเกียรติคุณกับแม่เอมทะเลาะกัน ละครคอนโรงนอกก็เกิดแสดงประชันขึ้นอีก คือคุณหญิงใหญ่ขยับว่า “หมั้นไ้” ไม่รู้จัก หยก ฝ่ายเจ้าคุณก็สยดสยด กระสับกระส่าย ไม่รู้จักทาบ พอหลวงเกียรติคุณทำท่าเผลอคงจะคล้าย ๆ จะทาบหน้าแม่เอม คุณหญิงน้อย ๆ ของเจ้าคุณโพธารักษ์ จะนึก อย่างไร ขนมากไม่ทราบ หยิกขำเจ้าคุณเข้าข้างกำลังเจ้าคุณเฉลยตัว เจ้าคุณสยดกระโดดโขย

โดยความพอใจ ของท่าน จะกล้าส่ง เกินได้
คุณหญิงน้อย ๆ ของท่าน จะกล้าส่ง เกินได้
ถึงปานนั้น แต่พอรู้สึกตัวว่าภรรยาสาวของ
ท่านเป็นผู้หยิกแล้ว ท่านเลยวางใจ ค่อย ๆ
หย่อนกันลงไปนั่งเก้าอี้อย่างเดิม แทนที่จะ
ส่งม้ายืนเรียบร้อย คุณหญิงใหญ่ก็ยืนม้อมมา
ตอกเข่าออก ควรวนเจ้าคุณออกจะฉุน ๆ เพราะ
เห็นท่านั่งไม่ลง จึงเอื้อมตัวหันหน้ามาทาง
คุณหญิงใหญ่ หัน กันไปทาง คุณหญิงน้อย ๆ
คุณหญิงน้อย ๆ จะขัดใจว่า หันกันไปให้ หรือ
อย่างไรก็ไม่ทราบ กลับหยิกเข้าเข่าอีกทีหนึ่ง
เล่นเอาเจ้าคุณต้องหันหน้าไปสู้ภรรยาสาว แต่

กลับหันหลังไปให้คณหญิง คุณหญิงก็เลย
นึกสนุกหยิกเข้าให้ อีกข้าง นั้นเจ้าคุณ ก็เลย
ไม่รู้ที่จะหันไปทางไหนได้ ยथाบาทของละครคน
โรงนอก ก่อนข้าง จะมีภาชีกว่าละครคนโรงใน
ชั้นแล้ว เจ้าคุณไพฑูริย์เกรงจะเสียท่า เลย
ชวนชิตาและบุตรกลับบ้าน ต่อจากนั้นข้าพเจ้า
ก็เฝ้าว่ากลับไปถึงบ้านคงจะได้มีการ ประภาศ
สงครามกันข้างแน่นอน แต่ฝ่ายใดจะเป็นผู้
ชนะฝ่ายใดจะเป็นผู้แพ้ ข้าพเจ้ายังเฝ้าไม่ได้
ทั้งไม่กล้าจะเดินออกไปส่งนอกโรงละครคนเสีย
ด้วยซ้ำ เพราะเกรงเจ้าคุณไพฑูริย์ท่านจะ
ละอา

๑๕๕. ยามมีบุญอุ่นหนาฝาคั่ง ยามเซลงบังเขากี่หันหน้าหนี นอกจากตัวของ
ท่านแล้ว ท่านจะคำนึงใครให้ยิ่งอีกเล่า.

ของ ผ. ถ. พิชญานิกิ

โชคของข้าพเจ้า
ของ
ด. โชตินันท์

วสันตฤดู !

การเบือนของพระพิรุณตามที่ปรากฏอยู่ใน
เวลานั้น — ขณะที่เขาเจ้ากำลังนั้นเขย่งเรือ
น้อยนั้น — เป็นเหตุให้ข้าพเจ้าหมดความ
จะไปเที่ยวตามที่ได้ตั้งใจไว้แต่เดิม เพราะ
ความฉะฉะอย่างหนึ่งละ แลออกประการ
หนึ่งก็คงจะไม่เป็นการ สนุกสนานอะไรนักที่จะ
ทำสวนเดินเที่ยวเล่นในอากาศเช่นนั้น ตกลง
ต้องนำคนเข้าสู่วังสมุท หีบหนึ่งสี่อะไรต่อ
อะไรขึ้นอันไปตามเพลง แต่หาขี้ความ
เพิกเพิกให้หนักไม่ เพราะในขณะนั้นสมอ
ของข้าพเจ้าหวลประวัติไปถั่ง ครึ่งหนึ่งนานมา
แล้ว แลใน ครึ่งนั้น สกักำลัง พัว ๆ อยู่
เช่นในอันนี้ ถนนหนทางสิ่งทั้งปวงปราศจาก

ผู้คน ต้นจวไปมา นาน ๆ จึงจะมีวชยกยาน
ผ่านไประมาสู่กัณฐกหนึ่ง วันนั้นแหละเป็น
วันเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง การดำเนินในชีวิต
ของข้าพเจ้าทีเดียว เหตุการณ์ต่าง ๆ คงอยู่
ในความทรงจำ เสมอแต่ คงจะมี วันสำคัญ
ทันใดความคิด ปวดทรวงขึ้น ในจิตคิดว่า ควรจะ
ใช้เวลาว่าง มาแต่งเขียนเรื่องราวของข้าพเจ้า
กันพียงข้าง บางที จะเป็น ประโยชน์ กว่าอยู่
เฉย ๆ ข้าพเจ้ารวบรวมหนังสือต่าง ๆ กลับจะ
อ่านอยู่ในมือ (แต่ยังไม่ได้อ่านเลยจนตัว)
แล้วหันเข้าคว้าเครื่องเขียนทันที แด่—

อา! สหายทั้งหลาย บ้างที่ระปลาคใจ
กระมังว่า ทำไมหนอ ข้าพเจ้า^๕ จึงกลัวญ
เขนเรือนมาคอยกัยท่าน^๔ ไว้^๓อยู่^๒ ข้าพเจ้า

ค. ไชตินันท์

กุ่มกั

หาญหรือหากท่านจะว่าอวกิวิไสยอย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าย่อมถวิลถึงท่านทั้งนเพราะอะไร? ถ้าหากท่านยังไม่ทราบ ถิ่นที่ที่ขบอกว่ ความสุข — ความสุข ทั้งกาย และใจ ข้าพเจ้าย่อมเห็นว่า ท่านทำให ข้าพเจ้ารู้ สักกมใจและของพอที่จะรับปากกาชน สำหรับความสุขแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อ แน่จนทกเกี่ยวกับว่าคง ไม่นใครจะมีบริษณยิ่งไปกว่า ก็เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว สวอะไรกับท่าน จะว่าขบ้นให้คอหอยไย ข้าพเจ้าก็ทว่า ขบ้องเกิดครอันไม่ (เพราะไม่ใช่ คอหอย ของ ข้าพเจ้า) ครงกันข้าม กลับ จะรู้ สัก ยินดี เสียข้า ที่จะได้ทำให้ ท่านเพิ่มความสุขขึ้นอีกอย่างหนึ่ง เวลาข้าพเจ้ามีบ้านงาม ๆ เป็นเรือน ๒ ชั้น กว้างขวาง แลตดกแต่งไว อย่างหรรพพอที่จะให้ ความสุข แก่ข้าพเจ้าทุก ๆ ประการ ข้า ! อย่าเพ้อฝัน อย่าเพ้อลง ความเห็น ว่า ข้าพเจ้า จะอวกไม่ — หามิได้ ขอให้เก็บความเห็นของท่านใส่หีบ ล้น ญญแ ไว่ชั่ว คราว แล่ แล่ คัง ใจ ฟัง ให้ข้าพเจ้าพุดข เสียก่อนซัสหายเอ๋ย เมื่อถึงเวลานั้นแล้ว ท่านจะเห็นว่า ข้าพเจ้า มีสิทธิพอที่จะคุยได้ แลเป็นอิสระอย่างเต็มทีไม่ต้องเที่ยวเซอเว่ย ะหะเห หน เข้า หึงแฉ อยู่ ตาม ครอบเล็ก ซอก น้อย เช่น ใน กาล ก่อน

ยิ่งกว่านั้นในบริเวณบ้านซึ่งล้อมรั้วด้วยแนวอันเขียวชอุ่มของ ภูระหง ตักแต่ง ไว่ เรียบ ระเบียบ ทั่วงาม มีสนามหญ้า ซึ่งปรายไว้อย่างเรียบแลอ่อนนุ่มทั่วตฤณชาติ รวกับพรมเปอร์เซียอย่าง วิเศษ อยู่ ตรง หน้ามุข ทั้งสองข้าง ของสนาม กลม นั้น ยังมี สวน คอนไม้ นาน ๆ พันธุ์แล้วระระ นัยคังแต่กุหลาบแลราตรตลอด จนซุ้มถาวรลัย ที่เลียบ ปกคลุมเป็นซุ้มเชิงอยู่เห็นเกาอี้สำหรับนั่งเล่น ทางพากันขยายกลีบ ส่งกลิ่นอันหอม หวลฉลว ตลอดไปทั่ว บริเวณ ฉนั้น แล้วจะไม่ยว่า ข้าพเจ้าพร้อมแล้ว ด้วยเครื่อง บำรุง บำเรอความสุขไ้อย่างไร นอกจากสิ่งเหล่านี้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งแห่งความสำราญของข้าพเจ้าแล้ว ยังมีอีก — มีสิ่งทีให้ความสุขพร้อมทั้งกายและใจ ยิ่งชีวิตให้เต็มพร้อมไปด้วยความเบิกบานแลแสนสำราญทุกทิวาราตรี สหายเอ๋ย ! ท่านยังจะทาบไ้แลหรือ ว่า คืออะไร แต่อย่าเลยอย่าคคิให้เป็นการเสียเวลาแลเปลืองสมองโดยใช่เหตุ เพราะ การเคานะ ไม่ใคร่จะยังผลกให้เสมอไปนัก ข้าพเจ้าจะบอกให้ ด้วยความภูมิใจว่า มิใช่ถิ่นไกลเลย คือภวิยาชคสวาทของ ข้าพเจ้า นั้นเอง ความงาม ของหล่นนั้นหรือ ? อย่าให้ ข้าพเจ้าพูดระคึกว่ากระมัง

เพราะนา ๆ จิตก็ ท่านอาจจะเห็นว่าไม่งาม
ก็ได้อันแต่สำหรับข้าพเจ้านะ แน่นละ หล่อน
เป็นทั้งเทพธิดาและดาวประจำชีพ ยิ่งความ
สว่างไสวแลรัศมีแห่งความสำราญของข้าพเจ้า
ก็เกี่ยว ถ้าหากจะพรรณนากันจริง ๆ ข้าพเจ้า
ก็เห็นจะต้อง ขอรบรวม ความงาม ของสตรีซึ่ง
ปวงประชาแลจินตกรรมวิไลประพันธ์ไว้แล้วมา
ให้แก่เจ้าหล่อนทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ใครจะ
เห็นหล่อนเป็นอย่างไรก็ช่าง แต่ข้าพเจ้าคน
เดียวจะต้อง ขอยืนยันว่าหล่อนงาม—
งามพร้อมทั้งรูปสมบัติแลคุณวิภูมิ สมกับหน้าที่
ของแม่บ้านผู้ยังความสุขทุก ๆ ประการ ใคร
จะเถียงว่าไม่จริง หรืออย่างไร ข้าพเจ้าขอ
อุทิศไม่ฟังไว้ก่อนละ แต่ใครจะขอเตือนให้
ระวังสักหน่อยเพราะถ้าหาก รู้ ถึงหล่อนเข้า
ละก็ ท่าน อาจ จะ โดน ค้อน ให้ตาย สายตาอัน
คมวาวลึก หลาย ๆ วงก็ได้อ ข้าพเจ้า จะ ไม่
วิธองภัย !

สิ่งเหล่านี้แหละท่านสหายทั้งหลาย เมื่อ
ข้าพเจ้า เป็นเจ้า ของครอบครัว อยู่โดย เต็มสิทธิ
แลมีรายได้พอที่จะบำรุงให้เจริญอยู่ได้ก็ตามขัด
เสมอแล้ว จะไม่ให้ข้าพเจ้า เต็มใจไปเที่ยว
ความยินดีใน เวลานี้แล้ว จะไปแสดง เมื่อไร
กันเล่า บางทีจะมีบางท่านแย้งว่า ผู้ที่มี

ฐานะ แลมี ตักกรามใหญ่โต หูรกรกว่า ของ
ข้าพเจ้าก็มาก ทำไมจึงจะอ้างตนว่าวิธอง
ไปด้วย ความสุขไม่มีใครเท่าเทียมได้ อ้อ !
ท่านยังไม่ทราบกรรมมังว่า ก่อนข้าพเจ้าจะ
ได้เป็นผู้ ยึดสิทธิใน สิ่ง ข้าพเจ้ามีอยู่ เคยวนนั้น
ข้าพเจ้ามีฐานะเช่นไร ข้าพเจ้าไม่อายเลย,
ทั้งรู้ สักกมโนใจ เสียข้า ที่ จะบอกให้ทราบ ว่า
ข้าพเจ้ามีฐานะ เพียงแต่เกือบ จะหาเข้า ถิ่นค้า
ขายแห่งอื่นต่างน้ำตลอกวัน วิธาคความรูของ
ข้าพเจ้า ที่ ได้ ำเรียน มาไม่ยิ่งให้ ข้าพเจ้า มี
หน้าที่ ไปกว่านั้นเลย เพราะงานที่เหมารกับ
วิชาของข้าพเจ้า มีความบรรพ เต็มหมดทุก ๆ
หน้าที่ แลรากฐานอันค้ำเขื่อนนั้น ผลแห่ง
ความพากเพียร พยายาม แล ความ สดขี ซอ
ขยันขันแข็งในการงานของข้าพเจ้า ทำให้
ได้เลื่อนฐานะขึ้นสู่ความเป็นผู้พอมืออื่นจะกินถึง
ที่ใดกล่าวมาแล้วแต่ต้น การบรรลุผลดังกล่าว
โดยลำแข้ง ของตนเอง เช่นนั้นเสียยิ่งเป็นสิ่งที่
น่าภูมิใจมากทีเดียว แต่ถ้าจะว่ากันไปตาม
ความจริงซึ่งเกิดขึ้นแล้ว ความมานะอดทน
ของข้าพเจ้าก็เกิดขึ้น โดยยังเกินแท้ ๆ แลก็
โดยห่อกระพาศลัสมณที่ ข้าพเจ้าเก็บไว้ที่นั่น
เอง อ้าว! อย่าให้วาระชั่วสหายที่รัก จึ่งอยู่
หรือก็ ท่านคงจะประหลาดใจว่าทำไมจึงเป็น

ค. ไชยนิครุณ

กุ่ม

เช่นนั้น ขอต่านจงนั่งฟังเถระ เพราะไหน ๆ ก็ได้พักกันมา มากพออยู่แล้ว ข้าพเจ้า จะบรรยายถึง เหตุที่ ห่อกระดาก สี่ซมได้เปลี่ยนแปลง การดำเนิน ชีวิต ของ ข้าพเจ้า ได้อย่างไร แต่ท่านจะต้องรอให้ ข้าพเจ้าสักอย่างหนึ่ง ใน เรื่อง ด้อยค่าแลล้นนวนใจหาร ซึ่งอาจจะลุ่ม ๆ คอน ๆ ขวาง ๆ รั ๆ อย่างใด ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ก็เพราะข้าพเจ้าไม่สู้เคยตกใจไฉนนัก ถ้าหากท่านจะอยากหิวเหาะเหาะ ก็ต้องเป็น แต่เพียงในใจเถระ เพราะถ้าหากข้าพเจ้าแอบไต่บันเข้าละก็ ท่านจะ ชวคพัง ชวคพังจริงด้วย !

๐ ๐ ๐

คืนวันนั้น ข้าพเจ้าจำได้ว่า เป็น คืนวันเสาร์ ถึงแม้ว่าจะเป็นคืนแห่งชุลมุนภัยก็ตาม เมฆหมอกแห่งฝนซึ่งได้ตกพรำ ๆ อยู่ มีซากสาย มาแต่ เย็นแลวันนั้น ทำให้รู้สึกมีอันตราย ส่องแสงสว่าง ได้แต่ เพียงเล็กน้อย เท่านั้น บรรดาไฟฟ้าตามถนนหนทางก็ดับหมด คงมีแต่แสงสว่างจาก ไฟของบรรดาโรงงานต่าง ๆ กันช่วย ทำลายความ มืดมนขมขื่น เป็น แนวไปอย่างหลัว ๆ บนถนน ดูเรียบราว ปราศจากการพลุกพล่าน ต่างคน ก็คง ซุกกันอยู่ แต่ภายใน บริเวณ ย่าน นาน ๆ จะมีรถผ่าน

ไปมาสักคันหนึ่ง สำหรับสิ่งที่มีชีวิตแล้วหาได้ยาก เต็มที่ นอกจาก คน ๆ เกี้ยว — คนเกี้ยวเท่านั้น เขาเอามือทั้งสองข้างชกตึงกระเฝ้าเสื้อ สักกักอย่างเก่า ๆ สวม หมวกหลบขยเก็นที่ร่าเริงกว่าฝนไปเรื่อย ๆ ตามถนน อันละแฉ่งเป็น โคลนคม แต่เหมือนเขาไม่เอาใจใส่ต่อสิ่งเหล่านั้นเสียเลย เขาผู้นั้นหาใช่ใครอื่นไม่ คือข้าพเจ้านั่นเอง ข้าพเจ้าระคิกถึงสิ่งเหล่านั้นได้อย่างไร เพราะข้าพเจ้าพลไปคิกถึงหน้าของแม่สาวงามหวานใจของข้าพเจ้า อา ! สายตาอันคมคายของหล่อนราวกับจะลวงเอาดวงใจออกจากร่างเวลาประสพรอยยิ้มบนปรางอันนวลเปล่งทั้งสองเต็มอ้นกระทำเชิญให้จมพิศเวลายุบในยามคือละระ สิ่งเหล่านั้นคือความสุข แต่ครั้นพลกลับมานักถึงฐานะของ ข้าพเจ้าเข้าบ้างแล้ว พลันคงใช้เงื้อมมือจับเอายานกั๊กที่หลังทันที ข้าพเจ้ามีฐานะอย่างไร ทำงานกรากกรำอาบเหงื่อต่างน้ำไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้นเอง รวยได้ ก็เกือบจะนับว่าจับต้นตะคอง กีบปลายตะคองเช่นกัน ไม่ใคร่ จะคิกขื่นแล้วเช่นนั้น ข้าพเจ้าจะหาความสุขที่ไหนให้หล่อนพอเพียงได้ ถึงแม้ข้าพเจ้ารักหล่อนปานใดก็ตาม ข้าพเจ้าก็หาทะเลาะเบาะแว้งอาวอาวแฉ่มแสดงความในใจของ

พ.ศ. ๒๔๖๘

โชคของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้า ออกไม่ การพบปะ แลสนทนากัน
อย่าง สนิทสนม ของ เรา ทำให้ หัวใจ ข้าพเจ้า
ปลุกเร้า เพราะความรัก ซึ่ง อัดกันอยู่อย่างแน่น
แน่น แทบไม่มีที่ว่างอีก ตามความเห็นของ
ข้าพเจ้า ๆ ก็ออกจะลำเอียงนักไปว่า หล่อนก็
คงมีใจหวังที่ต่อข้าพเจ้าอยู่ข้างเหมือนกัน แต่
เป็นธรรมดา อยู่เอง ที่สตรี ย่อมมี ความอาย อยู่
มากแล้วจะเป็นจะต้อง ชื่นชอบเร้นความเร้น สักซนก็
นั้นไว้แต่ เพียง ในใจ เท่านั้น ชื่อน ข้าพเจ้า
ทราบก็ แต่ข้าพเจ้าก็ไม่กล้าจะปรึกษา เพราะ
ฐานะ ของ ข้าพเจ้า ยัง ไม่ดี พอ ถึง แล้ว
สำหรับคุณพ่อของหล่อนก็เช่นเดียวกัน เนื่อง
ด้วยท่าน คง จะไว้ใจ เห็น ว่าข้าพเจ้า เป็น คน
เรียบร้อย เสียงลม เจริญ คน หรือ อย่างไร ก็ตาม
ท่าน มิได้ ชัก ชวน ต่อ การ พบปะ ของ เรา เลย
บางครั้งท่านก็ยัง อุดสำหรับกรณา ร่วมวง คุยด้วย
สายตาอันแสดงความไว้ใจแลเมตตาปราณีทำ
ให้ ข้าพเจ้า เพิ่มความ เกรงใจ ขึ้นอีกเป็นอัน
ปรียบาย แลไม่กล้าจะทำ อะไรให้เป็นที่ล่วงเกิน
แลระคายเคือง ต่อท่าน หรือแม่ ชิดา สักสวาท
คนเฝ้าของท่าน ถ้าหากข้าพเจ้ามีฐานะดี
ขึ้นสักหน่อยแล้ว อ่า! หล่อนคงต้องเป็นของ
ข้าพเจ้าอย่างเกิดขาดทีเดียว ขณะ ข้าพเจ้า
จะเดินผ่าน ทางออก โยเตลี่ ก็พอดีมีห่อกระดาษ

ห่อหนึ่งตกเลี้ยตกหมวกของข้าพเจ้าลงไปใกล้
โคลนอยู่เบื้องเท้าตรงหน้า ข้าพเจ้าหยิบช่งก็
พลางเห็นหน้า ชนุไป ทางชั้นบน ของ โยเตลี่
อันสูงตระหง่าน แล้วก็ เหลียว กลับมาก็คือ
กระดาษซึ่งข้าพเจ้าเข้าใจว่าอย่างไรก็คงจะตก
ลงมาจากหน้าต่างที่เขาค่อย่านหนึ่งบานใดของ
ชั้นบน ๆ เป็นแน่ พยายามไต่ ย้อย หยดลง
จากหมวกใกล้ไปตามต้นคอเข้าส่วภายในเสื้อ
รู้สึก เย็นววย ในขณะ ที่ข้าพเจ้า ก็มลังหัยหือ
นั้นขึ้น กระดาษสีชมพูซึ่งห่ออยู่ภายนอกขาด
กระจุย เผย ให้เห็น ธนบัตรใหม่เอี่ยม ๓ บก มี
กระดาษ พันแล เชือกยาง รัดหุ้มไว้ อีกชั้นหนึ่ง
จากธนบัตรแผ่นบน ข้าพเจ้า ก็ทราบได้ ทันทีว่า
มีคนขนเงินใบละร้อยบาท ทั้งหมดหกด้วยกันคง
มีอยู่ประมาณ ๓๐๐ บาท ซึ่งก็ไม่ใช่ขาดหรือเกิน
ไปกว่าความจริง ข้าพเจ้าตกตึงตึงระวระวอยู่
เจิบ ๆ ชั่วขณะ แทบไม่เชื่อในตาตนเอง
เสียซ้ำ

เสียง ฝีเท้าคนเดิน กึก ๆ มาตามยาววัด
ปลุกให้ ข้าพเจ้า คุนจากภวังค์ พลางรีบเอ้าหือ
กระดาษยัดลง กระเป๋าโดยเร็ว เพื่อการ ขังภัย
เมื่อเจ้าคนนั้นเดินผ่านไปแล้วข้าพเจ้าก็ยังขัง
ห็นห็นขวางอยู่ตรงนั้นเอง ในใจก็คิดว่า นั้น
จะนับเป็นลาภของข้าพเจ้าได้ไหม ? แต่

ก. ไชยนิครุณ

กุ่ม

เหมือน จะมีเสียง กระซิบ ว่า “เจ้าไม่มีสิทธิอะไรที่จะเรียกเขาไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ไปค้นเจ้าของเขาเสียเถละ” ข้าพเจ้าปฏิบัติความที่ที่โดยย่ำหน้าเข้าใส่ ไชยนิครุณเลื่องชื่อนั้น คนเล่าประจักษ์ชัดข้าพเจ้าอย่างหนึ่ง ๆ แต่ไม่พออะไรปล่อยให้ ข้าพเจ้าเดินเข้าไปข้างใน เจ้าเสมียนประจำไชยนิครุณมองข้าพเจ้าจากศีรษะตลอดปลายเท้ากลับไปกลับมา รวากับว่า ข้าพเจ้าเป็นอะไรที่มันไม่เคยเห็นมาก่อน ๆ

“ท่าน จะ ช่วยโปรดถาม คุณที่ไ้ใหม่” ข้าพเจ้าตั้งค้นไม่เอาใจใส่ต่อกิริยาอันปราศจากการระวัง ของเจ้านั้น “ว่าใคร ที่เข้าห้อง อยู่ทางบ้านหน้าของ ไชยนิครุณทำหื้อของสิ่งหนึ่งตกลงไปทางหน้าต่างเมื่อสักครู่หนึ่ง”

เจ้าเสมียนนั้นจึงเงยหน้ามาทางข้าพเจ้าทันที “ไหน ! อะไร ? เขาส่งมาซี !” เขาพูดอย่างหัวง ๆ เป็นเสียงขี้ขม

“โอ ! ไม่ไ้หรอก อยากรายว่า เป็นของใครเท่านั้นแหละ” ข้าพเจ้าตอบเรื่อย ๆ

“หื้อของเป็นอย่างไรกัน ? ไหนถามมา ๆ ทั่ว ๆ ?”

“ไม่เหมาะหรอก ให้เจ้าของมาชี้แจง บอกคำหนังสือพรรณเองจะดีกว่า”

เจ้าเสมียนคนนั้น มองข้าพเจ้าอย่างฉุน ๆ

ที่ไม่สมหมาย พลังสักรากออกมาว่า “แะ จะ ต้องการ ให้ ตะโกน ย้ำร้อง ให้ ไ้ยิน ทั่ว ๆ คน ในนี้ยังงั้นหรือ ? แะเอาของฝากไว้ที่นั่นหรือ ให้ ที่อยู่ของแะไว้ ถักตามใจ แะ คักยท

“แะเข้าไว้ว่า” ข้าพเจ้าคักน ในใจ คิดว่า ยานนี้ เจ้าของ คงกำลัง วังลง บรรโทยา โดยเร็วแล้ว “คอยสัก ครู่หนึ่ง จะ คักว่า กระมัง ?”

“แะกระนั้นมันไ้หรือก — แะฉันคัก ว่า แะอย่ารอแหละ คักว่า” เจ้าเสมียนพูด พลังทวงคักนอย่างขี้เกียจ “เพราะผัวไ้ไ้คักค่าเช่นเดียวกับเจ้าเหมือนกัน”

ข้าพเจ้าฉุนคัก เลือดค่นหนากระดก ที่ไ้ รับการค่นหมั้นเช่นนั้น แะถ้าหากข้าพเจ้า ไม่เหลียวไปเห็นภาพของข้าพเจ้าในกระจกเงา กลั ๆ นั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็คงแผ่นเข้คักว่าคอส แลลงโทษ สิ่งสอน ความทลิ่ง แะหึง ของคอส คุดกมนุชย์ของเจ้าเสมียนยานนี้เสียอย่างพอใจ แะคงจะทำให้เจ้าหมอนั้นเลิกการเหยียคมนุชย์ ไปไ้คักลอคชีวิตที่เคียว แต่ฉันว่าเปนคราว เพราะหื้อคักยักค่นหมั้น ที่เลือนข้าพเจ้าเห็นเงา ของชายหนุ่มรูปว่าว แข็งแรงเปนสง่า ผิวนอก คักไ้โดยความกรากกร่า กำลังหน้าคัก

พ.ศ. ๒๔๖๗

โชคของข้าพเจ้า

ชมวกด้วยโทษ เสื่อแสงบิ๊ยยี่ไม่เป็นรูปเป็น
ร่าง หมวกก็หล่นลงมาปกหน้าอย่างหาทรง
ไม่ได้ แลมีน้ำหยดจากปีกหมวกอยู่เรื่อย ๆ
รวมเท่าซึ่งเปรอะ ไปด้วย โคลน ก็เหมือน จะเป็น
สนิมกลาง หรือเกาะ ของ หนองน้ำ น้อย ๆ อัน
กำลัง ขยาย อาณาเขตกว้าง ออกทุกขณะบน
พื้นที่ผิวไวย่งงาม ในทันใดที่พลอยเห็น
ความ ชัน ในสภาพ ของ ข้าพเจ้า ทำให้ระงับ
โทษไว้ได้ ข้าพเจ้าหัวเราะตัวของตัวเอง
ที่มอลอลเช่นนั้น พลาญเปลี่ยนใจลงเอาการ์ด
บิ๊ยยี่ออกมาจากกระเป๋ ๑ ฉบับ

“ถ้าหากว่าแขกคนใดคนหนึ่งของเกย์น
แลกรวนกรวยในเรือของ ๆ เขาหายแล้ว”
ข้าพเจ้าพูด พลาญเช่นคซอแลที่ อยู่ ลงไปใน
ถวรก “เฮ้! นั่นคือที่อยู่ของกัน แล้วส่ง
ข้าวไปให้รู้ กันอยู่ที่บ้านตอนเย็น ๆ เสมอ”
ข้าพเจ้าเปลี่ยนเสียงพูด “แต่ข้าแค้นนะ ถ้า
หาก เกอชรมมารยาตร์ ของเกให้ ก็กลัวว่าสัก
หน่อย ละก็ จะเป็น คนที่ ชนมากที่เดียว กัน
ลาละ”

“บิ๊ยยี่!” เจ้านันตะ โจนพลาญกกระคัง
พลาญ มีคน ใช้แต่งตัวเครื่องแบบอย่างทรู ๆ
จึงมากที่ระสองคน “แกพาอิตาคันนี้ออกไป
แนะนำให้รู้ จักเสียที่ เกอว่าบรรดาที่เข้ามา

ก็กัน”

ข้าพเจ้าเดินอมยิ้มตามเจ้า ๒ คนนั้นออกไป
ถึงประตู ข้าพเจ้าก็หยุด เล่นเอาเจ้าบิ๊ยยี่ชก
แสงท่าทางกระวนกระวาย, ใจคอคงไม่อยู่
กับตัวเป็นแน่ ข้าพเจ้านึกจะให้มัน ช่วย
นับคันบรรดาแทนข้าพเจ้าเสียแล้ว แต่เห็นว่า
จะเป็นการลงโทษมันหนักเกินไป เพราะไม่
แต่จะชกออกไปทั้งตัวแล้ว เครื่องแบบงาม ๆ
ยังจะต้องคลุกโคลนอีกด้วย ข้าพเจ้าเลยสั่ง
ให้เรียกรถมาให้ ข้าพเจ้าคนหนึ่ง

“รถวิ?” เจ้าคนหนึ่ง ออกอุทาน อย่าง
ไม่ใคร่จะเต็มเสียงแลแปลกใจ

“เออน่า! เร็ว ๆ เข้าหน่อย เจ้าเพื่อน
ยาก!” ข้าพเจ้าคอยเสียงแข็ง ๆ เล่นเอา
เจ้านันตะจัดการให้ข้าพเจ้าในที่นี้ โดย
มิได้ยิวิปากอีกเลยจนคำเดียว

เมื่อกลับถึงที่พักข้าพเจ้าอกรู้ ลึกหนักใจ
ในเรื่องการหาที่ซ่อนของชนมาอีก แลสำหรับ
ข้าพเจ้าผู้ ซึ่งไม่เคยมีความลับอะไรมาเลยแล้ว
ออกจะเป็นการยาก อยู่มากที่เดียว ข้าพเจ้าไม่
อาจที่จะเอาติดตัวไว้ตลอดไปได้ แลทั้งไม่
ไว้ใจพอที่จะทิ้งไว้ให้ทาง สายตาข้าพเจ้าได้
เช่นกัน ข้าพเจ้า เดิน พลาญ อยู่ ใน ห้องทั้ง

ค. ไชยนิครันตน์

กุ่มกั

หลาย ๆ รอบเพื่อหาที่^๑เหมาะ ๆ สักแห่งหนึ่ง แต่ก็ไม่เป็นผล ในที่สุดเมื่อซัก^๒ จะเมื่อขา^๓ ขนมากเลยตกลงใจยกเข้าไว้ใต้^๔ หนอน “นั่นคงจะเซฟพอที่^๕ เคี้ยว” ข้าพเจ้า^๖ นึกในใจ “เพราะ อึกสิ๊ก^๗ ครู่เดียว ก็ คง^๘ จะมี^๙ เจ้าของ^{๑๐} วัง^{๑๑} หนาทันมาขอคืนไป^{๑๒} พรอก”

เสร็จการซุกซ่อนเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้า^๑ ลั่นกฎแห่ห้องออกไปหาอาหารเย็นบรรพthingที่^๒ โรงขายอาหารไกล ๆ แค่อาหารมีอัน^๓ คุกข้าง^๔ ไม่ถูกปากเสียจริง ๆ จะพยายามกลืนเท่าไร^๕ ก็ไม่มีใครจะลงคอได้ง่าย ๆ เลย เพราะตลอด^๖ เวลาข้าพเจ้า^๗ มัวเป็นทุกข์ถึงเจ้าชนบัตร์^๘ ใหญ่^๙ ของใคร คนหนึ่ง ซึ่งในเวลานั้น ข้าพเจ้า^{๑๐} กำลังรับฝึกซ้อมอยู่

อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้า^๑ ออคนึกไม่ได้ว่า ถ้าหากจะไม่ปรากฏว่ามี^๒ เจ้าของ^๓ มรวรไปจริง ๆ แล้ว ข้าพเจ้า^๔ จะทำอะไรได้^๕ ยัง นอกจากเงินจำนวนนั้น ออก^๖ จะเย็น^๗ ลาง^๘ อยู่^๙ แต่เมื่อตอน^{๑๐} รียประทานอาหารกลางวัน^{๑๑} ๆ นั้นแล้ว เพราะ^{๑๒} ข้าพเจ้า^{๑๓} ได้คุยกับ^{๑๔} ส่าง^{๑๕} เพื่อนข้างบ้าน^{๑๖} แลทำงาน^{๑๗} อยู่^{๑๘} ในวิธีที่^{๑๙} เคี้ยว^{๒๐} กัน ถึงเรื่อง^{๒๑} เงินทุน^{๒๒} ที่^{๒๓} จะ^{๒๔} ปลัก^{๒๕} คนไป^{๒๖} ออกร้าน^{๒๗} ออกรวง^{๒๘} พอตอนเย็น^{๒๙} เจ้าสิ๊ก^{๓๐} ต้องเป็นผู้^{๓๑} รักษาสิน^{๓๒} ๓๐๐๐ บาท^{๓๓} เงินจำนวน^{๓๔} นี้อาจยัง^{๓๕} ชัฟ^{๓๖} แล^{๓๗} การใช้^{๓๘} ง่ายของ^{๓๙} ข้าพเจ้า^{๔๐} ใดอย่าง

ก็^๑ ๓๐๐๐ บาท^๒ ในระหว่าง^๓ ที่^๔ จะหาหรือ^๕ คอยงาน^๖ ที่^๗ เหมาะ^๘ ๆ หรือจะ^๙ เป็^{๑๐} คร้าน^{๑๑} ละ^{๑๒} ไร^{๑๓} เล็ก^{๑๔} ๆ น้อย^{๑๕} ๆ ก็^{๑๖} ได้^{๑๗} และจะมี^{๑๘} ไร^{๑๙} เล่า^{๒๐} ที่^{๒๑} ข้าพเจ้า^{๒๒} ทำ^{๒๓} ไม่ได้^{๒๔} เมื่อมี^{๒๕} เงิน^{๒๖} อยู่^{๒๗} ในกำมือ^{๒๘} ของ^{๒๙} ๓๐๐๐ บาท^{๓๐} เช่น^{๓๑} นั้น เมื่อกลับ^{๓๒} ถึง^{๓๓} ห้อง^{๓๔} อีก^{๓๕} หน^{๓๖} หนึ่ง^{๓๗} แล^{๓๘} ยึด^{๓๙} ประค^{๔๐} ลงกลอน^{๔๑} เรียบร้อย^{๔๒} แล้ว^{๔๓} ข้าพเจ้า^{๔๔} รีบ^{๔๕} ล้วง^{๔๖} เอา^{๔๗} ชนบัตร์^{๔๘} ใต้^{๔๙} หน^{๕๐} หนอน^{๕๑} ออก^{๕๒} มา^{๕๓} นัย^{๕๔} ทบ^{๕๕} ทวน^{๕๖} คุก^{๕๗} ใหม่^{๕๘} ถูก^{๕๙} ต้อง^{๖๐} ! ๓๐๐๐ บาท^{๖๑} พอ^{๖๒} ก็^{๖๓} !

เสียงกระ^๑ กาน^๒ ลั่น^๓ อี^๔ อด^๕ ทำให้^๖ ข้าพเจ้า^๗ เข้า^๘ ไป^๙ หมก^{๑๐} ทั้ง^{๑๑} ตัว^{๑๒} ใน^{๑๓} ขณะ^{๑๔} ที่^{๑๕} ใด^{๑๖} รีย^{๑๗} สอ^{๑๘} ชนบัตร์^{๑๙} เจ้า^{๒๐} ที่^{๒๑} เดิม^{๒๒} นั้น^{๒๓} ข้าพเจ้า^{๒๔} พึง^{๒๕} จะ^{๒๖} รื้อ^{๒๗} ส^{๒๘} แห่ง^{๒๙} การ^{๓๐} ทู^{๓๑} วิต^{๓๒} เป็น^{๓๓} ครู่^{๓๔} แรก^{๓๕} ใน^{๓๖} ชีวิต^{๓๗} ข้าพเจ้า^{๓๘} นิ่ง^{๓๙} คิด^{๔๐} พลา^{๔๑} ทัว^{๔๒} ทั่ว^{๔๓} ขม^{๔๔} วม^{๔๕} วด^{๔๖} เข้า^{๔๗} หา^{๔๘} กัน^{๔๙} ใน^{๕๐} นาม^{๕๑} ของ^{๕๒} เทพ^{๕๓} ศา^{๕๔} พาศิน^{๕๕} ข้าพเจ้า^{๕๖} จะ^{๕๗} เกรง^{๕๘} การ^{๕๙} ถูก^{๖๐} ทว่า^{๖๑} ทู^{๖๒} วิต^{๖๓} ทำ^{๖๔} ไม่^{๖๕} กัน^{๖๖} เมื่อ^{๖๗} ข้าพเจ้า^{๖๘} ไม่^{๖๙} เคย^{๗๐} นึก^{๗๑} สัก^{๗๒} ขณะ^{๗๓} จิต^{๗๔} เคี้ยว^{๗๕} ว่า^{๗๖} จะ^{๗๗} กระ^{๗๘} ทำ^{๗๙} เช่น^{๘๐} นั้น^{๘๑} ทั้ง^{๘๒} ข้าพเจ้า^{๘๓} ก็ได้^{๘๔} พยายาม^{๘๕} กระ^{๘๖} ทำ^{๘๗} อย่าง^{๘๘} ใด^{๘๙} ที่^{๙๐} สัก^{๙๑} ตาม^{๙๒} หน้าที่^{๙๓} ของ^{๙๔} พล^{๙๕} เม^{๙๖} ือง^{๙๗} คี^{๙๘} แล้ว^{๙๙} ทบ^{๑๐๐} ปร^{๑๐๑} การ^{๑๐๒} คณ^{๑๐๓} !

เวลานั้น^๑ นาฬิกา^๒ ของ^๓ ข้าพเจ้า^๔ ช้^๕ ยอก^๖ เวลา^๗ ๘ นาฬิกา^๘ กัง^๙ เอ! สอง^{๑๐} ชั่วโมง^{๑๑} นาฬิกา^{๑๒} ล่วง^{๑๓} ไป^{๑๔} แล้ว^{๑๕} — แล^{๑๖} ยัง^{๑๗} ไม่^{๑๘} มี^{๑๙} ข่า^{๒๐} ่ว^{๒๑} วน^{๒๒} มา^{๒๓} จาก^{๒๔} ไชย^{๒๕} ติส^{๒๖} นั้น^{๒๗} อีก^{๒๘} ข้าพเจ้า^{๒๙} ออก^{๓๐} จะ^{๓๑} รื้อ^{๓๒} สัก^{๓๓} แปล^{๓๔} อก^{๓๕} ใจ^{๓๖} มาก^{๓๗} คง^{๓๘} ไม่^{๓๙} มี^{๔๐} มน^{๔๑} ษย์^{๔๒} หลาย^{๔๓} คน^{๔๔} นึก^{๔๕} ใน^{๔๖} โลก^{๔๗} ที่^{๔๘} ทำ^{๔๙} เงิน^{๕๐} หาย^{๕๑} คง^{๕๒} ๓๐๐๐ บาท^{๕๓} แล้ว^{๕๔} แล^{๕๕} ยัง^{๕๖} ไม่^{๕๗} รื้อ^{๕๘} สัก^{๕๙} ตัว^{๖๐} ว่า^{๖๑} หาย^{๖๒} คง^{๖๓}

พ.ศ. ๒๔๖๔

โชคของข้าพเจ้า

๒ ชั่วนาฬิกาเช่นนั้น อ้อ! ยางที่เจ้าของจะไม่ทราบ กระทบ ว่าเกิดอะไรขึ้นกับเงินของคน หรือ อย่างหนึ่ง เขาอาจ จะ ไม่อยู่ ใน โชคดีก็อาจ เป็นได้

เสียงเคาะ ประตูแรง ๆ ทำให้ ใจ ข้าพเจ้า เหนียวราวกับ กลองเพล แต่รู้สึก ค่อยๆ เล่าลงหน่อย ที่ได้ยิน เสียงส่งว่า ร้องบอกให้แยกใน ขณะที่กำลังลงรถจากถนนประตูนั่น ใจนึก ๆ ว่า จะต้องเล่าให้เขาฟัง แต่ครั้นเข้ามาในห้องกันเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าหาได้บอก หรือเอ่ยถึงไม่ กลับได้ลพไปถึงเรื่องจะลาออกจากงานเพื่อหาตำแหน่งใหม่เสียซ้ำ

“เอ๊ะ! อะไรกันประยงค์” สหายข้าพเจ้า ปลากใจ “แก คงไม่ หมายความว่า เช่นนั้น ไม่ใช่ไร ไม่ควรจะทำถอยย่นนา ก็ที่พันทนเอาหน่อย เด็ดเพื่อน กันดีกว่า แกคงได้หนาทัก ๆ ในไม่ช้ากันหรอก”

๐ ๐ ๐

วิถีการลาค่อย ๆ ล่วงไปตาม ลำดับ หูของข้าพเจ้าค่อยแว่วอยู่ แต่เสียงคน จะมาถามเสมอ แต่ ๓๐ นาทีผ่านไปแล้วยังคงเงียบเชียบกัน อยู่ เช่นเดิม เล่นเอา ข้าพเจ้า ซัก จะ ไม่สบายใจ แล้วยกใจไปเป็น ที่สุด ข้าพเจ้า ต้องได้ถูกญะให้ยังอีกครึ่งหนึ่ง พลังเกินมุ่ง

ไปสู่สาธารณะโทรศัพท์ ขอบุคก็ผู้จัดการ โชคดีทันที

“ยังไม่มีใครมาแจ้งความ เรื่องของหายเลยครับ” เสียงเรียบ ๆ คอยคำถามของข้าพเจ้า มาทางโทรศัพท์ “มีอะไรอยู่ในที่หรือครับ?”

“นั่นเอาไว้ ให้เจ้าของบอกไม่ดีกว่าครับ” สมชอก ได้แต่ว่าเป็นห่อแวน ๆ ห่อด้วยกระดาษสีชมพู เท่านั้นแหละครับ

“ขอบใจครับที่ช่วยบอก ผมจะส่งข่าวมาให้ใหม่ ถ้ามีใคร มาแจ้งความ — — — — —”

เมื่อกลับเข้าสู่ห้องแถวระหนึ่ง ข้าพเจ้า คลั่งใจคิดว่าแล้วว่า อย่างไรก็ข้าพเจ้าจะทน ทรมานกาย แลใจ คอยฟังข่าว อยู่เพียง ๒ ยาม เท่านั้น เมื่อถึงเวลานั้นแล้วยัง ไม่มีอะไรแล้ว ข้าพเจ้าจะต้องพักผ่อนกันเสียที

อีก ๑๕ นาที จะ ๓๑ นาที! ออ! ลอง คิดคิดดู เงิน ๓๐๐๐ บาทที่ ใคร ๆ ก็อาจจะทำตน เข้าหุ้นส่วนการค้าขาย หรือออกร้านเองได้ ก็ ๆ ที่เกี่ยว — — — — —

๓๑ นาทีผ่านไปแล้ว! ยังไม่มีข่าว จาก โชคดีตามเดิม — — ที่จริงเงิน ๓๐๐๐ บาทเมื่อ เข้าซื้อหุ้นส่วนเหมืองแร่ได้ละก็ จำนวนเงิน อาจเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณจวบจนในชั่วเวลาไม่ทัน

ก. ไชยตินันท์

ข้ามวันทีเดียว แล — — — — —

อา! เกือบกินแล้วสินะ การสร้างวิมานบนอากาศของข้าพเจ้าก็เป็นอันยากนักกับวิญญูณา เข้าสัพพิทแห่งความฝันในเรื่องอะไรต่ออะไรจิปาะละ ซึ่งเกี่ยวกับเงินทุน ๓๐๐๐ บาททั้งสิ้น.

เมื่อข้าพเจ้าคนฉวนรุ่งขึ้นเป็นเวลา ๘ ก.ท.เศษ รู้สึกเพลียไปหมด นอนด้วยไข้ หัวคิในการสร้างวิมานมากเกินไ้ขึ้นเอง ความคิดที่เกกขณก่อนนอนก็คือ สมบัติที่ข้าพเจ้ารักมาไว้แล้วการกระทำอันแรก ก็คือ ต้องทำความ แน่ใจเสีย ก่อน ว่า เจ้าเงิน จำนวน นั้น จะ ยัง คง อยู่ เช่นเดิมหรือไม่ กลางวัน ๆ นั้น ข้าพเจ้าต้องเสียเวลาตรวจข่าว หนังสือพิมพ์ หลายฉบับที่ห้องอ่านหนังสือประจำชาน แต่ก็ได้ความรู้ผลาคนกว่าเดิมเลย

ภายหลัง อาหารเย็น ข้าพเจ้า เขามีขนบติดกันไม่ได้ หีบสย ที่ ไช แล้ว แลเอา หีบสยนั้น ลง ยระจร เข้าเดินทาง เล็ก ๆ ล้นกัญแจ แลวกเอาลงหีบเหล็กใหญ่ ล้นกัญแจ ทั้งในแลนอกอกชั้นหนึ่ง งงรักแฉงแต่ตัวออกจากห้อง ล้นกัญแจ เรียบร้อยแล้ว ก็ ออกเดินไปหาแม่หวาน ใจคาคุมของข้าพเจ้าทันที สิ่งที่ทำ ความหวัง มาสู่ข้าพเจ้าคนคน ก็คือ หล่อน

กุ่มกั

ขึ้นด้วยการเยื่อน ของข้าพเจ้ายิ่งเสียกว่าของขวญอื่นทรงค่าอย่างใด ๆ ของ คนอื่นโดยมาก ข้าพเจ้า เคย ดัง เรื่อง การงาน แล อะไรต่ออะไรไปเรื่อย ๆ ด้วยความเพลิกเพลียงที่ไ้หนึ่งอยู่ใกล้ ๆ คนรัก แต่ กระนั้น ก็ไม่เพลียงเงินไป จนล้มกล่าวขวญดังเรื่องทข้าพเจ้าเคยของไ้เมื่อเย็นวานนี้ ไม่ พักกันแต่เรื่องรายไ้ซึ่งไม่สมกับค่าเพนอยซึ่งทำให้ข้าพเจ้าที่ชดอยแพยหมกความอดทนเสียทีเดียว!

“นั่นแหละค่ะ” หล่อนออกความเห็นเชิงเทศน์ “เงินนะ ไ้ว่าจะมาหาเราไ้เมื่อเรานอน อยู่เฉย ๆ โดยไม่ไ้ไ้ทำงาน เพื่อแลกเปลี่ยน ผลแห่งความสำหรัจก็เช่นเกียวกัน ไ้ว่าเราจะไปคอยเกียตลก เอาตาม ถนนไ้เมื่อไร จริงไหมคะ?”

ประ โยคหลังของหล่อนทำให้ข้าพเจ้าสั้ังแล้วรู้สึกเลิอกขทนทวนอนฉั พลงคอบอย่างอ้อมแอ้มไม่ ใครจะเต็มเต้งยว่าอย่างไ้ข้าพเจ้าเองก็ ไม่ทราบเพนอนกัน

“แต่ตามทีเธอเคยบอกให้ทีฉินฟัง หลายต่อหลายครั้ง มาแล้วนะ” หล่อนพกตอบ “ทีฉิน เชื่อว่าวิธีที่ ทีเธอทำงานอยู่นั้น เขาให้โอภาศ์ ๆ แก่เธอก็หลายหน แต่เธอ ไม่ถ้อเอาโอภาศ์นั้น ๆ เอง ทำงหาก เธอ จะต้อง

พ.ศ. ๒๔๖๗

โชคของข้าพเจ้า

ทำงานอะไรให้เข็นเข็น เป็นอัน ลงไปเสียก่อน
ข้าจะ ใจจะได้อาตำแหน่งที่ฉันกว่านั้น แล
อีกประการหนึ่ง เขาก็ยังหนุ่มแน่นอยู่เช่นนี้
ยังมีโอกาสออกนอกไป หรือว่ายังไป?

“โอ! เปล่าเลย เธอเอ๊ย ฉันไม่หนุ่มแน่น
สำหรับสิ่งเหล่านั้นเลย เป็นความจริง” ข้าพเจ้า
ปล่อยมือออกไปเรื่อย ๆ ด้วย ไม่ทราบว่า จะ ว่า
อะไรที่

“มันเป็นการยากอยู่หน่อย คิดนึกที่ทราบ
เหมือนกัน ในการที่จะดำเนินการแล่งรกราก
ลง เป็น อาชีพ สำหรับกาล ภายหน้า คิดนึก
ไม่แปลกใจ เท่าไรนัก ว่าเธอ จะรู้สึก ท้อแท้ต่อ
การงานนั้น ๆ ย่างยางเวลา”

“มันเป็นเรื่อง ที่ ไม่แน่นอน ใจ มากกว่า”
ข้าพเจ้าตอบ “เพราะประการหนึ่งฉันไม่ทราบว่า
จะทำงานนั้น ๆ เพื่ออะไร ฉันไม่มีสิ่งใด
ที่จะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวหรือเป็นประจักษ์ ประจักษ์
คอยกระตุ้นเตือนให้หวนใจในการก้าวหน้าที่ความ
เจริญรุ่งเรือง ทั้งในเวลานี้หรือภายไค่ ภายหน้าว่า
พอ ๆ พอที่ จะดำรงชีพ ไปได้ วันหนึ่ง ๆ ซึ่งก็
นับว่าคืออยู่แล้วแต่กันแหละ ก็มาย่างยางเวลา
เหมือนกันที่ออกรู้สึก กระตือรือร้น ใน การงาน
เช่นบ้าง”

“คิดนึกพอ จะทราบได้ เหมือนกัน ละคะ”

การขม ของ หล่อน ทำให้ ข้าพเจ้า กล้าชวน อีก
คนใดไป

“ถ้าหากฉันมี สิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่จะ ทำงาน
เพื่อความหวังนั้น ๆ แล้ว —” ข้าพเจ้าปล่อย
ให้คำพูด ของ ข้าพเจ้า ค้างอยู่ เพียงนั้น เองใน
ขณะที่ เหลือย ประสพสายตา ของ หล่อน กำลัง
จ้องดูข้าพเจ้า แลก็ ในขณะ ที่ประจักษ์สายตา
กันนั้นเอง ภาพแห่งความมั่งคั่ง (ตำแหน่ง
งานที่ดี ๆ) ที่พัฒนาจากภูมิลำเนาอยู่ตรงหน้า
ราวกับ จะให้ ข้าพเจ้า เข้า สวม ตำแหน่ง นั้น
ต่างคนเลยต่างนั่งนั่ง แทบ ไม่อยากจะหายใจ
ด้วยกันทั้งคู่

“เมื่อไร!” ข้าพเจ้าพึมพำกับตัวเอง
ซึ่งพยายามคิดนึก ให้สั้นแต่ก็รู้สึก ไม่ไหว พอ
ไค่ ยืน เช่นนั้น มอหล่อน ก็ ก้าวหน้า เกือบ ทพก
แขนไว้แน่น คงตาเป็นประกายราวกับจะเป็น
โคมส่องทางให้ข้าพเจ้าเดินอย่างรวบร้อน แต่
ทำไมหนอข้าพเจ้าจึงนึกคำพูดไปใครจะ ได้เลย
“เมื่อไร” ข้าพเจ้าย้ำ พาดเสียงวิมลปาก
ซึ่งด้นขึ้นแห่งผาก “อ้า—ง่า— — เมื่อไร
จ๊ะ— —”

“ทำไมคะ?” หล่อนถามซ้ำ ๆ

“ถ้าหากเธอเชื่อแล้วละก็ ฉันยินดีที่รู้สึก
ที่จะทนความกรากกรำ ทั้งหลายแหละ แม้จะยิ่ง

ค. ไชยคันทน์

กุ่ม

หนักกว่าเวลานักตาม แลถ้าหากฉัน จะมี

โอกาสอยู่ข้างแม่แต่สักหนึ่งในล้านแล้ว —”

ตอนนั้นข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณมาติดอยู่เพียง

คอหอยนั่นเอง เลยพากันเงยมือยกศรีษะขึ้น

“จะมีอยู่บ้างไหมจ๊ะ” ข้าพเจ้าตอบด้วย

ความขากเย็น

หล่อนไม่ตอบ (คงจะพูดไม่ออกเหมือน

ข้าพเจ้า) เพียงแต่ก้มศีรษะลงน้อย ๆ เพื่อ

ระวังคำพูดของข้าพเจ้า พลังหันหน้าหัน

แต่สายตาก็ไปจับอยู่ที่ทุก ๆ สิ่งใน ห้อง นั้น

นอกจาก หน้าของ ข้าพเจ้า ข้าพเจ้า กลืน

น้ำลายแลลมหายใจใหญ่แทบกึกก้องด้วยซ้ำ

“แต่เธอรู้ว่าอาจะเป็นเวลานานเท่าไร ๆ

แล้วยังงั้น? เธอรู้ว่าฉันไม่มีอะไรเลยในโลก

นอกจากเงินเคียนเหล็กละเอียดแล้วหรือ? อ่า!

อาจะเป็นเวลาถึง ๓ หรือ ๔ ปี — — —”

“คิดมันทรมานแล้วล่ะ” หล่อนตอบ

เกือบไม่ไต่ย็น

“แ — แล ยินดี ที่จะคอย ๆ จนกว่า จะถึง

เวลานั้น?”

หล่อนน้อมศีรษะรับ อีกครั้งหนึ่ง ด้วย

ความปลมข้าพเจ้าลุกขึ้นเดิน เข้าหาหล่อน ซึ่ง

ก้มหน้า ชื่นขาง เช่นเคยก่อน ข้าพเจ้า ความ

ทั้งสองของหล่อนเข้ามา กำไว้แน่น รวาก็กลัว

ระหนกมือไปเสีย

“ถ้าเช่นนั้น พ — พ — พยายามให้ —

น้อง — รู้ว่า” ข้าพเจ้าเปลี่ยนใช้สรรพนาม

ใหม่อย่างตะกุกตะกัก “ว่า — พจะพยายาม

ทำให้ ท — สักเพื่อ — เพื่อน้อง ของพ พจะ

พยายาม — ไม่มีอะไรแล้วท ะยกพิ่ว ไ้ ออก

ต่อไป นอกจากน้องรักของพเท่านั้น!”

แขนข้าพเจ้าค่อย ๆ โอบร่าง อันปราศจาก

การชักขึ้นของหล่อนเข้ามาแนบกับพระประเศ

หล่อน ชย หน้า อยู่ กับ ย่า ของ ข้าพเจ้า พลัง

กระชิบเบา ๆ

“น้องทรมานแล้วล่ะ ค่ะว่า คุณพ พจะ

พยายาม เหมือนน้อง น้อง ทราบที่เดียว”

ในทันใด รอยยิ้มบนปราง อันเป็นพวง น่ารัก

ก็ถูกเติมให้ เต็ม โดยปลายนาสิก ของข้าพเจ้า

รวกกับ จะประทัยควรา เช่นสัญญาความรักของ

เราไว้ชั่วกัลป์นั้น ครั้นสมควรแก่เวลาแล้ว

ข้าพเจ้าก็ เดิน คืบคลาน กลับ สู่ห้อง พร้อม คืบ

ความปลมใจแลสัใจไปเป็นอย่างยิ่ง

๐ ๐ ๐

ถึงแม้ว่าชีวิตของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลง

ไปโดยความปลมใจเช่นนั้นก็ตาม ข้าพเจ้า

ก็ยังหาละมืนก ถึงการ รบผิดชอบใน จำนวนเงิน

นั้นไม่ ข้าพเจ้าต้องอุทิศทั้ง แรงความใน

พ.ศ. ๒๔๖๘

โชคของข้าพเจ้า

หนังสือพิมพ์ แต่ก็ไม่ได้มีผลอะไรเลย
ว่าๆ จะโอนให้เป็นหน้าที่ของตำรวจเสีย จะไ้
รู้แล้วรู้รอบไป แต่ก็ทำไม่ได้ เพราะข้าพเจ้า
ชอบทำเป็นการเล่นตัวมากกว่า ข้าพเจ้าได้
ส่งแรงความ อีก ๒ ครั้ง แลคิดว่า ถ้าหาก
กรมตำรวจจะได้ตรวจข่าว แลเอาใจใส่ อย่าง
แล้วก็จะสงสัยแลมาสืบตามข้าพเจ้าเป็นแน่

เวลาก็ดลวงมา ๔ วัน เข้าแล้ว แต่ก็
ไม่มีข่าวแ้วความเคย ข้าพเจ้ารู้สึกว้าอาญ
เสียเหลือทน จึง ขรรชนยัติ ลงของใหญ่
นำไปที่ธนาคารที่ข้าพเจ้ามีเงินจำนวนน้อยฝาก
ไว้ เพื่อให้เขาเก็บไว้ทั้งๆ ของเช่นนั้น แล
เพื่อ จะให้เป็นการแก้ไข ยิงชน ข้าพเจ้าได้
ถึง เขาชนยัติ ฉยชนเขยอนออกมา จาก มัดแล
สั่งให้พนักงานรับจ่ายเงิน

“ช่วยตรวจให้ทีเถอะว่า ที่หรือปลอม”
ข้าพเจ้าบอกกับเขา

เขาตรวจอย่างพิถีพิถะที่ อยู่ครู่หนึ่ง
แล้วก็ส่งคนมาให้ พลงามแลพกว่า “ถ้าคุณ
ไม่พอใจก็ขายให้ผมสิ ผมให้ ๘๐ บาทเทียว”

“โอ! ช่างเถิดขอไปละ” ข้าพเจ้าตอบ
แล้วก็ ขรรชนยัติ ฉยชนนั้น เข้าซอง ความเดิม แล
ผ่นกเสียเรียบร้อยแล้ว

ต่อจากวันนั้นมา ข้าพเจ้าก็หมกเขม่น

ทำงานอย่างจริงจัง แลเวลาเย็นตก ๆ วัน
มักจะไ้ไปในการจับจ่ายกับคารา ของข้าพเจ้า
ซึ่งเป็น กระแสไฟฟ้า ช่วยให้ ข้าพเจ้า มีแต่ใจ
ทำงานแลลืมความเหนื่อยยากไ้ อย่างดี

วันคืนลลึ่งไปตามความหมุนเวียนของโลก
จนบรรลุเข้า ๖ เดือน ก็ยังไม่ข่าวเรื่องเงิน
นั้นเลย โอ! นี่จะเป็นอย่างไรกันหนอ ความ
ปลากใจในโชคเช่นนั้น — ซึ่งข้าพเจ้ายังมีเคย
ปรียากบอกเล่ากับใครเลย แม้แต่แม่ไ้ —
ทำให้ข้าพเจ้าคิดไ้ว่า ต่อไปภายหน้า ข้า
พเจ้า คงมีสิทธิ ที่ จะรับ เอา มาใช้ เป็น ส่วนตัว
เสียเองไ้สักวันหนึ่งเป็นแน่ เจ้าเงินจำนวนนั้น
ข้าพเจ้าคงปล่อยไ้นอนซุก อยู่ใต้โซฟของ
แยงก์ไปพลงก่อน ส่วนใจในข้าพเจ้า นั้นก็
โอนเข้าไว้ใน จำนวน เงินฝาก ของข้าพเจ้าไว้
เรียบร้อยแล้ว แต่ภายในสมอง ก็ยัง คงเกี่ย
ความสงสัยที่ว่าอาจะจะมีวันหนึ่งวัน ไ้ที่เจ้าของ
จะมา โผล่ขึ้น โดยไม่เร้นเรียวไ้ได้

แลในคืนนั้น ข้าพเจ้าก็เริ่มทำงานด้วย
ความรู้สึกอย่างใหม่ทันที!

ข้าพเจ้าเคยเกลียดแค้นเกลียดในงานนั้น ๆ
ทำน ทั้งหลาย ลงคิด คิดว่า ถ้าเป็น ทำน ๆ จะ
พอใจหรือ ไม่ก็ต้องทำงานแพรวายไ้ อันไม่สม
กับค่าเหนื่อย แต่ โอ! ยี่คืนข้าพเจ้าเอนกอุณใจ

ก. ไชยตินันท์

กุ่มกั

ว่าข้าพเจ้ามีเงินนอนร้องอยู่แล้ว (ถึงจะไม่ใช้
ของ ข้าพเจ้าก็ต้องนั่งกลองเอาที่) ข้าพเจ้า
อาจจะเลือกงาน ได้ที่ ๆ ที่เคย แล้วยังแต่
วาระนั้นมา ข้าพเจ้าก็ต้อง กระทำตนให้คุ้น
กับงานนี้บ้าง ผลที่ได้รับก็คือความเกลียด
ในงานต่าง ๆ ค่อย ๆ ละลายหายไปจากความ
รู้สึกนั้น.

แต่ในเวลานั้นเอง รวบรวมว่าไชยชิตาจะ
เข้าข้างข้าพเจ้า หรือว่าคนยารวบรวมประสา
รางวัลในงาน ชิ้นต้นของข้าพเจ้าก็ตาม มี
หน้าที่งานคิดก็อยู่ห่างสาหาแห่งหนึ่ง ชาคคน
ลง และจะต้องหาคนแทนเพื่อทำงานที่กำลัง
ให้เรียบร้อย หัวหน้าที่ของข้าพเจ้าได้เรียกให้
เข้าไปหาแลออกเรือนนี้

“จริงอยู่หรือ คุณออก จะเป็นงานต่ำ
อยู่สักหน่อย แต่ก็ต้องเข้าใจว่าเป็นงานสำคัญ
มากทีเดียว” ท่านหัวหน้าอธิบาย.

ข้าพเจ้าชักจะซิคะซิคะของใจขึ้นมาทันทีว่า
ข้าพเจ้า ไม่จำเป็น จะต้อง ไป กระทำ หน้าที่นั้น
เลย แต่ เมื่อทล คึก ถึงเงิน นอนร้อง ขึ้นมา
ข้าพเจ้ากลับใจใหม่ แล ค่อย โดยได้ก็ค่อย
อย่างตกลงใจแล้วว่า

“เขาเป็นตกลง ผมขอรับหน้าที่นั้นเอง”
โดยทำนองนั้นแหละ ที่ข้าพเจ้าค่อย ๆ ย่าง

เข้าสู่วงแห่งความที่ความชอบเป็นคัมโป งานที่
เคยเกลียดแค้นเกลียด ข้าพเจ้า ก็จำต้องเปลี่ยน
ความเข้าใจเอาเอง อย่างซิก กับความประสงค์
ให้เป็นงาน ที่ข้าพเจ้าชอบเสีย แลพยายาม
กระทำไปเต็มความ สามารถ ซึ่งเป็นผลดี เกิน
คาดหมาย ของชีวิต ทั้งนี้ ก็เพราะ ความ
คิดถึงแลความ อุ่นใจ ในในอนัตตยิกที่นอนอยู่
ในเบ่งกัค่อยกระตุ่นเตือนให้สนใจ รับรองงาน
ทุก ๆ ชนิดเข้าในวงแห่งการกระทำอย่างดีของ
ข้าพเจ้าทั้งสิ้น แลไม่มีงานอย่างใดเลยที่จะ
ยากหรือเหนื่อยสำหรับข้าพเจ้า

“จริงนา” ข้าพเจ้าพุกกับส่งวาทน์
“กัน ออก จะรู้สึก เหมือนว่า ตนเป็นที่ของกัน
เสียแล้วละ” ซึ่งทำให้เขาปลื้มใจในความ
เปลี่ยนแปลงของข้าพเจ้ามาก.

ข้าพเจ้าทำได้ว่า วันหนึ่งแห่งเดือนตุลาคม
ผู้จัดการสั่งให้หาตัวข้าพเจ้า.

“บอกฉันตามจริงนะ ประสงค์” ท่าน
พุกกับข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้า กระทำคนไปยืนอยู่
หน้าโต๊ะทำงานของท่าน “เออมีเงินฝากไว้
ในเบ่งกัอย่างหรือเปล่า?”

ข้าพเจ้าแปลกใจ พลางหัวเราะ คังสัน
ด้วยความขื่น เพราะคิดไม่ตกว่า ทำไมเงิน
ในเบ่งกัจะต้องมาเกี่ยวกับงานของท่านด้วย

พ.ศ. ๒๔๖๗

โชคของข้าพเจ้า

“เฮ้! นั่นก็เป็นงานอย่างหนึ่ง ของผมนั่น เเซอใหม่?”
เหมือนกันครับ”

“เปล่าหรอก” ท่านพูดโดยใจดี “แต่ฉัน
อยากทราบ เพราะมันเป็นการแสดงหลักฐาน
อยู่บ้าง”

“ผมได้เก็บ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ของเงินเดือน
ของผมทุก ๆ เดือนไว้ ในแบงก์ เกือบยี่สิบแล้ว
ละครับ” ข้าพเจ้าตอบ

ด้วยควายปลาใจยิ่ง ท่านผู้จัดการได้
เลื่อนตำแหน่งเงินเดือนให้ข้าพเจ้าอีก ซึ่ง
นับว่า พอ ค่อย สม กับ ความ เหนื่อย ยาก แล
กรากกรำสักหน่อย ข้าพเจ้า แทบไม่อยากจะ
ท้อใจ ในเมื่อได้เงินเดือนอื่นรอนชาด้วย
โลหิตซนกล้าว ขอบขอบคุณท่าน ครั้นแล้วข้าพเจ้า
ก็ใส่ถุงใส่หีบกลับไปบ้าน แล้วพอ ๗.๓๐ น. ท.
ข้าพเจ้าก็ลอบหนีออกตระเวนไปบ้านแม่ไร่แล
บิณฑบาตก็กลับห่อหุ้มทันที.

“น้องนักไม่คิดใหม่ล่ะละ ว่าทำไมเสีย
คุณพ่อก็คงจะได้เป็นเช่นนั้น” เจ้าหล่อนกล่าว
อย่างร่าเริงแลปลายยิ้มไว้ในความสำเร็จของ
ข้าพเจ้า.

“มันเป็นการแปลกมาก น้องอะไร” ข้า-
พเจ้าตอบ “พี่ไม่เคยนึกถึงแต่เพียงแค่นี้
พอออกจะรู้สึกว่าจะทำอะไร ๆ ก็ได้ทุก ๆ สิ่งแล้ว

“เซอเซอ คุณพ่อของน้อง”
อาชา! ถึงเวลาแล้ว ที่จะเห็นเจ้าหาหลัก
กันเสียที
“นั่นนะ น้องรัก น้องคิดว่าพี่ควรจะมีเงิน
สักเท่าไร ก่อนที่เราจะแต่งงานกัน จึงจะ
ใกล้เข้ามาแล้วทุกขณะแล้วนะ จะบอกให้”

“คุณพ่อ ท่าน บอกว่า เราควร จะมีรายได้
ไม่ต่ำกว่ายี่สิบ ๓๐๐๐ บาทแหละเป็นต้น” หล่อน
ตอบ ภายหลัง ที่ เคียง นก ลังเลใจ อยู่ ครู่หนึ่ง
“แต่ท่านว่าให้ คุณพ่มีเงินลงทุนไว้ ก่อน น้อง
เกรงว่าออกจะเป็นจำนวนมากไซ้ อยู่กระมังคะ
สำหรับคุณพี่”

“เท่าไร?” ข้าพเจ้าสอถามจนทันที
“ราว ๆ ๒๐๐๐ บาทละ” หล่อนพูดเบา ๆ
ราวกับว่าหนักใจเต็มที

“เดือนพฤศจิกายนนี้แหละน้อง” ข้าพเจ้า
ตอบอย่างแน่นแน่น “เราจะต้อง แยกตัว
เชิญในการ แต่งงาน ของเราในต้นเดือน มิถุนา
พี่จะหาเงิน ๒๐๐๐ บาทให้ ได้ทีเดียว น้องอย่า
หนักใจไปเลย”

ถึงแม้ว่า ข้าพเจ้า จะไม่ใคร่ ชอบงานนัก
ก็ แต่ข้าพเจ้า ก็คงดำเนินการ สู่ความจริง

ด. ไชยนิรันดร์

กุ่มกั

อยู่เรื่อย ๆ ข้าพเจ้าได้เคยเขียนโยลาซอลลา
ออกจากตำแหน่งทั้งหลาย ๆ ฌมัย แต่ทุก ๆ ฌมัย
ก็ถูกฉกฉงตะกร้าหมกหมิ่นกัน ข้าพเจ้า
นึกตกตกใจว่าเงินที่ข้าพเจ้าเก็บไถ่นั้นเป็นของ
ข้าพเจ้ามานานแล้ว แต่ยักกันกำลังปล่อยให้

สมองแลความนึกคิดทำสังกรวาทิ และปรวาทิกันว่า
จะโอนเงินจำนวนนั้นเข้าในเงินฝากของข้าพเจ้า
ก็หรือยัง ความภูมิใจที่มีหวังในความรักไม่
เขามาหักขวางเสียว่า ถ้าหากข้าพเจ้าจะหา
เงิน ร้อง ทุน ๒๐๐๐ บาท ใ้ ไทโยลฉ้าง ของ
ข้าพเจ้าเองแล้ว จะเป็นที่ น่ายินดีแลปลายปลม
ไม่นานย ลูปลอยให้ ฌนายตริ ยกันนั้นนอนอยู่
ในช่องไปตามเกม จนกว่าจะถึงเดือนมิถุนายน
เป็นคักว่าอะไรหมก เพราะอาจจะมิเจ้าของ
โผล่ขึ้นมาในระหว่างเวลาออกก็ไ้

ข้าพเจ้าต้อง เต้น ทางไป เป็นผู้แทน ของ
บริยธิอิก ๒ คราว ใน พฤตกิจยานและชันวาคม
และในปลายเดือนชันวาคมนี้เอง ข้าพเจ้าก็
ถูกผู้ ิการเรียกหาตัวอิกคร้งหนึ่ง

“ประยงค์” ท่านตั้งกัน “ฉินไคเอาใจ
ไ้ แลคอยคุ ิการกระทำของเขอ มานานแล้ว
ฉิน อยากระ บอกว่าฉินรู้ สัก พอใจในเขอมาก
ที่เกี้ยว แต่ณค่อไปให้เขอมาทำงานในแลนกัน
ในตำแหน่งเลขาณการแลผู้ช่วยของฉิน แลถ้า

หากว่า เขอคง ทำงานให้ ก็เท่า หรือคักว่าเกิม
อิกแล้ว เขอจะไ้ รับ ผล ประ โยชน ฌนอิก
มาก ที่เกี้ยว สำหรับใน เวลาณ เวระ ฌน
เงินค่อนให้เขอเป็น ๒ เท่า ของที่ไ้ รับ อยู่
เวลาณ เป็นอันตกลงกันนะ ”

อา! สหายทั้งหลาย ความค้มายอยู่ไ้ ๆ
แล้วฉินะ !

ข้าพเจ้ามีวเฝ้าคอยเจ้าของเงินอยู่ณกระทั้ง
ปลาย เดือน พฤตภาคม ก็ ยังมิ มี คัมี คน มา
ปรากฎฌน ข้าพเจ้า จึงขอถอนของฌนายตริ
ที่ ฝาก ไว้ ที่ คัมี ยกันณ ถัย แล ส่ง ให้ พันกังงาน
รับเงินลงในมิถุชฌของข้าพเจ้า พันกังงานคน
นี้ รู้จักกับข้าพเจ้าก็ ไ้ คงตนตรวจณายตริที่ละ
ใบจากบนลงไป เขาหยคชงักเมอฉงฉยย ๓
แลก็ค่อย ๆ ตรวจ ไปถึงที่ ๔ แลที่ ๕ อย่างช้า ๆ
ครันแล้ว ก็เงยหน้า ฌนมองคุ ข้าพเจ้าเป็นนัย ๆ
พลางผิวปาก

“ คอยอยู่ประเคียวณะครวั ” เขาพูดพลาง
หายไ้จากไ้

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะคัปัญหาแตก ก็พคมี
ของเสมียน คน หนึ่ง มา สักคิ แชน ข้าพเจ้า !
“ เชิญทางนี้หน้อยครวั คุณ ”

ข้าพเจ้าเดินตามเขาไปตามทางเดินระหว่าง
ห้องทำงาน ซึ่ง มิ มี สัก ชักเป็นเงา วาย ผังอยู่

โชคของข้าพเจ้า

พ.ศ. ๒๔๖๘

ข้างผนังตอนล่างทั้งสองข้าง จนถึงประตู ๆ
หนึ่ง ซึ่งเปิดออกเมื่อคนนำของข้าพเจ้าได้เคาะ

เบา ๆ ในห้องเล็กนั้น มีชายผมสีเทา ๆ
นั่งอยู่คนหนึ่ง และมีชายแปลกหน้าข้าพเจ้า
ไม่มี รึกกัยเสียนอกคนหนึ่งยืนอยู่ใกล้ ๆ โตะ
ซึ่งมีนายวัชรกระ วยอยู่แทบเต็มหมด

“คุณประยงค์” ชายผมสีเทา ซึ่งเป็น
ผู้จัดการเอ่ยขึ้นก่อน “คุณจะ ไปรบกวนถาม
ตามจริงได้ ไหมว่า คุณได้ ขนสัตว์เหล่านี้
มาได้ อย่างไร หวังว่า คุณ คงไม่รังเกียจ
ที่จะเล่าให้ฟัง”

“โอ เปล่าเลยครับ ไม่รังเกียจมิได้
“ข้าพเจ้าตอบ” ผมเก็บได้ ทั้งยกที่บางกอก
ไซเตล เวลาประมาณห้าค่ำเศษ ๆ เมื่อวัน
สิ้นเดือนมิถุนายนปีกลายนี้”

“แล้วคุณได้พยายามสืบค้นว่าหรือเปล่าว่า
ใครเป็นเจ้าของ?”

“สืบสืบครับ ทำความลำบากแลหนักใจ
ให้ผมมากทีเดียว คุณจะพบแจ้งความของผม
ในหนังสือพิมพ์ ในส่วนแรกของเดือนกรกฎาคม
นี้ แลอย่าง ที่คุณ จะทราบได้ ก็ว่าผู้จัดการ
บางกอกไซเตล จำแล นัย ครึ่ง เดือน ที่ ผม

โทรศัพท์ ไปถามเขาในเรื่องนั้น ทำไมหรือ
ครับ?”

“ทำไมล่ะ คุณประยงค์” ท่านทวน
คำพูดของข้าพเจ้าอย่างเน้นคำ “ความจริง
มีอยู่ว่า ขนายวัชร ๒๘ ฌบัยของทั้งหมคนั้น
เป็นขนายวัชรปลอม อย่างสนิทสนม ก็ที่สนิท ณะช
มีคอยู่เพียงฌบัยเดียวเท่านั้นเอง”

หัวใจข้าพเจ้าแทบหยุดเต้น ใน เมื่อได้ฟัง
เช่นนั้น (มีน้ำเล่า จึงไม่มีใคร มาอ้าง เป็น
เจ้าของเลย ส่วนข้าพเจ้าก็ต้องหนัก ใจเสีย
แทบแย่) ข้าพเจ้าย่นดลิ่ง งง

“ป-ล-อ-ม!” ข้าพเจ้าร้องเสียงดัง
สิ้น “ยังงั้นครับ ผมได้เอามาให้พนักงาน
รับเงินทันที ๑ ฌบัยเมื่อขกลายนี้ เขาบอกว่าค
็นครับ”

“นั่นคงเป็นฌบัยบนเพอนละ”

“ใช่ครับ แต่—”

“อ้าว! นั่นแหละ ถูกแล้วละ” ผู้จัดการ
ซึ่งพูดเสียก่อน ภายหลังที่ท่านได้นั่งนกระไว้
อยู่ สักครู่หนึ่ง จึงพูด ขึ้น ด้วย เสียง อัน กังวาล
แสดง ความไว เนอ เื่อใจ ใน คำ ให้การ ของ
ข้าพเจ้า

ค. ไชยคินันท์

กุ่มกั

“ฉวยคินันท์ ต้องตก เป็นของท่านอย่างแน่
นอนละ ฉันไม่เห็นมีข้อขัดข้องตรงไหนว่าจะ
ไม่ได้! แต่พวกนั้นต้องขอเก็บเอาไว้ ก่อน-”

ข้าพเจ้ายังรู้สึกปลาบใจไม่หาย หยิบ
เจ้า ชนยติ พวกนั้น ชนมาก แล หัวเราะขึ้น
โดยความขบขันอันเหลือกลัน แลมี คำว่า
ปลอม! ปลอม!! กังวาลออกมาด้วยโดยไม่
ตั้งใจ

เมื่อ ข้าพเจ้า ลากลับ แลเดินไปดังประตู่
เมื่อ กล่าวถึงคินันท์ ข้าพเจ้า ทลไปนึกถึง
แม่อยู่ไรของข้าพเจ้า เงินเดือนอย่างสูง แล
รายได้ที่ฝากไว้ ในแบงก์ โดยลัวแข่งนัก ๆ
สิ่ง เหล่านี้ ได้มาอยู่ใน กรรมสิทธิ์ของ ข้าพเจ้า
ก็โดยเชื่อ แน่ แลมัน ใจ ในเจ้า ชนยติ ปลอม
นั่นเอง

“ชะ! ชะ! ปลอม!” ข้าพเจ้าหันกลับ
ไปพูดก่อนจะเปิดออกไป” ถ้าหากมันคิ
ทั้ง หมกละก็ คุณ เอ๊ย ผมแทบทำ พนันไว้
เทียบว่า ยังไง ๆ ตำแหน่งผู้ จัดการคงไม่พ้น
มือไปไหน ๆ”

ถ้าหาก ข้าพเจ้าไม่มัว แต่เกิน หัวเราะ ทั้ง
ก้องกังวาลไปตามทางเก่านั้นแล้ว ข้าพเจ้าคง
จะได้ยิน พ่อสหาย ๓ คน ของข้าพเจ้า พลอย
หัวเราะด้วยความไม่เข้าใจในคำพูดของข้าพเจ้า
ด้วยเป็นแน่

อา! นั่นแหละ สหายทั้งหลาย เห็นหรือยัง
แล้วว่า เจ้าห่อกระดาษสี่เหลี่ยมนำโซ่มาให้
ข้าพเจ้าได้อย่างไร ที่จริง การเชื่อแน่ว่า
หวังในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเหล่านี้ ล้วนเป็นอุปการณ
ให้เกิดมานะ แลความทะเยอทะยาน คั่นรนา
ความคึกทั้งสัน ความพยายามของข้าพเจ้า
ก็ไม่เสียหลาย มิใช่ หรือ? อา! อย่าให้
ข้าพเจ้าพูดมากนักเลย!

เหตุการณ์ที่เป็นไปในอนาคตวันนั้น ทำ
ให้แม่แรง ของข้าพเจ้า พลอย ขบขันไปด้วยอีก
คนหนึ่ง เมื่อข้าพเจ้าได้ไปเล่าให้หล่อนฟัง
ในคินันท์เอง แลก่อน ที่ข้าพเจ้าจะกลับ ก็คง
ไม่ลืมที่จะเตือนหล่อนถึงวันแต่งงานของเราซึ่ง
เกือบจะถึง อยู่แล้วนั่นเลย

๐ ๐ ๐ ๐ ๐
พอเขียนมาถึงตอนนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกเสีย

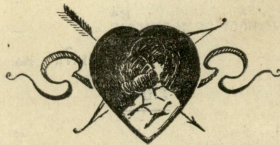

พ.ศ. ๒๔๖๘

โชคของข้าพเจ้า

เปลี่ยนที่แขน เล็บจิกจกปากกาไม่ลง อย่าเขียน ต่อประโยชน์คนอื่น อีกต่อไปนะ เนอ
 “โอ๊ย! นี่อะไรกัน” ข้าพเจ้าร้อง ขาคืออะไรบอกให้ มีย่างไร? กลับมานั่ง
 พลงเหลียวหลังไปๆ ที่ไหนได้นักว่าใคร ขลุ่ยอยู่ใต้ คนเดียว นึกว่าจะไปทำประโยชน์
 เสียอีก ที่แท้ ก็แม่ไร ของข้าพเจ้านั่นเอง อะไรที่ไหนแล้ว ไปได้มานั่งเขียนอะไรก็ไม่รู้
 หล่อนแอมมา ยืนอ่านอยู่ข้างหลัง แต่เมื่อไรก็ไม่ พิลึกจริง ๆ”
 ทราบ เล็บหล่อนกำลังฝังอยู่ที่กลั้ม กลั้ม ตกลง ข้าพเจ้า ต้อง ปล่อยให้ ค้างเค็ง กัน
 ครวงแขนข้าพเจ้าทเดียว เพียงนั้นเอง เพราะ ฉันเขียน ต่อไป อีกแล้ว

“อะไรวะ?” หล่อนทวนคำ “คุณ นึกถึงจะต้องนอนหนุนหัวอยู่คนเดียวเป็นแน่

๑๕๖.

ชนชั่วทำชั่วแล้ว

ชีพมลาย

ลับกดี

ชั่วย่อมติดโลกนาย

เจ้าคลั่ง

ชนดีมาตริตนตาย

แตกดับ

ดีย่อมหอมหวานฟัง

ทราบฟ้าดินสูญ

ของ ผ. ล. พิชญาคี

๒๕๕๕

คณะละครคอนบรเวตาศักดิ์ไทยเขษม

๕๔
 ครองท ๒

ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา

เนองทวยการเสด็จละคอน ของคณะละคอนบรรดา คัดไทยเชยมน สถานทศยนแควมณ

ไม่ทอถักกัน เพราะอินญาตยัตว์ มีชายพอกกับงานวนทาง จึงมีผู้ชดชองให้แสดงชักเป็นครั้ง

ที่ ๒. คณะกรรมการได้ตกลงแต่งตั้งในวันที่ ๒๘ มกราคม เพื่อกำหนดเงินบำรุงสภาการศึกษา

แผนกอนุสัญญา จึงมีการรับจ่ายค่าไปนี้:—

เงินรบ

๑.	ค่าขายธนูป้ายบัตร	๑๐๘	บาท	—	สตางค์
๒.	เงินยืมการศึกษา	๑๓	”	—	”
๓.	ค่าขายบัตรทอง	๓	”	—	”
๔.	เศษสตางค์เหลือจากถวายเป็นสังฆทาน	—	”	๖๘	”
	รวมเงิน	๑๒๒	”	๖๘	”

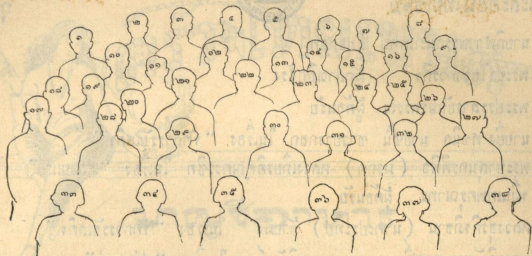
รายนาม

๑.	ค่าพาหนะ	๓๕	บาท	๓๒	สตางค์
๒.	ค่าเครื่องถมแลเครื่องวาง	๖๐	"	๔๖	"
๓.	ค่าซ่อมฉลากแลคยแต่ง	๖๐	"	—	"
๔.	ค่าแรงคนงานและรางวัลผู้ช่วยเหลือ	๓๗	"	—	"
๕.	ใช้จ่ายเบี้ยเคล็ด	๗	"	๐๗	"
	รวมเงิน	๒๐๑	"	๒๖	"
	เงินนำส่งธนาคารชาติ	๗๑๓	"	๔๒	"

หลวงสุวรรณภากรกิจ

บรรณาธิการ

รายนาม

คณะกรรมการบรรดาศักดิ์ ไทยเชษม

วันที่ ๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๗

- ๑ นายฉันท อารยะกุล พลตำรวจ ในเรื่อง "กิจการรัษฎะกิจ"
- ๒ พระยาบำรุงราชบริพาร (ทองปลอม) ผู้ต้อนรับ
- ๓ พระวรเวทย์พิสิฐ (ศิริศรียานนท์) นายสังฆเนติบัญญัติ ในเรื่อง "กิจการรัษฎะกิจ"
- ๔ พระยาวิจิตรธรรมปรีดิวิตร (อุบลวรรณ) นายร้อยตำรวจโท ยาง ในเรื่อง "กิจการรัษฎะกิจ"
- ๕ พระยาอุปกิตศิลปสาร (อ. น. ก.) พระยาศรีธรรมมัย ในเรื่อง "กิจการรัษฎะกิจ"
- ๖ พระอศิตกัศิณารัตน์ ผู้ต้อนรับ
- ๗ หลวงนิยวีจาวรณ (ศิริสุวรรณ) นายทองคำ ในเรื่อง "กิจการรัษฎะกิจ"
- ๘ พระพิสิฐเทพวิทยาภรณ์ (นายรุ่งผลานุเคราะห์) นายบุญยืน ในเรื่อง "กิจการรัษฎะกิจ"
- ๙ หลวงนฤมิตรเลขาการ ผู้กำกับแผนกฉลาก
- ๑๐ ขุนเทพภักดีเลขา " " " "
- ๑๑ ร. อ. ท. พล้อย พรปรีชา (พ. พรปรีชา) ผู้ยกยบท
- ๑๒ ขุนอินทวิจิตร (นายอินไชย) ขุนวิเศษศิริขันธ์ ในเรื่อง "กิจการรัษฎะกิจ"
- ๑๓ หลวงชำนาญคดีผล ผู้ต้อนรับ

คณะคนไทยเขมม

กุ่มภัก

- ๓๔ นายกีฬา พรชนนแพทย ผู้บอกบท
- ๓๕ พระยาโอวาทวรทิช ผู้กล่าวเบิกโรง
- ๓๖ พระประสารอักษรพรรณ ผู้ต้อนรับ
- ๓๗ นายยัง ศุขนิล นายขัน ชาวบางกอก ในเรื่อง "จัดการรับเสด็จ"
- ๓๘ พระยาสุนทรพิพิธ (มรกด) หลวงเกษรทศคุณครุฑทิช ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๓๙ เจมนเทพรัตนาวร ผู้ต้อนรับ
- ๔๐ หลวงขรรค์รักษา (นาคะประทีป) ข้ายมิง ในเรื่อง "จัดการรับเสด็จ"
- ๔๑ พระอริราชธาสุทธี พระพลากรบริรักษ์ ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๔๒ หลวงสมบัติพิชัยคุณผล นายร้อยเอก ขุนอภัยสรพลิง ในเรื่อง "จัดการรับเสด็จ"
- ๔๓ พระยาพิชัยศาสตร์วิธาน (พรชนนแพทย) หลวงอุดมศิริโชติ ในเรื่อง "จัดการรับเสด็จ"
- ๔๔ พระยาอนุमानราชชน (เสฐียรโกเศศ) ผู้อำนวยการ
- ๔๕ น. ร. ซอย บุญโญปถัมภ์ (ช. บุญโญปถัมภ์) ข้ายสา ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๔๖ หลวงสรรพสารกิจ (บรรณาธิการ) นายจวง ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๔๗ พระภควรรักษ์า ขุนยรรยทอง ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๔๘ ขุนคำฉนวนวิจิตร (แม่ลัทธิศา) ผู้บอกบท
- ๔๙ นางคลี อารยะกุล แม่ลำไย ในเรื่อง "จัดการรับเสด็จ"
- ๕๐ พระยานิรททเทวา ผู้ฝึกซ้อม
- ๕๑ นางสาวเคิม ยนนาค เอ็ม ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๕๒ เจนมานิตย์นเรศวร (ศุภรทศน์) ข้ายเพ็ง ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๕๓ นางภควรรักษ์า ผิน ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๕๔ นางสาวสรรพสารกิจ คุณหญิงห้อย ในเรื่อง "จัดการรับเสด็จ"
- ๕๕ นางปลิม จุฑารพ จันทน์ ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๕๖ นางเทพรัตนาวร ธนอม ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๕๗ นางสาว มาลี ศุขนิลนันทน์ ข้าย ในเรื่อง "ปล่อยแก่"
- ๕๘ นางสาว ภัทรา สุนทรเวช แม่ขจร ในเรื่อง "จัดการรับเสด็จ"

เมนูอาหาร

ประจำเดือนกุมภาพันธ์

ของ

“ศรบดี”

คาว

๑. แกงจืด “หมูขี้ไต้”
๒. แกงส้ม “ถั่วลิสงเต้าหู้ปลาหมึก”
๓. “ลำเคียง”
๔. “เมี่ยงหมู”
๕. “ปลาเนื้อสด”
๖. “น้ำพริกปลาร้า”

หวาน

๑. “วันไส้”
๒. “ส้มเกลี้ยงลอยแก้ว”
๓. “วุ้น”
๑. “เมี่ยงส้ม”
๒. “ข้าวต้มกุ้ง”

คารว

๑ แกงจืด “หนูกับใบตึงไธ”

เครื่องปรุง หมู กระเทียม มันหมู น้ำ
เคยก ใบตึงไธ พริกไทย

วิธีปรุง เนื้อหมูมันคั้นคั้นหั่นลงน้ำให้
สะอาดแล้วสับให้ละเอียด เอากระเทียม
คักรับน้ำมันหมูให้หอมแล้วใส่หมูรวน
ไป ใช้ น้ำครกกระตุกหม่นเป็นน้ำแกง
ใส่น้ำเคยก ชิมรสให้ หวาน เกลือ
รยประทานจึงจืดคั้งไธใส่ซาม แล้ว
จึงตักแกงราดผัก โรยพริกไทย

๐ ๐ ๐

๒ แกงส้ม “ถั่วลิสงเตากับปลาหมอ”

เครื่องปรุง พริกแห้ง ข่า เกลือ หอม
กระเทียม เนื้อเคยกแกง ปลาช่อน
ปลาหมอ ถั่วลิสงเตา น้ำตาลหม้อ
น้ำเคยก น้ำส้มมะขาม

วิธีปรุง ตำเครื่องพริกขิงให้ละเอียด ปลาช่อน
คั้นแล้ว แกะแคะเนื้อ ตำกับ พริกขิงให้
เข้ากัน เติบแล้วจึงใส่น้ำพอส้มควรว
ละลายกับน้ำพริกเทลงหม้อ คั้งไฟ
พอเดือด ใส่น้ำตาล น้ำปลา น้ำส้ม
มะขาม ชิมรสให้แล้ว จึงตักหว่าย

ถั่วลิสงเตา ใส่ลงในหม้อพร้อมกัปลา
หมอที่ตำไว้ พอปลาสุกจึงปลงลง

๐ ๐ ๐

๓ ลำเต็ย

เครื่องปรุง กุ้ง ฟองเือก น้ำมันหมู ผัก
พริกไทย เกลือ น้ำเคยก พริกสด

วิธีปรุง กุ้งปอกล้างน้ำให้สะอาด แล้วสับให้
ละเอียด เอาน้ำมันหมูใส่กระทะ รวาก
ผัดกับพริกไทยดำให้ละเอียด ผัดไป
พร้อมกักุ้งสับ ใส่น้ำเคยกชิมรส
ให้ หวาน คักจนได้งานไว้ ล้างกระทะ
ให้สะอาดใส่น้ำมันหมู นิด หน่อย พอ
กระทะร้อนใช้ ไฟอ่อน ๆ เอาฟองเือก
ให้เข้ากัน ใช้ น้ำจุ่มโรยเป็นฝอยให้
เป็นร่างแหลอกไว้เป็นอัน ๆ พริกสด
หั่นให้ละเอียดเป็นฝอย ผัดเข้าเต็ยไป
แล้วล้างน้ำให้สะอาดวางลงบนไฟ แล้ว
ใส่กุ้งที่ผัดไว้ทอดให้เป็นสีเหลือง จัก
ใส่จาน

๐ ๐ ๐

๔ “เมี่ยงหมู”

เครื่องปรุง กุ้ง เนื้อหมู มันหมู หนั้หมู
กระเทียม หอม กระเทียมคอง ข่า
ขิง ถั่วลิสง ส้มซ่า (หรือมะนาว)

พ.ศ. ๒๔๖๗

ครัวของไทยเขมร

พริกขี้หนู ผักชี ผักกาดหอม น้ำ
เคยกี น้ำตาล

วิธีปรุง ต้มกุ้งและหอมพริกขี้หนูและมัน
ให้สุกแล้วจึงหั่นให้เป็นชิ้นยาว ๆ เล็ก
กระเทียม และ หอม เจียว ให้เหลือง
ชอย กระเทียมทอง ถั่วลิสง และ ผิว
สับเข้าให้เลื่อยก เอาผิวสับเข้าคั้น
กับน้ำให้หมดขุม ตำกระเทียม พริก
กับเกลือให้เลื่อยก เมื่อเวลาจะรับ
ประทาน จึงคุดรวมกันให้ รคคิ แล้ว
จกใส่จาน โรยผักชี และ พริกหั่นเป็น
ฝอยบ รับประทานกับใบผักกาดหอม

๑๑๑

๕ “ปลาเนื้อสด”

เครื่องปรุง เนื้อวัว พริกขี้หนู ใบสะระแหน่
กระเทียม น้ำมันหมู เกลือ น้ำส้ม
น้ำตาล น้ำเคยกี ผักชี เมล็ด
แดงโม

วิธีปรุง เนื้อวัวย่างพอสุกหั่นเป็นชิ้นยาว ๆ
หรือจะ ใช้ ห่อใบมะกรูด แล้วคุด
กับน้ำมันาว (น้ำส้ม) เกลือขุ่น
นวดไป จนเนื้อซีด ออกสีขาว แล้วบีบ

ให้แห้งคุดออกเป็นชิ้น ๆ กระเทียม
ชอยตามกลีบเจียวให้เหลือง เมล็ด
แดง โขลแล้วและเอาแต่เนื้อใน เอา
เนื้อ คุดกับ กระเทียม และพริก ขี้หนู
หั่นเป็นชิ้นยาว ๆ ใส่ น้ำเคยกี น้ำตาล
ชิมรคคิแล้วจึงใส่ใบสะระแหน่ เมล็ด
แดงโม จกใส่จาน โรยผักชี

๑๑๑

๖ “น้ำพริกปลาร้า”

เครื่องปรุง กุ้งแห้ง ปลาร้า พริกแห้ง
กระเทียม หอม ข่า มะกรูด น้ำ
ตาล น้ำเคยกี

วิธีปรุง ใช้ปลาร้าปลากระดี่หรือปลาทุ๊ก
ไว้ ล้างน้ำให้สะอาดใส่หม้อเคลือบ
คั่งไฟจนละลาย หั่นข่าสัก ๓-๔ แวน
พริก หอม กระเทียม เอาพอสุก
ใส่ครกตำให้เลื่อยก กุ้งแห้งขุ่นแล้ว
ตำไปด้วยกันจนเลื่อยก แล้วใส่น้ำ
มะกรูด (มะนาวหรือส้มเทศก็ได้)
น้ำพริกนี้รับประทานกับผักต้ม หรือ
ผักกูดก็ได้ และปลาอย่าง

๑๑๑

หวาน

๑ “วุ้นใส”

เครื่องปรุง วุ้น น้ำตาล ถั่ว มะพร้าว

วิธีปรุง ถั่วใส่กระชกยกลงให้แตกเป็น ๒ ซีก
 แฉ่ น้ำไว้ รนพอง ล้างเปลือก ออกให้
 หมก ใส่หม้อหุงจนระอุก็แล้ว เช็ก
 น้ำตังไฟให้น้ำเสกที่อย่าให้แฉะ เอา
 เทลงในจาน หรือชามใช้ ช้อน กดให้
 เลื่อยเป็นแฉ่ง มะพร้าว ชุกด้วย
 กระดาษเงิน นวดไปกัย ถั่วให้เข้ากัน
 กวนกับน้ำเชื่อม จนข้นแล้ว ขึ้นเป็น
 คอกดำทวนหรือรูปต่าง ๆ เล็ก ๆ ก็ได้
 วางลงตรงกลางถ้วย เอาวุ้นใส่กะทะ
 ตึงไฟ เคี่ยวไปจนเหนียว แฉ่ง ก็แล้ว
 ใช้ น้ำย้อมอาหารสี หรือน้ำหอมแล้ว
 แค่นี้พอ ตักวันทยกลงไปในถ้วย
 แฉ่น้อยพอด้วยจึงเค็มลงให้ เค็มด้วย
 ทั้งไว้ ให้แห้ง จึงแกะจกใส่จาน

๒ “ส้มเกลี้ยงลอยแก้ว”

เครื่องปรุง ส้มเกลี้ยง น้ำตาล น้ำคอกไม้
 พิมเสน

กุ่มกั

วิธีปรุง

ปอกส้มเกลี้ยงเป็นกลีบ ๆ แล้วทัก
 เป็น ๓ ชั้น น้ำตาล เชื่อม ด้วยน้ำ
 คอกไม้สด หรือจะใช้น้ำคอกไม้เทศ
 เทยาก็ได้ ทั้งไว้ ให้เย็นจึงใส่ส้ม
 เกลี้ยง ที่ ปอกไว้ แล้วโรย พิมเสน นึก
 หน่อย

ว่าง

๑ “เมี่ยงส้ม”

เครื่องปรุง มะพร้าว กุ้งแห้ง ถั่วลิสง
 ชিং หัวหอม น้ำเคียว น้ำตาลหม้อ
 ส้มมะขามเยือก ใบชมญู กล้าปลี
 มะม่วง มะยม

วิธีปรุง

มะพร้าวชุกด้วยกระต่ายเงินขี้ให้
 เหลือง กุ้งแห้งขึ้นให้เลื่อยค ถั่วลิสง
 ชিং หั่นให้เลื่อยคตามยาวชิ้นเล็ก ๆ
 หอมเผาไฟแล้วชอยให้เลื่อยค เอา
 น้ำตาล น้ำเคียว น้ำส้มมะขาม
 เกล้าให้เข้ากัน แล้วเทรกลงใน
 มะพร้าวคนไปจนเหนียว อย่าให้มีรส
 เปรี้ยว ให้หวานและเค็มสักหน่อย

พ.ศ. ๒๔๖๙

ครูของไทยเขมร

แล้วใส่กึ่งหนึ่ง ถั่วลิสง ชিং หอม วิธีปรุง
ใบมะกรูดให้เป็นฝอยเล็กละเอียดๆ ชิมรส
ให้คัก จักใส่จาน รับประทานกับ
ใบชมภู กล่ำปลี มะม่วง มะยง

๐ ๐ ๐

๒ “ข้าวต้มกุ้ง”

เครื่องปรุง ข้าว ไข่ กุ้ง กุ้งฝอย น้ำเคย
ผักชี กระเทียม พริกไทย

กุ้งปอกแล้วล้างน้ำให้สะอาด หั่น
เป็นชิ้นเล็กๆ ริกมันใส่ซามไว้ข้างหาก
เจียวกระเทียมให้เหลือง เจียวไข่ให้
ยางๆ แล้วหั่นให้เป็นฝอย เล็กละเอียดๆ
ชาวข้าวต้มไปจนสุกแล้วใส่กึ่งและมัน
ทั้งฝ่าย น้ำเคยก็ ชิมรสคักแล้วตัก
ใส่ซาม ใส่ กระเทียมเจียว ไข่เจียว
โรยผักชี พริกไทย

๑๕๑. คนที่ไม่เคยประสบทุกข์เสียเลย เขาจะไม่รู้สแห่งสุข ว่ามีสภาพแปลก
จากทุกข์อย่างไร.

ของ น. ส. พิชญาคี

๖๘๖๓

วิธีทำน้ำจืด

นางสาว แผลง พุทธรักษ์

รวบรวม

กาดำน้ำทองเหลืองหรือทองแดง เมื่อใช้ ซึ่งผสมน้ำมันสนเล็กน้อย ประมาณน้ำมันสัก
 อยู่เสมอ มักจะมีรอยไหม้ดำ ๆ จับ จึงใช้ ๓ ซ้อนโต๊ะต่อน้ำครึ่งแกลลอน
 มะนาวแต่ละเกล็ดให้ทั่ว แล้วล้างด้วยน้ำอุ่น ๆ
 หรือดักด้วยมะนาว ภายหลังแช่ด้วยน้ำเกล็ดเกลือ
 ภายในกาให้ใส่น้ำผสมด้วยโซดาไปนาคายอนเท
 ๓-๒ ซ้อน แล้วต้มให้เดือด

ถ้าจะขอยกนมให้เข้าชิมเขารองเท้า ควร
 ทำดังวิธีต่อไปนี้ คือ. น้ำมันสนสัก ๑ โป้น
 น้ำมันสนหรือถั่วเขียว ๕ โป้น ชง ๕ โป้น
 หินชนวน ๑ โป้น ผสมกันทั้งไฟอ่อน ๆ เคี่ยว
 ให้เข้ากันแล้วจึงทาหนังให้ทั่ว แต่ก่อนจะทา
 ควรเขารองเท้าล้างแคะเสียให้ร้อน ยาวะได้
 ชิมเข้าได้ก็

ถ้าจะเขียนหนังสือลงบนผิวโลหะ ไฟ รังผสม
 Copper chloride ลงในน้ำ เมื่อจะอ่านให้
 กระดาษได้ รับความร้อนที่ระคาย ๆ ตัวอักษร
 จะปรากฏเด่นชัดเหลือในขณะที่กำลังร้อนอยู่
 แต่ถ้ากระดาษนั้นเย็น ตัวอักษรจะละลาย
 หายไป

ขวดแก้ว ชนิดมีปากเล็ก ๆ บ่อม เป็นการ
 ขัดของที่จะล้างให้สะอาดได้ ถ้าจะใช้วิธีนี้
 จะทำให้ ขวดนั้น สะอาด และเป็นการง่าย ก็ด้วย
 กระจกแก้วเจียรนายนั่น ควรชำระด้วยน้ำ
 จึงเอารกเกล็ดหรือแอมโมเนีย ใส่ลงไปในขวด

พ.ศ. ๒๔๖๗

วิชาน้ำรี

เล็กน้อย และเขย่ากลอกไปมาให้ทั่วระสอาก

ชั้นผสมซึ่งใช้ ชั้นผสมลงกับน้ำมันยางนั้น

๐ ๐ ๐

การล้าง กระชก เมา ใช้น้ำอุ่น ๆ

ถ้าจะให้แห้งเร็ว ใช้น้ำมันผสมลงเล็กน้อย

๑ แกลลอน ผสมกับ กิโรวิน ๑ ช้อนโต๊ะ จะ

แต่ถ้าใส่มากเกินไป ภายหลังชั้นนี้จะแตก

เป็นเงาใสระสอาก

จ้าวไม่ทนทาน

๐ ๐ ๐

ถ้าจะย้อมมาข้างให้เป็นสีเหลือง ใช้น้ำ

เครื่องทองเหลืองหรือทองแดงที่เก่ามีกะ

ในน้ำ ซึ่งผสมโครเมตออฟโพแทช อย่าง แร่

มีครายและสนิมขี้ค้ำ ถ้าจะชำระให้ระสอ

(Chromate of potash) ๒๔ ชั่วโมง แล้วเอา

จึงแช่น้ำส้มมะขามเปียกไว้ จนกระทั่งเประ

มาต้ม เคี่ยวในน้ำผสม เกลือ, ตะกั่ว, กรก

เขื่อนออกหมดแล้วจึงจะซักเงาด้วยยาซักอย่าง

น้ำส้ม, (Acetic of lead) หรือออกซิหนึ่งจะต้ม

โคอย่างหนึ่ง และใช้กดด้วยน้ำมันพาราฟีนอีก

ลงในน้ำผสมลงกับสารส้มก่อน แล้วจึงเอา

ครึ่งหนึ่ง จะรักษาให้ระสอากทนทานได้นาน

ขมนลงหนัก ครึ่งยอนต์ และการขบนทอออฟ

๐ ๐ ๐

ไปแคช (Carbonate of potash) หนัก ๕ ยอนต์

เครื่องใช้ ทากาให้เงินหรือทอง ใช้น้ำ

ผสมกับน้ำ ๑ แกลลอนจนละลายดี เอาลงแช่

ด้วยน้ำเคือกที่ต้มกับหัวหอม แล้วใช้ทให้แห้ง

ประมาณครึ่งชั่วโมง เมื่อเป็นสีเหลืองแล้ว

จะระสอาก ทั้งไม่ทำให้การชุบหรือทากาให้มัน

จึงเอาลงแช่ในน้ำซึ่งผสมสารส้มอีกครั้งหนึ่ง

หลุดออกด้วย

๐ ๐ ๐

๐ ๐ ๐

เวลาที่ใช้ที่จะทำทองหยิบฝอยทอง ถ้า

เค็มเกลือลงไปเล็กน้อย จะขึ้นเร็วกว่าธรรมดา

สารเชษม

ของ

ฉ้าน มนัสนี่รี่ กับ ครูคิดป๋

นายผู้หญิง “เก็กเนยว ลือเปอะไรไป”

บ๊อย “เก็กขอลับ ผมไม่ได้วัยประทาน
เข้าเข้า เข้ากลางวัน เข้าเย็น
เลย”

นายผู้หญิง “ตาย ภาย ลือมีหิวแยะ คุหน้า
จ๊อบไปมากนั”

บ๊อย “ไม่หิวหรงอกขอลับ เพราะผมวัยประ
ทานเข้าส่วยเข้าย้ายเข้าค่าแล้ว”

คุณประพันธ์จะแต่งหนังสือ แต่กักพวก
เพื่อน ๓ คน มาคุยกันเอ็ดกระไรในสำนักงาน
ของเขอ เขอจะไล่กัเกรงใจ เมื่อก็คือขาย
ไค้อย่างหนึ่งจึงถามชนว่า

“นี่เนาะ ใครอยากจะฟังเรื่องทักกันแต่ง
บ้าง”

พวกเพื่อนต่างก็มองตากันเฉยอยู่ เพราะ แม่พัน
รู้อยู่แล้วว่าปากของเขอเป็นอย่างไรว

คุณประพันธ์ฉวยกระดากที่เขอจารกเรื่องไว้ พ่อหน
แล้วกัฉ้านเปล่งสำเนียงออกมาจนกลยหือ่ง

สักครู่เขอเหลียวหน้าไปมา อยู่ รอยหือ่ง
แล้วกั หิวเรอะออกมาถึงกักใหญ่ ปรากฏว่า
พ่อเพื่อนทั้งสาม ได้หือ้อยหายไปที่ละคนจนหมด
คงเหลออยู่แต่คุณประพันธ์ นังหึกเขียนเรื่องอยู่
แต่ผู้เดียว

น.ส. พิมพ์ เศรษฐิน “ແหม คุณสังเก
กะ เมื่อกะกัน คิฉิน ถ้าถึงบั้นถึงคุณอยทักเกี่ยว
ว่าทำไมคุณจึงไม่มาบ้านคิฉินอีก”

นายสังเกต เขียวเซ่งลับ “ขอขใจมาก
ครับ ที่อัสสำหัมแกใจระลึกถึงผม”

น.ส. พิมพ์ เศรษฐิน “กะ สร้อยข้อมือ
เพชร ของคิฉินหายไ้ ฟังรู้ สักเมื่อกะกันเอง
พอบ้นถึงคุณก็มาพอกัเขียว”

“นี่เนาะ พ่อหนู ระวังอย่าให้บ้อง
เอามือไปจับพิคมนะ”

(ตอบโดยไม่เกียงสำว่า) “ไม่
เป็นไรหรงอกครับ ถึงไปจับมัน ทุก็

พ.ศ. ๒๔๖๙

สารเชษม

“ไม่ยอมหยุกให้ง่าย ๆ ทวอก”

นายผู้หญิง “ตาย ทาย แก่ทำอย่างไรกัน
แต่เก่งทำไม่ไม่ค่อยมัน”

เมื่อคิดนึกวุ่นไปจนรอร่วงซนที่ ๓ เห็นคน
นั่งเต็มเสียแล้ว แต่ก็พอกี่สภาพขรุขระเสียหนึ่ง
จึกเงาะระลิกซน

“คะ มะพร้าว ๖ ผล ที่นายชื้อ
เอาไว้ คิดนึกน้อย มีผลเสีย
เท่านั้น นอกนั้นเสียหมด”

คิดนึกพูดว่า “ไม่ต้องลกรอกคะ คุณลง
คิดนึกยื่นเกาะ ประทักได้ ประเด็นก็ระง”

ฉอ้าน มนัสริย์

ท่านสภาพขรุขระนั้น หันมาคิดนึกอย่าง
ประหลาดใจ แล้วพูดว่า

วันหนึ่งตาช้านักเล่นหมากรุกเก่งอย่างหา
ตัวจับได้ยาก ไปเล่น หมากรุก ที่บ้านเพื่อน
กลืนมาอีกมากจึงนอนตนสายสัปดาห์ ครั้นถึง
เวลาถึงเข้ายายเขี้ยวจึงไปปลุกและร้องเรียกว่า

“มีไ้จ๊ะ ฉินจะตองลงทรวงน”

น.ส. ประพิศ “แม่พิไร เธอเห็นรูปแม่ประคิษฐ์
ที่ถ่าย คราวเที่ยวกัน กับฉินไหม
จ๊ะ”

ยายเขี้ยว “ข้า ๆ ลุกเถอะ”
ตาช้ำ (ไม่มีเสียงตอบ ยังคงนอนกรนอยู่
ตามเดิม)

น.ส. พิไร “อ้อ เห็นแล้วจ๊ะ โอ แกว่งท่า
ราวกับ ยายแก่แรงทั้งอะไรงี้
แหละ ดูเหมือนเขาฉิดกระเข้
หัวไซ้ไหมจ๊ะ”

ยายเขี้ยว “ข้า ๆ ลุกเถอะ”
ตาช้ำ (ไ้ยีนไม่ถนัด) “รุกได้ที่ไหน
เล่าคชี่มีมันจ้องจะเล่น โคนอย่นั้น
แน่ะ ไม่เห็นตอกทรวง”

น.ส. ประพิศ “โอ้ ทลิด กระเข้หัวนั้นมันรูป
ฉินต่างหาก”

หลาน “คุณตาครับ คาวนเป้นทวงไฟทวง
หน่งทรวงครับ?”

น.ส. พิไร “-----”

ตา “ถูกแล้วทวงที่เราเห็นเป้นทวงไฟ
ทวงหน่ง”

ยายเขี้ยว “นายคะ วันนอคนแกงไ้ สัน
มะพร้าวไป ๖ ผลแนะคะ

หลาน “แล้ว เวลา กลางวัน ทำไมหลาน

ไม่แลเห็น คาว เช่นอย่าง กลางคืน นายแจ้ว “ก็แล้วครับ คืนนี้จะไปดูภาพยนตร์
เล่าชอว์บี” ตลกสักหน่อย”

ทว “เพราะ เทวคา ท่านเก็บ เสียหมด
หลาน (แปลกใจ) “เอ๊ะ! แล้วทำไม บรรณาธิการ “โง่! วันนีสัยได้ข่าวคราวอะไร
เทวคา ท่านไม่รู้ สัก ปวดแสบ หรือ บ้าง?”
มือพองคอกหรือคะ” ผู้สืบข่าว “ได้ข่าวก็ ๆ ครับ”

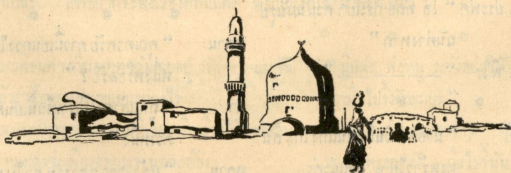
บรรณาธิการ “ไหน ข่าวอะไร”
ผู้สืบข่าว “ข่าวภรรยาใช้ร่วม คีร์ชะระคุณ
แตกใจครับ”

บรรณาธิการ “ดีมาก ออกจากงาน เกียวนี้”
นายทวาร “แล้วกันฉัน ขอให้อย่าทำอะไร
ลำบาก ไป-ไป โคนควายตายทั้งตัว
นะ เห็นไหม?”

พลทวาร “เห็นแล้วครับ; ผมคิดว่าถ้าโดน
ยิงบ่อย ๆ ละก็เวลาออกสงคราม
จริง เห็นจะไม่ออกเสียยิ่งคอกครับ”

ครู “ถูกละ ; ถูกอย่างที่ว่า”

ครูศิลป์

อินทวาที

การเขียนอินทวาที ผู้เขียนมักชอบพูด
 ถ่อมตัวออกตัวเป็นอวามันยากากเสียก่อน พอ
 ให้ผู้อ่านรู้สึกเสียสละเล็กน้อยแล้วจึงจะรับ
 เรื่องต่อไป ลงท่านว่าฉันช่างยากจัง และ
 ลงท่านที่ว่าฉันง่ายจัง ไม่เป็นยติเธอว่าข้าง
 ไหนถูกแน่ แต่สำหรับความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้ารู้สึก ว่า ถ้าเขียน อินทวาทิ ให้เป็น
 อินทวาทิ ได้แล้ว มันก็สิ้นชวระกันเท่านั้นเอง จะ
 ทุกชวระอะไรแก่การยากง่ายนั้น ๆ จริงไหม ?
 ท่านผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายเดือนไทยเขยม
 ทั่วไปย่อมชมทราวยแน่ใจว่า ในหน้าอินทวาทิ
 นั้น ก็คือ อินทวาทิ ของบรรณาธิการ นั่นเอง
 หากทว่าจักเป็นยติคลอนเขียนแทนบ้าง ก็ย่อม
 อยู่ใน วงอนุมัต ของบรรณาธิการ เป็นผู้ รับ ผิด
 ชอบ ตลอดจน ฉะนั้น โดย ตำแหน่ง งาน อัน
 ข้าพเจ้า เข้าสวณ เข้าเองโดยไม่รู้สึก ขวยเขิน
 กระดากอายนั้ จึง จักขอ รับผิดชอบ เขียน
 อินทวาทิ ให้ดำเนิน ไป ใน คลอง เดียว กัน กับ
 บรรณาธิการนั้นทุกประการ

ท่านทั้งหลายคงจะยังจำกันได้ว่า เมื่อ
 วันที่ ๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ คณะ

พระวิศุภ

กุมภ

บรรดาศักดิ์ไทยเขมม ซึ่งมีข้าพเจ้าและบรรดา
 ข้าราชการ ได้รับเกียรติยศให้ ขวดยด้วย ไก่
 รัชพระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้นำบท
 ละคอนพระราชนิพนธ์ ของพระบาทสมเด็จพระ
 รามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธพระมงกุฎเกล้า
 เจ้าอยู่หัว พระองค์ ผู้ทรงพระราชทานสันติภาพ
 และ สันติสุข ให้ แก่สยาม รัฐราช อาณาจักร
 มาแล้วอย่างเนืองปรียาย ในอดีตกาลนั้น เพื่อ
 แสดงเกียรติ สร้างพระ ไตรัญญ์ โดยเสด็จ พระ
 ราชดำเนินพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัวปรากฏ ตาม คำแถลงการณ์ ของ บรรดา
 ข้าราชการเป็นส่วนรายไต่ ๒๕๔๘ บาท ๘๘ สตางค์
 จ่ายไปในการต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับขวดยการณของการ
 การละคอนเงิน ๑๓๖๒ บาท ๒๐ สตางค์ หักแล้ว
 เป็นเงิน ส่งเข้าส่วน การสร้าง พระ ไตรัญญ์
 ๑๓๘๗ บาท ๖๘ สตางค์ ซึ่งมีนามพระยาศรี
 ศักดิ์ขั้วราช ข้าราชการกรมมณีนี พระราชสำนัก
 กระทรวงวัง เป็นผู้ชำระบัญชี
 วิจารณ์ ถ้าเช่นนั้นเงินก้อนโตอันเป็น
 สาธารณะประโยชน์ ผู้บริจาคมย่อมปรารถนาอยู่
 ทั่วกันที่จะให้ เงินก้อนนั้นคงเต็มเม็ดเต็มหน่วย
 อยู่เป็นขวัญตาและขวัญใจ ถ้าและผลึกเข้าใน
 กองการกุศลอันใดไว้ร้ย ย่อมกระหม่อมกระหม่อม
 ค่าใช้ จ่ายมิให้ มีประเภทเพิ่มเพื่อยะป็นอยู่ได้

นั้น จำจะต้องวินิจฉัย ถึงลักษณะรายการ จ่าย
 ของ คณะละคอนบรรดาศักดิ์ไทยเขมมเสียใน
 ทัศนะอื่นประเภทเงินที่จะหยิบยกเอาขึ้นมา
 พิจารณา ข้าพเจ้าเห็นว่า ๑ ค่าสิ่งของสำหรับ
 ทำฉากเงิน ๒๓๓ บาท ๒๒ สตางค์ ๒ ค่าแรง
 ช่างเขียน ช่างไม้เงิน ๔๓๖ บาท ๓๐ สตางค์
 รวมเป็นเงิน ๖๖๙ บาท ๕๒ สตางค์ ซึ่งถ้ามอง
 ใกล้เคียง ๆ แล้ว ย่อม เป็น ประเภท ที่หนัก มีอยู่
 และ ยิ่งกว่านั้น ย่อมเป็น เครื่อง หนักอกบรรดา
 ข้าราชการ ไม่ใช่ใช้อย่างเหมาะสม
 ถ้าอันควาที่ของข้าพเจ้าไม่ใช่แสดงการณ
 อีกครั้งหนึ่งก็คงเป็นอันควาที่หนักที่ท่านเคยได้
 อ่านมาแล้วนั่นเอง ทั้งนี้เพราะอะไร? ก็เพราะ
 คอว่าข้าพเจ้ารู้สึกพอใจเป็นอย่างยิ่ง ด้วยค่า
 สิ่งของและค่าแรง ในการทำฉากเงิน ๖๐๐ บาท
 เศษ ๆ นั้น ไม่แพง จริง ๆ เพราะผล
 ที่ได้จากฉากอันมีราคาอย่างน่าตกใจนั้น ได้
 ทำประโยชน์ในการกุศลได้ ถึงถึงกันคือ ๑ การ
 แสดงครั้งที่ ๑ ไก่เงิน ๒๕๔๘ บาท ๘๘ สตางค์
 ๒ การแสดงครั้งที่ ๒ ไก่เงิน ๘๓๖ บาท ๖๘ สตางค์
 และ ครั้งที่ ๓ ที่ ๔ ซึ่ง คณะ สมาชิก สามัค
 ขยารบสามัคคม ขอขมเฝ้าไปแสดง ไก่เงินอีก
 ประมาณ ๓,๐๐๐ บาทเศษ สิริรวมเงินที่ได้มา

พ.ศ. ๒๔๖๗

อินทวาทิ

เพราะใช้ฉากราคา ๖๐๐ บาทเศษนั้น ได้เงิน
มากกว่า ๖๐๐ บาท คือ ๑๐ เท่าตัวที่ไ้
เสียไปตั้งท่านแลเห็นไหม? ว้างขวางเพียง
ใด ก็จะช่วยกล่าวไปไยเล่าถึงประเภทเล็ก ๆ
น้อย ๆ เหล่านั้น เพียงแต่ทักข่าพเจ้าได้บรรยาย
มาโดยสังเขปเท่านั้น ก็ควร จะเห็นใจ คณะ
ละคอนบรรดาศักดิ์ไทยเชมแล้ว ว่าคณะไ้
ทั้งใจจะทำความเข้าใจกับท่านทั้งหลายด้วยข้อ
เท็จจริงทั้งนี้ ซึ่งหวังใจว่าจะไม่เป็นที่ครหา
อีกต่อไป และขอท่านได้ โปรดทราบกระหนก
จากข้าพเจ้าเสียทีเดียวว่า ฉากที่คณะ
ไ้ได้สร้าง ขึ้น ด้วยราคาอันน่าใจหาย นั้น จะทำ
ประโยชน์ อย่างหนึ่งอย่างใด แก่การ สาธารณ
กุศลแล้ว คณะไ้ก็ไม่หวังมีชื่อเสียงอันชาก
ขอ ท่านจงเชื่อ ใน เกียรติยศ ของ คณะ ละคอน
บรรดาศักดิ์ไทยเชม ซึ่งมีความจ้งจกทำงาน
การเสด็จละคอนบท พระราชนิพนธ์ ในโอกาส
ต่อไปชั่วกาลนาน

อนึ่งในที่สวนแห่งอินทวาทินั้น บรรดา

กิจการขอให้ข้าพเจ้าแจ้งว่าเรื่อง **ชาตาน**
ภาค ๑ ยังหาได้ จบบริบูรณ์ไม่ ยิ่งจะไ้มี
ต่อไปอีก ทั้งนี้ก็เป็นด้วยความพล้งผลอ ของ
ผู้ตรวจใบปลิว

อนึ่งในที่สวนแห่งอินทวาทินั้น คณะหนึ่งคือ
พิมพ์รายเดือนไทยเชม ขอขอบพระคุณท่าน
ผู้มีความหวังดี ต่อ คณะไทยเชม ซึ่งไ้
กรุณาส่งหนังสือมาบรรจุหึ่งสมุดทั้งต่อไป
หม่อมเจ้าข้าวงศิริ ประธานหนังสือประชุม
พงศาวดารภาคที่ ๓๗ ซึ่งพิมพ์ แจกในงานปลง
ศพคุณหญิงทรงสวัสดิ์ (ปรีก ขุนนาค) ๑ เล่ม
พระยาบุรุษรัตนราชพัลลภ ให้หนังสือ
เสภาเรื่องอามृतหะชัน ซึ่งพิมพ์ แจกในงานขึ้น
ชิงช้า ๑ เล่ม

นางดวงกริช ปาลิต ให้หนังสือธรรมเทศนา
นิทาน สาวิณ พิมพ์ อภิเศก ส่วน กุศล แก่ หุ่น นิกร
ปาลิต บุตรชายผู้ วายชนม ๑ เล่ม

นายผล ไกละนันทน ให้หนังสือดนตรี
ประจำบ้าน หรือการพยายามลาทารถ พิมพ์แจก
ในงานศพ นางทึบ ไกละนันทน ผู้มารดา ๑ เล่ม
นายอภัย เทพหัสดิน ณ อยุธยา ให้หนังสือ
หน้าที่พลเมือง และตำราลัษมสอง พิมพ์เป็นที่
ระลึกในการฉาปณกิจ นางนาฏ เทพหัสดิน
ณ อยุธยา ผู้ภรรยา ๑ เล่ม

นายต.เง็กชวน ให้หนังสือชุดภาพยนตร์
๑ เล่ม หนังสืออนิชาตปาลิตเล่มละ ๒๐ สตางค์
ชุด ๖ บาท ครึ่ง ๗ บาท ๕๐ สตางค์ค่าส่ง
สำนักงานหน้าโรงภาพยนตร์ บางลำภู บรรจุ